

**Szilágyi Erzsébet Keresztény
Általános és Alapfokú Művészeti Iskola
Pedagógiai Program**



Hatályos: 2026. szeptember 1-től

Tartalomjegyzék

1. BEVEZETŐ.....	5
1.1 Az iskola rövid története.....	5
1.2. Küldetésnyilatkozat	5
2. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA	6
2.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	6
2.2. Az iskolában folyó alapfokú művészeti nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	17
3. AZ EGYES MŰVÉSZETI ÁGAK OKTATÁSÁNAK CÉL- ÉS FELADATRENDSZERE	21
4. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK.....	22
4.1. Alapfokú művészet oktatás személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatai 24	
6. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSEL, AZ ISKOLA SZEREPLŐINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATOK.....	26
6.1. A szülők, a tanulók és a pedagógusok együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei	27
6.2. Alapfokú művészeti oktatásban a közösségfejlesztéssel, az intézmény szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok.....	28
7. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI.	29
7.1. Az osztályfőnök feladatai.....	29
7.2. A művészeti iskolai tanulócsoporthoz vezető feladatai	30
8. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE	31
8.1. A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének-oktatásának elvei	32
8.2. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek	35
8.3. A beilleszkedési és magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység 36	
8.4. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló	37
8.5. Tartós gyógykezelés alatt álló tanulók	39
8.6. A gyermek és ifjúságvédelemi feladatok ellátása	39
9. A TANULÓKNAK AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYMATBAN VALÓ TANULÓI RÉSZVÉTEL RENDJE	40
10. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK TANTÁRGYANKÉNTI, ÉVFOLYAMONKÉNTI KÖVETELMÉNYEI.....	42
11. AZ ÉRDEMJEK TANULMÁNYI RENDSZERBEN TÖRTÉNŐ RÖGZÍTÉSÉVEL KAPCSOLATOS ÉRTESÍTÉSI KÖTELEZETTSÉG SZAKMAILAG INDOKOLHATÓ HATÁRIDEJE.....	44

12.	AZ ISKOLAVÁLTÁS, A TANULÓK ÁTVÉTELÉNEK SZABÁLYAI	44
13.	HELYI TANTERV	46
15.1.	Az iskola helyi tantervi óraszámai.....	48
16.	A VÁLASZTOTT KERETTANTERV ÁLTAL MEGHATÁROZOTT ÓRASZÁM FELETTI KÖTELEZŐ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK , A KERETTANTERVBEN MEGHATÁROZOTTAKON FELÜL A NEM KÖTELEZŐ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK MEGTANÍTANDÓ ÉS ELSAJÁTÍTANDÓ TANANYAGA, AZ EHHEZ SZÜKSÉGES KÖTELEZŐ, KÖTELEZŐEN VÁLASZTANDÓ VAGY SZABADON VÁLASZTHATÓ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK MEGNEVEZÉSE	49
17.	A NEMZETI ALAPTANTREVBEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSÁNAK RÉSZLETES SZABÁLYAI.....	50
18.	A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS, TESTMOZGÁS MEGSZERVEZÉSE .	54
19.	A VÁLASZTHATÓ FOGLALKOZÁSOK, TOVÁBBÁ EZEK ESETÉBEN A PEDAGÓGUSVÁLASZTÁS SZABÁLYAI	55
20.	A TANULÓ TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ÍRÁSBAN, SZÓBAN VAGY GYAKORLATBAN TÖRTÉNŐ ELLENŐRZÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI MÓDJA, DIAGNOSZTIKUS, SZUMMATÍV, FEJLESZTŐ FORMÁI, VALAMINT A MAGATARTÁS ÉS A SZORGALOM MINŐSÍTÉSÉNEK ELVEI	55
21.	A TANULÓ MAGASABB ÉVFOLYAMRA LÉPÉSÉNEK FELTÉTELEI	60
22.	A CSOPORTBONTÁSOK ÉS AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI.....	63
23.	A NEMZETISÉGHEZ NEM TARTOZÓ TANULÓK RÉSZÉRE A TELEPÜLÉSEN ÉLŐ NEMZETISÉG KULTÚRÁJÁNAK MEGISMERÉSÉT SZOLGÁLÓ TANANYAG	64
24.	EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETNEVELÉSI ELVEK, PROGRAMOK ÉS TEVÉKENYSÉGEK.....	64
25.	A GYERMEKEK, TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	70
26.	A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK ISKOLAI NEVELÉSE ÉS OKTATÁSA ESETÉN A FOGYATÉKOSSÁG TÍPUSÁHOZ ÉS FOKÁHOZ IGAZODÓ FEJLESZTŐ PROGRAM	70
27.1.	Az egyéb pszichés fejlődési zavar alapján sajátos nevelési igényű tanuló.....	71
27.2.	A beszéd fogyatékos tanulók iskolai nevelése-oktatása.....	78
27.	TANULÓ JUTALMAZÁSÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ, A TANULÓ MAGATARTÁSÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ, A TANULÓ MAGATARTÁSÁNAK, SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSÉHEZ, MINŐSÍTÉSÉHEZ KAPCSOLÓDÓ ELVEK	
	93	
28.	AZ ISKOLAI ÍRÁSBELI, SZÓBELI, GYAKORLATI BESZÁMOLTATÁSOK, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK RENDJE.....	95
29.	AZ OTTHONI, NAPKÖZI, TANULÓSZOBAI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI ÉS KORLÁTAI	96
30.	SAJÁTOS PEDAGÓGIAI MÓDSZEREK, PROJEKTOKTATÁS	97

ALKALMAZÁSA	97
31. A NEVELŐTESTÜLET ÁLTAL SZÜKSÉGENEK TARTOTT	97
TOVÁBBI ELVEK.....	97
32.1. ERŐSZAKMENTESSÉG, KONFLIKTUSMEGOLDÁS, AZ ISKOLAI BÁNTALMAZÁS AZ ERŐSZAK MEGELŐZÉSE.....	98
32.2.BALESETMEGELŐZÉS	99
32.3.DROGSTRATÉGIA	99
32. KÖZLEKEDÉSI ISMERETEK	100
34. AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁS HELYI TANTERVE	101
NÉPI JÁTÉK	104
Előkészítő évfolyamok (E)	104
NÉPTÁNC.....	106
Alapfokú évfolyamok (A).....	106
Továbbképző évfolyamok (T).....	112
FOLKLÓRISMERET.....	116
Alapfokú évfolyamok (A).....	117
Továbbképző évfolyamok (T).....	120
TÁNCTÖRTÉNET	121
Továbbképző évfolyamok (T).....	121
NÉPZENEI ALAPISMERETEK	123
Alapfokú évfolyamok (A).....	123
A/1. évfolyam.....	123
Továbbképző évfolyamok (T).....	126
TÁNCJELÍRÁS-OLVASÁS.....	128
Továbbképző évfolyamok (T).....	129
ZÁRÓ RENDELKEZÉS.....	130
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	131

1. BEVEZETŐ

1.1 Az iskola rövid története

A Szilágyi Erzsébet Keresztény Általános és Alapfokú Művészeti Iskola az 1860-ban Ranolder János megyés püspök által alapított, Angolkisasszonyok Sancta Maria Intézetének épületében található. A 19. században emelt, az angol gótikára visszavezethető romantikus stílusú épületegyüttes városképpalkotó elem volt, és ma is az.

1860-ban az iskola a templommal és a beépített zárdával együtt készült el, és nyitotta meg a kapuit „a magasabb szintű nőnevelés” előtt. 1888-ig 6 elemi osztállyal működött, majd 1894-től tanítóképzővel bővült. A II. világháború alatt, 1945-ben kórháznak használta a város. 1948-ban államosították, I. számú Általános Iskola néven működött, majd 1956-ban felvette a Szilágyi Erzsébet Általános Iskola nevet.

2000. augusztus 1-jén az iskolát a Veszprémi Érsekség átvette, és a református és evangélikus gyerekek vallási nevelését is felvállalva a neve Szilágyi Erzsébet Keresztény Általános Iskola lett.

2005-ben az iskola profilja kibővült alapfokú művészetoktatással (néptánc), így felvette a Szilágyi Erzsébet Keresztény Általános és Alapfokú Művészeti Iskola nevet.

1.2. Küldetésnyilatkozat

Iskolánk a Veszprémi Érsekség által fenntartott keresztény intézmény, ahol biztosítjuk a gyerekek számára a katolikus, református és evangélikus hitoktatást. A nevelési-oktatási célok vállalása mellett tanulóinkat vallásos és hazafias szellemben erkölcsös polgárrá szeretnénk nevelni, számukra általános műveltséget nyújtani.

Olyan fiatalokat akarunk nevelni, akikre jellemzőek a sajátos keresztény erények: a megbocsátás, szelídség, türelem, kitartás, a lelkiismeret érzékenysége, az önnevelés igénye. A teljes; testileg, szellemileg, lelkileg egészséges, művelt ember nevelésére törekszünk. Megőrizzük, lehetőség szerint fejlesztjük magas színvonalú idegennyelv-oktatásunkat.

Fontosnak tartjuk, hogy tanulóinkat felkészítsük az élethosszig tartó tanulásra, mellyel képessé válnak irányítani saját jövőjüket.

Céljaink elérése érdekében folyamatosan fejlesztjük az oktatás szellemi és tárgyi feltételeit. Tevékenységünket missziónak tekintjük, amelyet szeretetteljes, családi légkörben végzünk a minőség iránt elkötelezett hivatástudattal rendelkező pedagógusokkal.

A magyar népi, vallásos kultúra megőrzése, ápolása, gyökereink felkutatása és megismerése napjainkban igen fontos dolog. A művészeti iskolába kerülő tanulóinknak a magyar gyökereket kívánjuk megmutatni. Fő célunk e kultúra megszerettetése.

A Szilágyi Keresztény Iskola sokszínűsége, magas színvonalú oktatása várja mindazokat, akik nyitottak a keresztény értékek iránt, biztonságban szeretnék tudni gyermekük lelki nevelését, szellemi kiművelését.

Napjainkban a legfontosabb a személyes törődés és kötődés, a rohanó világban az odafigyelés. Iskolánk közössége befogadja a szellemiségünk iránt nyitott gyermekeket, úgy, hogy közben nevel és utat mutat.

A pedagógiai program jogszabályi háttere

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendlete a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 110/2012. (VI. 4.) kormányrendelet a nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról és a hozzá kapcsolódó kerettantervek, programok
- Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja
- Egyházi törvény

2. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

2.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Katolikus iskoláink nevelésének alapja és középpontja maga Krisztus. A keresztény nevelésnek abban kell segítenie a fiatalokat, hogy megérjének a szabadság felelős megélésére, érzékük legyen a transzcendencia és az igazi értékek iránt. Megismerjék önmagukat és az őket körülvevő világot. Felülemelkedjenek a középszerűségeken, ne fáradjanak bele a folytonos önképzésbe és önnevelésbe, és egyre jobban elkötelezzék magukat az Egyházon belül Isten és az emberek szolgálatára.

„A katolikus iskolában az oktatásnak és a nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek; az oktatóknak pedig ki kell tölteniük helyes tanításukkal és becsületes életükkel.” (CIC 803.)

Pedagógiai tevékenységünk a fent idézett elvárásnak megfelelően tehát keresztény értékrendre épít, biztosítja a keresztény gondolkodás jelenlétét. A nevelő jelleg dominál, munkánk a nemzeti értékeket szolgálja, fontos szerepet szánunk az egyházi és nemzeti hagyományoknak.

Alapelveket, amelyek különösen nagy hangsúlyt kapnak katolikus iskolánk egész pedagógiai működésében.

- A diák személyisége a pedagógus személyiségének megnyilvánulásai által fejlődik. Ezért különleges felelősség hárul mind szakmailag, mind morálisan a pedagógusokra. „A katolikus iskola sajátos jellegének biztosítása legnagyobb részben az ott tanítók tevékenykedésén és tanúságtételén múlik.”
- A nevelésben (különösen a kezdeti periódusokban) fokozott szerepe van a szokásautomatizmusoknak. Ezért a szoktatásnak kitüntetett figyelmet kell szentelni, az erre fordított energia sokszorosán megtérül.
- Lehetőleg a dicséretet helyezzük előtérbe. Arra kell törekednünk, hogy az valóban mindig indokolt legyen.
- Nagy a jelentősége a tudásnak, az ismereteknek; értékkonfliktus esetén azonban az emberi morált magasabb rendű követelménynek kell tartani az ismeretnél, a személyiség harmóniáját, „belső békéjét” az érvényesülésnél.
- Döntő a követelmények belátáson alapuló belső igénnyé váló betartása, és a pontosság, a fegyelem, az önfegyelem gyakorlása. Ez a pedagógiai folyamatban részt vevő diákokra és pedagógusokra egyaránt vonatkozik.
- Az igényes követelmény meghatározása és végrehajtása következetességet tételez fel.

Pedagógiai célok

- A diákokat segítse abban a folyamatban, hogy keresztény értékekre építve művelt emberré, gazdag (szépre, jóra fogékony) személyiséggé, Istent és embertársait szerető, felelős polgárrá, tisztességes és emberséges, alkotásra és boldogságra képes emberré váljanak.
- Az iskolahasználók elégedettségére való törekvés, ezen belül: a hitbeli fejlődés, a tudás, a fegyelem, a továbbtanulásra való felkészítés fontossága.

- A diákok morális és esztétikai szemléletének alakítása, kognitív és kommunikációs képességeinek, az értékes tudás és az értékes alkotások iránti igényének megalapozása.
- A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában ismereteket közvetítsen, alapvető képességeket és alapkészségeket fejlesszen.
- Megalapozott, érvényes és személyes értékrendet alakítson ki, illetve azt segítse elő.
- A kudarc- és sikertűrés készségeit fejlessze.
- Az önálló, felelős állásfoglalás, cselekvés alapjait és (életkornak, fejlettségi foknak, saját személyiségjegyeknek megfelelő) készségeit kimunkálja.
- Magas színvonalú és sokrétű ismeretközléssel és hatékony szakmai munkával fejlessze a tanulók önálló problémamegoldó, gondolkodó képességét, készségét és a kreativitást.
- A liturgiába való aktív bekapcsolódásra ösztönözze tanítványainkat.
- Nagy művészek, tudósok hithez, egyházhoz való viszonya, a gondolkodásra, a szellem fejlődésére gyakorolt hatása álljon példaként diákjaink előtt.
- Magyarságunk gyökereinek megismertetése (nyelv, történelem, magyarságtudat).
- Hagyományaink, ünnepeink megismertetése, átörökítése, élővé tétele (néptánc, kézműves foglalkozások, stb.)
- A kulturált szórakozás igényének kialakítása.
- A tanulóink a haza felelős polgárává váljanak.
- Kifejlődjék bennük a hazafiság érzelemvilága.
- Reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítézőképességre tegyenek szert.
- Megtalálják helyüket a családban, a szűkebb és tágabb közösségekben, valamint a munka világában.
- Törekedjenek a tartalmas és tartós kapcsolatok kialakítására.
- Legyenek képesek felelős döntések meghozatalára a maguk és a gondjaira bízottak sorsát illetően.
- Váljanak képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre.
- Ismerjenek meg és értsék meg a természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat.
- Tartsák értéknek és feladatnak a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzését.

Célok az alsó tagozaton (1-4. évfolyamon):

- az iskolába lépő kisgyermekben óvjuk és fejlesszük a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot;
- vezessük át a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az intézményi tanulás tevékenységeibe;
- tegyük fogékonnyá a tanulót saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a társadalom értékei iránt;
- az intézmény adjon teret a gyermek játék és mozgás iránti vágyának;
- az intézmény segítse a gyermek természetes fejlődését, érését;
- a tanuló merje kifejezni és felvállalni érzelmeit;
- az intézmény a tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában elemi ismereteket közvetítsen, alapvető képességeket és alapkészségeket, kulcskompetenciákat fejlesszen;
- a társas kapcsolataikat hassa át az egymás iránti szeretet és tisztelet, fogadják el a szabályokat és megállapodásokat, alkalmazzák a kulturált együttélés normáit, tudjanak együttműködni másokkal, segítsék a rászorulókat;
- szeressék és óvják természeti környezetüket;
- az olvasás iránti kedv felkeltése, fenntartásának motiválása,
- mélyrehatóan alapozzuk meg az alapkészségek elsajátítását; - olvasás, írás, természetismeret, matematika területén - az egyéni tanulói képességek figyelembevételével;

Célok a felső tagozaton (5-8. évfolyam)

- folytassuk az első szakasz nevelő-oktató munkáját, a képességek, készségek fejlesztését;
- a tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában vegyük figyelembe, a tanulók egyéni képességeit és eltérő érését, érdeklődését;
- vegyük figyelembe, hogy a 10-12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz;
- 12-14 éves kortól (serdülőkor kezdete) a tanulók ismeretszerzési folyamatában előtérbe kerüljön az elvont fogalmi és az elemző gondolkodás, ami eltérő ütemű lehet;
- az alapkészségek (írás, értő olvasás, számolás, beszéd) differenciált fejlesztése;
- a különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú tanulót - érdeklődésének, képességének és tehetségének megfelelően készítsük fel a továbbtanulásra, a társadalomba való majdani beilleszkedésre;
- alapozzuk meg a felkészülést a jogok és kötelességek törvényes gyakorlására;
- magas színvonalú és sokrétű ismeretátadással fejlesszük a tanulók önálló problémamegoldó képességét, készségét és a kreativitását;
- tudatosítsuk a gyermekben a szűkebb és a tágabb környezetből megismerhető erkölcsi értékeket, erősítsük meg a humánus magatartásmintákat, pozitív szokásokat, és a gyermek jellemét formálva szolgáljuk a személyiség kiteljesedését;
- segítsük diákjainkat abban a folyamatban, amelyben hitben élő művelt emberré, gazdag személyiséggé, tisztességes és emberséges, alkotásra és boldogságra képes emberré válhassanak;
- nyelvtanulás során merjenek idegen nyelven kommunikálni, táguljon világképük, személyiségük fejlődjön;
- szeretnénk elégedett, magabiztos, optimista és felelősséget vállaló embereket nevelni tanítványainkból;
- a személyiségfejlesztés céljait szolgálja a tevékenységre nevelés (tanulás, munka, közéleti- és szabadidős tevékenységek), a képességek fejlesztése (értelmi, érzelmi, akarati és testi, a nyelvi-kommunikációs, a matematikai, a természettudományos; a történeti, társadalmi, az esztétikai, a szomatikus és a technikai nevelés területei);

- fejlesszük a tanulóknak azokat a képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus kapcsolathoz szükségesek;
- a tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben való élet során fejlesszük a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját;
- jellemezze munkánkat egyfelől a következetes követelés és igényesség, másrészt a tanulók jogainak, emberi méltóságának tiszteletben tartása, a velük szemben megnyilvánuló pedagógiai tapintat, bizalom, megértés, türelem és igazságosság;
- a pedagógiai munka középpontjában az egyénre szabott fejlesztés álljon;
- a képességük szerinti tárgyi tudás mellé a gyermekek szerezzék meg mindazokat az együttműködési, kommunikációs képességeket az alapjait is, amelyek segítségével tudását önmaga és a mások számára hasznosítani tudja;
- indítsuk el a tanulót a reális önértékelés igényének a megalapozásában, az egészséges önbizalom és a kockázatvállalás bátorságát szorgalmazzuk, de ne a társának a kárára érvényesítse;
- a „tanulás tanulása” és az önálló ismeretszerzés képességének igényét minden gyermek számára próbáljuk tudatosítani;
- az informatika alkalmazása, a digitális írástudás elterjesztése és az idegen nyelv tanulása iránti igény fejlesztése is járuljon hozzá az alapkultúra kialakításához;
- ismerje és alkalmazza a közösségi együttélés pozitív magatartásformáit;
- tanítsuk meg rá, hogy humánus, erkölcsös, fegyelmezett, kötelességtudó, nyitott, kreatív, toleráns legyen;
- támogassuk, hogy alakuljon ki a saját hatékony tanulási stratégiája, célszerűen alkalmazza a tanulási módszereket;
- a pedagógusaink módszertani kultúrájának fejlesztésére törekvés és önálló intézményi innováció megvalósítása.

Pedagógiai feladatok

A katolikus iskolának kötelessége vállalni a tanulók személyiségének keresztény szellemű formálását: „ma különösen, hiszen számot kell vetnünk azzal, hogy a család és a társadalom e téren nem teszi meg, ami rajta áll”

Ezért iskolánk feladata:

- Segítse elő az egyéni élmények szerzését, az egyéni képességek kibontakozását a hitélet erősítésére szolgáló (lelkigyakorlat, zarándoklat, stb.) programokban, az órai munkában és a tanórán kívüli tevékenységekben: napközi, tanulószoba, szakkörök, kirándulás, iskolaújság, stb.
- Fejlessze a tanulók problémamegoldó gondolkodását, az összefüggések felismerését, a morális kérdések megítélését osztályfőnöki órák, vezetői és közösséget érintő intézkedések, tantárgyak elsajátítása során.
- Tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal támogassa az egyéni képességek kibontakozását.
- Teremtse a diákok számára életkoruknak megfelelő formájú és jelentőségű döntési helyzeteket.
- Mutasson fel szentek, ismert egyházi és elismert személyiségek által követésre méltó példákat.
- Segítse elő a személyes meggyőződés, keresztény világszemlélet és világkép kialakítását és érzelmi-szellemi megerősítést, személyre és konkrét közösségekre szabott feladatok alapján.
- Hozzon létre konstruktív, jellegzetes, tartalmas és felelős, szellemi arculattal rendelkező alkotó közösségeket, ahol a tanuló a közösségben való élet során fejlessze önismeretét, együttműködési készségét, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját.

- Törekedjen azoknak a hátrányoknak a csökkentésére, amelyek a gyermekek szocio-kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréseéből fakadnak.
- a nemzeti műveltség, a hazai nemzetiségek kultúrájának átadása, megőrzése,
- az egyetemes kultúra közvetítése, az erkölcsi érzék és a szellemi-érzelmi fogékonyság elmélyítése,
- a Kárpát-medence, különösen a környező országokban élő magyarság életének megismerése, az Európához tartozás erősítése,
- a munkához szükséges képességek, készségek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztése, az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzése, a közjóra való törekvés megalapozása, a nemzeti, közösségi összetartozás és a hazafiság megerősítése,
- teljesítmény növelésére sarkalljuk tanítványainkat, hogy *az elsajátított tudás értékálló és a kor igényeinek megfelelő* legyen.

Feladataink az alsó tagozaton (1-4. évfolyamon)

- a kompetencia alapú oktatás kiterjesztése, az ismeretközlés és kompetenciafejlesztés egységes arányát figyelembe véve;
- élet közeli tanulási környezet kialakítása, mely szemléltetésre, tapasztalatszerzésre épül;
- a tanulási stratégiák alkalmazásában a sokszínűségre törekvés tevékenységrendszerének megismertetése;
- a tanulásszervezés meghatározó szempontja a tanulók aktivitásának optimális kibontakoztatása;
- a tanulói kíváncsiságra, érdeklődésre épített motivációval fejleszteni kell a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartás képességét, és mozgítsa elő érzelemvilágának gazdagodását;
- a tanulási szokások és módszerek megalapozása;
- az egyéni képességek kibontakozása;
- az együttműködő (kooperatív) tanulás technikák és formáik alkalmazása;
- a tanulókhöz optimálisan alkalmazkodó differenciálás a feladatok kijelölésében, azok megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben;
- a tanulási nehézségekkel való megküzdés;
- azoknak a hátrányoknak a csökkentése, amelyek a gyermekek szociális, kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréseéből fakadnak;
- a tanulók szűkebb és tágabb környezetből megismerhető értékek;
- a pozitív magatartásformák és szokásokat kialakítása;
- a gyermek jellemét formálva a személyiség fejlesztése;
- a játékoság, gazdag eszköztárának biztosítása a nevelő-oktató munkában az iskolába belépő gyermekeknek;
- a teremtetett világ, a természeti, társadalmi környezetünk megismerése, védelme iránti kíváncsiság felébresztése;

Feladatok a nevelés-oktatás a felső tagozaton (5-8. évfolyam)

- azoknak a képességeknek, a készségeknek a fejlesztése, amelyek a természeti, társadalmi és emberi környezettel való harmonikus, építő kapcsolatokhoz szükségesek;
- az aktív tanulási tevékenységek (kooperatív tanulási technikák) alkalmazása, amelyek fejlesztik a tanulók hitét, önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, empátiáját, toleranciáját;
- olyan helyzeteket kell teremteni, amelyekben a tanuló gyakorlati módon igazolhatja megbízhatóságának, becsületességének, szavahihetőségének értékét;
- tudatosítani kell a tanulóknál a közösség demokratikus működésének értékét és jellemzőit - elsősorban az önkormányzatiság területén (DÖK);
- tisztázni az egyéni és közérdek, a többség és kisebbség fogalmát, és ezek fontosságát a közösséghez, illetve egymáshoz való viszonyulásban;

- a vallási, a nemzeti, a nemzetiségi azonosságtudat vállalása, képviselni tudja az egymás mellett élő különböző kultúrák iránti igényt;
- az Európához való tartozás tudatának az erősítése, és tanulóinkat egyetemes értelemben is készítsük más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, megbecsülésére;
- felelősen alakítsa saját természeti, társadalmi és emberi környezetét; - elsősorban a szűkebb környezetén belül;
- a test és a lélek harmonikus fejlesztése;
- a szocializáció folyamatainak elősegítése;
- az elemi műveltség alapjainak lerakása, elmélyítése;
- a tanulási stratégiák és módszerek megismertetése;
- a tanulók kapjanak folyamatos visszajelzést a tanulmányi teljesítményükről és magatartásuk minőségéről;
- adaptív tanulásszervezéssel hasznosítsuk a számítógépet, s az infokommunikációs technikákat;
- alakuljon ki a folyamatos tanulásra, önképzésre, átképzésre való igény, mely az élethosszig tartó tanulás alapja.

A nevelés és oktatás pedagógiai eszközei és eljárásai

Nevelő-oktató munkánk eljárásainak, eszközeinek igazodnia kell a tanulók életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, képességeihez, a pedagógusok személyiségéhez, felkészültségéhez.

Az eljárások, eszközök alkalmazásának egyetlen törvénye van: a módszerek, eljárások kombinációja. Kiemelten kezeljük az iskola értékelési rendszerét, a dicséretet, osztályzást, jutalmazást, stb.

Napjaink pedagógiai gyakorlata, tapasztalata, valamint a nevelés kiemelt szerepe a nevelő-oktató munka során megkívánja, hogy a módszereket a nevelés folyamatában betöltött szerepük alapján csoportosítsuk. Ennek alapján az alábbi csoportosítás végezhető el:

- A meggyőzés módszerei (az oktatás, példaképállítás, önbírálat, beszélgetés, tudatosítás, stb.)
- A tevékenység megszervezésének módszerei (követelés, ellenőrzés, dicséret, játékos módszerek, gyakorlás, stb.)
- A magatartásra ható, ösztönző módszerek (ígéret, biztatás, elismerés, dicséret, stb.)
- A jutalmazás formái (szóbeli dicséret, írásbeli dicséret, oklevél, kitüntetés, jutalomkönyv, tárgyi jutalom, táborozás, stb.)
- A büntetés formái (szóbeli figyelmeztetés: észrevétel, dorgálás, feddés, határozott rendreutasítás; osztályfőnöki figyelmeztetés, intés, rovás, főigazgatói figyelmeztetés, intés, rovás, nevelőtestület elé idézés, szigorú megrovás, párhuzamos osztályba való áthelyezés, stb.)
- A nevelés sikerét veszélyeztető körülmények kizárását célzó módszerek (felügyelet, ellenőrzés, figyelmeztetés, elmarasztalás, tilalom, stb.)
- Fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az intézményi tanulás tevékenységeibe.
- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.
- A mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztése.
- Az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;

- A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása;
- A 16 óráig tartó bent tartózkodás során a nevelés és oktatás egységes keretbe foglalja a tanulók egyéni képességéhez igazodó fejlesztés teljes folyamatát, biztosítva a tanulóknak a pihenés, a kikapcsolódás, a szórakozás és a testmozgás lehetőségét.
- A kreativitás fejlesztése; az egyéni képességek figyelembe vételével az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük.
- A személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával.
- A kortárs kapcsolatok megerősítésével; a mindennapi életvitellel összefüggő praktikus ismeretek nyújtásával;
- A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával.
- Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat; projekteket, projektnapokat, témahetet, témanapokat.
- Növeljük a tanulók aktív részvételét igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték stb.). Az intézmény épít a tanulók kíváncsiságára és a rendszerezett ismeretek iránti igényükre.
- A tanulók megszerzett tudásukat valóságos feladatok, problémák megoldásában, konfliktusok kezelésében is alkalmazzák, döntésképeségüket szervezett gyakorlatokban és spontán élethelyzetekben is érvényesítik.
- Az iskolában folyó nevelő-oktató munka mérési, ellenőrzési, értékelési rendszerében meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket.

Eszközök

- Minden gyermek számára biztosítsunk képességeinek, érdeklődésének illetve távolabbi céljainak megfelelő programokat (projektek, témahetek, modulok, intézményi innováció), tevékenységi formákat.
- A tanulási stratégiák megválasztásában és a taneszközök használatában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembe vétele, valamint a tanulók egyéni képessége.
- Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartása.
- A mentális képességek céltudatos fejlesztése az önálló tanulás és az önművelés alapozásával, gyakoroltatásával.
- Az intézményi tanulás folyamatában a gyakorlatközpontúság, az életvitelhez szükséges, alkalmazható tudás gyarapítása, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése érvényesül.
- Az IKT eszközök használatának elsajátítása.
- A diagnosztikus, a formatív és a szummatív mérések mérőeszközeinek intézményi szintű alkalmazása.
- Az SNI tanulók sérülés specifikus fejlesztését biztosítjuk az egyéni haladás biztosításával, egyéni fejlesztési terv alapján.

A NAT szerinti fejlesztési területek - nevelési célok

A fejlesztési területek - nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban jelen kell lennie az ismeretszerzés, a

gyakoroltatás, cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is. Összhangban kell lennie a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel.

A nevelési célok megvalósulása a köznevelés folyamatában:

- beépülnek az egyes műveltségi területek, illetve tantárgyak fejlesztési követelményeibe, tartalmaiba;
- tantárgyak részterületeivé válhatnak vagy önálló tantárgyként jelenhetnek meg az iskola helyi tanterve szerint;
- alsó tagozaton tematizálják a tanítói munkát, a felsőbb évfolyamokon pedig elsősorban az osztályfőnöki órák témaköreit;
- témákat, fejlesztési helyzeteket körvonalaznak a nem tanórai keretek között folyó, egyéb iskolai foglalkozások, programok számára.

Erkölcsei nevelés

- Fontosnak tartjuk személyes állásfoglalásra bírni a tanulókat, működtetni az ítélő erejüket, vonzóvá tenni számukra az erkölcstan által mutatott életutat.
- Elengedhetetlen, hogy minden területnél életszerű, valós példaképeket állítsunk a diákok elé.
- Mi magunk is merjük vállalni saját küzdelmeink bemutatását, ne mutakozzunk tökéletesnek, mert a diákok az őszinteséget többre értékelik, mint a felnőttekkel kapcsolatos mítoszokat.
- Próbáljuk megértetni tanulóinkkal, hogy kitartó, szorgos munkával lehet eredményeket elérni.
- Egymás elfogadására, segítségére nagyon jó lehetőség nyílik a képesség szerint bontott csoportokban.
- A csoportbontás nem szegregál, mivel a csoportok átjárhatók, hanem abban segít, hogy mindenki a saját képességei szerint, saját tempójában tanulhat.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

- Fontosnak tartjuk, hogy tanulóink megismerjék nemzeti kultúránk hagyományait, hogy kialakulhasson bennük a közösséghez tartozás érzése.
- A nemzeti öntudatra nevelésnek nagyon jó színterei a színvonalas kivitelezésű ünnepélyek.
- Idegennyelv órán megismerkedhetnek a világ sokszínű kultúrájával, matematikából a híres magyar matematikusainkkal. Magyar és történelem órán kiemelten tanulják a magyar történelmi személyiségek, írók, költők munkásságát. A magyar irodalomtörténeti korszakokat a történelemmel párhuzamban tanulják. A memoriterek kijelölésében hangsúlyosak a magyarsággal, hazaszeretettel kapcsolatos versek.
- Az iskolai műsorok a nemzeti öntudat és patriotizmus erősödését szolgálják csakúgy, mint a néptánc, ami iskolánk másik fő profilja.
- A múltról szóló, a közösség többsége által ismert mondák, történetek megismerése segíti tanulóinkat a történelmi látásmód kialakulásában, a nemzedékek közös történetei pedig a nemzeti öntudat kialakulásában.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

- Céljaink: az önálló kritikai gondolkodás, véleményalkotás, kompromisszumkészség, szabályok betartása, értelmes vita, saját vélemény elmondása és megvédése, belátni a tévedést, igazat adni másoknak, törvénytisztelet, együttélés szabályainak megtartása, emberi méltóság, jogok tisztelete, erőszakmentesség.

- Ezért választjuk a tevékenykedtető munkaformákat, szerepjátékokat, vitákat, logikai gondolkodásra, problémamegoldásra készítő feladatokat a matematika eszközeivel, az irodalmi alkotásokkal, ünnepi megemlékezésekkel.

Önismeret, társas kultúra fejlesztése

- A képességek szerinti csoportbontás segíti az önismeret kialakítását. A tanuló kitartó munkával bebizonyíthatja, hogy eggyel feljebb léphet. A szerepjátékok segítségével beleképzelheti magát mások helyzetébe, kialakulhat empátiája.
- A klasszikus kötelező olvasmányok jellemei, a szituációs játékok, szövegszerkesztési gyakorlatok által fedezzék fel magukban mindazt, amit másokban meglátnak.

Családi életre nevelés

- A család a társadalom alapsejtje, amelyben megtanuljuk az erkölcsi törvényeket, az Isten tiszteletét és a szabadság helyes használatát.
- Alsó tagozaton megtanulják a gyerekek kötelességeiket a családon belül (tisztelet, engedelmesség, hála).
- A felső tagozat végére tisztában lesznek a párválasztás kritériumaival, a kíváncsú tulajdonságokkal, hogy a szülők példája, tulajdonságai, a keresztyén család ereje, s a másik személy tisztelete, szeretete mennyire fontos a mai világban.
- Harmonikus családi mintákat közvetítünk a kötelező olvasmányokkal, személyes emlékeket bemutató versekkel, irodalmi szemelvényekkel. A történelmi fejlődésen keresztül az ókori, középkori családok, oktatási rendszerek megismerése is hozzájárul mindehhez.
- A család témakör több évfolyamon is visszatér, hangsúlyozott a családi élet harmonikussága: családfa, családon belüli kapcsolatok, szeretet, munkamegosztás.

Testi és lelki egészség

- Az élet és az egészség Isten által ránk bízott javak, amelyeknek gondját kell viselni. Ezért fontos a test-lélek-szellem egysége, egyenletes fejlődése.
- A keresztyén igényesség azt diktálja, hogy hozzuk ki a maximumot magunkból testileg, lelkileg, értelmileg.
- Mindebben eszközeink a célirányos szövegek, illusztrációk, fogalmazások, valamint a sport - mozgás hangsúlyozása.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

- A szociális és karitatív munka keresztyén értelme: önkéntes munkák, értelmi sérült gyermekekkel foglalkozások.
- Minden ember felebarátunk, a neki tett szolgálat tényleges legyen, főként, ha elesettebb nálunk.
- A segítő magatartást, az egymásért való felelősségvállalást erősítjük kommunikációs helyzetgyakorlatokkal, változatos oktatási formákkal: páros munka, csoportmunka, projekt.
- Tudatosítjuk, hogy a közösség része minden diák, s mindenkinek feladata a nála gyengébbeknek segíteni.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

- A fenntarthatóság fogalomkörében kerüljön előtérbe a keresztyén közösség és az egyéni felelősség témaköre.
- A környezettudatos gondolkodással kapcsolatos tananyagok, szövegértési feladatok, szövegszerkesztések gyakorlatilag minden órához kapcsolódhatnak.

- Örökös ökoiskola lévén minden tettünket hassa át a környezettudatosság.

Pályaorientáció

- Elsődleges feladat a saját képesség megismerése, a bizonyos területen kiemelkedők figyelmének felhívása a továbbtanulásra, a hiányszakmákra.
- A munka világa, egyes foglalkozások sajátosságai megjelennek párbeszédokban, szituációs játékokban, de ezt szolgálja a riport műfaja, valamint a csoportmunka (vezetés, szervezés gyakorlata) is.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

- Célunk az igazságos hozzáállás kialakítása a földi javak és a társadalmi-gazdasági kapcsolatok között. A szegények szeretete egyenlő az igazságossággal.
- Életszerű helyzeteket ismertetünk meg diagramok, statisztikák elemzésével, készítésével, társalgási témákkal, szövegértéssel. Hangsúlyos a százalékszámítás, kamatos kamat számítás, az alapvető statisztikai alapfogalmak megtanítása.

Médiatudatosságra nevelés

- Meg kell tanítanunk használni a médialehetőségeket, de szelektálva, kritikusan válogatva a filmek, műsorok között, hogy a manipulációkat észrevegyék tanulóink.
- Ezt szolgálják a kutatómunkák, szorgalmi és házi feladatok.
- Ki kell alakítani a biztonságos közlekedést a média világában.

A tanulás tanítása

- Elsődleges feladatunk az érdeklődés felkeltése, a motiváció kialakítása az egyes tantárgyakkal kapcsolatban, s hogy a feladattípusok gyakorlásával segítséget adjunk az elsajátítás módszereihez.
- Elveink: pontosság, sok gyakorlás, ellenőrzés, áttekinthetőség.
- Eszközeink: memóriafejlesztő feladatok, differenciált munkaformák, internetes kutatás, könyvtári órák, önálló tanulás elősegítése, élményszerű tanítás, mozgókép adta lehetőségek kihasználása.

Egységesség és differenciálás, módszertani alapelvek:

Az iskolák, a pedagógusok, a tanulók sokféle, differenciált tevékenysége a teljesítmény növelésére sarkalló, az életesélyek tanulással történő növelését szolgáló egységes, közös alapra kell, hogy épüljön. Cél a személyiségfejlesztő tanítás.

Olyan pedagógiai munkát feltételez az iskolától, a pedagógusoktól, amelynek középpontjában a tanulók tudásának, képességeinek fejlesztése, a készségek elsajátíttatása, kibontakoztatása, a személyiség fejlődéséhez szükséges megfelelő feltételek biztosítása áll, figyelembe véve, hogy az oktatás és a nevelés színtere nem csak az iskola, hanem az élet számos egyéb fóruma is.

A differenciált tanítás-tanulás megvalósulásának szempontjai:

- A tanulónak a tanulási tevékenységekben történő hangsúlyos részvétele.
- Olyan tanulói kompetenciák fejlesztése, amelyek lehetővé teszik az ismereteknek különböző helyzetekben történő kreatív alkalmazását.
- A tevékenységekre épülő tanulásszervezési formák segítsék a tanulót az ismeretek megszerzésében, a kompetenciák fejlesztésében.
- Ki kell használni a tanulás társas természetéből adódó előnyöket, a differenciált egyéni munka adta lehetőségeket.
- Segíteni kell a párban vagy csoportban végzett felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködésen alapuló tanulást.
- A minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezet biztosítása, a tanulói különbségekhez illeszkedő, differenciált célkijelölés, a többszintű tervezés és tananyag-alkalmazás, a fejlesztő, tanulást támogató értékelés.

- Az egyéni rétegmunka, az adaptált szövegváltozatok felhasználása, amelyek kiterjeszthetik és elmélyíthetik a tankönyvek tartalmát.

Mindezek megvalósításához a pedagógus feladata:

- A pedagógus a probléma-megoldási és a jelenségértelmezési közvetett és közvetlen eszközökkel segítse, a tanuló igényeit, szükségleteit figyelembe véve.
- A pedagógus tegye lehetővé az iskolán kívüli szakemberek bevonását, valamint a külső helyszínek nyújtotta pedagógiai lehetőségek felhasználását (könyvtár, múzeum, levéltár, színház, koncert).
- A pedagógus működjön együtt más tantárgyakat tanító pedagógusokkal azért, hogy a tanulóknak lehetőségük legyen a tanórákon vagy a témahetek, tematikus hetek, projektnapok, témákhoz szervezett események, tanulmányi kirándulások alkalmával a tantárgyak szervezett, összefüggő, illetve kapcsolódó tartalmainak integrálására.
- A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében a pedagógusnak figyelembe kell vennie a tantárgyi tartalmaknak a tanulói sajátosságokhoz való illesztését.
- A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében az egyéni haladási ütemet biztosítsa, a differenciált (optimális esetben személyre szabott) nevelés, oktatás során az egyéni módszerek alkalmazza.
- Az aktív tanulás segítése a tanuló tehetségének, különleges nevelési-oktatási szükségleteinek vagy fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező szakember támogatásával történjen.

Az iskoláknak tanítási évenként több olyan tanóra megszervezését ajánlott beilleszteniük a helyi tantervbe, amelyben több tantárgy ismereteinek integrálását igénylő (multidiszciplináris) téma kerül a középpontba, a tanóra céljának, tartalmának és megvalósítási módszereinek megjelölésével.

Kulcskompetenciák, a kompetenciaalapú oktatás pedagógiai feltételrendszerének kialakítása

A kulcskompetenciákon azokat az ismereteket, készségeket és az ezek alapját alkotó képességeket és attitűdöket értjük, amelyek birtokában a tanulók gyorsan alkalmazkodhatnak a modern világ felgyorsult változásaihoz, a változások irányát és tartalmát cselekvően lesznek képesek befolyásolni.

A különböző kompetenciaterületekben megjelenő ismeretek, készségek, és ezek háttérében a meghatározó képességek és attitűdök számos tanulási helyzetben és összefüggésben alkalmazhatók különféle célok elérésére, különböző problémák és feladatok megoldására, ezért több műveltségterülethez is köthetők.

Számos olyan fejlesztési területet említhetők, amely valamennyi műveltségterületen a kialakítandó kompetencia részét képezi: ilyen például a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőképeség, a problémamegoldás, az együttműködés, a kockázatértékelés, a döntéshozatal, az érzelmek kezelése, a kapcsolati kultúra, a társas tolerancia.

A tanulási területeken átívelő általános kompetenciák, azokat jellemzői egyetlen tanulási területhez sem köthetők kizárólagosan, hanem változó mértékben és összetételben épülnek a megszerzett tudásra, fejlődnek a tanulási-tanítási folyamatban.

- A tanulás kompetenciái
- A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
- A digitális kompetenciák
- A matematikai, gondolkodási kompetenciák
- A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
- A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
- Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

Sikerkritériumok

Nevelési céljainkat, feladatainkat megvalósultnak tekintjük ha:

- Sikerül tanulóinkkal elsajátíttatnunk a helyi tantervben továbbhaladási feltételként meghatározott ismeretanyagot, kifejlesztjük az adott életkori és egyéni sajátosságoknak megfelelő kulcskompetenciákat, képességeket, készségeket, gondolkodási műveleteket, a kulturált magatartási szokásokat.
- Nem következik be nagymértékű csökkenés a tantárgyi tanulmányi eredményekben, a különböző szintű és tartalmú versenyeken elért eredményekben.
- Javulnak a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók továbbhaladási mutatói.
- A közvetlen illetve közvetett partnerek körében végzett, az iskola működésével, eredményességével, hatékonyságával kapcsolatos elégedettségi vizsgálatok tapasztalatai nem mutatnak tartósan negatív tendenciát.
- Különböző pénzügyi források, pályázatok igénybevételevel, megszerzésével biztosítani tudjuk a hatékony nevelő-oktatómunka, a tanórán kívüli tevékenységi formák, a szabadidő hasznos eltöltésének személyi tárgyi feltételeit.
- A felzárkóztatásra szoruló gyermekek fejlesztése az iskolai mérőprogrammal alátámasztva fejlődést mutat, illetve nem mutat negatív irányt.
- Felderítjük tanulóink veszélyeztetettségének okait és megtaláljuk a segítségnyújtás leghatékonyabb módját.
- A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek a közösség tagjaivá válnak - a pedagógiai segítségnyújtás révén.
- A mérési program alkalmazásával - a célirányos, tervszerű fejlesztést valósítjuk meg.
- Szülők, tanulók, nevelők együtt tudnak működni, a konfliktusokat, vitás helyzeteket kompromisszumra törekvően oldjuk meg.
- Nem növekszik az iskolai balesetek száma.
- Sikerül gazdag programkínálattal élnünk a gyermekek felé.
- Neveltségi szintjük pozitív irányultságot vesz.
- Hitükben erősebbé válnak, magatartásuk megfelel az egyházi szellemiségnek.
- Sikerül felhívni a tanulók figyelmét az egészségtudatos magatartásra, egészséges napi-rendre.
- Az egészséges táplálkozás kialakításának elindítása - a konyhai menza kínálatának egészségessé tételével.
- A családi életre nevelés hangsúlyosabbá tétele (osztályfőnöki órán, hittanórán, projekteken, szakkörökön, egyházi rendezvényeken).

2.2.Az iskolában folyó alapfokú művészeti nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Az iskolában folyó alapfokú művészeti nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei

A művészetoktatás tantervi programja a művészeti nevelés és oktatás tapasztalataira, az új szaktudományos és módszertani ismeretekre, a művészetpedagógiai és művészetpszichológiai kutatások eredményeire, a magyar művészeti nevelés nemzetközileg is elismert gyakorlatára, valamint a korszerű pedagógiai elvárások rendszerére épül.

A tananyag eszköz a tanulók értelmi, érzelmi és kifejezőképességeinek fejlesztéséhez, a személyiség sokoldalú fejlesztéséhez.

A tantervi programok megvalósítására a holisztikus szemlélet és az élménypedagógiai irányultság, valamint a gyakorlatorientáltság a jellemző.

A művészetoktatás a készség- és képességfejlesztést, az ismeretek és tapasztalatok gazdagítását a személyiségformálás eszközeként kezeli, követelményeit a tanuló életkori fejlődési jellemzőihez igazítja.

A tananyag feldolgozását a **kompetenciafejlesztő szemlélet** jellemzi, amely négy kulcsterületre fókuszál: ismeretre (kognitív kompetencia), képességre (személyes kompetencia) és attitűdre (társas-szociális kompetencia) és mindezek fejlesztését megvalósító módszerkompetenciára.

A tantervi szabályozás rugalmassága lehetővé teszi az integrált oktatás-nevelés megvalósítását, továbbá hozzájárul a NAT-ban meghatározott kulcskompetenciák fejlesztéséhez, de különösen a *kreativitás, önkifejezés és kulturális tudatosság kulcskompetenciájának* fejlesztése kerül a képzés középpontjába.

A magyar művészetoktatás tevékenységrendszere kortárs közösségek létrehozását generálja, amelyek kulturális szerepvállalásuk révén jelentős értéket képviselnek, és elősegítik a társadalmi együttműködést.

Az alapfokú művészetoktatás célja

- Képességfejlesztés (a személyiséget alkotó- és szakspecifikus képességek kompetencia alapú fejlesztése) a művészeti ág eszközrendszerével és formanyelvével, az élménypedagógia módszereivel.
- A tanuló megismerése, a személyiség integrációjának támogatása, a kulcskompetenciák fejlesztése.
- Értékközvetítés, értékmegőrzés, új értékek létrehozása, művészeti tudatosság kialakítása.
- A tanulói tevékenység középpontba állítása, a felfedező tanulás támogatása.
- Az önkifejezés, a kreatív alkotóképesség és a kommunikáció fejlesztése.
- A mérlegelő gondolkodás képességének alakítása.
- A magyar és egyetemes kulturális hagyományok átörökítése, a nemzeti identitás erősítése.
- Kortárs közösségek létrehozása, a társas együttműködés, az érzelmi intelligencia és az empátia fejlesztése, a különböző nemzeti vagy etnikai kisebbség kulturális értékeinek elismerése.
- A tehetségek azonosítása, fejlesztése és gondozása, a pályaorientáció segítése.
- A tehetségek bemutatása szakmai fórumokon, rendezvényeken, versenyeken.
- Esélyteremtés, a szociokulturális hátrányok csökkentése.
- Egészséges életmód igényének kialakítása, fenntarthatóságra nevelés.
- Művészeti irányzatok és stílusok és a kortárs művészet megismertetése.
- Alkotói és előadóművészeti tevékenységek színvonalas megvalósítása, közzététele a digitális térben rejlő lehetőségek kihasználása, a tanulók felelősségteljes közreműködésével.

Az alapfokú művészetoktatás feladatai

Az alapfokú művészetoktatási intézmény elsősorban az iskola vonzáskörzetében lakó, az iskola profilját figyelembe véve jó képességű gyermekek számára létesül. A felvehető maximális létszámot nem befolyásolja azonban sem a lakóhely, sem a felekezeti hovatartozás, sem az, hogy nálunk folytatja-e általános iskolai tanulmányait.

Feladatok:

- A magyar néptánc kultúra hagyományainak, a közösség nevelőerejének, valamint a családokkal közösen kiépített gyümölcsöző kapcsolatnak a felhasználásával a lehető legtöbbet tenni azért, hogy minden növendék fel tudja mutatni azokat a képességeit, melyeket Teremtőjétől kapott.

- Az alapfokú művészetoktatási intézmény elsődleges feladata minden diákot megismertetni a tanszak követelményeivel.
- Ösztönzés önmaguk és teljesítményük vállalására fellépések alkalmával.
- Készek legyenek tudásukat és kultúráikat más országokban is bemutatni, képviselni, mind gyakorlati, mind elméleti szinten.
- Felkészíteni a továbbtanulásra szakosított oktatási intézményekben.
- Készítsük fel az átlagosnál jobb készségű növendékeket a szakirányú továbbtanulásra.
- A néptánc örömforrás legyen a diákok számára.
- A művészeti képzés és az azokhoz társult tantárgyak fejlesszék a tanulók kommunikációs képességét.

Az intézményben folyó alapfokú művészeti nevelő-oktató munka pedagógiai eszközei, eljárásai

- egyéni és csoportos helyzetek teremtése,
- a szülői ház megnyerése a célok megvalósítása érdekében,
- a nevelő személyes példamutatása,
- kompetencia alapú fejlesztés,
- tehetséggondozó eljárások,
- fellépési lehetőségek biztosítása,
- egyénre szabott személyiségfejlesztő módszer,
- közösségfejlesztő módszer,
- játékos, élményre épülő oktatás,
- csoportos oktatás,
- nevelési eszközök: minta, példa, példakövetés,
- ösztönző eszközök: megerősítés, biztatás, dicséret, jutalmazás.

Az intézményben folyó alapfokú művészeti nevelő-oktató munka pedagógiai értékei

Az intézmény:

- értékrendjében emberközpontú, humanista,
- tiszteli a tanuló egyéniségét,
- biztosítja, hogy a gyermeket nem érheti semmilyen okból hátrányos megkülönböztetés,
- értékként preferálja az aktivitást, kezdeményezőkétséget, döntési képességet, az innovativitást, mert ezek olyan tulajdonságok, amelyek birtokában a tanulók irányítani képesek majd későbbi életüket,
- tanulói számára biztosítani kívánja mindazon művészeti ismeretek átadását, azoknak az alapkészségeknek és képességeknek kialakítását és fejlesztését, melyek életkori adottságaiknak megfelelnek, és szükségesek ahhoz, hogy fejlődésük töretlen legyen,
- olyan célokért törekszik a partnerközpontú gondolkodás és tevékenységrendszer megvalósítására az európai klasszikus értékrend alapján,
- szeretné elérni, hogy az iskolánkban jól érezzék magukat a partnerei, kiváltképpen a tanulók, pedagógusok, a szülők,
- törekszik arra, hogy hírnevét folyamatosan növelje, nevét minél szélesebb körben ismertté tegye,
- a nevelés keretében kívánatosnak tartja a tanulók személyes szociálisan értékes, tehát közösségfejlesztő és ún. önfejlesztő magatartásának alakítását, az ennek megfelelő tevékenységi formák gyakoroltatását,
- társadalmi elvárása, hogy felkészítse a tanulókat a magasrendű és közjót szolgáló aktivitásra,
- meggyőződésünk, hogy a művészettel való aktív foglalkozás a társadalom számára fontos tevékenység, amely egyértelműen kedvező hatással van a harmonikus együttélésre társadalmunkban.

Az intézmény által biztosított alapfokú művészetoktatás a művészi kifejezőkészséget alapozza meg, illetve felkészít a szakirányú továbbtanulásra.

A művészetoktatás fontos szerepet tölt be a nemzeti hagyományok ápolásában, a nemzeti értékek megőrzésében, a különböző kultúrák iránti nyitottság kialakításában.

Az intézmény alapfokú művészetoktatásának követelménye a művészeti-kulturális műveltség azon továbbépíthető alapjait tartalmazza, amelyeket ezekben az intézményekben elsajátíthat minden tanuló. Az intézményben folyó nevelő és oktató munka az irányelvben foglaltak alapján elkészített helyi tanterv szerint folyik.

3. AZ EGYES MŰVÉSZETI ÁGAK OKTATÁSÁNAK CÉL- ÉS FELADATRENDSZERE

A táncművészeti ág célrendszere

A táncművészeti ág a választott táncos formanyelv elsajátításán keresztül a tanulók mozgáskultúrájának fejlesztését szolgálja. A múlt és a jelen hagyományainak és táncművészeti értékeinek megismertetésével, megszerettetésével lehetőséget teremt a tanulók számára, hogy az életkoruknak megfelelő táncos mozgásműveltségre tegyenek szert. A képzés a mozgásélményen, az egészséges életmód iránti igény kialakításán túl lehetővé teszi, hogy a tanulók a táncos közösségi élet részesei legyenek, hogy műértővé, műélvezővé váljanak, vagy az adott táncos formanyelv művészeként, tanáraként tevékenykedjenek a jövőben. A táncművészeti ág képzése erősíti a kulturális tudatosságot és értékválasztást, arra törekszik, hogy a tanulók személyisége nyitottá váljon a közösségi táncos alkotótevékenységek iránt, segítse a szocializációs folyamatokat, és élményt jelentsen minden résztvevő (tanuló, szülő, pedagógus) alkotó- és befogadó számára. A táncolni tudás képességfejlesztése, a táncos improvizatív technikák alkalmazása, táncetűdők, koreográfiák létrehozása és színpadi bemutatása, a táncanyag korszerű szemléletű újra alkotása, új értékek létrehozása, minden tanszak elvárásrendszerében jelen van. A komplex táncos képességfejlesztés a testre és a lélekre, az egész személyiségre irányul. A komplexitás tantárgyi szinten is megvalósul, építünk a tantárgyi és tantárgyközi kapcsolódási lehetőségekre, valamint a művészeti ágon belüli és a művészeti ágak közötti szakmai és módszertani fejlesztések eredményeire is.

Az alapfokú művészetoktatás célrendszere és funkciói

A néptánc közérthetősége révén felbecsülhetetlen mértékű segítséget jelent a kultúrák közti kapcsolatteremtésben és az egészséges emberi kapcsolatok kialakításában. Oktatása elősegíti néphagyományunk megismerését, tovább életését és újra alkotását, kulturális örökségünk megbecsülését. Lehetőséget biztosít a magyar paraszti kultúra értékeinek közvetítésére, a nemzeti identitás erősítésére és a nemzeti összetartozás érzésének elmélyítésére, jelentősen hozzájárul ahhoz, hogy a **magyar néphagyomány élő formában is fennmaradjon.**

A néptánc oktatása során a kulturális értékek közvetítése nem elsősorban a képességek függvénye, hanem a képességek fejlesztésének lehetséges színtere. Lehetővé teszi mindenki számára az önkifejezés és azonosulás esztétikai útjának elérését, segítve ezzel a személyes kreativitás kibontakozását és az egyéniség fejlődését.

A népi játék és a néptánc tanítása eszköz a személyiség sokoldalú fejlesztésére, olyan komplex hatásmechanizmussal bír, amely egyaránt hat a testre és a lélekre. A program lehetővé teszi más művészeti ágon alkalmazott módszerek, tanulástervezési technikák, stratégiák beépítését és alkalmazását, amelyek a komplex személyiségfejlesztést segítik és szakmai és pedagógiai módszertani megújulást eredményeznek.

A tanórai keretek mellett fontos szerepet játszik a tánc színpadi megjelenítése is, amely egyrészt a művészi megtapasztalás élményét teszi lehetővé a tanulók számára, másrészt kulturális szerepvállalása révén a nagyközönség számára is hozzáférhetővé teszi táncos hagyományainkat.

A kárpát-medencei tánc hagyomány sokszínűsége tükröződik vissza az alapfokú művészetoktatás tantervében. A táncanyag szabad kiválasztásának elve érvényesül, amely sokszínű év végi vizsgabemutatót eredményez. A helyi táncanyag, tánc hagyomány tanításának elsődlegessége, végig kísérheti az egész oktatási folyamatot. A program lehetőséget biztosít a nemzetiségi táncanyagok beépítésére és tanítására.

Nagy hangsúllyal szerepel a programban a technikai felkészültség megalapozása, a **táncolni tudás képességének kialakítása és fejlesztése**, amely során a tanulók alkalmassá válnak a táncok újra alkotására, szabad és kötött formájú megjelenítésére.

A tanterv nagyobb szabadságot biztosít a pedagógus számára a képzés megtervezésében, ugyanakkor biztosítja az intézmények közötti átjárhatóságot. **A program az integrált órászervezéssel lehetőséget biztosít arra, hogy a hasznos, gyakorlati tudás megszerzése az elméleti ismeretek integrálásával, gyakorlatorientált feldolgozásával valósulhasson meg. A néptánc főtárgy óráin sajátíthatják el a tanulók a Helyi tantervben meghatározott folklórismeret témakörök gyakorlati és elméleti ismereteit. Mindkét tantárgyból szerez osztályzatot a tanuló.**

A tananyag spirális elrendezése elősegíti, hogy a különböző képességű tanulók a képzési szintek végére azonos módon rendelkezzenek az elvárt ismeretekkel, képességekkel, kompetenciákkal, megteremtí az összevont osztályokban történő oktatás kereteit, lehetőségét.

4. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

A személyiségfejlesztés alapja a szeretetparancs hármas egysége: szeretni Istent, szeretni embertársaimat, mint saját magamat. Akiben ezek a tulajdonságok megerősödnek, fogékony lesz a szentre, az igazra, a jóra és a szépre.

Fiataljaink számára igazi útravaló a küldetéstudat kialakulása: „Ti vagytok a világ világossága.” (Mt. 5,14)

A legfőbb általános emberi értékek keresztény hitünkben gyökereznek, és Jézus életében mutatkoznak meg a legteljesebben. Ezért a diákok elé példaként Jézust, az őt követő szenteket és a ma körülöttünk élő szent életű embereket kell állítanunk. Be kell mutatnunk, hogy a nyolc boldogság, a szeretet himnusz, a sarkalatos erények hogyan lehetnek életünk részévé, hogyan szólhatnak az ő nyelvükön is.

Az emberi személyiség kialakulása a gyermekkortól kezdve a kamaszkoron át az ifjú korig hosszú folyamat. Minden korszaknak megvan a maga jellemzője mind érdeklődésben, mind emberi példákban, mind olyan értékekben, amelyekre érzékenyek. A nevelőhöz való viszony is sokat alakul a kezdeti feltétlen elfogadástól a tagadáson át az egyenrangú baráti kapcsolatig.

Célkitűzéseink alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket:

Az értelmi nevelés területén elvégzendő feladatok:

- Az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése.
- A megismerés képességének fejlesztése.
- Az önismeret, a céltudatosság kialakítása.

A tanulók erkölcsi nevelése területén elvégzendő feladatok:

- Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.
- A tanulók közösségére és önmagukra irányuló helyes cselekvésre és aktivitásra készítendő érzelmek kialakítása.
- Pozitív szociális szokások kialakításának, gyarapodásának segítése.
- A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink továbbá:
- A helyi tantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása, valamint az ezekre épülő differenciálás.

A helyi tanterveket is magába foglaló pedagógiai programunk összeállításánál elsődleges szempont a tanulók képességeinek fejlődéséhez szükséges olyan követelmények meghatározása, amely ösztönzi a személyiségfejlesztő oktatást.

A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése.

- Az emberi együttélés szabályainak megismertetése.

A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése:

- az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.

A tanulók akarati nevelése:

- az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.

A tanulók nemzeti nevelése:

- a szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet, az egészséges lokálpatriotizmus érzésének felébresztése.

A tanulók állampolgári nevelése:

- az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre. A tudatos fogyasztói magatartás kialakítására nevelés.

A tanulók munkára nevelése:

- az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.

Pályaorientáció.

- Egészséges, edzett személyiség kialakítása.
- Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása.
- Az egészséges életmód iránti igény kialakítása.

Nevelési programunk összeállításánál ezért elsődlegesek az alábbi feladatok:

- A színes, sokoldalú iskolai élet, hitélet, tanulás, játék, munka.
- A fenti lehetőségek a tanulók önismeretét, keresztyéni gondolkodás képességét, együttműködési készségét fejlesztik, eddzzék akaratukat.
- Járuljanak hozzá életmódjuk, motívumaik, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez.

Kialakítandó személyiségjegyek:

- a helyes önértékelés
- az értékek felismerése, megbecsülése és kiállás mellettük
- józan, megfontolt ítélőképesség
- a mások felé való nyitottság, befogadóképesség
- a saját akaratunkról való lemondás mások érdekében
- a szelídség, az alázat, a türelem
- alaposság kialakítása
- a mértékletesség
- a bűnbánatra való készség
- a belső csendre, elmélyülésre való igény
- Hűség Istenhez és embertársainkhoz
- felelősség magunk, mások és a teremtett világ iránt

Elvárásaink tanítványainktól a következők:

- Részvétel a vallásuknak megfelelő (katolikus, protestáns) egyházi programokban.
- Tiszteletteljes, szép beszéd tanárral, társakkal egyaránt.
- Mindenki testi, lelki egészségének megőrzése, biztosítása.
- Alapos, rendszeres és pontos munka.
- A rájuk bízott feladatok lelkiismeretes elvégzése.
- A házirend felelős betartása.

4.1. Alapfokú művészet oktatás személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatai

A művészeti tevékenység magában hordozza a személyiségformálás specifikus lehetőségét, a személyiség integrációjának segítségét, támogatja a képességek aktiválását, fejleszti a tehetség kibontakoztatásának képességét is.

A rendszeresen átélt pozitív, cselekvő élmények alakítják ki azon emberi személyiségtulajdonságokat, magatartási szokásokat, melyek a művészeti tevékenységek során, vagy a munkában az eredményesség összetevői.

A művészeti tevékenységek hozzájárulnak az érzékelés és észlelés érzékenységének, a kifejezés árnyaltságának fejlesztéséhez. A művészeti nevelés biztosítja a tanulás személyes tapasztalati módját, melynek során a tanulók közvetlenül átélhetik a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, valamint azokat a kifejezési formákat, amelyek a zeneművészetben, táncművészetben, képző- és iparművészetben, a színművészetben és bábművészetben, cirkuszművészetben ötvöződnek.

Az alapfokú művészeti nevelés feltárja a művészet megörökítő, átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás az egyik legértékesebb emberi alapképesség.

Megalapozza a tanuló esztétikai szemléletét, kommunikációs képességét, az alkotómunka iránti igényét.

Az egyéni és a csoportos foglalkozások segítik a szociális érzékenység, az együttműködési készség kialakulását, a felmerülő problémákra való rugalmas reagálás képességét és előmozdítják az infokommunikációs eszközök célszerű használatát.

A nemzetiséghez tartozókat segíti abban, hogy megtalálják és vállalják identitásukat, őrizzék hagyományaikat, jelenítsék meg értékeiket, erősítve ezzel is a közösséghez való kötődésüket.

5. A TELJES KÖRŰ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK

Az egészségfejlesztés iskola feladatai

Az intézményben folyó teljes körű egészségfejlesztés során figyelembe vesszük a gyermekek, tanulók biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, beillesztjük az intézményben megvalósult átfogó prevenció programba,

Az iskolai egészségfejlesztés (vagyis a tanulók egészséges életmódra nevelése, a betegségek megelőzése) akkor hatékony, ha teljes körű.

Ez az alábbiak teljesülését jelenti:

- Mindegyik fő egészség-kockázati tényezőt (egészségtelen táplálkozás, mozgásszegénység, a lelki egészség hiányosságai, egészségműveltség hiányosságai – befolyásolja.
- Az iskola mindennapi életében folyamatosan és rendszeresen jelen van.
- Az egészségfejlesztést megvalósító iskola minden tanulója részt vesz benne.
- A teljes tantestület részt vesz benne (miközben az iskola összes nem-pedagógus dolgozója is segíti). A pedagógusok fő segítője az iskola-egészségügyi szolgálat.
- Bevonja a szülőket és az iskola közelében működő, erre alkalmas intézményeket és civil szervezeteket, valamint az iskola társadalmi környezetét, pl. a fenntartót is.

Az egészségfejlesztés eredményezi:

- a tanulási eredményesség javítása;
- az iskolai lemorzsolódás csökkenése;
- a társadalmi befogadás és esélyegyenlőség elősegítése;
- a dohányzás, az alkoholfogyasztás, a kábítószer-fogyasztás és egyéb szenvedélyek elsődleges megelőzése, ill. a leszokási motiváció támogatása;
- bűnmegelőzés;
 - a társas kapcsolatok javulása a kortársakkal, szülőkkel, pedagógusokkal;
 - az önismeret és önbizalom javulása;

- az alkalmazkodó-készség, a stressz-kezelés, a problémamegoldás javulása;
- érett, autonóm személyiség kialakulása;
- a krónikus, nem fertőző népbetegségek (lelki betegségek, szív-érrendszeri-, mozgásszervi- és daganatos betegségek, cukorbetegség) elsődleges megelőzése;
- a közösségi kapcsolati háló, társadalmi tőke növelése.

Az egészségfejlesztés iskolai kritériumai:

- az egészséges táplálkozásra nevelés,
- az egészségfejlesztési kritériumoknak megfelelő mindennapos testnevelés és az azt kiegészítő egyéb testmozgás, iskolai sporttevékenység,
- a lelki egészséget fejlesztő pedagógiai módszerek és a művészetek alkalmazásával a tanulási eredményesség és a társas kapcsolati készségek fejlesztése, a lemorzsolódás csökkentése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerfogyasztás, a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- az egészséget támogató ismeretek és készségek fejlesztése
- az egészséget támogató ismeretek és készségek, baleset-megelőzéssel és elsősegélynyújtással kapcsolatos ismeretek és a személyi higiéné kialakításának fejlesztése területére terjednek ki.

Az egészségnevelés területei:

- a) Egészséges napirend kialakítása:
 - arányos napi terhelés,
 - szünetekben szellőztetés, szabadban eltöltött szünet,
 - a tízórai szünet rendjének betartása,
 - meghatározott rendben az ebédeltetés,
 - ösztönzés az egészséges életmód napi gyakorlattá tételében, pl. otthoni torna, évszaknak megfelelő öltözködés.
- b) Egészséges környezet kialakítása
- c) Az egészséges táplálkozás elterjesztése:
 - az iskola által biztosított étkeztetés étrendjére való odafigyelés, pl. az étrend összeállításában való részvétel,
 - a rendszeres táplálkozás fontosságának hangsúlyozása.
- d) Egészségkárosító szenvedélyek megelőzése a tanórai és a tanórán kívüli nevelésben.
 - ismerjék fel az egészséget veszélyeztető magatartásformákat, élethelyzeteket,
 - tudjanak különbséget tenni a „kockázatos” és a „veszélyes dolgok, tevékenységek között,
 - legyenek tisztában a dohányzás, az alkohol és a kábítószer-fogyasztás egészségi, jogi és társadalmi következményeivel.
- e) Példamutató iskolai hatások
 - termék, folyosók, udvar, orvosi rendelő
 - a pedagógusok, a dolgozók példamutatása
- f) Szűrővizsgálatok

Az iskolai egészségnevelést szolgáló tevékenységek

- Tantárgyakba beépített egészségnevelés: osztályfőnöki óra, testnevelés óra, természetismeret óra, biológia óra stb.

- Az egészségnevelést szolgáló tanórán kívüli foglalkozások:
 - o külső előadók meghívása
 - o osztálykirándulás, erdei iskola, nyári táborok (Ezek költségeit a szülők önkéntesen vállalják.) A 3-4-5-6. évfolyamon 3 napos egybefüggő erdei iskolai programot szervezünk (3 nap, 2 éjszaka). 7. évfolyamon Határtalanul utazást szervezünk. Az 1-2. és évfolyamon az erdei iskolai programok 3 nem egybefüggő napon kerülnek megszervezésre. A 8. évfolyam számára témnapokat szervezünk.
 - o lehetőség szerint egy-egy gyalogtúra vagy kerékpártúra megszervezése a környéken
 - o rendezvények szervezése

- Az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele

A mindennapi testnevelés megvalósítása

Az egészségnevelés megvalósításában résztvevők:

- belső (iskolai) résztvevők: pedagógusok, hitoktatók, osztályfőnökök, iskolaorvos, védőnő, logopédus, gyógytornász, fogorvos, gyermekvédelmi felelős
- külső partnerek: Veszprém Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztálya, Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat, családsegítő szervezetek, Pedagógiai Szakszolgálat, rendvédelmi szervek

6. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL, AZ ISKOLA SZEREPLŐINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATOK

Az iskola épp azzal válik katolikussá, hogy – bár más-más fokon – az iskolai közösség minden tagja osztozik a keresztény világlátásban, s ezt ki is jelentik. Így ebben az iskolában az evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé, belső ösztönzővé, és egyúttal végső céljá.

A közösségfejlesztés közös feladat. Az iskola valamennyi dolgozójának figyelembe kell vennie mindennapi munkája során, hogy példaként áll a diákok előtt megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával.

A pedagógiai program szempontjából iskolánk keretén belül működő közösségi nevelés területei:

- tanórák: hittanórák, szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák
- tanórán kívüli egyéb foglalkozások: napközi, tanulószoba, szakkörök, lelkigyakorlatok, kirándulások, erdei iskolák
- diák-önkormányzati munka
- alapfokú művészeti iskola

A tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladataink:

- A tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, ellenőrzéssel, a tanulmányi és a munkaerőköls erősítésével.
- A tanulók kezdeményezéseinek, a közvetlen tapasztalatszerzésnek a támogatása.
- A közösségi cselekvések kialakítása, fejlesztése (példamutatással, helyes kezdeményezések bemutatásával, bírálat, önbírálat segítségével).

- A tanulók önállóságának, öntevékenységének fejlesztése.
- Különböző változatos munkaformákkal (csoportmunka, differenciált, egyéni munka, kísérlet, verseny) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése.
- Olyan pedagógus közösség kialakítása, amely összehangolt követeléseivel és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni, a tevékenységüket koordinálni tudja.

A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

- A lelkigyakorlatok mélyítsék el a katolikus vallás és hit megélését.
- Nevelje a tanulókat önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére.
- Átgondolt játéktervvel és a tevékenység pedagógiai irányításával biztosítsák, hogy a különböző játékok, tevékenységek megfelelően fejlesszék a közösséget, erősítsék a közösséghez való tartozás érzését.
- A sokoldalú és változatos foglalkozások (zenei, társastánc, képzőművészeti, kézműves, stb.) járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez.
- A séták, a kirándulások, erdei iskolák mélyítsék el a természetszeretetet és a környezet iránti felelősséget.

6.1. A szülők, a tanulók és a pedagógusok együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

Az iskolai nevelés, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség együttműködése.

Ennek alapja a gyermek iránt érzett közös felelősség, amelynek feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség. Megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység. Eredménye a családi és az iskolai nevelés egysége, és ennek nyomán a gyermeki személyiség kedvező fejlődése.

Iskolánk együttműködési formái:

A diákok és a pedagógusok együttműködésének formái:

- A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, ill. az aktuális feladatokról az iskola főigazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják.
- Az iskola főigazgatója legalább évente egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén, a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat ülésén, az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon tájékoztatják a diákokat.
- A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, ill. választott képviselőik útján közölhetik az iskola főigazgatójával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy a Szülői Munkaközösséggel.
- A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan tájékoztatják.

A szülők és az intézmény együttműködési lehetőségei:

- aktív részvétel az iskolai rendezvényeken,
- ötletnyújtás az előadások (hitéleti, nevelési, stb.) témáihoz,
- őszinte véleménynyilvánítás,
- együttműködő magatartás,
- nevelési problémák őszinte megbeszélése, a közös megoldásra való törekvés,
- érdeklődő, segítő hozzáállás,
- szponzori segítségnyújtás.

A szülői ház és az iskola együttműködésének továbbfejlesztési lehetőségei: közös rendezvények (pl. karácsonyi ünnepség, farsangi bál, családi osztálykirándulások) szervezése a szülők, pedagógusok részvételével.

6.2. Alapfokú művészeti oktatásban a közösségfejlesztéssel, az intézmény szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti. A művészeti iskolánkban a közösségfejlesztés fő területei: tanórák - szaktárgyi órák, tanórán kívüli foglalkozások-bemutatók, szakmai kirándulások, táncház, lazító programok, iskolai rendezvények, versenyek, bemutatók, néptánc táborok.

Az iskola osztályai egyben alkotóközösségek is, amelyekben az egyén helye és szerepe meghatározó, ugyanakkor jellemzője az együttműködés, a közös cél eléréséért folytatott erőfeszítés, az összetartozás, egy közösséghez tartozás érzése. A közösség meghatározott, a pedagógus által közvetített és képviselt normák szerint dolgozik, amelynek alaptételei: bizalom, tisztelet és szeretet. Jellemzője a kölcsönösség. Az osztályokban tanító pedagógusok feladata a közösségépítés, a közösségfejlesztés, ezen keresztül a személyiségformálás. A közösséghez tartozás egyfajta biztonságérzetet is alakítson ki a tanulóknál.

Feladataink:

- Az egyén a közösségen belül aktív, alkotó tag legyen.
- Tudjon és merjen véleményt formálni, tudja álláspontját előadni, megvédeni.
- Képes legyen a másságot elfogadni, a közösségért áldozatot hozni.
- Képes legyen a közös értékrend szerinti szokások elsajátítására.
- Fejlődjön és kibontakozzon kommunikációs készsége.

Az művészeti iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Együttműködés a szülőkkel

A művészeti iskola speciális együttműködések megvalósítását teszi lehetővé. A szülők sok esetben segítők is az iskolai célok megvalósításának. Szerepet vállalnak a viseletek tisztításában, vasalásában. A kisebb gyermekeket elkísérik a próbákra, foglalkozásokra, többen meg is várják őket, így lehetőség van a rendszeres szülők közötti beszélgetésre.

A szülők általában elkísérik a gyerekeket az iskolai szakmai rendezvényekre, de a tanulmányi versenyekre is. A szülők elhivatottsága és támogatása nagyon fontos számunkra, ezért támogatjuk a szülők kezdeményezéseit.

A művészeti csoportok, műhelyek mindegyike sajátos együttműködési formákat alakított ki a szülőkkel. Az együttműködés formái iskolánkban: nyílt órák, közös szalonnasütés és táncház.

Együttműködés a pedagógusok között

A napi oktató-nevelő tevékenység és az iskolai szintű projektek megvalósítása során az általános iskolai és a művészeti intézményegység között új együttműködés alakult ki. Az együttműködés egyéb területei: nevelési gondok megoldása, belső tudásátadás, hospitálás, pályázatok megírása, munkaközösségi együttműködés, programszervezés.

Együttműködés a tanulóknál között

A csoporton belüli együttműködés a csoportra jellemző szokások és hagyományok kialakításával, a célok és feladatok megvalósításával, az egyéni feladatvállalásokkal valósulnak meg.

7. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.

- Az iskolai élet egészére figyelve segítse a közösség tagjainak emberi és hitbeli kibontakozását.
- Személyi ügyekben a szeretetről és a diszkrécióról ne feledkezzen meg.
- Rendszeres önképzéssel és továbbképzéseken való részvétellel fejlessze szakmai és pedagógiai műveltségét.
- Törekedjen a hitben és szeretetben való növekedésre.
- Tartson rendszeres kapcsolatot diákjai osztályfőnökével, nevelőtanáraival, szüleivel, többi tanárával.
- Tantárgyanként, osztályonként, illetve csoportonként megtervezi egész tanévi munkáját, azt tanmenetben, vagy témaköri tantervben rögzíti, s szeptember 30-ig a főigazgatónak benyújtja, a megtartott órák sorszámát, anyagát, az óráról hiányzó tanulókat bejegyzni a haladási naplóba.
- Szakmailag és módszertanilag alaposan felkészül.
- Óráját pontosan kezdi és fejezi be.
- Saját órájáról indokolt esetben az osztályfőnökkel folytatott megbeszélés után tanulót elengedhet.
- Az osztályfőnök akadályoztatása esetén ideiglenesen jogaiba lép.
- Szakmai munkaközösségével egyetértésben megszervezi a tehetséggondozás és felzárkóztatás teendőit.
- Alkalmazkodik ahhoz a szabályhoz, hogy egy osztály egy napon legfeljebb két átfogó dolgot írhat.
- A dolgozatokat legfeljebb 7 munkanapon belül kijavítja, értékeli és kiadja a tanulóknak.
- A szülői házzal való kapcsolattartás érdekében fogadóórákat tart.
- Részt vesz a nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken.
- Az intézmény működési rendjében felmerülő foglalkoztatásokba /ügyelet, felvételiztetés/ bekapcsolódik.
- A munkatervben előírt tanulmányi kirándulásokon, iskolai rendezvényeken részt vesz.
- A tantermekben, szertárban, tornateremben rendet biztosít, a leltározásban részt vesz.
- A következő feladatokkal a főigazgató megbízhatja, ezért külön díjazás illetheti meg: nagyobb iskolai rendezvény szervezése, tanulmányi, kulturális, sportversenyeken való felügyelet, a tanulók versenyekre, művészeti fellépésekre való utaztatása, táboroztatás, a tanulmányi kirándulásokon, erdei iskolában kísérőtanárként való részvétel.

7.1. Az osztályfőnök feladatai

- A keresztény pedagógia elvei és gyakorlata szerint nevelik tanítványait.
- Célzatosan összehangolják osztályukban a nevelési tényezőket, mindent megtesznek azért, hogy osztályuk jó közösséggé váljon, amelyben minden tanuló otthon van.
- Tanítványaik családi hátterének és személyiségének alapos megismerésére törekedve, aminek érdekében ajánlatos a családlátogatás, az intézmény nevelési céljainak megfelelően, azokkal mélyen azonosulva, formálják személyiségüket, segítik önismeretük, hivatástudatuk fejlődését.
- Megkülönböztetetten figyelnek azokra, akik képességeik alatt teljesítenek, felderítik az okokat és segítenek kiküszöbölni őket.
- Keresik a szegényebb tanulókon való segítség módjait, gondoskodnak a hiálkodó öltözködés, viselkedés elkerüléséről.

- Igyekeznek folyamatos jelenlétükkel is kifejezni az osztályukkal való törődésüket /szünetekben, lelkigyakorlatokon, osztálymiséken való részvételükkel/.
- Figyelemmel kísérik tanítványaik tanulmányi eredményeit, ellenőrzik, hogy be van-e írva minden osztályzat az eKréta rendszerbe.
- Koordinálják és segítik az osztályukban tanító pedagógusok munkáját, látogatják óráikat.
- Gondot fordítanak arra, hogy a tanulók tanulmányi elfoglaltsága arányos legyen, hogy egy napon kettőnél több témazáró dolgozatot ne írjon az osztály.
- Szükség esetén tanácskozást hívnak össze az osztályukban tanító pedagógusok számára.
- Gondot fordítanak arra, hogy tanítványaik teherbírásukkal összhangban vállaljanak részt a tanórán kívüli szabadon választható elfoglaltságokból.
- Minősítik a tanulók magatartását és szorgalmát.
- Az érdekeltekkel egyetértésben javaslatot tesznek a tanulók jutalmazására, segélyezésére, büntetésére.
- A házirend tanulók büntetése című melléklete szerinti fegyelmező intézkedéseket szükség esetén meghozzák.
- Engedélyt adhatnak egy-egy tanuló egy-két tanórai távolmaradására.
- Rendszeresen tájékoztatják osztályukat az iskolai feladatokról.
- Tanítványaikkal tanulmányi kirándulást szerveznek, kulturális programokon tanulói kíséretet látnak el.
- Gondoskodnak osztályuk kötelező orvosi vizsgálaton való részvételéről. Évente legalább két szülői értekezletet tartanak, szoros kapcsolatot tartanak fenn az osztály szülői munkaközösségével.
- Nevelő-oktató munkájukhoz tanmenetet készítenek.
- Elvégzik az osztályukkal kapcsolatos ügyviteli teendőket /anyakönyv, osztálynapló vezetése, a továbbtanulással kapcsolatos teendők/.
- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Figyelemmel kíséri az osztály fegyelmi helyzetét.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tartani az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.

7.2.A művészeti iskolai tanulócsoport-vezető feladatai

- Alaptevékenységében elvégzi azokat a tanórai és tanórán kívüli teendőket, amelyek az intézmény rendeltetés szerinti nevelő – oktató munkájából a nevelőre kötelezően vonatkoznak.
- A tanítási órán minőségi munkát végez.
- Folyamatosan képezi magát, részt vesz a kötelező továbbképzéseken.
- A nevelő – oktató munkával összefüggő megbeszéléseken, értekezleteken részt vesz.
- Elvégzi azokat az adminisztratív és szervezési feladatokat, amelyeket az intézmény nevelő munkája szükségessé tesz, illetve a jogszabályok előírnak.
- Nevelő – oktató munkáját tervszerűen végzi, tanmenet, vagy tematikus terv alapján dolgozik.

Az intézmény egészére kötelezően háruló feladatok közül egyes teendők (az intézményen belüli szakértelmen és az egyenlő teherviselés elvein alapuló munkamegosztás szerint) kötelezőek, mint

- helyettesítés,
- versenyekre való felkészítés, utaztatás,
- a székhely viselet- és kelléktáráért a felelősségvállalás.

8. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE

A köznevelés kiemelt feladata az iskolát megelőző kisgyermekkorai fejlesztés, továbbá a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók speciális igényeinek figyelembevétele, egyéni képességeikhez igazodó, legeredményesebb fejlődésük elősegítése, a minél teljesebb társadalmi beilleszkedés lehetőségeinek megteremtése.

Jogszábai háttér

Nkt. 4.§ 13. kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.

8.1. A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének-oktatásának elvei

A Nemzeti alaptanterv és a választott kerettanterv alkalmazás a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásában

A Nemzeti alaptanterv (a továbbiakban: NAT 2020) a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának is alapidokumentuma, az abban meghatározott fejlesztési területek – nevelési célok, kulcskompetenciák, illetve a tanulási területeken megfogalmazott célok, feladatok – a sajátos nevelési igényű tanulóakra is érvényesek.

A sajátos nevelési igényű tanulókat nevelő-oktató iskolák pedagógiai programjuk, helyi tantervük elkészítésénél figyelembe veszik:

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: köznevelési törvény), a Nat és az Irányelv rájuk vonatkozó előírásait,
- a nevelés és oktatás helyi célkitűzéseit és lehetőségeit,
- a szülők elvárásait és
- az általuk nevelt-oktatott tanulók sajátosságait.

A sajátos nevelési igény kifejezi:

- a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékoság, sajátos nevelési igény által okozott részleges vagy teljes körű módosulását, egyenetlenségeit;
- az iskolai tanuláshoz szükséges képességek kialakulásának sajátos útját, fejlődésének eltérő ütemét, esetleg részleges vagy teljes kiesését, egyenetlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejleszthetőségét.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását tesz szükségessé.

Sajátos nevelési igényű tanulók (integrált) nevelése, oktatása

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk (teljes vagy részleges integrációjuk).

Az együttnevelést megvalósító intézmény többet vállal, magasabb értéket kínál, mint részvétet és védettséget.

Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedését, önmagukhoz mért fejlődését, a többi tanulóval való együtt haladását tekintjük.

Jellemző intézményünkre, hogy;

- A befogadó iskola vezetője támogatja pedagógusai részvételét az integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken, alkalmat teremt a horizontális tudásátadásra.
- Az együttnevelést megvalósító iskolák pedagógusainak, valamennyi dolgozójának, gyermek- és szülői közösségének felkészítése megtörténik a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.
- Az együttnevelés megvalósításában a különböző pedagógiai színtereken a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesül, és a sérülésspecifikus módszertani eljárásokat alkalmazzuk.
- Multidiszciplináris teamek (pl. többségi pedagógus, gyógypedagógus, szülő, az érintett tanuló stb.), illetve jó gyakorlatok működtetése, a pedagógusok által alkalmazott differenciált tananyagok, feladatlapok felhasználása.
- A nyitott tanulási-tanítási folyamatban megvalósuló tevékenység lehetővé teszi az egyes gyermek vagy csoport igényeitől függő pedagógiai eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanulást-tanítást segítő speciális eszközök alkalmazását.
- A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében- oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel, a diverzitás iránti

pozitív attitűddel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógusok alkalmazása, akik

- a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző módosulásait;
- egyéni fejlesztési tervet készítenek a gyógypedagógus együttműködésével, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosítanak, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaznak;
- a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépítik, a folyamatos értékelés, hatékonyságvizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján megváltoztatják eljárásaikat, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaznak;
- a rugalmas tanulásszervezés segítségével minden szempontból akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezetet hoznak létre, melyben érvényesül a differenciálás, a többszintű tervezés, a differenciáló módszerek alkalmazása, a differenciált értékelés;
- egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;
- együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba, megosztva vállalja a felelősséget a különleges bánásmódot igénylő gyermek haladásáért.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő – a tanuló fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező szakember;

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését;
- javaslatot tesz a fogyatékosság, az egyéb pszichés fejlődési zavar, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, hely- és helyzetváltoztatást segítő bútorok, eszközök alkalmazása stb.);
- segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, ismerteti a speciális eszközök használatát, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről;
- javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására;
- figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra;
- együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;
- támogatást nyújt a többségi pedagógus számára a differenciáláshoz a tantervi követelmények szintjén, a következőknek megfelelően: nincs érdemi változtatás a tantervben, elvárt tudásban, hanem több idő, személyi támogatás (többségi pedagógustól, gyógypedagógustól, asszisztentstől), eszközhasználat, differenciált tananyag-feldolgozás révén jut el a gyermek a tantervi célig. Eltérő tantervi célok megjelenítése esetén – a gyermek szakértői véleményének alapján –
- terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon – egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben –, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra;
- alkalmazza a sajátos nevelési igényű tanuló osztálytermen belüli megsegítésének lehetőségeit a befogadó intézményben;

- segíti a befogadó pedagógust a szűrésben, az egyéni értékelésben, a gyermek önmagához mért fejlődésének megítélésében;
- segíti a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolását.

Az integrált nevelésben-oktatásban részt vállaló nevelési-oktatási intézmények vegyék igénybe az egységes gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai módszertani intézmények (EGYMI), a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait, az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózatok segítségét. Ennek keretében ismerjék meg az integrált nevelés létező jó gyakorlatait, tapasztalatcsere, tudásháló (képzések, online platform stb.) révén.

A sajátos nevelési igényű tanulók ellátása

A habilitációs, rehabilitációs ellátás közös elvei

- a) A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében-oktatásában részt vevő nevelési-oktatási intézmény egész nevelési-oktatási rendszerét átfogó, hosszú távú habilitációs, rehabilitációs célokat és feladatokat határoz meg, melyeket az intézményünk dokumentumai tartalmaznak.
- b) A habilitációs, rehabilitációs tevékenységünk szakmaközi együttműködésben kialakított és szervezett nyitott tanulási-tanítási folyamatban valósul meg, mely az egyes tanulók vagy tanulócsoportok igényeitől függő eljárások, időkeret, eszközök, módszerek, terápiák alkalmazását teheti szükségessé.
- c) A sajátos nevelési igényű, ugyanakkor kiemelt tehetségű tanulók ellátása esetén a habilitációs, rehabilitációs tevékenység mellett megjelenítjük a tehetséggondozás feladatainak.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai

- A sajátos nevelési igényből fakadó hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával.
- Törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására.
- A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
- Az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni tulajdonságok, funkciók és a személyiség fejlesztése.
- Társas beilleszkedés, a szociális kompetenciák fejlődésének támogatása.
- Az egyes területeken kimagasló teljesítményt nyújtó tanulók tehetségének kibontakoztatása.

A sajátos nevelési igényű tanuló fejlesztésére vonatkozó célokat, feladatokat, tartalmakat, tevékenységeket, követelményeket megjelenítjük:

- a pedagógiai programunkban,
- a helyi tantervünkben,
- a tematikus egységekhez, tervekhez kapcsolódó tanulási-tanítási programban (pl. tanmenet, óraterv),
- az egyéni fejlesztési tervekben.

A sajátos nevelési igény típusának megfelelő szakirányú végzettséggel rendelkező szakember kompetenciája:

- a programok, programcsomagok tervezése, összeállítása;
- a habilitációs, rehabilitációs egyéni és kiscsoportos fejlesztés, osztálytermen belüli megsegítés;
- közreműködés az integrált nevelés, oktatás keretein belül a tanítási órákba beépülő habilitációs, rehabilitációs fejlesztő tevékenység tervezésében, kivitelezésében, ezt követően a konzultációban, a tanítási környezet adaptációjában;

- a tanuló fejlődésének nyomon követése, értékelése, illetve az ebben való közreműködés a többségi pedagógusokkal együtt.

A szükséges pedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű tanulók számára

Hozzáférhetővé kell tenni a sajátos nevelési igényű tanulók számára:

- tanulási segédletek, differenciált, egyénre szabott tananyagokat;
- speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő technikai eszközöket;
- az egyéni szükségletekhez igazodó környezetet, speciális bútorokat; fejlesztő helyiségeket;
- rugalmas szervezeti keretek kialakítása a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának, illetve osztálytermi foglalkoztatásának megvalósulásához;
- a tanulók sajátos nevelési igénye típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező, az integrált fejlesztésben lehetőleg tapasztalt gyógypedagógus, terapeuta (módszertani intézmény, utazótanári szolgálat).

Alapfokú művészetoktatás

Az alapfokú művészetoktatási intézmények nem jogosultak a sajátos nevelési igényű tanulók után emelt normatíva igénylésére. Fejlesztő foglalkozásokat számukra az intézményegység nem tud biztosítani. Ugyanakkor a művészetpedagógiai módszerekkel, a megélt sikerekkel és örömeikkel jelentős mértékben hozzájárulunk fejlődésükhöz. A sajátos nevelési igényű tanulókat nyilvántartjuk, megkülönböztetett figyelemmel és a differenciálás módszerével segítjük előmenetelüket.

8.2.A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A tehetséges fiatalok gondozása Istentől ránk szabott feladat. Ezért kiemelt fontosságú a tehetségek felismerése és fejlesztése. Minden pedagógus, de elsősorban a szaktanár és az osztályfőnök feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, hogy megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről. E tevékenység kiterjed a tanórai és a tanórán kívüli területekre egyaránt.

Ez a legszorosabb együttműködést tételezi fel a családdal és a tehetségek fejlesztésével foglalkozó intézményekkel, valamint külső szakemberekkel.

A tehetségfejlesztés lehetőségei iskolánkban:

- második idegen nyelv tanítása,
- csoportbontás matematikából,
- differenciált tanórai munka,
- tehetséggondozó szakkörök magyarból, matematikából, és szükség szerint egyéb tantárgyakból
- felvételi előkészítő matematikából, magyarból, idegen nyelvből
- felkészítés versenyekre
- személyes beszélgetések, a biztatás, a jutalmazás megfelelő formáinak keresése, egyéni foglalkozás tanulóinkkal,
- kiugró tehetségű tanulóink szakemberhez való irányítása, aki gondoskodik megfelelő fejlesztésükről.

8.2.1. Alapfokú művészetoktatás

Az átlagtól eltérő, különlegesen tehetséges gyerekek is egyéni bánásmódot igényelnek. A tananyagot nagyobb léptékkal elsajátító tanulók differenciált oktatását egyénre szabott feladatokkal, esetleg egyéni tanrenddel biztosítani kell. A tehetséges gyermekek felismerése, önálló ismeretszerzésre való ösztönzése a pedagógus feladata. A tehetséges fiatalok tanulmányi versenyekre való felkészítése, a pályaaorientáció szintén fontos feladatunk.

Ügyelni kell arra, hogy a tehetséges tanulók személyiségében ne okozzon torzulást a siker. A siker- és az esetleges kudarcélmény feldolgozásában a pedagógusnak és a szülőknek is nagy szerepe van.

A tehetségfejlesztés lehetőségei a művészeti iskolában:

- Az arra alkalmasak felkészítése egyéni foglalkozás keretében (amennyiben vállalják) szóló, illetve kamaraversenyekre helyi és országos szinten. Óraszám: a kötelező tanórán kívül 10 tanóra/tanítási év.
- A teremlehetőségek tükrében külön csoportban foglalkozás a lányoknak illetve a fiúknak.
- Edzőtábor, nyári tábor szervezése a tehetséggondozás többféle módjának kihasználására. Óraszám: a kötelező tanórán kívül 20 óra/tanítási év.
- Részvétel továbbképzéseken.

8.3.A beilleszkedési és magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Nagyon fontosnak tartjuk a beilleszkedési, magatartási, tanulási problémákkal küszködő tanulók fejlesztését, mivel a problematikus tanuló saját fejlődésének és közössége fejlesztésének is gátlójává válhat.

Iskolánk feladata:

- A tanuló személyiségének és környezetének megismerése, a problémák gyökerének feltárása.
- A fejlesztő módszerek megbeszélése, egyeztetése a családdal.
- A megfelelő beilleszkedés segítése.
- Szülők segítése a családi, a nevelési konfliktusok megoldásában.

A problémák megismeréséhez szükséges esetben a Pedagógiai Szakszolgálat, Gyermekpszichiátriai Gondozó, Családsegítő- és Gyermekjóléti szolgálat segítségét kérjük a probléma okának feltárásában, a fejlesztés módszerének kidolgozásában. Ennek érdekében fejleszteni szükséges:

- a gyermek önismeretét,
- önbizalmát,
- együttműködési, kapcsolatépítési képességét,
- szerepelni tudását,
- konfliktuskezelői képességét.
- tanulási nehézségek leküzdésének segítése fejlesztő foglalkozások keretében

A fejlesztés színterei az iskolai, az osztályközösségi, a hitéleti programok. Az egyéni és kiscsoportos foglalkozások pszichopedagógus vezetésével zajlanak. Szükség esetén a rászoruló tanulóknak logopédiai ellátást is biztosítunk alsó tagozatban.

Alapfokú művészetoktatás

Az esélyegyenlőség elve szerint minden tanuló számára biztosítani kell a továbbhaladás lehetőségét. Célunk, hogy a magatartási gondokkal küszködő gyermek is a közösség tagjává váljon, elismeréseket szerezzen. A cél elérése érdekében a pedagógus feladata, hogy bizalmi viszonyba kerüljön a gyerekkel kialakítva biztonságérzetét, együttműködő, segítő szándékú kapcsolatot alakítson ki a szülőkkel, ügyeljen a gyakori információáramlásra, hogy a gyermek viselkedésének változásait, a kiváltó okokat vizsgálni tudja. A gyermekekhez bizalommal, szeretettel, munkájának elismerésével közelítő pedagógus lehet igazán hatékony ebben a munkában. A nyugodt, következetes nevelői magatartásnak, valamint az egyénre szabott differenciált oktatásnak kiemelkedő szerepe van a beilleszkedési gondok megoldásában.

A pedagógus fontos feladata a kapcsolatteremtés módjainak, a helyes magatartásformáknak a megtanítása is. Feladatunk továbbá a hiperaktivitás felismerése, és a megfelelő tanítási – tanulási módszer alkalmazása.

8.4. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló

Az ,hogy a tanuló hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűnek minősül-e az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 67/A.§-a alapján a gyámhatóság állapítja meg.

A jogszabály értelmében: hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

A halmozottan hátrányos helyzetű a tanuló, aki esetében a fenti szabályozásban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

- a nevelésbe vett gyermek,
- az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A veszélyeztetett és hátrányos helyzet kialakulásának többféle formája jelenik meg. Családok szétesése, alacsony kereset, munkanélkülivé válás, a nagycsaládról való gondoskodás terhe, érzelmi, erkölcsi elhagyatottság, egészségügyi problémák, tanulási nehézségek és magatartászavarok.

A veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek esetén szükséges a külön odafigyelés, egyéni bánásmód, szükség esetén kapcsolatfelvétel külső intézményekkel, melynek iskolai koordinátora a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős (pszichopedagógus).

Az anyagi gondokkal küzdő családok segítésére a következő juttatásokra van lehetőség:

- étkezési hozzájárulás (törvényi előírás szerint)
- tankönyvtámogatás (törvényi előírás szerint)
- alkalmi segélyek alapítványi forrásokból (osztálykirándulás, nagyobb kiadások esetén)
- ösztöndíj-lehetőségek figyelése, keresése

A tanulók számára alsó tagozatban délutáni tanulmányi foglalkozást, felső tagozatban tanulószobai foglalkozást biztosít az iskola térítésmentesen.

Nagyobb gond és nehezebb a segítségadás azokban az esetekben, ahol a család a nagyobb gyermek számára nem biztosítja a megfelelő erkölcsi háttérrel, a szülők életvitele negatív példa a gyermek előtt. Ezek a nehézségek sok esetben csak későn mutatkoznak meg. A tanuló rendhagyó magatartása, megnyilvánulása jelezheti ezt számunkra. Az iskola nem veheti át a család szerepét, de az ilyen esetekben fokozottan kell törődni és odafigyelni ezekre a gyermekekre.

A katolikus iskola figyelmet szentel és segíti a gyengébbeket, a nehezebb körülmények között élőket. Nevelésünk a keresztény értékrend elfogadását, a keresztény életforma kialakítását, mindennapi megélését segíti elő. Tanítványainkban erősíteni kell azt a tudatot, hogy aki teheti, segítse a gyengét, beteget, szegényt. Ezek remélhetőleg tanítványaink számára maradandó értéket képviselnek felnőtt korukban is.

A szociálisan hátrányos helyzetben lévő családokból érkezett gyermekek fokozottan veszélyeztetettek, így rájuk külön figyelmet kell fordítani, mely megvalósulhat:

- fokozott odafigyelés, egyéni beszélgetés formájában (ifjúságvédelmi felelőssel - iskolai pszichopedagógussal),
- kapcsolattartás a szülőkkel családlátogatás formájában (osztályfőnök és ifjúságvédelmi felelőssel – pszichopedagógussal közösen),
- felzárkóztató, korrepetáló foglalkozások keretében,
- gyermekvédelmi felelős (pszichopedagógus) rendszeres kapcsolattartása külső intézményekkel (Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat, Nevelési Tanácsadó, Gyermekpszichiátriai Gondozó, Rendőrség)
- logopédiai foglalkozás, gyógytestnevelés, fejlesztő foglalkozás, felzárkóztatás az iskolai keretek között oldható meg.
- A gyermeket veszélyeztető helyzetben minden pedagógusnak gyors és hatékony intézkedést kell tennie! Meg kell vizsgálnunk:
- hogy a családi minta, törődés, érzelmi kötődés mennyire szolgálja a tanuló erkölcsi, érzelmi, értelmi fejlődését;
- hogy mennyire ellenőrzött a tevékenysége, szabad mozgása;
- hogy használ-e a tanuló egészségére káros anyagokat, szereket, folytat-e fejlődésére káros életmódot;
- hogy a tanuló szociális helyzete szükségessé teszi-e egyéb támogatások igénybevételét (alapítványi forrásokból);
- hogy folyamatos ellenőrzést igényel-e a hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett környezetben nevelkedő gyermekek otthoni életformája, ellátása, pihenése;
- hogy szükséges-e rendszeres segítségnyújtás tanulmányai befejezéséhez, pályaválasztásához és eredményes beiskolázásához;
- hogy tudunk-e olyan érzelmi kötődést biztosítani, amelyben a gyermek őszintén feltárhajja problémáit.

A fent felsorolt tények kialakulásának vizsgálata az osztályfőnök és a gyermekvédelmi felelős (pszichopedagógus) közös feladata, majd a vizsgálat

eredményeként fejlesztési terv kidolgozása és annak folyamatos monitorozása a feladatuk, illetve szükség esetén a gyermekvédelmi felelős (pszichopedagógus) kapcsolatfelvétele külső intézménnyel.

Alapfokú művészetoktatás

Az iskola a nehéz anyagi körülmények között élő gyermekeket speciális támogatásokkal segíti. Kereseti igazolás és kérelem alapján a térítési vagy tandíj csökkentésére, illetve elengedésére kerülhet sor. A nagycsaládosok és a tartósan betegek is részesülhetnek ilyen kedvezményben. Azok a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű tanulók, akiket a jegyző védelmébe vett, és az erről szóló határozatot benyújtják, nem fizetnek térítési díjat.

8.5.Tartós gyógykezelés alatt álló tanulók

Tartós gyógykezelés alatt álló tanuló, az a tanuló, akinek egészségügyi ellátása az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 89. §-a szerinti **általános járóbetegszakellátásban** vagy az Eütv. 91. §-a szerinti **általános fekvőbetegszakellátásban** részt vevő szakorvos véleménye alapján **az adott nevelési évben, tanévben a harminchat nevelési napot, tanítási napot várhatóan meghaladja, és emiatt az óvodai nevelésben a 8. § (2) bekezdése szerinti formában nem tud részt venni, illetve tankötelezettségét iskolába járással nem tudja teljesíteni.**

Az iskolának heti 10 órában biztosítani kell ezeknek a tanulóknak az ellátását, ha a szakértői bizottság előírja, akkor a rehabilitációs, rehabilitációs foglalkozásokat is biztosítani kell. A pedagógusok a tanulót a tanuló saját otthonában látják el.

8.6.A gyermek és ifjúságvédelmi feladatok ellátása

A gyermekvédelmi tevékenység fontosabb feladatai:

- A gyermek elemi szükségletei figyelemmel kísérése (élelem, ruházat, tanszer, pihenés).
 - A tanulók egészségi állapotának figyelemmel kísérése.
 - A tanulók intézményes ellátása, az iskola valamennyi szolgáltatásának biztosítása igényeik szerint.
 - A tanulók eredményeinek figyelemmel kísérése, a rendszeres iskolába járásának folyamatos ellenőrzése, szükség esetén szabálysértési eljárás kezdeményezése.
- Fokozott figyelmet fordítunk a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulókra. Évente felmérjük a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat. A már kialakult hátrányos helyzet, illetve veszélyeztetettség esetén igyekszünk orvosolni a bajt. Munkánk eredményessége érdekében szoros és jó kapcsolatot építettünk ki más intézmények szakembereivel:
- iskolaorvossal,
 - védőnővel,
 - családgondozóval,
 - pedagógiai szakszolgálattal
 - a rendőrség és
 - a gyámhatóság munkatársaival
 - iskolai szociális segítővel

Igyekszünk az ingerszegény környezetből érkezőket élményekhez juttatni kirándulások, táborozások, kulturális és sportprogramok, vetélkedők szervezésével.

Megemlékezünk a hagyományos ünnepnapokról (mikulás, karácsony, farsangi bál, húsvét, gyermeknap), ápoljuk hagyományainkat, élményt és példát adva azok számára is, akiknél ez otthon nem adatik meg.

Választékos szakköri kínálatunk, ahová célzatosan irányítjuk a gyermekeket a szabadidő hasznos eltöltése és saját épülésük céljából.

A tanulási nehézségekkel küzdő tanítványainkat korrepetáljuk, tanulószobába irányítjuk. Tanítványaink szüleivel állandó a kapcsolatunk.

Tájékoztatjuk a családokat a törvény adta család- és gyermekvédelmi lehetőségekről.

A krízishelyzetekkel küzdő gyermekeknek és családoknak segítséget nyújtunk.

A gyermek- és ifjúságvédelmi munka keretében az osztályfőnökök feladatai különösen:

- évfolyamismétlő vagy más iskolából átvett tanulók beilleszkedési problémáinak feltárása, beilleszkedésük segítése,
- a gyerekek illetve szüleik figyelmének felhívása szociális jellegű támogatásokra
- kapcsolatfelvétel a veszélyeztetett gyerekekkel és szüleikkel egyéni beszélgetés, szükség esetén családlátogatás útján,
- információk nyújtása, melyek segítségével a jogi, egészségügyi, szociális és társadalmi problémákat és azok megoldásait jobban megismerhetik,
- a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzése, feltárása és megszüntetése érdekében kapcsolattartás a szülővel, közreműködés az osztályban tanító tanárokkal és az ifjúságvédelmi felelőssel.

9. A TANULÓKNAK AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYMATBAN VALÓ TANULÓI RÉSZVÉTEL RENDJE

A demokratikus iskolai élet egyik biztosítékaként diákönkormányzat működik az iskolában. Tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed, alanyi jogon az iskola valamennyi tanulója a tagja.

- Osztályszinten az önkormányzat formája az osztálygyűlés.
- Az osztályok két fő delegáltja képviseli az osztályközösséget, az iskolai diákönkormányzatban 5. osztálytól.
- Az 1-4. osztályok képviselőtét 2 fő 4. osztályos tanuló látja el.
- Az iskolai diákönkormányzat a tanulók legfelsőbb képviselője, amely meghatározott terv szerint dolgozik, működését külön szabályozzuk.
- A tanulókat érintő kérdésekben a diákképviselők véleményt nyilváníthatnak a nevelőtestület ülésein, valamint az iskola fórumain.
- A diák-önkormányzati munkát osztályszinten az osztályfőnökök, iskolai szinten a főigazgató által megbízott diákönkormányzatot segítő pedagógus támogatja.
- A diákönkormányzat működéséhez a szükséges technikai feltételeket az iskola biztosítja.
- A diákönkormányzat tevékenységi köre kiterjed: diák-önkormányzati nap, farsang, iskolarádió, iskolaújság megszervezésére.

Iskolai diákönkormányzatunk dönt:

- saját működéséről,
- hatáskörei gyakorlásáról,
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról,

A Diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési- oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

A Diákönkormányzatnak véleményezési joga van:

A diákönkormányzat véleményt nyilvánít:

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- a házirend elfogadása előtt.
- a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- az iskolai sportkör – a munkaterv részét képező – szakmai programjának megállapításához,
- az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához,
- a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához,
- az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekben,
- az iskolai étkeztetés keretében biztosított ételek minőségéről, az iskola házirendjében szabályozott módon

A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

Javaslattevő jogok:

A tanulóközösségek javaslatot tehetnek az iskolai élettel kapcsolatos problémák mindegyikének megoldására.

A tanulói képviseleti rendszer az osztálytitkárokon, és az iskolai diákönkormányzaton keresztül, illetve érdekvédelmi szervek útján működik.

Véleménynyilvánítás:

A tanulók szervezett véleménynyilvánításának és tájékoztatásának fóruma a diákközségi ülés. Megtartásának idejét a tanév helyi rendje tartalmazza. A diákközségi ülés napirendjét a főigazgató és a diákképviselő közösen állapítja meg. A napirend nyilvánosságra hozatala az osztályokban a faliújságon keresztül történik.

A diákközségi ülésen jelen vannak a nevelőtestület képviselői.

10. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK TANTÁRGYANKÉNTI, ÉVFOLYAMONKÉNTI KÖVETELMÉNYEI

A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti és évfolyamonkénti követelménye megegyezik a tantárgyak tantervi követelményeivel, amelyet a melléklet tartalmaz. A vizsgák követelményrendszerét az adott munkaközösség határozza meg az elfogadott Pedagógia Program, Helyi Tanterv alapján. A javító, osztályozó és különbözeti vizsgák anyaga lefedi az egész tanév tananyagát. A követelményrendszer egységes, független a letenni kívánt vizsga fajtájától.

A követelmények írásbeli, szóbeli, esetleg gyakorlati részből állnak.

	Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati
Magyar nyelv és irodalom	X	X	
Dráma és színház		X	
Matematika	X	X	
Történelem	X	X	
Állampolgári ismeretek	X		
Hon- és népismeret	X		
Hittan	X	X	
Idegen nyelv	X	X	
Digitális kultúra	X		X
Biológia	X		
Fizika	X		
Környezetismeret / Természettudomány	X		
Földünk és környezetünk	X		
Kémia	X		
Ének-zene	X		X
Testnevelés			X
Vizuális kultúra			X
Technika és tervezés		X	X

A tanulói teljesítmény értékelése az adott tantárgy munkaközössége által elfogadott értékelési rendszer szerint történik.

Mellékletben szerepel a tanulmányok alatti vizsgák rendje, amely a 20/2012. (VIII: 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint készült.

Az alapfokú művészetoktatás általános követelményei

A tanuló az alapfokú és továbbképző tanulmányi szakaszok végén művészeti alap- és záróvizsgát tehet. A továbbképző évfolyamain az a tanuló tanulhat tovább, aki sikeres művészeti alapvizsgát tett. A vizsga eljárásrendjét, módját, a vizsga tételsorait az iskola határozza meg önálló szabályzatban, vagy a Helyi tanterv részeként.

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészeti iskola utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészeti iskola utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett. Az alapfokú művészeti vizsga, záróvizsga az adott tanév végi vizsgával összevontan is megszervezhető.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, az erre épülő konkrét vizsgafeladatokat az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni. Amennyiben elméleti tantárgyból is kötelező vizsgát tenni, az iskola a helyi szabályozása szerint határozza meg, hogy az írásban, vagy szóban történik. A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálnak legyen a tanuló felkészültsége és tudása.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja. A vizsga tantárgyait a művészeti ágak és ezen belül tanszakok - főtárgyai és kötelezően választható, vagy választható tárgyai alkotják.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet elérte.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a gyakorlati tantárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga, illetve a záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

11. AZ ÉRDEMJEGYEK TANULMÁNYI RENDSZERBEN TÖRTÉNŐ RÖGZÍTÉSÉVEL KAPCSOLATOS ÉRTESÍTÉSI KÖTELEZETTSÉG SZAKMAILAG INDOKOLHATÓ HATÁRIDEJE

A tanulók munkáját, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni. A témakörök végén témazáró dolgozatokat íratunk, amely lehet központi vagy a szaktanár által összeállított feladatlap. A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő a KRÉTA rendszeren keresztül értesíti.

A tanulmányi rendszerben történő rögzítés határideje:

- A szóbeli és a gyakorlati számonkérések érdemjegyeinek rögzítése a számonkérés napján történik.
- Az írásbeli számonkérések érdemjegyeinek rögzítése 7 munkanapon belül történik.

Egy nap csak két témazárót írhatnak a tanulók. A témazáró dolgozat idejét és témáját a tanuló legalább 5 munkanappal korábban meg kell ismerje.

Az elektronikus napló bejegyzéseit az osztályfőnök hetente, az igazgatóhelyettes havonta ellenőrzi.

12. AZ ISKOLAVÁLTÁS, A TANULÓK ÁTVÉTELÉNEK SZABÁLYAI

Az átvétel feltételei

A tanuló átvételéről a főigazgató dönt. Az átvételnél a tanulmányi eredményt, magatartást, hitoktatásban való részvételét, hitéletét mérlegeljük.

A főigazgató tanulói átvétel előtt 1-3 próbanapot írhat elő. A szülőnek írásban kell kérnie a próbanapok biztosítását a befogadó iskolától. A próbanapok alatt a gyermek az iskola felügyelete alatt áll. Fogadó osztály és mentor diák kerül kijelölésre. A tanuló az órákon aktívan részt vesz, de számonkérés alá nem esik. Döntéshozatal az osztályfőnök, a szaktanárok, a diák és szülő véleményének kikérésével történik.

A átvétel elutasításának rendje

Az átvétel elutasításáról a főigazgató írásban értesíti a diákot, a gondviselőt. A felvételtől szóló elutasító döntés ellen az iskolafenntartónál lehet fellebbezni. A fellebbezést az iskola főigazgatójához kell benyújtani - az elutasítás kézhezvétele utáni 8 napon belül.

Az iskolaváltás, a tanuló átvételének szabályai

A tantárgyi rendszerek, tananyagok összevetése után a főigazgató különbözeti vizsgát, vizsgákat írhat elő, melyet az általa megjelölt határidőig vizsgabizottság előtt teljesítenie kell a tanulónak.

A tanulók osztályba, csoportba történő beosztása:

Az iskolába átvett tanuló osztályba, csoportba történő beosztásáról a szakmai munkaközösség véleményének a kikérésével az iskola főigazgatója dönt.

A tanuló segítése a sikeres különbözeti vizsga letételéhez:

A tanuló számára az adott tantárgy különbözeti vizsgájának tananyagtartalma előzetesen kiadásra kerül. Tájékoztatjuk a számonkérés módjáról és formai követelményeiről.

Az alapfokú művészeti iskola átvételi szabályai

- Az alapfokú művészeti iskolába külön jelentkezési lap benyújtásával kell átjelentkezni.

Ha a tanuló az alapfokú művészeti iskola magasabb évfolyamára kéri felvételét, a jelentkezési lapján ezt fel kell tüntetnie. Kérelméről a bizottság különbözeti vizsga alapján dönt, az alapfokú művészetoktatás követelményeinek és tantervi programjának az adott évfolyamra meghatározott rendelkezései alapján.

- Az iskola főigazgatója az átvételi eljárásban az átvételről tanulói jogviszonyt létesítő vagy a kérelmet elutasító döntést hoz.
- A kérelemnek helyt adó döntést az iskola főigazgatója írásban közli kiskorú tanuló esetén a szülővel, továbbá átvétel esetén a döntésről értesíti az előző iskola főigazgatóját.
- Az iskola főigazgatója tanuló átvételének megtagadásáról határozat formájában dönt.

13. HELYI TANTERV

A NAT-ban megfogalmazottak alapján a kerettantervek határozzák meg a tanulás-tanítás folyamatában elsajátítandó fejlesztési követelményeket, az elvárt tudás mélységét.

A nevelés-oktatás 12 évfolyama egységes folyamat, amely három képzési szakaszra oszlik.

A NAT-ban meghatározott fejlesztési feladatok az egyes képzési szakaszokhoz kapcsolódnak.

Ezek a következők:

az alapfokú nevelés-oktatás szakasza:

- 1–4. évfolyam;
- 5–8. évfolyam;

Az *alsó tagozat* (1–4. évfolyam) első két évében a szabályozás lehetővé teszi az ebben az életkorban különösen jelentős egyéni különbségek kezelését.

A 3–4. évfolyamon erőteljesebbé válnak, a negyedik évfolyam végére meghatározóak a meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. A NAT az első négy évfolyamot tekinti az első önálló képzési szakasznak.

A *felső tagozat* (5–8. évfolyam) a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, készségegyüttesek és tudástartalmak megalapozásának a folytatása.

A 7–8. évfolyam alapvető feladata a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, azaz megerősítése, bővítése, finomítása, hatékonyságuk, változékonyságuk növelése.

A NAT a második négy évfolyamot tekinti a második önálló képzési szakasznak.

A tanulók napi és heti óraszámja Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet alapján

A tanuló napi terhelése nem lehet több:

- 1-4-évfolyamon: **napi 6 tanítási óránál**
- 5-8.évfolyamon és nyelvi előkészítő évfolyamon **napi 7 tanítási óránál**

A tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege egy tanítási héten:

- 1-3.évfolyamon: **24 óra**
- 4. évfolyamon: **25 óra**
- 5-6. évfolyamon: **28 óra**
- 7-8. évfolyamon: **30 óra**

A napi és a heti terhelésbe nem kell figyelembe venni:

- az egyházi köznevelési intézményben szervezett hitéleti oktatásra vonatkozó tantárgy,
- a tanuló heti kötelező tanóráinak száma és az osztályok engedélyezett heti időkerete különbözete terhére megszervezett egyéb foglalkozások,
- a nemzeti köznevelésről szóló törvény 7. § (6) bekezdése szerinti sportiskolában a
- a nemzeti köznevelésről szóló törvény 27. § (5)–(8) bekezdése alapján szervezett foglalkozások a nemzeti köznevelésről szóló törvény 6. melléklet E oszlopában foglaltak alapján szervezett egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozás óraszámait.

A NAT-ban megfogalmazott elvek, célok, fejlesztési feladatok és műveltségi tartalmak a képzési szakasz sajátosságai szerint több változatban elkészített kerettantervekben jelennek meg. Az intézmények az oktatásért felelős miniszter által kiadott, illetve jóváhagyott kerettantervekből választhatnak, amelyek a tartalmi szabályozás következő szintjét jelentik.

Az intézmény szakmai önállóságát a kerettantervekben kötelező tartalommal nem szabályozott időkeret szabad felhasználása, a módszertani szabadság, az engedélyezett kerettantervek közötti választás, illetve az egyedi tantervek engedélyeztetési lehetősége biztosítja.

A kerettantervek határozzák meg a tanulás-tanítás folyamatában elsajátítandó fejlesztési követelményeket, továbbá az elvárt tudás mélységét, szervezettségét, és alapul szolgálnak a kimeneti követelmények meghatározásához.

Javaslat a tanulók heti kötelező alapóraszámára és maximális óraszámára évfolyamonként a 2020/2021.tanévtől felmenő rendszerben bevezetve

	A	B	C	D	E	F	G	H	I
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	Alapóraszám	22	22	22	23	2 7*	2 6*	2 8*	2 8*
.	Maximális óraszám**	24	24	24	25	2 8	2 8	3 0	3 0

15.1. Az iskola helyi tantervi óraszámai

Óraterv 5-8. évfolyam					Óraterv 1-4. évfolyam				
					Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
T a n t á r g y a k	5	6	7	8	Magyar nyelv és irodalom	7	7	5+1	5+1
	.	.	.	.	Idegen nyelv	+1	+1	+1	2+1
	v	v	v	v	Matematika	4+1	4+1	4	4
	f	f	f	f	Hittan	1	1	1	1
	.	.	.	.	Környezetismeret			1	1
					Ének-zene	2	2	2	2
					Vizuális kultúra	2	2	2	1
					Technika és tervezés	1	1	1	1
					Testnevelés	5	5	5	5
					Digitális kultúra			1	1
M a g y a r n y e l v é s i r o d a l o m	4	4	3	3	Maximális órakeret	24	24	24	25
	+			+	Hittan <i>(a tanulói terhelésbe nem számít be)</i>	1	1	1	1
	1			0	Összes heti óraszám	25	25	25	26
				5	Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
					Idegen nyelv	1	1	1	1
					Matematika	1	1		
					Magyar nyelv és irodalom			1	1
I d e g e n n y e l v	3	3	3	3					
		+1							
M a t e m a t i k a	4	4	3	3					
			+1	+0					
H i t t a n	1	1	1	1					
T ö r t é n e l e m	2	2	2	2					
Á l l				1					

ampolgári ismeretek				
Természettudomány	2	2		
Fizika			1	2
Kémia			1	2
Biológia			2	1+0,5
Földrajz			2	1+0,5
Ének-zene	2	1	1	1
Hon és népismeret		+1		
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	
Testnevelés	5	5	5	5
Dráma és színház			+1	
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Maximális órakeret	28	28	30	30
Hittan <i>(a tanulói terhelésbe nem számít be)</i>	1	1	1	1
Összes heti óraszám	29	29	31	31

Szabadon tervezhető órakeret	1	2	2	2
Magyar nyelv és irodalom	1			0,5
Idegen nyelv		1		
Matematika			1	0,5
Hon- és népismeret		1		
Dráma és színház			1	
Biológia				0,5
Földrajz				0,5

A szabadon tervezhető órák a táblázatban + jelöléssel szerepelnek
A tantárgyak helyi tantervei iskolánk honlapján érhetők el.

16. A VÁLASZTOTT KERETTANTERV ÁLTAL MEGHATÁROZOTT ÓRASZÁM FELETTI KÖTELEZŐ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK , A KERETTANTERVBEN MEGHATÁROZOTTAKON FELÜL A NEM KÖTELEZŐ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK MEGTANÍTANDÓ ÉS ELSAJÁTÍTANDÓ TANANYAGA, AZ EHHEZ SZÜKSÉGES KÖTELEZŐ, KÖTELEZŐEN VÁLASZTANDÓ VAGY SZABADON VÁLASZTHATÓ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK MEGNEVEZÉSE

Kötelezően választandó tanórai foglalkozás: hittan az 1-8. évfolyamon.

17. A NEMZETI ALAPTANTREVBEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSÁNAK RÉSZLETES SZABÁLYAI

A NAT olyan pedagógiai munkát feltételez, amelynek középpontjában a tanulók tudásának, képességeinek fejlesztése, a készségek elsajátíttatása, kibontakoztatása, a személyiség fejlődéséhez szükséges megfelelő feltételek biztosítása áll, figyelembe véve, hogy az oktatás és a nevelés színtere nem csak az iskola, hanem az élet számos egyéb fóruma is.

A fejlesztési területek, nevelési célok megvalósulásának, a kulcskompetenciák kialakításának egyik feltétele az említett célok szolgálatába állított pedagógiai folyamat. A differenciált tanítás-tanulás megvalósulásához különösen a következő szempontokat ajánlatos figyelembe venni:

- olyan szervezési megoldásokat kell előnyben részesíteni, amelyek előmozdítják a tanulás *belső motivációinak*, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését;
- a tanulást úgy kell megszervezni, hogy a tanulók *cselekvő módon* vegyenek részt benne, előtérbe állítva tevékenységüket, önállóságukat, kezdeményezéseiket, problémamegoldásaikat, alkotóképességüket;
- a nevelési-oktatási folyamat segítse elő a tanulók *előzetes ismereteinek*, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon lehetőséget esetleges tévedéseik kiigazítására és tudásuk átrendezésére;
- az iskolai tanítás-tanulás különböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportfoglalkozásokon, a tanulók páros, részben vagy teljesen egyéni nevelésben-oktatásában) alkalmazni kell az *együttműködő* (kooperatív) tanulás technikáit és formáit;
- váljék a tanítás egyik elvévé és teendőjévé a tanulókhoz alkalmazkodó *differenciálás* a feladatok kijelölésében, megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben;
- a *tanulók* egyéni képességeinek fejlesztése érdekében alkalmazni kell a feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikákat;
- sajátos tanulásszervezési megoldásokat kell alkalmazni a *különleges bánásmódot igénylő*, sajátos nevelési igényű gyerekek esetében, a tanulási és egyéb problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelési-oktatási feladatainak ellátásában;
- a tanítási-tanulási helyzetek, a tanulásszervezési módok és értékelési eljárások alkalmazkodjanak az egyes területeken *tehetséges tanulók* fejlesztési igényeihez, általában is támogassák a tehetségek felkutatását és tehetségük kibontakoztatását;
- különböző tanulásszervezési megoldásokkal az együttműködést és a *tanulási esélyek egyenlőségét* szolgáló szervezeti formákat kell kialakítani mind az iskolák közötti együttműködésben, mind az iskolán kívüli és az iskolai munkában.

Iskolánkban folyó oktató és nevelő munka feladata:

- a tanuláshoz és a munkához szükséges képességek, készségek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztése,
- a tanítás során arra törekszünk, hogy a tanulók részére nyújtott tájékoztatás és ismeretközlés tárgyilagos és többoldalú legyen;
- az írásbeli és szóbeli kifejezőkészség, a kreativitás fejlesztése
- felkészítés a magasabb iskolafokokon történő helytállásra
- a tanítási időn kívüli iskolai, illetve az iskolán kívüli szervezett szabadidős programok segítségével az igényes, tartalmas szórakozás, kikapcsolódás iránti igény felkeltése
- a reális önismereti szint kialakítása, toleranciára nevelés, a vitakészség fejlesztése
- egészséges életmódra, rendszeres és kiegyensúlyozott életvitelre nevelés;
- az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzése,

- a közjóra való törekvés megalapozása, a nemzeti, közösségi összetartozás és a hazafiság megerősítése.

Célja, hogy a családdal együttműködve cselekvő elkötelezettségre neveljen az igazság és az igazságosság, a jó és a szép iránt, fejlessze a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas és testi képességeket. Ezáltal járul hozzá ahhoz, hogy a felnövekvő nemzedék

- a haza felelős polgárává válják;
- kifejlődjék benne a hazafiság érzelmvilága;
- reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítélőképességre tegyen szert;
- megtalálja helyét a családban, a szűkebb és tágabb közösségekben, valamint
- a munka világában
- törekedjék tartalmas és tartós kapcsolatok kialakítására;
- legyen képes felelős döntések meghozatalára a maga és a gondjaira bízottak sorsát illetően;
- válják képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre;
- ismerje meg és értse meg a természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat;
- tartsa értéknek és feladatnak a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzését.

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

- fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe.
- nagy figyelmet fordítunk az iskolai fegyelem, figyelem és kötelességérzet kialakítására.
- az eredményes szocializáció akadályainak korai felismerése és kezelése pedagógiai eszközökkel
- megismertetjük tanulóinkkal a tanulási módszereket, melyekkel az iskolai kudarcok elkerülhetővé válnak.
- folyamatos egyénhez igazodó fejlesztés megvalósítása

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a Nat elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat.

- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;
- tanulóinkat igyekszünk motiválttá tenni a tanulás folyamatában, melynek eredményeképpen a teljesítmények növekedése várható, illetve csökkenteni tudjuk a lemaradás esélyét

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával
- a tanuló önmagához és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon
- a kulcskompetenciák megalapozása, fejlesztése
- az egyéni tanulási képesség és együttműködési készség fejlesztése, mely felértékelődik a tudásalapú társadalomban
- biztos tanuló tudás megalapozása, mely az élethosszig tartó tanulás folyamatának alapjául szolgál.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával,
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni,
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,

Tanulási környezet kialakítása

- A tanulásra használt helyiségeket, osztálytermeket lehetőség szerint úgy biztosítjuk, hogy a különböző tanulásszervezési eljárások alkalmazásához a berendezések rugalmasan és gyorsan átalakíthatók legyenek. A tantermek berendezése illeszkedjenek az osztályba járó tanulók korosztályi és egyéni szükségleteihez, nyugodt, biztonságos és támogató tanulási környezetet teremtsünk tanulóink számára.
- Biztosítjuk, hogy a tanulóink a foglalkozásokon IKT és digitális eszközöket, internetkapcsolatot és prezentációs eszközöket vehessenek igénybe.
- A tanulók értékelését az igazságosság, az esélyteremtés és a méltányosság alapelveit szem előtt tartva végezzük, a tanulók emberi méltóságának tiszteletben tartásával, az értékelés személyes jellegének figyelembevételével valósítjuk meg.
- A pedagógusaink a tevékenységközpontú tanulásszervezési formákat alkalmazzák, a differenciált egyéni munka adta lehetőségek kihasználása, valamint a párban vagy csoportban végzett kutatásalapú, felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködő tanulás támogatása szintén hozzájárul a korszerű és tanulási környezet megteremtéséhez;

- A tanulóval szemben támasztott elvárásaink egyértelműek, a tanulóink ismerik a mérési stratégiákat, mert már tanulási folyamat elején ismertetjük az velük;
- Törekszünk olyan iskolai légkör megteremtésére, ahol a tanulóink szívesen tanulnak, a bizalom fenntartása biztosított;
- A több tantárgy, tanulási terület ismereteinek integrálását igénylő témákat, jelenségeket feldolgozó tanórák, foglalkozások, témanapok, témahetek, tematikus hetek és projektek alkalmazása segíti a tanulót a jelenségek megértésében, a problémák komplex módon történő vizsgálatában.

A tanulók, a pedagógusok, a szülők és a pedagógiai munkát támogató minden szereplő kapcsolata a kölcsönös tiszteleten és nyílt párbeszéden alapul, feladatunk a közös céljaink szem előtt tartása.

Egyénre szabott tanulási lehetőségek

Alapelv:

- a tanulók közti különbségeket a különféle környezeti feltételek és az egyénenként eltérő idegrendszeri érés, az egyéni képességek kölcsönhatása eredményének tekintjük.
- Olyan fejlesztési célokat jelölünk ki, amelyek nemcsak a tanulótól várnak illeszkedést, hanem a tanulási környezettől is alkalmazkodást igényelnek a tanuló egyedi jellemzőihez.
- A tehetség és fejlődési késés, fejlődési zavar, esetleg ezek együttes megléte megtervezését végezzük.

Biztosítjuk:

- a tanulás egyéni lehetőségeit,
- a személyre szabott nevelés-oktatás során megszerezhető tanulási tapasztalatokat,
- enyhítjük a hátrányok hatásait igyekszünk kiküszöbölni azokat.

Kiemelten fontosnak tarjuk a családi és településszerkezeti hátrányokból eredő, az eltérő kulturális és nyelvi elsajátítási lehetőségekhez köthető, valamint a különleges bánásmódot igénylő tanulókhöz illeszkedő fejlesztő tevékenység.

Hátránykompenzáció:

Minden gyermek, tanuló fejlődésében lényeges szerepet játszik a pedagógus fejlesztő tevékenysége, amely különösen igaz a kiemelkedően kreatív, egy vagy több területen tehetséges, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű (SNI), valamint a szakmai besorolásukat tekintve heterogén, az ok-okozati összefüggéseket tekintve fel nem tárt, ám tanulási-tanítási szempontból kihívást jelentő, beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő tanulók fejlesztésének területén.

A pedagógusaink munkáját fejlesztőpedagógusok támogatják, akiknek szerepe a különböző tantárgyakat tanító pedagógusok tudásmegosztására épülő, egymást segítő szakmai tevékenység. A közös felelősségvállalásnak lényeges szerepe van a nevelés sikerességében, amely nem csak az együttnevelést megvalósító iskolában tanító pedagógus kizárólagos felelőssége.

A pedagógus a tanulást-tanítást speciális szakmai kompetenciák alapján segíteni tudó különböző szakemberekkel együtt (például gyógypedagógus, gyógytestnevelő, iskolapszichológus, szociális munkás, fejlesztő pedagógus, tehetséggondozó pedagógus, gyermekvédelmi jelzőrendszer szakembere) kialakított foglalkozások keretében, valamint a szülők és a tanuló folyamatos bevonásával, a pedagógiai tevékenység részeként elismert konzultációs

tevékenységet folytatva végzi pedagógiai munkáját. A rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesül.

A hátránykompenzáció biztosítása érdekében (SNI, BTMN, HH, HHH) a tanulók szükségleteihez, képességeihez, készségeihez illeszkedő módszertani eljárásokat (eszközök, módszerek, terápiák, a tanulást-tanítást segítő speciális eszközök, a gyógypedagógus módszertani iránymutatásainak beépítése, egyéni fejlesztési terv készítése és rendszeres ellenőrzése) alkalmazunk.

A különleges bánásmódot igénylő tanulók integrációja és hatékony együttnevelése során pedagógusaink rendelkeznek a megfelelő szemléletmóddal és kompetenciákkal.

Pedagógusaink ismerik a digitális technológiával támogatott oktatási módszerek sokféleségét és alkalmazzák azokat.

18. A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS, TESTMOZGÁS MEGSZERVEZÉSE

Az iskola a 3 testnevelés tanóra mellett a délutáni időszámban hetente plusz 2 testnevelés órát szervez meg, amihez a tanulók választhatnak a törvény és az iskola által felkínált lehetőségek közül.

Kötelezően választandó a tevékenységek közül valamelyik variáció:

- 2 óra labdarúgás,
- 2 óra röplabda,
- 2 óra igazolt sportfoglalkozás hivatalos sportegyesületnél, amiről a tanuló igazolást hoz félévente,
- 2 óra gyógytestnevelés az arra kötelezetteknek,
- 2 óra néptánc a testnevelés kerettanterv tananyagtartalmára épülve.

2016. szeptember 1-jétől - felmenő rendszerben - a labdarúgás alternatív kerettanterve szerint történik a labdarúgás oktatása heti 2 órában.

19.1. A könnyített testnevelés és a gyógytestnevelés szervezése

A tanulót az iskolaorvosi, szakorvosi szűrővizsgálat alapján könnyített testnevelés- vagy gyógytestnevelés órára kell beosztani.

- A könnyített testnevelés- vagy gyógytestnevelés órát, lehetőség szerint, amennyiben megoldható, a többi tanulóval együtt, azonos csoportban kell szervezni.
- Az orvosi szűrővizsgálatot május 15-éig kell elvégezni, kivétel, ha a vizsgálat oka később következik be.
- Az orvos által vizsgált tanulókról az iskola védőnője nyilvántartást vezet, amelyben feltünteti a felvételi állapotot és az ellenőrző vizsgálatok eredményét, majd átadja a nyilvántartást az intézmény vezetőjének.
- A könnyített testnevelés órát az iskolaorvosi, szakorvosi vélemény alapján a testnevelés óra vagy az iskola által megszervezett külön foglalkozás keretében úgy kell biztosítani, hogy a mindennapos testnevelés ezekben az esetekben is megvalósuljon.
- A gyógytestnevelés órákat a pedagógiai szakszolgálat feladatainak ellátására kijelölt nevelési-oktatási intézményben kell megszervezni legkevesebb heti három, de legfeljebb heti öt tanóra keretében.
- Ha a tanuló a szakorvosi javaslat alapján a testnevelés órán is részt vehet, akkor számára is biztosítani kell a mindennapos testnevelésen való részvételt. Ebben az

- esetben a gyógytestnevelés- és a testnevelés órákon való részvételnek együttesen kell elérnie a heti öt órát, ezek arányára a szakorvos tesz javaslatot.
- Fel kell menteni a tanulót a testnevelés órán való részvétel alól, ha mozgásszervi, belgyógyászati vagy egyéb, szakorvos által megállapított egészségkárosodása nem teszi lehetővé a gyógytestnevelés órán való részvételét sem.
 - Amennyiben a tanuló csak gyógytestnevelés órán vesz részt, értékelését a gyógytestnevelő végzi el. Amennyiben a tanuló gyógytestnevelés és testnevelés órán is részt vesz, értékelését a testnevelő és a gyógytestnevelő együtt végzi.
 -

19. A VÁLASZTHATÓ FOGLALKOZÁSOK, TOVÁBBÁ EZEK ESETÉBEN A PEDAGÓGUSVÁLASZTÁS SZABÁLYAI

Iskolánkban választható tantárgy nincs, csak tanórán kívüli foglalkozás. Ha a tanuló kérelmére felvételt nyert a választható foglalkozásra, a felvétel a tanév végéig tart.

Pedagógus választásának szabályai

Pedagógusválasztásra jelenleg nincs mód az iskolánkban.

20.1. A művészetoktatásban a kötelezően választandó, és szabadon választható tantárgyak esetében a pedagógusválasztás szabályai

Nincs lehetőség a pedagógusválasztásra.

20. A TANULÓ TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ÍRÁSBAN, SZÓBAN VAGY GYAKORLATBAN TÖRTÉNŐ ELLENŐRZÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI MÓDJA, DIAGNOSZTIKUS, SZUMMATÍV, FEJLESZTŐ FORMÁI, VALAMINT A MAGATARTÁS ÉS A SZORGALOM MINŐSÍTÉSÉNEK ELVEI

Elvei:

- Az ellenőrzés – értékelés – osztályzás a pedagógiai tevékenység szerves része, melynek jelentős szerepe van a személyiség fejlesztésében; ösztönzést ad, fejleszti a felelősségérzetet és önértékelő képességet, önnevelésre készítet.
- Az objektív, igazságos értékelés – osztályzás előfeltétele a világosan megfogalmazott és következetesen érvényesített követelményrendszer. Ugyanakkor a tanulót önmaga teljesítményéhez, egyéni képességeihez is viszonyítani kell. Az értékelés, osztályzás a tanulókat egyénenként is segítik abban, hogy a tőlük elvárható maximumot nyújtsák. Akár elismerő az értékelés, akár bíráló, legyen a bizalomra építő.
- Az ellenőrzésnek ki kell terjednie az írásbeli házi feladatra, fűzetvezetésre is.
- Bármely tantárgy ellenőrzési – értékelési rendszerében a folyamatosság elengedhetetlen követelmény. Az ellenőrzés formái tantárgytól, tananyagtól, az oktatási céltól, a tanulók egyéniségétől és számos más tényezőtől függően rendkívül változatosak lehetnek. Érvényesíteni kell a szóbeliség primátusát. Még a „feladatmegoldás” tárgyakban sem hagyható el a szóbeli ellenőrzés, számonkérés. Az egyes tantárgyak helyi tantervében évfolyamonként célszerű meghatározni a tanév során írandó (nagy – vagy témazáró) dolgozatok számát.
- A félévi és év végi minősítés – osztályzás ne legyen mechanikus művelet. A záró osztályzat tükrözze a tanuló évközi szerepléseit. Értékelje igyekezetét, a teljesítmény változásának irányát.

- A tanulók tantárgyi teljesítményét a tárgyat tanító pedagógus ellenőrzi, értékeli, osztályozza – teljes jogkörrel és felelősséggel.

Feladatai:

- a tanulócsoporthoz eredményeinek viszonyítása általános (standard) értékekhez, illetve országos eredményekhez,
- a következtetés, a tanítás-tanulás hatékonyságára,
- a követelmény teljesítésének szintjei alapján a korrekció és további gyakorlás témáinak kijelölése,
- a tanuló egyéni eredményeinek viszonyítása a korábbi teljesítményéhez,
- a tanulók tantervi követelményekhez viszonyított tényleges teljesítményének minősítése érdemjeggyel.

Az előírt követelmények teljesítését a nevelők a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája, alapján ellenőrzik, értékelik. Az ellenőrzés, értékelés kiterjedhet az előző tanévben tanult tananyagokhoz kapcsolódó követelményekre is.

A tanulmányi munka értékelésének rendszere

Az értékelés funkciói

- Diagnosztikus, prognosztikai, korrekciós funkció, amely fontos információkat ad a pedagógusnak a helyzetfelméréshez, a csoport és az egyén tanulás folyamatának tervezéséhez.
- Formatív, fejlesztő, szabályozó funkció, amely a tanulás folyamatához, annak korrekciójához ad segítséget pedagógusnak, szülőnek, diáknak.
- Szummatív funkció, megerősítés, visszacsatolás, szelekció, amely egy- egy tanítási-tanulási folyamat végén regisztrálja az eredményeket a pedagógusnak, szülőnek, tanulóknak ad információkat.

A tanuló tanulmányi munkájának értékelése

A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött-e vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest.

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a következők szerint történik:

- Az 1. évfolyamon és a 2. évfolyam első félévében a tanulók munkáját minden tantárgyból szövegesen értékeljük.
 - kiválóan teljesítette (KT),
 - jól teljesítette (JT),
 - megfelelően teljesítette (MT),
 - felzárkóztatásra szorul (FSZ).
- Az 2. évfolyam második félévében és a magasabb évfolyamokon a tanulók munkáját minden tantárgyból érdemjegyekkel értékeljük.
- A második évfolyamon tanév végén, valamint a magasabb évfolyamokon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük.
- A magyar nyelv és irodalom tantárgy értékelése a 2. évfolyamtól *magyar nyelv* valamint *irodalom* tárgyakra bontva történik.

Szöveges értékelés

Saját mondatbankunk van a tanulók szöveges értékelésére: tantárgyanként, részképességenként az 1-2. évfolyam számára.

A szorgalmi időben kapott osztályzatokat, értékeléseket a pedagógus az eKréta rendszerben rögzíti.

Második évfolyam második félévétől és a magasabb évfolyamokon a tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

- Jeles (5)
 - Jó (4)
 - Közepes (3)
 - Elégséges (2)
 - Elégtelen (1)
-
- Az egyes fokozatok tartalmát a helyi tantervek követelményei határozzák meg.
 - A félév és a tanév végén az egyes tárgyakban elért kiemelkedő teljesítményért a tanuló dicséretet kaphat, ez „5D” bejegyzésként kerül az elektronikus ellenőrzőbe.
 - A tanév folyamán csak jeles (5) érdemjegyet szerző tanuló esetén "5K" bejegyzés kerül az elektronikus ellenőrzőbe.
 - A bizonyítványban ezeket tantárgyi dicséretként a "Megjegyzés" rovatban dokumentáljuk.
 - Az érdemjegy visszajelző, informatív értékű.
 - A tanuló tudásának, felkészültségének ellenőrzésére szolgál a tanév során több alkalommal és a tananyag elsajátítását minősíti.

Az osztályzatról a tanulót és a kiskorú szülőjét az eKréta rendszeren keresztül értesítjük.

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében az írásbeli teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

90-100%- jeles;

75-89%- jó;

60-74%- közepes;

40-59%- elégséges;

0-39%- elégtelen.

Ezektől a százalékoktól 5% erejéig saját belátása szerint eltérhet a pedagógus, ha azt a feladatsor nehézsége indokolja. A feladatoknak olyan arányban kell a minimum követelményeket tartalmazni, hogy az elégséges szintet ezeknek a megoldásával el lehessen érni.

Alsó tagozaton a rutinszámolást, a tollbamondást, másolást is egységesen értékeljük.

Szöveges értékelés dokumentumai:

A Minisztérium által jóváhagyott bizonyítvány. Az első évfolyamról kiállított bizonyítványokban „A nevelőtestület határozata” rovatába kell bejegyezni a tanuló továbbhaladására vonatkozó nevelőtestületi döntéseket, a „Záradék” rovatba a tankötelezettség teljesítésével kapcsolatos egyéb megjegyzéseket.

A tanuló szöveges minősítése a pótlapon történik. A kitöltött pótlap a bizonyítvány része, amit a bizonyítvány borítólapjának tárolójában kell elhelyezni.

A digitális naplóban használt rövidítések:

KT – kiválóan teljesített

JT – jól teljesített

MT – megfelelően teljesített

FSZ – felzárkóztatásra szorul

Sajátos nevelési igényű tanuló esetében a szakértő véleményben foglaltak alapján kell eljárni a szülővel egyeztetve.

Az írásbeli és szóbeli ellenőrzés arányának megállapításánál figyelembe kell venni a tanuló sérülését, társaitól való elmaradását, vizsga esetében a jogszabályban meghatározott kedvezményeket biztosítani kell.

Mentesítés az értékelés alól

A tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi a szakértői bizottság véleménye alapján a főigazgató mentesíti:

- az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól, és ehelyett szöveges értékelés és minősítés alkalmazását írja elő
- egyes tantárgy tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alól.

21.1. Az általános iskolában és az alapfokú művészeti oktatásban a tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módjai, fejlesztő formái, valamint a szorgalom minősítésének elvei

A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban történő ellenőrzési és értékelési módjai

A pedagógus szóban és írásban is értékeli a tanuló munkáját.

Az előképző 1. és 2. évfolyamán a szöveges értékelést alkalmazza:

- kiválóan teljesített: az a növendék, aki a tanév során elsajátítandó ismeretanyagot tanári segítség nélkül tudja alkalmazni.
- jól teljesített: az a növendék, aki a tanév során elsajátítandó ismeretanyagot minimális tanári segítséggel tudja alkalmazni.
- megfelelően teljesített: az a növendék, aki a tanév során elsajátítandó ismeretanyagot csak tanári segítséggel tudja alkalmazni.
- felzárkóztatásra szorul: az a növendék, aki a tanév során elsajátítandó ismeretanyagot tanári segítséggel sem tudja alkalmazni.

A felsőbb évfolyamokon:

Az alapfokú művészeti iskolában az adott évfolyam tantervi követelményeinek értékelése:

- *Gyakorlat*: jeles, jó, közepes, elégséges, elégtelen

Az elégséges tanuló lehetőséget kap tudásának fejlesztésére külön órák alkalmával. Érdemjegyét kijavítva felzárkózhat a csoporthoz. Az elégtelen osztályzat évfolyamismétlésre utasítja a tanulót.

Elmélet:

- Az elméleti tudásanyag lemérése a tánc tanszakon a lehető legnagyobb odafigyelést és következetes előadásokat igényel. Nem tanítható túlságosan sok elmélet, hisz erre kevés az órai lehetőség. Az alap az, amit a pedagógus előad, az osztályzatok ezen ismeretet tükrözik.

Lehetősége van minden növendéknek a házi szorgalmi feladatok, kutatómunkák elvégzésére, melyeket az oktató külön érdemjeggyel jutalmazhat. Ezek befolyásolhatják a tanuló év végi zárójegyt. A félévi egy beszámoló és év végi egy vizsga az elsajátított anyag tantervi követelményeinek elméleti és gyakorlati kérdéseit tartalmazza.

- jeles (a helyes válaszok mennyisége 100 - 85%)
- jó (84 - 70%)
- közepes (69 - 50%)
- elégséges (49 - 30%)
- elégtelen (29 - 0 %)

A magatartás és a szorgalom értékelésének és minősítésének elvei

A magatartás és szorgalom minősítésére félévkor és a tanév végén az osztályfőnök tesz javaslatot az osztályban tanító pedagógusok közösségének. Előzetesen megismeri az osztály diákönkormányzatának véleményét az egyes tanulókról. Az osztályfőnök javaslatát a testület többségi döntéssel véglegesíti. Szavazategyenlőség esetén az osztályfőnök véleménye a mérvadó. A magatartás minősítése: példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2). Szorgalom: példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2).

Magatartás minősítése, értékelése

A példás magatartású tanuló iskolai és iskolán kívüli viselkedése példamutató. Az iskolai házirendet megtartja és másokkal is megtartatja. Az iskolai követelményeket tudatosan vállalja, kezdeményező, bekapcsolódik a közösség vezetésének munkájába. A tanárok 90-95 %-a példásnak tartja, és a többiek sem adnának jónál rosszabbat.

A jó magatartású tanuló az iskolai rendszabályokat következetesen betartja. A közösség munkájában részt vesz, de nem kezdeményez. A körülötte történő nem megfelelő viselkedés ellen nem mindig lép fel. Tanáraival, a felnőttekkel és társaival szemben őszinte, tisztelettudó. Magatartáskultúrája esetenként kifogásolható. Vigyáz iskolája, közössége vagyonára és jó hírnevére.

A változó magatartású tanuló viselkedésével szemben kifogások merülnek fel. Igyekezete ellenére megismétlődnek kifogásolható cselekedetei. A közösség támasztotta követelményeket ingadozva követi, a közösségi munkából csak irányítással és nem szívesen vállal részt. Felelősségtudata, szimpátiája a jó és rossz között ingadozó. A közös programokról gyakran igazolatlanul távol marad. Tanáraival, társaival szembeni magatartása nem mindig udvarias. Indulatait nem mindig képes fékezni. Hangneme kifogásolható. A fegyelmező intézkedések osztályfőnöki fokozatainak valamelyikében részesült.

A rossz magatartású tanuló a házirend szabályait nagyon hiányosan tartja be. Kivonja magát a közösségi feladatokból, rossz hatással van a közösségre, munkájuk eredményességét is gátolja, rossz példát mutat, bomlasztja a közösséget. Tanáraival, a felnőttekkel és társaival szemben nem őszinte, durva, tiszteletlen. Iskolán kívüli magatartása erősen kifogásolható, esetleg törvénybe ütköző. A fegyelmező intézkedések főigazgatói fokozatainak valamelyikében részesült.

Megjegyzés:

A fenti minősítéseket módosíthatják a Házirendnek az igazolatlan hiányzásokra vonatkozó előírásai.

A szorgalom értékelésének és minősítésének elvei

Példás a tanuló szorgalma, ha munkáját rend, fegyelem, pontosság jellemzi. A tanítási órákra képességeihez, körülményeihez mérten akaratát megfeszítve maximálisan és rendszeresen felkészül, az órákon aktívan bekapcsolódik az osztály munkájába. Az iskolai tanulmányi munkán kívül részt vesz pályázatokon, versenyeken. Ha képességeinek hiányát szorgalmával sikeresen tudja pótolni.

Jó a tanuló szorgalma, ha az elért átlageredménye képességeinek megfelelő, és általában szorgalmas munkájának köszönhető, de akaratának különleges megfeszítésére nincsen szükség.

Változó a tanuló szorgalma, ha iskolai és otthoni munkájában csak időnként igyekszik. Tanulmányainak teljesítésében elmarad képességeitől. Kötelességét ismételt figyelmeztetés után teljesíti. Időnként nem ír házi feladatot, hiányos felszereléssel jön iskolába. Érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontotta.

Hanyag a tanuló szorgalma, ha képességeihez és körülményeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében, kötelességét gyakran elmulasztja, munkájában megbízhatatlan.

Alapfokú művészetoktatás

A szorgalmi jegyeket az oktatók meghallgatásával a tantestület állapítja meg.

A tanuló szorgalmának elbírálásakor nem elsősorban a gyermek eredménye a döntő, hanem azt vesszük figyelembe, miként gazdálkodik képességeivel, adottságaival, és – ismervén azokat – miként ellensúlyozza esetleges hiányosságait.

Szorgalom:

PÉLDÁS a tanuló szorgalma, ha következetes és folyamatos munkával mindig képességeinek megfelelően dolgozik, vagy valamely versenyen kiemelkedő eredményt ér el.

JÓ a tanuló szorgalma, ha kisebb kihagyásokkal képességeinek megfelelően dolgozik.

VÁLTOZÓ a tanuló szorgalma, ha a félév során több alkalommal is elégséges jegyet szerez, illetve készületlenül (felszerelés nélkül) jön órára.

HANYAG a tanuló szorgalma, ha folyamatosan képességei alatt teljesít, ha rendszeresen készületlenül jelenik meg a foglalkozások, vagy legalább három elégtelen osztályzatot szerez.

21. A TANULÓ MAGASABB ÉVFOLYAMRA LÉPÉSÉNEK FELTÉTELEI

A tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha a helyi tantervben meghatározott tanulmányi követelményeket az adott évfolyamon a tanév végére minden tantárgyból teljesítette. A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, érdemjegyei, osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, javító vizsgán nyújtott teljesítménye alapján bírálják el.

Első évfolyamon minden tantárgyból minimum követelményt kell, elérjen a tanuló a továbbhaladáshoz.

A második-nyolcadik évfolyamon minden tantárgyból az „elégséges” év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.

Ha a tanuló a második-nyolcadik évfolyamon tanév végén 1-3 tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, javítóvizsgát tehet.

- Az iskola főigazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését, akkor is, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Ebben az esetben a megismétlésre kerülő évfolyamról nem kap bizonyítványt a tanuló.
- Ha a tanuló nem teljesítette az évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket, tanulmányait az évfolyam megismétlésével folytathatja.

- Ha a tanuló a következő tanév kezdetéig nem tett eleget a tanulmányi követelményeknek, mert az előírt vizsga letételére a nevelőtestületől halasztást kapott, az engedélyezett határidő lejártáig tanulmányait felsőbb évfolyamon folytathatja.
- Az évfolyam megismétlése nem tagadható meg abban az iskolában, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll.
- A tanuló kérésére az iskola főigazgatója köteles segítséget nyújtani ahhoz, hogy a tanuló a megkezdett tanulmányait másik iskolában folytathassa.
- A tanuló az iskola főigazgatójának engedélyével az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti.
- Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszáz-ötven tanítási órát, egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen.
- A nevelőtestület az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a húsz tanórai foglalkozást, és az iskola eleget tett a szülő felé az értesítési kötelezettségének.
- Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt minősíthető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.
- Ha a tanuló teljesítménye a tanítási év végén nem minősíthető, tanulmányait évfolyam ismétléssel folytathatja.
- Osztályozó vizsga letétele után folytathatja tanulmányait az egyéni munkarendben tanuló, akinek engedélyezték, az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti. A tanuló bizonyítványának kiadását az iskola semmilyen indokkal nem tagadhatja meg.
- A sajátos nevelési igényű tanuló részére, a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az iskola főigazgatója a tanuló egyéni adottságához, fejlettségéhez igazodó egyéni nevelést és oktatást engedélyez.
- Az engedélyben meg kell határozni, melyik tárgyból, melyik évfolyam utolsó tanítási napjáig kell a tanulónak a tanulmányi követelményeket teljesítenie.
- Az egyéni továbbhaladás – valamennyi vagy egyes tantárgyakból – különböző évfolyamokig, de legkésőbb – az e bekezdésben foglalt kivétellel – a negyedik évfolyam végéig tarthat.

A tanuló bizonyítványának kiadását az iskola semmilyen indokkal nem tagadhatja meg.

Egyéni munkarend estén

- Ha a tanuló egyéni adottsága, sajátos helyzete indokolja, és a tanuló fejlődése, **tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése szempontjából előnyös, a tankötelezettség teljesítése céljából határozott időre egyéni munkarend kérelmezhető.**
- Az OH dönt arról, hogy a tanuló a tankötelezettségének egyéni munkarend keretében tehet eleget.
- **Az eljárás során az OH megkeresheti a gyámhatóságot, a gyermekjóléti szolgálatot, a főigazgatót, gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő tanuló esetén a gyermekvédelmi gyámot.**

- A külföldi tanulmányok alatt a tanuló magyarországi tanulói jogviszonya szünetel, kivéve, ha tanulmányait egyéni munkarenddel rendelkezőként Magyarországon folytatja.
- A külföldi tartózkodás miatt egyéni munkarenddel rendelkező tanuló esetében a félévi minősítés a főigazgató döntése alapján mellőzhető, ez esetben a tanuló csak az év végén ad számot tudásáról.
- Az egyéni munkarenddel rendelkezőt – az iskolában vagy azon kívül folyó gyakorlati képzés kivételével – az iskola valamennyi kötelező tanórai foglalkozása alól fel kell menteni.
- A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség vagy a sajátos nevelési igény miatt a szakértői bizottság véleménye alapján, a súlyos betegség miatt valamint a tartós gyógykezelés alatt álló, egyéni munkarend keretében tanulmányokat folytatók egyéni foglalkozás keretében történő felkészítésére az iskolának tanulónként az osztályok heti időkeretén felül átlag heti tíz óra áll a rendelkezésre.
- A sajátos nevelési igény miatt egyéni munkarend keretében tanulmányokat folytató tanulók esetében az e bekezdésben meghatározott időkereten belül kell biztosítani az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs foglalkozásokat. Az időkeret az egyes hetek és tanulók között átcsoportosítható.

21.1. Alapfokú művészetoktatás

- Az alapfokú művészeti iskolában a magasabb osztályba lépés feltétele az évi két beszámoló jegye, az adott tananyag gyakorlati jegyeinek megléte (minimum két érdemjegy), valamint szorgalmának érdemjegyei.
- Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a tanítási órák egyharmadát meghaladja, a tanítási év végén nem osztályozható, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen. Ha a tanuló tanítási év végén nem osztályozható, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja.

22. A CSOPORTBONTÁSOK ÉS AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Iskolánkban az angol és a német idegen nyelv oktatását biztosítjuk.

Felső tagozatban a létszámtól függően bontjuk a **nyelvi** csoportokat, és képesség szerinti csoportokat alakítunk ki. Ennek alapja a 4. osztályos év végi osztályzat. A törvény szerinti maximális csoportlétszám felett csoportbontásra van szükség.

A csoportok közti **átjárhatóság** a munkaközösség javaslata alapján, szakmai szempontok szerint, a diák érdekeit szem előtt tartva. Csoportváltásra félévkor és tanév végén van lehetőség az addigi eredmények alapján.

Csoportbontás matematika órán:

Iskolánkban felső tagozaton a matematikaoktatás a tanulók képességeinek megfelelő csoportokban történik. Az első csoportban a tehetséggondozás, a harmadikban a felzárkóztatás kap nagyobb hangsúlyt. Az átlagos képességű tanulók a második csoportba kerülnek.

A tanulók csoportok szerinti elosztása a negyedik osztályos teljesítményük alapján történik. A csoportok természetesen átjárhatók. Ha a tanuló jobb teljesítményt nyújt, mint az elvárható lenne tőle az adott csoport képességszintje alapján, feljebb, ha viszont rosszabb teljesítményt, akkor lejjebb kerülhet. Mindegyik esetben legalább egy féléves munka kell ahhoz, hogy csoportot váltson.

A tananyag minden csoportban azonos, csak a jobb képességű tanulókkal több és nehezebb, akár versenyfeladatok megoldására is van lehetőség. A gyengébb tanulók esetében pedig lehetősége van a csoportban a pedagógusnak, hogy a szigorúan vett törzsanyagot (alapfeladatok) kicsit lassabb tempóban átvegye és begyakoroltassa.

Mivel ez a rendszer kiscsoportos oktatást tesz lehetővé, ezért több ideje jut a tanárnak egy gyerekekre, és ezzel hatékonyabbá válik a munka, illetve a harmadik csoportban nem frusztrálja a tanulót, hogy a nála jobb tanulók mindent hamarabb megértenek, és a feladatokat gyorsabban megoldják. A tanulóknak több sikerélményük van, ami jobb teljesítményre ösztönzi őket. A jobb képességű tanulókat viszont nem hátráltatják a lassabban haladó társaik, és így a tanórák nem válnak számukra unalmassá, hanem többet dolgozhatnak, és a tanárnak is csak rájuk kell koncentrálnia.

Csoportbontások:

- **matematika:** 5-8. évfolyamig képesség szerint 2-3 csoportban (létszámtól függ);
- **idegen nyelv:** 5. évfolyamtól képesség szerint 2 csoportban (létszámtól függ);

- **testnevelés:** évfolyamonként fiú-lány bontásban, párhuzamosan a rajzzal, technikával, informatikával.
- **A művészetoktatásban** a népzenei ismereteket és egy néptánc órát fiú-lány bontásban tanítunk; a továbbképző évfolyamok összevont osztályaiban csoportbontásban történik a népzenei ismeretek és a tánc történet tantárgyak tanítása.
- **Magyar nyelvből** az igények és a lehetőségek szerint bontunk csoportot a felső tagozaton.

Egyéb foglalkozások:

Délutáni foglalkozás keretében biztosítjuk:

- Felső tagozaton igény és lehetőség szerint heti 1 óra 1. idegen nyelv **tehetséggondozás**,
- 5-8. évfolyamon igény és lehetőség esetén heti 2 óra 2. idegen nyelv (angol, német, francia) tanítás szakköri formában.

A csoportból való kilépés, csak indokolt esetben történhet, **a tanév végén**.

23. A NEMZETISÉGHEZ NEM TARTOZÓ TANULÓK RÉSZÉRE A TELEPÜLÉSEN ÉLŐ NEMZETISÉG KULTÚRÁJÁNAK MEGISMERÉSÉT SZOLGÁLÓ TANANYAG

Veszprém és környékének legnagyobb lélekszámú nemzetisége a német. Tanulóink egy része is német nemzetiségű kistelepülésekről jár be iskolánkba. Honismeret órán és a művészetoktatásban néptánc órán is találkozhatnak a tanulók a nemzetiségek hagyományaival, ezen belül kiemelten a német hagyományokkal (népdalok, néptáncok, jeles napok szokásai).

24. EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETNEVELÉSI ELVEK, PROGRAMOK ÉS TEVÉKENYSÉGEK

25.1. Egészségnevelés elvei

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A pedagógusok feladata:

- Ösztönözni a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására.
- Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megővására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére.
- A családdal együttműködve felkészíteni a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében.
- Motiválni és segíteni a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Az egészségnevelés célja:

- Segítse a tanulókat a testi és a lelki egészség harmóniájának megteremtésében, az egészséges életmód kialakításában és megtartásában.
- Fejlessze a tanulók felelősségérzetét egészségük megőrzéséért.

- Készítse fel a tanulókat a stressz-hatások feldolgozására.
- Segítse elő a környezeti- és egészségtudatosság erősödését.
- Terjedjen ki a mentálhigiénés nevelésre is.
- Legyen folyamatos az iskola egészségügyi szakembereivel a kapcsolattartás.
- A bántalmazás és a fizikai erőszak megelőzése.

A katolikus intézmény a teljes ember nevelésére hivatott. Feladatunk tehát úgy nevelni a ránk bízott gyermekeket, hogy testileg-lelkileg egészségesek legyenek.

Az egészséges életmódra nevelés az egészség örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tisztelésére is nevel. Arra kell felkészítenünk a gyermekeket, hogy önálló, felnőtt életükben is képesek legyenek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani. Ki kell alakítani a gyermekekben azt a hozzáállást, hogy feladatuk a beteg, sérült és fogyatékos embert elfogadni, segíteni, tudatosítani bennük, hogy az ő életük is értékes.

Meg kell ismerniük a közvetlen környezetük leggyakoribb egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit, és ezek elkerülésének a módjait.

A káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében kapjanak meg minden támogatást és odafigyelést.

Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki. Az iskolai környezetnek biztosítania kell az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős szerepe van.

Az egészségmagatartás kialakítása hosszú, egész életen át tartó szocializációs folyamat eredménye. Elsődleges a család szerepe ebben a folyamatban. Az iskola, mint ismeret- és értékadó, érték meghatározó környezet, kiemelt szerepet kap az egészségtudatos magatartás kialakításában. E magatartás kialakítása az iskolai nevelés szinte minden tevékenységére kiterjed, és széleskörű pedagógiai hatásmechanizmusok együttes eredményekén valósulhat meg.

25.2.Környezeti nevelés elvei

Helyzetkép

Iskolánk az Örökös Ökoiskola cím birtokosa. Hosszú távú gondolkodásunk és eredményes, sokoldalú környezeti nevelési tevékenységünk harmonikusan illeszkedik az intézmény általános iskolai, művészetoktatási tevékenységéhez. A cím intézményünk arculatának részét képezi. Az Örökös Ökoiskola cím feltételezi a sikeres, hatékony környezeti nevelői munkát, amelynek alapja az elhivatott pedagógusközösség.

A főépület zajos útkereszteződés mentén áll, a „kisépület” forgalmas utcában. Az iskola tantermei a vonatkozó jogszabályoknak megfelelnek. Hiányzik a közös fedett tér. Az épületek két udvart fognak közre, a két épület között őspark jellegű átjáró udvar található. Az iskola közvetlen szomszédságában található az egykori Püspökkert, amely – Színházkert néven - nagy kiterjedésű, gondozott közpark. Az iskola közelében szabadtéri környezeti nevelési programokat fentiekén túl az Erzsébetligetben, a Gulyadombon, a Séd völgyében, valamint a Kittenberger Kálmán Növény- és Vadasparkban folytatunk.

A tantermek és folyosók díszítése során különös gondot fordítunk a harmonikus teremfelsők kialakítására, díszítésére.

Környezeti nevelést a tanórákon túl erdei iskolákban, projektnapon, témahétben, szakkörön, cserkészeten, pályázatokon, versenyeken, környezetvédelmi akciókon biztosítunk. A cserkész diákok korosztálynál fejlettebb környezettudatos gondolkodása, a hit és a környezeti nevelés együttes eredménye.

Intézményünkben kidolgozott, magas szakmai színvonalú erdei iskolákat biztosítunk a 3-6. osztályban. Az erdei iskolákat rendszerint tavasszal szervezzük. 7-8. osztályban témahetet szervezünk, vagy Határtalanul programon veszünk részt. Kétévente ökonapot szervezünk.

A teremtett világ megóvása érdekében szoros kapcsolatot tartunk fenn a Főegyházmegye teremtésvédelmi referensével, akivel különböző programokat szervezünk.

Alapelvek, jövőkép, hosszú távú célok

A Biblia a világ teremtésével kezdődik. Isten alkotása végén, rábízta teremtményére, az emberre az egész világot. „Íme, nektek adtam minden fűvet, amely magot hoz a földön, s minden fát, amelynek a gyümölcsében benne van a magva, hogy legyen ennivalótok, a zöld növényzetet pedig a föld minden állatának, az ég minden madarának és mindannak, ami mozog a földön, s amiben élő pára van, hogy eledelük legyen!”¹

„Fogta tehát az Úr Isten az embert, és az Éden kertjébe helyezte, hogy művelje és őrizze meg.”²

Megőrizni, óvni és védeni. Ezt a feladatot leghatékonyabban a gyermekek körében tudjuk végrehajtani. „Hagyjátok, hadd jöjjenek hozzám a gyermekek, s ne tartsátok vissza őket, mert ilyeneké az Isten országa. Bizony mondom nektek: aki nem úgy fogadja az Isten országát, mint a gyermek, nem jut be oda.” A természet szeretetét, tiszteletét gyermekkorban kell megtanítani. Az iskolának apostoli feladata van ebben.

A környezet-és az egészség egymástól el nem választható fogalmak. A természet-környezet óvása, védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életről sem, mivel az ember a természet része.

Ennek szellemében kívánjuk nevelni a ránk bízott gyermekeket, és programjainkkal a szülők és a környék lakóinak környezettudatos magatartását is fejleszteni kívánjuk.

Hosszú távú pedagógiai célok

- a keresztény közösség, mint ökológiailag fenntartható társadalmi forma megélése,
- a környezettudatos egyéni magatartás és életvitel kialakítása,
- az életszínvonallal szemben az életminőség felsőbb értékeire nevelés,
- az ökológiai gondolkodás, holisztikus szemléletmód kialakítása és fejlesztése,
- a helyi sajátosságok megismerése, környezetünk, településünk megismertetése,
- aktív teremtésvédelem a mindennapi tevékenységek által,
- a környezeti nevelés kiterjesztése az intézmény külső környezetére és kapcsolataira □ helyzetfelismerés, ok-okozati összefüggések megértése és problémamegoldó gondolkodás,
- globális összefüggések megértése, cselekvési mechanizmusok,
- közösségfejlesztés az intézmény minden szintjén,
- pedagógusok és technikai dolgozók példamutatása,
- a családi élet fejlesztése.

Az iskolai környezet fejlesztésének irányai, a példamutató iskolai környezet tényezői

- anyag- és energiatakarékos, környezetbarát iskolaműködtetés,
- megújuló energiaforrások használata,
- termék, folyosók, mellékhelyiségek, udvar tisztasága és esztétikus kialakítása,
- növények gondozása az intézmény teljes területén,
- gyalogos és kerékpáros közlekedés, közösségi közlekedés ösztönzése,
- hulladék megelőzése és szelektív hulladékgyűjtés.

¹ Teremtés könyve 1, 27-30

² Teremtés könyve 2,15

25.3. Az egészséges életmód fejlesztési programja

Program	Feladat	Siker kritériumok	Határidő
Egészséges táplálkozásra nevelés	A tanulók számára elméleti és gyakorlati ismeretek nyújtása az egészséges táplálkozás és kulturált étkezés terén Az iskolai étkeztetés korszerűbbé tétele Élelmiszer-válogatási ismeretek nyújtása Konyhatechnikai, főzési gyakorlatok	Az iskolai élet egészét átfogó egészségnevelés valósul meg: Átdolgozott tanmenetek. Több egészségnevelési tartalom a tanórákon és a napközis foglalkozásokon.	
Az egészségfejlesztési kritériumoknak megfelelő mindennapos testnevelés és az azt kiegészítő egyéb testmozgás, iskolai sporttevékenység	Tartás-javítás, gyógytestnevelés Erő-, állóképesség, gyorsaság és ügyesség fejlesztése Mozgásos játékok bővítése Szabadban való tartózkodás mozgáskultúrája Játékos egészségfejlesztő testmozgás Sportkör foglalkozások Természetjáró szakkör	Képzett szakemberek Szűrés, iskolaorvossal, szakszolgálattal való együttműködés Felmérések ősszel, tavasszal Szilágyi Diáksport Egyesület	
A lelki egészséget fejlesztő pedagógiai módszerek és a művészetek alkalmazása.	Magatartászavarok, beilleszkedési nehézségek kezelése (egyéni bánásmód, egyénre szabott tanulási technikák alkalmazása, szakemberek bevonása, szoros kapcsolattartás a szülőkkel) Az ének, tánc, rajz, mesemondás, népi játékok és népi rítusjátékok, kézművesség lelki egészséget fejtő hatásai Alternatív tanítási programok adaptálása az egészségvédelem szempontjából	Csökken a magatartászavaros és a beilleszkedési problémák száma Kialakul a tanulók reális énképe Csökkenek az tanulók közötti vagy a tanórai konfliktusok A tanulók toleránsabbá válnak társaikkal szemben, az együttműködési készség kialakul A hagyományostól eltérő programok sikerélményhez juttatják a tanulókat	

A tanulási eredményesség és a társas kapcsolati készségek fejlesztése, a lemorzsolódás csökkentése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerfogyasztás, a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése, az egészséget támogató ismeretek és készségek fejlesztése	Páros és csoportos tanulásszervezési eljárások alkalmazása a kapcsolati készségek fejlesztésére (pl. vitakultúra fejlesztése) Időben felismerni a tanulóknál kialakuló viselkedési függőségeket, pl. kóros játékszenvedély, internet- és számítógépfüggőség, testedzésfüggőség, kleptománia, pirománia, kényszeres hajtépegetés (trichotillománia) és körömrágás (onychophagia), patológiás bőrfelsértés, társfüggőség, szexuális függőségek (például pornográf tartalmaktól függés) kényszeres/halmozó gyűjtögetés, különböző kényszerbetegségek, evészavarok, egészségesétel-függőség, testdiszморfia (testképzavar) és izomdiszморfia (korábban inverz anorexia), hipochondriázis (egészséggel kapcsolatos szorongás szélsőséges formája) amelyre a szülő figyelmét is fel kell hívni és segíteni kell a tanulót a megfelelő szakemberhez történő eljutáshoz. A pedagógusnak figyelni kell azokat a jeleket, amely a tanulók esetében valamilyen szerfogyasztásra utalhat. A tanulók közötti verbális vagy tettleges bántalmazások észrevétele, ezek ellen történő határozott fellépés pedagógiai és nevelési eszközökkel (pl.	A tanuló-tanuló, a tanuló és pedagógus között kiegyensúlyozott, problémáktól mentes kapcsolattartás alakul ki. A szokásostól eltérő viselkedésű gyermekek problémáit az iskola időben észreveszi és a szülő és szakemberek bevonásával megindul a tanulói viselkedés javulása. Az iskolában megszűnik a gyermekek közötti erőszak.	
--	---	---	--

	osztályfőnöki órán, a problémás tanulóval való rendszeres elbeszélgetéssel, a családdal való szorosabb kapcsolattartással, a gyermekvédelmi vagy szakemberek bevonása, Az egészséget támogató programok szervezése,		
Az egészséget támogató ismeretek és készségek fejlesztése.	A tanulók egészséget támogató ismereteinek, az egészséget támogató készségek feltárása, majd azok bővítése elsősorban a tanítási órákon belül, illetve egyéb tanórán kívüli foglalkozásokon. Kétévente egészségnapot szervezünk.	A tanulók megfelelő ismeretekkel rendelkeznek ahhoz, hogy egészségtudatos életformát alakítsanak ki.	
Személyi higiénés testápolási programok	Személyes tisztálkodás készséggé fejlesztése Fogápolási és szájhigiénés problémák A fertőző betegségek elkerülését célzó szokásalakítás	Iskolavédőnő rendszeres ellenőrzései Órai szituációs játékok Iskola fogászat védőoltások	
Egészséges öltözködési program	Megfelelő öltözködési szokások kialakítása Ruhaviselés, ruhaváltás gyakorlata	Ízlésformálás Az egészség előnyben részesítése a divattal szemben	
Az egészséget támogató ismeretek és készségek, baleset-megelőzés el és elsősegélynyújtással kapcsolatos ismeretek és a személyi higiéné kialakításának fejlesztése területére	Iskolai és otthoni balesetforrások Veszélyhelyzetek felismerése, balesetek elkerülése Közlekedési szabályok gyakorlása	Tűz- és balesetvédelmi oktatás A közlekedési ismeretek oktatása, kapcsolattartás a rendőrséggel Úszásoktatás	

terjednek ki.			
Drogprevenció	Életvezetési ismeretek átadása	Drogprevenációs foglalkozások osztályfőnöki órákon,	

25. A GYERMEKEK, TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Esélyegyenlőséget szolgáló tevékenységek, intézkedések:

- Egyenlő bánásmódra és az esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírások ismerete.
- Diszkriminációmentes oktatás és nevelés, a befogadó légkör biztosítása, ezen belül:
 - Kiemelt figyelmet kell fordítani a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatására, nevelésére.
 - Szükség esetén hátránykompenzációs intézkedéseket kell alkalmazni.
 - HH, HHH, SNI-s tanulók integrált nevelése.
 - Egészségügy, szociális támogatói rendszer biztosítása.
 - Tanulási attitűd pozitív átformálása.
 - Továbbtanulás támogatása.

Szociális hátrányok enyhítését iskolánkban az alábbi tevékenységi formák szolgálják:

- Felzárkóztatás, tehetséggondozás, fejlesztőfoglalkozások
- Drog- és bűnmegelőzés, mentálhigiénés programok,
- Pályaorientációs tevékenység, továbbtanulás irányítása,
- Táborozások, kirándulások,
- Tájékoztatás a szociális juttatások lehetőségéről,
- Figyelemfelhívás a tanulást segítő foglalkozások előnyeire,
- Kapcsolattartás a szakmai szolgáltató intézményekkel,
- Táborozási, kirándulási hozzájárulások,
- Alapítványi támogatások,
- Az iskolai könyvtár egyéni vagy csoportos használata,
- A nevelők segítő, személyes kapcsolattartása a rászoruló tanulókkal,
- A szülők, a családok nevelési gondjainak segítése (egyéni beszélgetés az osztályfőnökkel, fogadóóra, családlátogatás).

26. A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK ISKOLAI NEVELÉSE ÉS OKTATÁSA ESETÉN A FOGYATÉKOSSÁG TÍPUSÁHOZ ÉS FOKÁHOZ IGAZODÓ FEJLESZTŐ PROGRAM

A fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő program a 2020-as Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve alapján készült, amely szerint az intézménynek biztosítani kell, hogy;

- a tanulók számára a fejlesztés a megfelelő tartalmak közvetítése során valósuljon meg, segítse a minél teljesebb önállóság elérését és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést;
- az iskola fejlesztési követelményei igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez;
- a tanulást megalapozó pszichikus funkciók, képességek, készségek kialakítása, fejlesztése kiemelt szerepet kapjon a teljes alapfokú oktatás szintjén, de különösen az általános iskola alsó tagozatán, illetve ha szükséges, a fejlesztés az iskoláskor előtti képességfejlődés területeire is visszanyúljon;

- a rehabilitációs célú fejlesztő terápiák programjai váljanak az intézmények pedagógiai programjainak tartalmi elemeivé,
- a tanulókat a nevelés-oktatás, fejlesztés ne terhelje túl.

27.1. Az egyéb pszichés fejlődési zavar alapján sajátos nevelési igényű tanuló

Ebbe a kategóriába tartoznak

- a súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral küzdő tanulók, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

Az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába tartozó tanuló iskolai alul teljesítés esetén folyamatos gyógypedagógiai megsegítést igényel, ami komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások formájában, a többségi pedagógus bevonásával, az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében végezhető.

Az iskolai oktatás, a pedagógiai, gyógypedagógiai ellátás, valamint az egészségügyi habilitáció és rehabilitáció a tanulási- vagy figyelem- és magatartásszabályozási zavar jellegétől, súlyosságától, a társuló zavarok meglététől, a háttérben lévő sajátos képességmintázat fejlődési lehetőségeitől, mértékétől, dinamikájától függ.

Az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába tartozó tanuló oktatása integráltan, a kiemelt figyelmet igénylő (különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű) tanulók személyi és tárgyi feltételeivel is rendelkező többségi általános iskolában vagy intenzív terápiás és oktatási céllal szervezett időszakos külön nevelés keretében (pl. beszéd fogyatékossággal társulva logopédiai osztályban, tagozaton vagy gyógypedagógiai intézményben) történhet.

A fejlesztés hatékonyságához szükséges, hogy egyéni fejlesztési terv alapján egyrészt komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások keretében, másrészt a tanórákon az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében történjen.

A tanulás-tanítás folyamatában kiemelt figyelmet követel, valamint a tanulásszervezési módok, a tanulási és értékelési eljárások megválasztása terén sajátos feladatot jelent a tanulási zavarral küzdő, ugyanakkor bármely területen tehetségesnek bizonyuló tanulók felismerése, tehetségük gondozása, ami a pályaorientáció folyamatára is hatással van.

A tanulók fejlesztésében törekedni kell

- a tudatos, tervszerű, egyénre szabott fejlesztési terv kialakítására;
- a komplex megközelítésre és módszerválasztásra;
- a fejlődési dinamika nyomon követésére.

A tanulás-tanítás folyamatában kiemelt jelentőségű

- a tananyag adaptálása;
- tanulásmódszertani elemek beemelése;
- változatos tanulásszervezési módok, differenciált oktatásszervezés, projekt munka biztosítása;
- a tanuló szükségleteihez illesztett tanulási stratégiák megválasztása, a személyre szabott, tanulóközpontú tanulás;
- az értékelési eljárások megválasztása, a fejlesztő értékelés szükségessége;
- a társas beilleszkedés, a szociális kompetenciák fejlődésének kiemelt támogatása az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába tartozó mindegyik tanulónál, ami lényeges elvi kiindulópontja a gyakorlati munkának;

- az egyéni tanulási utak megismerésének szükségessége, az adekvát pedagógiai támogatás tervezése céljából;
- a kronológiai életkorból adódó sajátosságok kiemelt figyelembevétele;
- az olvasást, írást, számolást megalapozó bázisfunkciók, különösen a nyelvi képességek fejlesztése;
- a környezet illesztése a gyermek szükségleteihez;
- érthető és követhető idői és téri struktúra kialakítása;
- átlátható és érthető szabályok kialakítása.

További fontos tényező a tanulók támogatásában a szülők bevonódásának elősegítése, a partnerségi viszony kialakítása és a pedagógusok (tanórán a pedagógiai asszisztens), a (külső, belső) segítő szakemberek munkájának összehangolása, együttműködése.

Kiemelt feladatok a nevelés-oktatás során

Az iskolai nevelés-oktatás során kiemelt feladat a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása, vagyis a tananyag-feldolgozásnál a pedagógusnak figyelembe kell vennie a tantárgyi tartalomnak a tanulói sajátosságokhoz való illesztését, az esetleges adaptálás lehetőségeit, tekintetbe véve azon tananyagrészeket, amelyek egyéni vagy kiscsoportos korrepetálással, fokozatos felzárkóztatással, kompetenciafejlesztéssel és az így irányított otthoni gyakorlással az osztályfoknak megfelelő ismeretszerzés és -alkalmazás a tanulónál eredményesnek bizonyul.

A pozitív énkép és önértékelés kialakítása érdekében a tanulóval szemben támasztott elvárások egyértelműek és már a tanulási folyamat elején ismertek legyenek! Ehhez az elváráshoz kell igazodniuk azoknak az alkalmazott mérési és felmérési stratégiáknak, amelyek a várt és a mért mutatók összhangja esetén a sikeres pedagógiai munka eszközei.

Az iskola feladata:

- az optimális és támogató tanulási környezet kialakítása az előzetesen felmért szükségletek alapján;
- előzetes tudás felmérése;
- érdeklődés, motivációs bázis felmérése;
- énhatékonyság erősítése a tantermi és egyéni munkán keresztül is;
- módszertani sokrétűség megvalósítása;
- differenciálás megvalósítása:
 - a feladatok megoldásához hosszabb időszavakat, tágabb kereteket kell megjelölni ott, ahol erre szükség van;
 - a feladatok tartalmát, a nevelési-oktatási célt szem előtt tartva, a tanuló egyéni szükségleteihez, képességstruktúrájához és teherbírásához szükséges igazítani;
 - az iskolák segítő megkülönböztetéssel, egyénileg is támogatásuk a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve;
 - ehhez szükséges a személyre szabott értékelés, fejlesztő értékelés;
- a különbségeket az iskola az emberi viselkedés komplex környezeti hatások szerint alakuló sokféleségére utaló jellegzetességnek, az agyi érés, fejlődés változatos megnyilvánulásának (neurodiverzitás) tekintse;
- a gyógypedagógus, valamint az adott iskolában különböző tantárgyakat tanító pedagógusok tudásmegosztásra épülő, szakmailag egymást támogató tevékenysége.

További feladat a tanulás iránti motiváció, kitartás és a kudarcűrő képesség növelése, a kortársakra és a felnőttközösségre irányuló rendezett társas kapcsolatok kialakítása, a társadalmi együttélés szabályainak követése és az önállóságra nevelés.

A pedagógusoknak olyan tanulási tapasztalatokra, tanítási módszerekre és támogató stratégiákra szükséges támaszkodniuk, amelyek figyelembe veszik

- a tanulók azonosított tanulási szükségleteit,
- érdeklődését,
- tehetségét,
- célkitűzéseit,
- kulturális háttérét.

Az életkori sajátosságoknak megfelelően, valamint a jellemző figyelemkoncentráció eltéréseit is figyelembe vevő tanórai foglalkozásokkal, a tanórán belül 15-20 perces tevékenységek váltakozásával segíthető a tanulás konszolidációja, biztosítható a megfelelő terhelés, valamint a figyelem fenntartása.

Olvasási zavar

Az olvasási zavar (diszlexia) esetében kiemelt feladat az osztályfoknak megfelelő értő olvasás készségének kialakításával az olvasóvá válás elősegítése.

Fő célkitűzések:

- az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a magyar nyelv ortográfiai sajátosságait figyelembe vevő analízáló-szintetizáló módszerrel;
- stabil betűismeret, betű-hang megfeleltetés kialakítása;
- biztos szóolvasás kialakítása mind valódi, mind álszavak esetében;
- olvasás fluenciájának/gördülékenységének elősegítése;
- az olvasási készség folyamatos gondozása a tanuló egész iskolai pályafutása alatt;
- szövegértési stratégiák kialakítása;
- a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során;
- az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel;
- a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, a tanulás támogatása pl. képekkel, gondolatterképpel, nyomtatott óravázlatokkal, bemutatók rendelkezésre bocsátásával, a szövegek auditív felkínálásával (pl. hangfájlok szerkesztése, hangoskönyvek, optikai karakterfelismerés stb.), gépirással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával;
- speciális olvasástanítási program alkalmazása;
- a diszlexia reedukáció (olvasás újratanítása) speciális terápiás programjainak felhasználása;
- az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- fonológiai, nyelvi, metanyelvi tudatosság fejlesztése,
- verbális emlékezet, munkaemlékezet fejlesztése,
- modalitás-specifikus integráció fejlesztése,
- különböző észlelési funkciók fejlesztése.
-

Íráskép zavara

Az íráskép (írásbeli kifejezés) zavara (diszgráfia) esetében kiemelt feladat az osztályfoknak megfelelő íráskészség kialakítása, annak elősegítése, hogy a tanuló képes legyen használni az írott nyelvet (akár folyóírás, akár nyomtatott írás, akár gépirás verziókban) a kommunikáció, ismeretszerzés, tudásgyarapítás és társas kapcsolatok létesítésének céljára.

Fő célkitűzések:

- az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló íráskivitelezés);

- a különböző írásformák tanulói képességeikhez, szükségletekhez és preferenciákhoz illesztése.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- eszköz (ceruza, ceruzafogó) helyes használata;
- megfelelő testtartás kialakítása az írás során;
- a mozgáskoordináció fejlesztése;
- a testséma biztonságának kialakítása, a szenzomotoros integráció fejlesztése;
- a vizuomotoros koordináció/szem-kézmozgás összerendezettségének fejlesztése;
- célirányos mozgások fejlesztése, különös tekintettel a manipulációs mozgásokra, praxiára/célirányos mozgások kivitelezésére;
- a ritmus, a nyomás és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése;
- a végrehajtó működés fejlesztése, különös tekintettel a motoros output optimalizálására.

Helyesírás zavara

A helyesírás zavara (diszortográfia) esetében kiemelt feladat az írott nyelv ortográfiájának/helyesírásának tudatosítása, lehetőség szerint a fluens/gördülékeny íráskészség elérése, az önellenőrzés különböző módjainak (pl. infokommunikációs technológia, helyesírás-ellenőrző és -javító szoftver) készségszintű elsajátíttatása.

Fő célkitűzések:

- a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása;
- a fő helyesírási szabályok begyakoroltatása (a kivételek megtanulásának mellőzésével), analógiás stratégiahasználat kialakítása;
- önmonitorozás, önellenőrzés rögzítése;
- a diszlexia reedukáció (olvasás újratanítása) speciális terápiás programjainak felhasználása.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- fonológiai, nyelvi, metanyelvi tudatosság fejlesztése;
- beszédpercepció fejlesztése;
- verbális emlékezet, munkaemlékezet fejlesztése;
- modalitás-specifikus integráció fejlesztése;
- hang-betű megfeleltetés fejlesztése.

Számolási zavar

A számolási zavar (diszkalkulia) esetén kiemelt feladat, hogy a tanuló az osztályfokának megfelelő matematikai készséggel rendelkezzen, képes legyen a matematikai kompetencia megszerzésére, a matematikai műveletek használatára, az ismeretszerzés, a tudásgyarapítás és a hétköznapi gyakorlat színterein.

Fő célkitűzések:

- a számosság és a számok iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése;
- matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása;
- a matematikai relációk nyelvi megalapozása, a matematika-nyelv tudatosítása;
- a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés;
- segítő, kompenzáló eszközök használatának lehetővé tétele;
- a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások alkalmazása;
- a matematikai gondolkodás és érvelés (kérdésfeltevések, szóbeli kifejezés, érvelés, divergens, ill. konvergens gondolkodás, problémamegoldó gondolkodás, problémamodellezés, algoritmikus gondolkodás) fejlesztése;
- a diszkalkulia reedukáció speciális terápiás programjainak felhasználása.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése;
- szám- és mennyiségfogalom kialakítása, magasabb szintű matematikai fogalmak kialakítása, alkalmazása, a mindennapi élethelyzetek problémamegoldásának segítése, fejlesztése;
- a vizuális-téri képességrendszer fejlesztése;
- a sorozataalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése;
- az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása.

Figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar

A figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar (ADHD) esetén kiemelt feladat, hogy a tanuló a figyelmi, aktivitási és impulzivitási nehézségei ellenére elsajátítsa az osztályfokának megfelelő ismereteket és kompetenciákat minden tantárgy esetében. Cél, hogy az ismeretszerzés és -alkalmazás, a tudásgyarapítás és képességfejlődés osztálytermi és hétköznapi színtereken is megvalósuljon.

Fő célkitűzések:

- a figyelem- és viselkedésszabályozás egyensúlyának megteremtése személyre szabott támogatással;
- teammunka keretében gyógypedagógiai, pszichológiai, szakorvosi együttműködés;
- a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése;
- a túlzott viselkedéses aktivitás veszélytelen és nem zavaró levezetésének megteremtése;
- fokozott egyéni bánásmód;
- az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése;
- önbecsülés és pozitív énkép kialakítása;
- szociális készségek fejlesztése, beilleszkedés elősegítése;
- feladatkivitelezés idői és téri struktúrájának megtervezése és kivitelezése;
- dicséret, jutalom, motiválás, sikerélmény biztosítása.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- ADHD esetén a képességfejlesztés kiemelt területe az önszabályozás fejlesztése;
- a társas szabályok, a mindennapi együttéléshez szükséges normák kialakítása és betartatása;
- a mindennapi együttéléshez szükséges szociális/társas készségek kialakítása, fejlesztése;
- a figyelmi működés és a kontrollált viselkedés kialakításának támogatása;
- speciális figyelemtréning, különösen a tartós figyelemre vonatkozóan;
- koncentráció fejlesztése;
- utasításkövetés gyakorlása, fejlesztése;
- a türelem, késleltetés és gátlás képességének fejlesztése;
- mozgáskoordináció, biztonságos mozgáskivitelezés fejlesztése, adekvát mozgásos aktivitás biztosítása.

Magatartásszabályozási zavar

A magatartásszabályozási zavar esetében kiemelt feladat a közösségi szabályokhoz alkalmazkodó, szervezett viselkedés kialakítása, a szélsőséges megnyilvánulások leépítése, az önkontroll, az érzelmi egyensúly megteremtése.

Fő célkitűzések:

- az önszabályozás fejlődésének támogatása pedagógiai eszközökkel;
- kihívást jelentő viselkedések/viselkedésproblémák csökkentése;
- adaptív viselkedés, szabálykövetés, szabálytartás kialakulásának támogatása;
- társas készségek, kapcsolatok fejlesztése.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- düh- és agressziókezelés fejlesztése,

- érzelemfelismerés és érzelemkifejezés fejlesztése,
- kommunikáció fejlesztése,
- konfliktuskezelési képesség, problémamegoldás fejlesztése,
- megküzdési képesség fejlesztése,
- figyelmi működés fejlesztése.

Eszközei lehetnek:

- kognitív viselkedésterápiás eljárások egyes elemeinek alkalmazása pedagógiai helyzetben;
- a mindennapi tevékenységek végzéséhez, iskolai elvárások teljesítéséhez igazított idői keretek rendszeres alkalmazása (napirend);
- tevékenységek végzésének, iskolai feladatok teljesítésének lépésekre bontása (folyamatábra/forgatókönyvek);
- sikerélmény biztosítása, pozitív megerősítés, jutalmazási technikák bevonása;
- együttműködés a családdal és más szakemberekkel.

A NAT alkalmazása az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók nevelése-oktatása során

A helyi tantervben az egyes tanulási területekhez kapcsolódó tantárgyak témaköreire, azok tartalmára és követelményeire vonatkozó kerettantervi ajánlások a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesíthetők, megvalósításukat a gyermekkel foglalkozó pedagógus és gyógypedagógus közösen támogatja az egyéni fejlesztési tervben rögzítettek alapján, és ennek megvalósulását rendszeresen felülvizsgálják.

Mindennek megvalósulása az osztálytermi környezetben folyó munka és az egyéni vagy kiscsoportos habilitatív/rehabilitatív tevékenység, valamint az esetmegbeszélés, teamtanítás, közös tervezés, közös értékelés, tananyag-adaptáció együttes alkalmazásával lehetséges.

A NAT kiemelt célkitűzése:

- az aktív tanulás, az egyénre szabott tanulási utak, a tanulói sokféleség figyelembevétele.

Az egyéb pszichés fejlődési zavar alapján SNI tanulóknál mindezen célok megvalósulását támogatja a rugalmas tanulásszervezés, a heterogén tanulócsoportok, a tanulók közötti kooperációra építő módszerek, a minden szempontból akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezet létrehozása, a differenciált célkijelölés, a többszintű tervezés, a differenciáló módszerek a feladatra vonatkozó instrukciók adásában és az értékelésben, valamint szükség szerint adaptált tananyag használata.

A helyes módszertan megválasztásában fontos a tanulókat nevelő, oktató pedagógusok, a szülők és a szakszolgálatok közötti széles körű szakmai együttműködés, a tapasztalatok cseréje, a jó gyakorlatok megosztása (közös együttműködés, partneri, bizalmi kapcsolat kialakítása).

Az együtt gondolkodást, a közös szemléleti alapokat a pedagógiai szakszolgálatok és a nevelést-oktatást végző intézmények között **valódi tudásmegosztáson alapuló, átjárható információáramlás támogatja.**

A helyi tanterv kiemelten kezelje az önismeretet, a reális önértékelés kialakítását, a kommunikáció fejlesztését! E feladatok minden tanulási területen meg kell, hogy jelenjenek.

Kulcskompetenciák fejlesztése az irányelv alapján

Alapkompetenciák

- *A tanulás kompetenciái*
- *A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)*
- *A digitális kompetenciák*
- *A matematikai, gondolkodási kompetenciák*
- *A személyes és társas kapcsolati kompetenciák*

- *A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái*
- *Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák*

Az iskolai fejlesztés szakaszai (alapozó [első félév, óvoda–iskola átmenet], alsó tagozat, felső tagozat)

Az alapkészségek biztos kialakítása, a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges alapkompétenciák, készségegyüttesek és tudástartalmak megalapozása, valamint a tanulási motiváció felkeltése és fenntartása az egyéb pszichés fejlődést mutató tanulók esetében is kiemelt jelentőségű.

A különbségek feltárása, az érési késést, fejlődésben való elmaradást mutató gyermekek képességeinek fejlesztése az alapkészségek kialakítása szempontjából is az alapozó nevelési szakasz kiemelt feladata.

Az első tanév első feléve minden köznevelési intézményben olyan előkészítő szakasz, amely tananyagában, módszereiben és értékelési formáiban eltér a későbbiektől. Ez az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába eső tanulónak kedvező, a NAT-ban javasoltak alkalmazása megfelelő.

A tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai nem térnek el a NAT-ban rögzítettektől. A helyi tantervben indokolt lehet esetükben az 1. évfolyam két tanévi időtartamra történő széthúzása. Ebben az esetben az első tanév az intenzív prevenció, a szakszerű funkciófejlesztés, a pszichés gondozás, a megfelelő motiváció és a feladattudat kialakításának időszaka a gyógypedagógiai korrekciós-kompenzáló-terápiás módszerek alkalmazásával.

Értékelés (tanulási célok, tanulási eredmény)

Fontos, hogy a tanulóval szemben támasztott elvárások egyértelműek, már a tanulási folyamat elején ismertek legyenek. Ehhez kell igazodniuk azoknak az alkalmazott mérési és felmérési stratégiáknak, amelyek az elvárás és a mért mutatók összhangja esetén a sikeres pedagógiai munka eszközei. Ennek értelmében a differenciált pedagógiai tervezés alapját a tanulási folyamat kezdetén ismert, a fenntartó által felkínált és/vagy az iskola pedagógiai programjában rögzített, diagnosztikus céllal történő értékelés adja. A tanulási folyamat követését szolgáló felméréseket, ellenőrző méréseket minden esetben a tanulást támogató, fejlesztő-segítő értékelésnek és visszajelzésnek kell követnie. Ezeknek az eszközöknek a kiegészítése a tanulói önértékeléssel, a társértékeléssel és a csoportos értékelési formákkal lehetővé teszi, hogy az értékelés a tanuló számára örömteli, élvezetes eseménnyé váljon, fejlesztve ezzel a reflektivitást és az érzelmi, szociális intelligenciát, valamint a pozitív énkép és önbecsülés fejlődését.

A szummatív értékelés helyett fejlesztő és diagnosztizáló mérés és fejlesztő szöveges értékelés bevezetése indokolt.

Habilitáció/rehabilitáció

Az egyéni fejlesztőmunka tervezése, a rehabilitációs terv kidolgozása logopédus, pszichopedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakon/szakirányon szakképzettséget szerzett gyógypedagógus, gyógypedagógus-terapeuta, pszichológus és egyéb szakemberek (pl. szomatopedagógus, gyermekpszichiáter) bevonásával történik és rehabilitációs célú órakeretben zajlik.

Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról, célkitűzéseiről, ütemezéséről (mikro-, ill. makrotervezés) tájékoztatást kell kapniuk az osztálymunkában részt vevő pedagógusoknak, szaktanároknak, különös tekintettel a gyermek osztályfőnökre.

A gyógypedagógiai tanár, terapeuta által vezetett pedagógiai rehabilitáció a funkcionális képességfejlesztő programok külön alkalmazásával, a fejlesztések során tanultak elmélyítésével szolgálja az eredményes iskolai előmenetelt.

A tehetséges tanulók számára a tehetségük kibontakozásához szükséges feltételek, eszközök, módszerek biztosítása a pedagógiai rehabilitációnak is kiemelt feladata a tanórai és tanórán kívüli tehetséggondozás mellett.

Az egészségügyi célú rehabilitáció elsősorban az egyéb pszichés fejlődési zavar jellegének, tüneteinek kivizsgálásakor megállapított diagnózisnak megfelelő szakorvosi ellátást, annak folyamatosságát, kontrollját, valamint a pedagógiai rehabilitációt segítő egészségügyi terápiákat foglalja magába.

Ennek érdekében a diagnózisalkotás fontos része a gyermekpszichiátriai vizsgálat (ADHD és magatartásszabályozási zavar esetén), szükség esetén kiegészítésként gyermekneurológiai, fül-orr-gégészeti, valamint gyermekszemészeti vizsgálat, továbbá az ezekhez kapcsolódó beavatkozások és rendszeres kontroll.

27.2. A beszédfigyelmetlen tanulók iskolai nevelése-oktatása

A magyar és nemzetközi szakirodalmi konszenzus alapján: *Beszédfigyelmetlenek csoportjába tartozik minden olyan tanuló, aki a beszéd és/vagy nyelv receptív folyamatainak (beszédfeldolgozás, beszédértés, nyelvi megértés) vagy expresszív folyamatainak (beszéd és nyelvi kifejezés, produkció) szerveződésében súlyos fejlődési eredetű vagy szerzett zavart mutat. Ez a zavar különböző klinikai képekben jelenik meg, és életkor szerint is eltérő jelleget mutathat. A verbális kommunikáció súlyos zavara, valamint a verbális tanulási folyamatok atipikus alakulása, jelentős eltérése miatt az ilyen tanuló a társadalmi beilleszkedés szempontjából akadályozott.*

A beszéd- és nyelvi zavarok diagnosztikus kategóriái az iskolába lépéskor és az iskoláskorban jellemzően az alábbiak:

Beszédzavarok

- Hangképzési zavarok
- Rezonanciazavarok (hipernazalitás, hiponazalitás)
- Beszédfolyamatossági zavarok (dadogás, hadarás)
- Artikulációs zavarok (beszédhanghibák)
- Beszédmozgászavarok (verbális diszpraxia)
-

Auditív feldolgozási zavarok

Az érintett tanulók a hallható jelek feldolgozásában mutatnak súlyos zavarokat, ez jellemzően a beszédfeldolgozásban, így a beszédértésben is komoly gondot okoz. Felderítésükre nem minden esetben kerül sor iskoláskorig, mivel az auditív információfeldolgozás zavara nem feltétlenül társul a kifejező beszéd zavarával, így a környezet számára kevésbé feltűnő az atipikus fejlődés. Jelentős számban csak a már kialakult tanulási zavar következtében, sokszor csak 2-3. osztályban kerülnek felismerésre az érintett tanulók beszédfeldolgozási zavarai.

Nyelvi zavarok

A nyelvfejlődési zavart mutató tanulók mindannyian küzdenek a *nyelvi kifejezőkészség* különböző nyelvi szinteken megjelenő zavarával (expresszív nyelvi zavarok). Ez a beszéd- és nyelvi kifejezészavar érintheti a nyelv hangrendszerét, a beszédhangejtést, az aktívan használt szókincset, annak jelentését, a nyelvtani összefüggések kifejezését, a mondatalkotást, valamint a nyelvhasználatot (pragmatika). A nyelvi kifejezés zavara mellé társulhat a *nyelvi feldolgozás, nyelvi megértés* különböző nyelvi szinteken és különböző súlyosságban megmutatkozó zavara (receptív nyelvi zavarok) is.

A beszédfigyatekos tanulók nevelési, oktatási szempontú jellemzői

A beszédzavarok esetében ritkán társul az alapproblémához specifikus tanulási zavar. A nyelvi zavarok másodlagos következménye iskoláskorban szinte minden esetben különböző súlyosságú specifikus tanulási zavar, más néven verbális tanulási zavar.

A nyelvfejlődési zavar következtében kialakuló tanulási zavarok elsősorban az olvasás-írás tanulása során jelentkezők, ezen belül a dekódolás (olvasástechnika) és a szövegértés is jelentősen eltérő fejlődést mutathat.

A beszéd- és nyelvi zavarokhoz társuló fejlődési zavarok közül a figyelem- és aktivitászavarok, a szenzoros integrációs zavarok (leírását lásd Az egyéb pszichés fejlődési zavar alapján sajátos nevelési igényű tanulók iskolai fejlesztésének irányelvei című fejezetben), a hallássérülés (lásd

Beszédzavarok

A magyar iskolarendszer nagymértékben a verbális tanulási folyamatokra épít. Ezekben a beszédzavarral küzdő tanuló jelentős hátránnyal indul, ezért napi szinten szenved el kudarcot, frusztrációt. Az ilyen tapasztalatok sokasodásával egyenes arányban a lehetőségekhez képest kerülni igyekszik a szóbeli megnyilvánulásokat. A megjelenő beszédfélelem (logofóbia), szorongás fokozódásával „ördögi körbe” kerül. Társas kapcsolataiban egyre visszahúzódóbbá válik. Egyre növekvő frusztrációja miatt különböző pszichés tünetek jelenhetnek meg: agresszió, bohóckodás vagy éppen apatikus viselkedés (mely kamaszkorban akár depresszióig fokozódhat). Így másodlagos viselkedési, magatartási zavarok keletkeznek, melyek gyökere a beszédzavar. Emellett maguk a kommunikációs partnerek is kerülik társaságát, mivel őket is frusztrálja, hogy nem értik a beszédet, vagy a természetes beszédől idegen jelenségeket észlelnek.

Az osztályban a beszédzavarral küzdő tanuló könnyen perifériára szorulhat, kapcsolatrendszere beszűkülhet. Ezek a tapasztalatok alacsony önértékeléssel párosulva a közösségben céltáblává, bűnbakká tehetik a gyenge kommunikációs és ezáltal gyenge érdekérvényesítési képességgel bíró tanulót.

A nagy emocionális terhelés a tanuló kognitív energiáinak egy részét is felemésztheti, így következményes tanulási zavar is kialakulhat. Különösen olyan esetekben fordul ez elő, ahol a hangzó beszéd jelentős eltérése mellett a beszédértés nehézsége is tapasztalható (pl. rezonanciazavarok).

Az egyes beszédfejlődési vagy szerzett zavarok speciális jellemzői:

- **A hangképzési (fonációs) zavarok** a zöngképzés zavarait jelentik. A hangjakak (hangszalagok) működése zavart, túlságosan összepréselődnek, vagy nem érnek egymáshoz hangadáskor. Ettől függően a hangképzés túl feszes lesz vagy erőtlenné válik. A hang állandóan fátyolos, rekedt, a hangtartás és a levegőbeosztás nehéz, a hang terhelhetősége kicsi. A jelenséget másodlagos tünetek is kísérik. Feltűnő a nyakizomzat vagy az arcizmok hangadás közbeni túlfeszültsége, kidagadása, valamint a kapkodó levegővétel. Az erős izgalmi helyzet vagy a félelem, szorongás fokozza a tüneteket. Az ilyen tanuló általában fizikai és lelki értelemben egyaránt állandó feszültségben él. A problémának lehet funkcionális és organikus oka is, azonban a sokáig fennálló funkcionális zavar a hangjakak (hangszalagok) organikus elváltozását (pl. hangszalagsomó) okozhatja. A probléma rendszeres szakorvosi (főként foniátriai) és lógopédiai ellátást igényel.

A hangképzési zavarral élő tanulók számára az önálló szóbeli megnyilatkozások válnak nehezen kivitelezhetővé, és folytonos pluszfeszültséggel járnak. Ezeket az alkalmakat amennyire lehet, érdemes kerülni, mert a teljesítményszorongás hangadási képtelenségig fokozódhat.

- **A rezonanciazavarok** az orális és nazális rezonancia (a szájüregben és az orrüregben képződő hangzók) beszédbeli arányának kóros megváltozását jelentik. Ez lehet a szájhangzók orrhangzós színezetűvé válása (hipernazalitás) vagy az orrhangzók szájhangzóssá válása (hiponazalitás). A hipernazalitás leggyakoribb oka az ajak- és/vagy szájpadhasadék. Ez a súlyos organikus elváltozás már újszülöttkorban nyilvánvaló, a

légzésben, a táplálkozásban, a hangadásban és a beszédben egyaránt súlyos nehézségeket okoz. Az egyébként szájrezonanciával képzett magán- és mássalhangzók erős orrhangzós színezetet kapnak, a zárhangzók – pl. k, g – elvesztik zárkarakterüket, ami önmagában is jelentősen csökkentheti a beszéd érthetőségét. Az elváltozás súlyosságától és kiterjedésétől függően egyes beszédhangzók képzéséhez nincsenek meg a megfelelő anatómiai feltételek, így ezek hiányozhatnak a beszédből, ami tovább rontja az érthetőséget. E mellett a hangadás is préselt, erőltetett lehet, ami pedig társult hangképzési zavart is okozhat. A gyermekek csecsemőkoruktól több ülésben számos helyreállító műtéten esnek át. A műtéti szakasz a kemény szájpad zárásával és a plasztikai helyreállító műtétekkel zárul, melyek még iskoláskorban is tartanak. Így előfordul, hogy a beszéd érthetősége az alsó tagozaton még gondos logopédiai kezelés ellenére sem kielégítő.

A lágyszájpad veleszületett rövidülése is okozhat orrhangzósságot, ezen belül hipernazalitást. Ilyenkor a lágyszájpad nem zárja el az orrgarat felé vezető utat, így a szájhangzók erős nazális színezetet kapnak (legjobban a magánhangzók és a zöngés mássalhangzók színezete, ezáltal érthetősége szenved kárt). Itt is lehet műtéti beavatkozás, ami az ezt követő hatékony logopédiai terápiával jelentősen javíthatja a beszéd érthetőségét.

- **A beszéd folyamatossági (fluencia) zavarok** közül legtöbbször a dadogás válik olyan súlyossá, hogy a tanuló külön többletsegítséget igényel. A dadogó gyermek a beszéd folyamatát minden fázisában különbségeket mutat az átlagos beszélőtől (a légzés, a hangadás, a beszédtempó, az artikuláció és a mimika működésében is). A dadogó beszéd szerveiben megjelenő görcs a dadogás közvetlen oka (függetlenül attól, hogy organikus vagy funkcionális okból jelenik meg). A beszéd folyamatosságának zavara két típusú lehet. A tónusos típusba tartoznak azok a gyerekek, akik a szó első hangjának kiejtésével küszködnek, a klónusosba pedig azok, akik általában az első hangot vagy szótagot ismételve. A két forma tünetváltással és egyszerre is jelen lehet. Utóbbi általában a zavar súlyosbodását jelzi. Gyakran jellemző a túl kemény és elnyújtott hangindítás, ami a hangszalagok (hangajkak) tartós túlfeszítése miatt rekedtséget vagy hangképzési zavarokat is okoz. A legtöbb megakadás a zárhangzókna fordul elő, de lehet, hogy egyes magánhangzók válnak kerülendő hangokká. A beszédfélelem fokozódásával vagy társuló beszédzavarok miatt jellemző lehet a monoton beszéd, a bizonytalan vagy elmosódott artikuláció, ami tovább rontja a beszéd érthetőségét, nehezzé teszi a kommunikációs helyzetben a partner figyelmének fenntartását.

A gondolkodásban globálisan „látjuk” a dolgokat, a beszéd pedig időben lineárisan szervezett folyamat. A dadogók a gondolkodásban (belső beszédben) folyamatosan beszélő tanuló társaikhoz hasonlóan működnek, ám a beszéd folyamatban a megakadásoktól való félelem okán kerülőutakat keresnek. Például gazdag passzív szókincs mellett is gyakran iktatnak a beszédükbe sztereotip módon megjelenő szavakat vagy fordulatokat, esetleg kötőszavakat; ez az automatizmus segíti a folyamatosság fenntartását. A mondatok szerkezetét gyakran egyszerűsítik, szinonimákat keresnek, hogy a „rettegett” hangot, hangokat elkerüljék. Ez a mondat jelentésének torzulását is okozhatja.

- **A beszéd mozgászavarok a fejlődési diszpraxia speciális esetei.** A beszéd motoros tervezésének, szervezésének, kivitelezésének olyan zavarai, melyek a beszéd- és más, a kommunikációban szerepet játszó mozgások (pl. mimika) akaratlagos kivitelezését akadályozzák, míg az automatikus mozdulatok (pl. ásítás) megtartottak. Az ilyen típusú beszéd mozgászavarok esetén nincs praktikus diagnosztizálható neurológiai eltérés, valamint az izomtónus-szabályozás vagy a központi idegrendszer sérülése (pl. Cerebrális parézis) sem mutatható ki a háttérben.

Auditív feldolgozási zavarok

Az auditív feldolgozási zavarokkal küzdő tanulók a hallható információk felismerésének, megkülönböztetésének és megértésének zavarát mutatják.

Az auditív észlelés különböző zavarai mellett a hangzó beszéd észlelésében, feldolgozásában, ezért megértésében is zavart mutatnak. Nehézségeik nem perifériás eredetű hallássérülésből vagy intellektuális sérülésből fakadnak.

A tanulási folyamatban a szóbeli közlések, instrukciók, magyarázatok megértése okozza a legnagyobb gondot. A zavar markáns tünete, hogy a tanulók az őket körülvevő auditív, így a verbális ingerekből sem tudják azonosítani a releváns, feldolgozandó információt.

Nyelvi zavarok

Jelentős azon gyermekek száma, akiknek nyelvfejlődési zavarát nem magyarázzák neurológiai, szenzoros, intellektuális vagy társas-érzelmi problémák. Ők is a beszéd fogyatékos SNI-besorolást kapják.

Ebben az esetben a nyelvelsajátítás folyamata már a koragyermekkorban jelentős időbeli és strukturális eltérést mutat.

Nyelvfejlődési zavar esetén a nyelvi kifejezés atipikus volta mindig, míg a nyelvi észlelés, értés zavara csak az esetek egy részében jellemző.

Az eltérő fejlődés tartósan megmarad és a nyelvi hierarchia bármely szintjén megjelenhet:

- a késve induló szókincsfejlődés nem éri be a tipikusan fejlődő társakét még iskoláskorban sem;
- a szókincs szerkezete is eltérő lehet, pl. a főnevek nagyobb, az igék vagy melléknevek, határozószavak kisebb arányban kerülnek be a passzív és/vagy az aktív szókincsbe;
- a kontextusnak megfelelő szó előhívása, aktiválása is gondot okozhat, jellemzőek a szótalálási nehézségek;
- a beszédhangok (fonológiai) feldolgozásában és produkciójában is elmaradás tapasztalható, ami az írott nyelvi zavarok kockázatát vetíti előre;
- a szavak hangalakjának pontos feldolgozása és emlékezeti megőrzése nehéz;
- egy-egy szó hangzósorának jelentős egyszerűsítése nemcsak a beszéd érthetőségét rontja (még iskoláskorban is), hanem nehezíti a szavak emlékezeti tárolását, akadályozza a szótanulást és az előhívást;
- a szókombinációk használata és a mondatalkotás, a spontán beszéd az iskoláskorban is alacsony nyelvtani komplexitású (jellemzően tömondatokat, hiányos mondatokat alkotnak);
- mondataik még a felnőttkorhoz közeledve is nyelvtanilag helytelenek (diszgrammatikusak) lehetnek;
- nem használnak vagy rosszul értelmezik a kötő-, rámutató szavakat, ez főként az összetett alárendelő mondatokat tartalmazó instrukciók, szövegek megértésében okoz gondot.

A nyelvi zavar a beszélt és az írott nyelvben egyaránt megmutatkozik; az óvodáskori nyelvfejlődési zavarra minden esetben verbális tanulási zavar épül. A dekódolás (olvasástechnika), a helyesírás, az értő olvasás, később a szövegalkotás, a fogalmazás is zavart mutat. A tanulók nehézkesen, sok hibával, töredezetten olvasnak, gyakoriak az újratekintések.

Az olvasástechnika nem automatizálódik, a gyermekek az alsó tagozat végére sem válnak gyakorlott olvasókká. Emiatt az írott szöveg tartalma számukra kevésbé ragadható meg.

A nyelvi feldolgozás az átlagosnál jelentősen több kognitív energiát emészt fel, a tanuló a kognitív-nyelvi feladatokban hamarabb elfárad, mint tipikus nyelvi fejlődésű társai. Ilyenkor teljesítménye hirtelen romlik.

A tanulási zavar súlyosságát a nyelvi fejlődési eltérés mértéke mellett főként az befolyásolja, milyen korán történt annak felismerése és megfelelő kezelése, valamint milyen erős védőfaktort képez a családi háttér.

A tanulási teljesítmény eltérése nyelvfejlődési zavarok esetén nemcsak a magyar nyelv és irodalom tantárgyban jelentkezhet, hanem minden olyan tárgyban is, ahol verbális tanulási folyamatok dominálnak az ismeretszerzésben (pl. történelem, földrajz, biológia). A társulási zavarok nélkül jelentkező nyelvi zavarral küzdő gyermekek általában más – nem

A beszédfigyatekos (beszéd- és nyelvi fejlődési vagy szerzett zavarral küzdő) tanulók nevelésének-oktatásának alapelvei

Intézményi, szervezeti formák

A beszéd és a nyelv fejlődési vagy szerzett zavarával küzdő tanulók nevelését-oktatását elláthatja olyan gyógypedagógiai intézmény, mely beszéd-/nyelvi fejlesztő, illetve diszlexiás vagy „olvasó” tagozatot, osztályokat működtet vagy tipikus beszéd-/nyelvi környezetet biztosító, részben vagy egészében együttnevelést vállaló befogadó iskola. Mindkét ellátási forma végső célja, hogy megfelelő készség-képességstruktúrát, megküzdési stratégiákat és alapismereteket alakítson ki a sikeres társadalmi beilleszkedés és az önálló, élethosszig tartó tanulás érdekében.

A befogadó iskola működése épülhet az osztályfoktól független teljes integrációra, vagy olyan részleges integrációra, melyben az alsó tagozaton külön beszéd- és nyelvi fejlesztő, „olvasó osztály” elnyújtott, sérülésspecifikus alapozást biztosít. Ezt követően a felső tagozaton válik teljessé az integráció.

A beszéd-/nyelvi zavarral küzdő tanuló képességfejlődését, személyiségének harmonikus alakulását a megfelelő személyi, tárgyi és módszertani feltételekkel rendelkező befogadó, (inkluzív) szemléletű iskola szolgálja legjobban.

Befogadó attitűd, együttműködési feltételek

- Az érintett tanulók specifikus nevelésének-oktatásának alapja egyéni szükségleteik felismerése, megértése, ezek tanulási-tanítási folyamatokban való figyelembevétel.
- Az iskolaközösség (szülők, pedagógusok, kortársak) érzékenyítése előfeltétele a beszédfigyatekosok integrációjának. Főként a verbális kommunikáció sajátos helyzetét és a sikeres kommunikációs lehetőségeket fontos bemutatni.
- A gyermekek elsődleges beszéd-/nyelvi zavarainak tünetei, másodlagos tanulási/viselkedési zavarai megfelelően adaptált és kommunikációs szempontból akadálymentesített, befogadó-elfogadó légkörű nevelési, tanítási környezetben enyhülnek, nem specifikált rugalmatlan tanulási környezetben súlyosbodnak.
- Az iskolai integráció csak akkor lehet sikeres, ha a szülői ház és az iskola összehangolja a beszédfigyatekos gyermek számára legmegfelelőbb nevelési-tanítási környezet kialakítását.
- Az intézménybe lépéskor szükséges a szülők és a pedagógusok (főként az osztálytanító vagy osztályfőnök, illetve a logopédus-gyógypedagógus) közös szándéknyilatkozata és megvalósítási terve a rendszeres együttműködésre. Javasolt erről pedagógiai megállapodást is kötni, melyben a tanuló fejlődése érdekében vázolt közös célok és ennek elérésében mindkét fél feladatai egyértelműen rögzítésre kerülnek. A megállapodás alapját az egyéni fejlesztési terv képezi. Annak megvalósulására érdemes legalább évente visszatekinteni.

A logopédus és a többségi pedagógusok szerepe

- A tanulók beszéd- és nyelvi sajátosságait, az ezekből következő fejlesztési, kompenzációs szükségleteiket logopédia szakon/logopédia szakirányon végzett gyógypedagógus ismeri leginkább, ezért a rehabilitációs-rehabilitációs munkában kulcsfontosságú szerepe van.
- A logopédus által biztosítható beszéd-/nyelvi fejlesztő ellátás mindenképpen szükséges, akkor is, ha a tanuló az iskolai pályafutása alatt már csak tanulási zavar diagnózist kap, mely a jelenlegi törvényi szabályozás szerint az egyéb pszichés fejlődési zavar SNI-

kategóriába sorolódik. A tanulási zavar kezelésében ennek ellenére továbbra is az oki háttér, tehát a nyelv- vagy beszédfejlődési zavar a mérvadó.

- A kezelési folyamatba a habilitációs, rehabilitációs órák mellett a következményes tanulás- és viselkedészavarok megelőzése és kezelése érdekében más szakos gyógypedagógus, pszichológus vagy mentálhigiénés szakember bevonása is szükségessé válhat. Ez azonban nem váltja ki, csak kiegészíti a szakszerű logopédiai ellátást.
- A tanulók sérülésspecifikus támogatásának és a kommunikációs akadálymentesítésnek a tanórák mellett az iskolai élet minden színterén jelentősége van, mivel a verbális kommunikációs aktusok a teljes folyamatot átszövik.
- A sikeres integráció alapfeltétele, hogy a habilitációs-rehabilitációs munkát végző logopédus az egyéni fejlesztési terv elkészítésében és megvalósításában gördülékenyen működjön együtt az osztálytanítóval és a szaktanárokkal. Segítse a kollégákat a verbális tanulnivaló mennyiségének, összetettségének sérülésspecifikus szempontok mentén való meghatározásában, a beszéd- és nyelvi szempontú akadálymentesítésében, a tanuló képességstruktúrájának, terhelhetőségének leginkább megfelelő feldolgozási és számonkérési mód kialakításában, valamint a feladatokra fordítható idő kijelölésében.

Nevelési-oktatási folyamat

- A befogadó iskola biztosítja a feltételeket ahhoz, hogy a beszéd-/nyelvi zavarral küzdő tanuló aktívan vehessen részt az osztály- és az iskolaközösség életében, megmutathassa tehetségét, erősségeit.
- A közösség elismeri az SNI tanuló tanulásra és részvételre irányuló erőfeszítéseit, és önmagához képest mérlegelve pozitív, előremutató és motiváló értékelést ad.
- Az iskola kezdő szakaszában a kultúrtechnikák elsajátítása előtt széles alapú készség-képességfejlesztéssel azok kognitív nyelvi előfeltételeinek megteremtését biztosítjuk.
- A nyelvfejlődési zavarok és a verbális diszpraxia esetében az írott nyelv szokásosnál lassabb ütemű, kis lépésekben történő, időben is elnyújtott kialakítására van szükség, annak érdekében, hogy az írott nyelvi szimbólumok elsajátításához vezető kettős elvonatkoztatási utat (elvonatkoztatni a beszélő személyétől és a beszéd vokális elemeitől) a beszéd-/nyelvfejlődés zavarával küzdő gyermek is képes legyen követni.
- Az életkornak megfelelően szükséges a gyermek önmagáról való tudásának, önismeretének folyamatos fejlesztése. Az erősségek és gyengeségek tudatos felismerésével alakítsuk ki a számára legmegfelelőbb megküzdési stratégiákat, a későbbi önálló tanuláshoz vezető úton.
- Változatos, az egyes tantárgyak nyelvi sajátosságaihoz igazodó tanulási, tananyag-feldolgozási stratégiák kialakítására, folyamatos fejlesztésére van szükség.
- A tananyag-feldolgozásban és a számonkérésben részesítsük előnyben a nem nyelvi megoldási módokat. Pl. a különböző művészeti ágak segítségével mozgásos, dramatikus, rajzos vagy más képi feldolgozást, digitális alkalmazásokat használhatunk, ahol a beszéd-/nyelvi zavart mutató tanuló is a többiekhez hasonló, netán kiemelkedő képességeket mutat.
- A pozitív önkép kialakulását, megélését és a következményes emocionális vagy viselkedészavarok megelőzését szolgálja, ha megkeressük azokat az iskolai, sport-, művészeti vagy egyéb tevékenységeket, melyekben a gyermek sikeres lehet.
- A habilitációs-rehabilitációs célú egyéni vagy kiscsoportos fejlesztésre biztosított időkeretben a nyelvi képességek (fonológiai tudatosság fejlesztése, szókincs aktivizálása és bővítése, grammatikai készségek fejlesztése, nyelvhasználat alakítása), az írott nyelvi képességek (olvasástechnika, szövegértési és szövegalkotási képesség egyaránt) és felső tagozattól az adaptálható tanulási technikák tanítása (pl. pókhálóábra, idővonal, gondolatterkép készítése) egyenlő súllyal szerepel.
- A habilitációs-rehabilitációs célú egyéni vagy kiscsoportos fejlesztő órákon az általános korrepetáló jellegű feldolgozás helyett szaktárgyi szövegek esetén is a

sérülésspecifikusan hatékonyabb nyelvi szempontú feldolgozás a terápiás cél: egy-egy tárgy alapszókészletének, szó- és mondatfordulatainak megértéséhez és használatához segítsük hozzá a nyelvi zavarral küzdő tanulót.

Kommunikációs-nyelvi akadálymentesítés

- A mindennapi kommunikációs helyzetekben és a tanórai munkában az oldott, biztonságos légkör, a gondolatok kifejtésére biztosított többletidő segíti a beszédfélelem csökkenését és jelentősen növeli a teljesítményt, a beszéd- és nyelvi zavarok esetében egyaránt.
- Az osztályban, tanulócsoportban kialakított jó szokások, világos együttélési, együttműködési keretek segítik a beszéd-/nyelvi zavarral küzdő tanuló eligazodását a mindennapi kommunikációs helyzetekben.
- A nyelvfejlődési zavarral küzdő tanulók esetében a gondolatok kifejtése, a szükséges feladatok elvégzése szóban vagy írásban tipikus fejlődésű társaikhoz képest akár ötszörös-tizenötszörös többletidőt is igénybe vehet (az egyéni képességektől és a pszichomotoros tempótól függően). Az órai munka és a házi feladatok szempontjából is szükséges a többletidő ehhez igazodó ütemezése.
- A nyelvfejlődési zavar esetén a legtöbb tananyagot lehetőleg digitális formában bocsássuk a tanuló rendelkezésére, mivel az írott nyelvben való gyenge dekódolási képesség miatt szóbeli feldolgozással vagy a kettő kombinációjával jobban hozzáfér annak tartalmához. Ezzel párhuzamosan a tanulót ösztönözni kell a szabad forrásból is hozzáférhető felolvasó programok használatára. (A használatot a rehabilitációs órakereten belül a gyógypedagógus alakítsa ki és gyakoroltassa, mielőtt a tanuló a tanórán alkalmazza.)
- A nyelvi zavart mutató tanulók számára szükséges a szóbeli és írásbeli instrukciók, feladatok nyelvi egyszerűsítése. Pontos, egyszerű és konkrét instrukciókra van szükség. Főként az alárendelő összetett mondatokat és a közbevetett tagmondatokat alakítsuk át. Ebben az osztálytanító támaszkodjon a logopédus véleményére.
- Az órai feladatadásban (nem csak a magyar nyelv és irodalom, de a számolás vagy más közismereti tárgyak esetében is) meg kell győződnünk róla, hogy a tanuló helyesen értette-e a feladatot. Csak így biztosítható, hogy szaktárgyi tudásáról, kompetenciáiról reális képet kapjunk, melyet nem fed el a gyenge olvasási, szövegértési képesség.
- A beszéd- és nyelvfejlődési zavarral küzdő tanulók szóbeli számonkérését lehetőség szerint minimalizáljuk. A beszédzavarral küzdők számára ez a megfelelő írásbeli tevékenységekkel vagy a fentebb említett alternatív számonkérési módok egyikével váltható ki. A nyelvi zavarral küzdők számára legcélszerűbbek a komplementer – nyelvi készségtől független – feldolgozási, számonkérési módok.
- A gyenge helyesírási készség, a lassú és pontatlan íráskivitelezés és a gyenge verbális emlékezeti funkciók indokolják, hogy az íráskészséget alapfokon már használó nyelvi zavarral vagy verbális diszpraxiával küzdő tanuló az órai jegyzeteit lappal, más digitális eszközzel készíthesse, a táblai vázlatokat lefotózhassa és/vagy az órán elhangzott fontos magyarázatokat hangzóanyagként is rögzíthesse. (Az órai laptophasználat és a hangfelvétel felhasználásának kereteit célszerű közös megállapodással kidolgozni.)
- A gördülékeny jegyzetelés miatt célszerű, hogy a nyelvi zavarral vagy diszpraxiával küzdő tanulók online programok vagy gépirástanár közreműködésével megtanulják a folyamatos (tízujjas) gépelést.
- Egyes projektek vagy feladatok elvégzéséhez érdemes a nyelvi zavarral küzdő tanulók és a tipikus nyelvi képességűek között tanulópárokat létrehozni. Ez a rendszer mindkét gyermek előnyére válik. Lehetővé teszi, hogy az órán szükséges tempóban jegyzetelni

nem képes SNI tanuló mégis hozzájusson az órai vázlathoz, a közös feldolgozás során pedig mindketten mélyebb megértést érhetnek el.

Nevelési-oktatási szakaszok és kiemelt pedagógiai feladatok

A befogadó nevelés-oktatás minden életkorban az osztálytanító/osztályfőnök, a szaktanárok, a gyógypedagógus és a szülők hatékony együttműködését feltételezi.

A szülők ismerik legjobban a gyermek addigi életútját, problémamegoldó stratégiáit, érzelmi attitűdjét, a gyógypedagógus ismeri legjobban a gyermek képességeit, erősségeit és gyengeségeit, az osztálytanító/osztályfőnök az osztály társas kapcsolatait, szociometriai jellemzőit, a szaktanárok az elsajátítandó törzsanyag nehézségeit és az ahhoz vezető tanulási utakat. Az iskoláskor kezdetétől ható, a négy együttműködő fél által összehangoltan tervezett nevelési-oktatási támogatás kezdetben jó szokásokat alakít ki a tanulóban, később felruhazza a megfelelő tanulási és kompenzációs stratégiákkal, és megtanítja, hogy ezekkel tudatosan bányon.

Az alapfokú képzés első szakaszának (1–4. osztály) feladatai

Az alsó tagozaton a tanulási folyamat sikeressége döntően a tanító és a gyermek szeretetteljes elfogadáson alapuló bizalmi kapcsolatán múlik. Ahol a tanuló oldott légkörben, az idő okozta nyomást a minimálisra csökkentve kellő gyakorlási lehetőséget kap, a tanító pedig a hibázást a tanulási folyamat természetes velejárójaként értelmezi, ott egészséges önértékelés és önbizalom, ugyanakkor igényesség alakul ki a tanulóknál. Ha a tanító a tanterv lényeges elemeit képes kiemelni, és a tanulók egyéni adottságaihoz igazítva szervezi a nevelési-oktatási folyamatot, akkor a sajátos nevelési igényű tanulók is megfelelő lehetőséget kapnak a tanulásra és képességeik kibontakoztatására. Mindezek által megelőzhető a másodlagos viselkedési és magatartási zavarok kialakulása is.

A nyelvi zavarral küzdő tanulók esetében a készség-képességfejlesztés hangsúlya az egész alsó szakasz folyamán megmarad, csak így érhető el, hogy a kultúrtechnikák tanulása és használata biztos alapokra támaszkodjon. Az egyéni adottságokhoz mérten ez a beszéd- és nyelvi készség-képességstruktúra – a tipikus fejlődésű tanulókhöz képest jóval később – általában az alsó tagozat végére stabilizálódik.

A beszédzavarral küzdő tanuló esetében minden közösség előtti megnyilatkozás, a nyelvi zavarral küzdő tanuló esetében emellett minden verbális tanulási folyamat külön kihívást, jelentős érzelmi és kognitív megterhelést jelent.

Az alsó tagozatos tanuló életkori sajátosságainak leginkább az aktív, cselekvéses tanulási helyzetek felelnek meg. Az ilyen változatos kihívások hosszabb ideig tartják fenn a tanulók motivációját, figyelmét, ezért a beszéd-/nyelvi zavarral küzdő tanuló számára is igen előnyösek. Az alsó szakaszban célszerű rövidebb feladatokat tervezni az érintett tanulók számára, és több feladatváltással fenntartani, „frissíteni” figyelmüket.

A frontális, hosszan egy feladatra koncentráló, esetleg hosszú füzetmunkát igénylő órafelépítés a nyelvfejlődési zavarral küzdő tanuló számára olyan megfeszített koncentrációt kíván, hogy ezt lehetőség szerint kerüljük az alsó tagozaton.

Ha mégis előfordul, érdemes az óra közben legalább ötperces „kilélegzést” biztosítani. Pl. kívánatos a terem egy nyugalmasabb sarkában fenntartani egy állandó helyet a rövid pihenő beiktatására vagy egy rövid udvari, folyosói mozgás lehetőségét megadni a tanulók számára. Jó szolgálatot tehetnek a statikus feladatok közé beiktatott rövid, mozgást is igénylő készségfejlesztő modulok.

A preventív felzárkóztató készségfejlesztés mellett az ő tehetséggondozásuk már az alsó tagozaton megkezdődhet, ami a tanuló számára sikerélményt és egyben az önbizalom növekedését is biztosítja.

Ugyanakkor a feladatadásban a matematika terén is ügyelni kell a nyelvi akadálymentesítésre, főként a szöveges feladatok és a magyarázatok terén.

Az alapfokú képzés második szakaszának (5–8. osztály) feladatai

Törekedjünk a kognitív funkciók, kiemelten a deduktív, az induktív és a problémamegoldó gondolkodás és a nyelvi funkciók közös fejlesztésére, ez segíti az elvonatkoztatási folyamatot, a jelenségek mélyebb megértését.

Minden tantárgyban javasolt, hogy a szaktanár a gyógypedagógussal egyeztetve prioritásokat jelöljön ki az egyes témakörökön belül. Ehhez és a tanuló egyéni adottságaihoz illeszkedve válasszák meg a feldolgozás lehetséges útjait. Így néhány év alatt egy-egy tantárgy minden évfolyamán olyan feladatbankot dolgozhatnak ki, mely nemcsak a beszéd-/nyelvi zavarral küzdő, hanem tipikus fejlődésű társaik számára is élménnyé teszi a tanulást.

Az egy-egy tantárgyban tehetséget mutató és a nyelvfejlődési zavarral küzdő tanuló számára egyaránt előnyös lehet, ha rendszeres időközönként vagy egy-egy témában gyakorló tanulópárokat állítunk fel a felső tagozaton.

A szövegértés-szövegalkotás alapkompétencia fejlesztése a beszéd/nyelv fejlődési vagy szerzett zavarával küzdő tanuló számára korántsem zárul le az alapfokú képzés alsó szakaszában.

A nyelvi/írott nyelvi feldolgozás, mint eszköztudás fejlesztését a teljes általános iskolai szakaszban folytatni szükséges. Az egyes tantárgyaknak jellemzően saját szaknyelve, ezzel együtt önálló szó/fogalomkészlete és tipikus nyelvi fordulatai vannak. A nyelvfejlődési zavarral küzdő tanuló külön segítséget igényel a különböző tantárgyakban szükséges szaknyelvi feldolgozáshoz. Nem pusztán korrepetálásra van szüksége az egyes leckék megtanulásakor. Ebben fontos a szaktanár és a gyógypedagógus szoros együttműködése.

Külön figyelmet igényel a szövegalkotás és a helyesírási képesség gondozása. A nyelvfejlődési, ennek következtében törvényszerűen írott nyelvi zavarral küzdő tanulók helyesírása jelentősen elmarad tipikus fejlődésű társaikétól.

Az evidenciaalapú helyesírásban (ahogy mondjuk, úgy írjuk) is hátrányokkal küzdenek, akár még az 5-6. osztályban is. Esetükben általában a szóelemzés elve szerinti helyesírás megszilárdítása is a felső tagozat első felének feladata. Szövegalkotási, fogalmazási képességük is jelentős eltérést mutat. Társuló zavarok (pl. diszpraxia) esetén az írásmozgás és a kézírás alaki megformálása nem teszi lehetővé pl. az önálló tanulásra alkalmas jegyzetek készítését. Így már az 5-6. osztálytól elengedhetetlen a géppel írás, a klaviatúrahasználát és a digitális tananyag-feldolgozás (pl. felolvasó programok) használatának elsajátítása.

A beszédfejlődési zavarral küzdő tanuló számára a szóbeli feleletek, a nyelvi és írott nyelvi zavarral küzdő gyermek számára a szóbeli és írásbeli megnyilatkozások egyaránt szorongást keltenek. A nyelvi zavar jellegzetessége, hogy a tanuló nehezen tudja verbális formába önteni az egyébként számára érthető gondolatokat, összefüggéseket is. Fontos tehát olyan alternatív számonkérési módok kidolgozása, melyek alkalmazásával meggyőződhetünk arról, hogy a tanuló hogyan, milyen mélységben érti az adott jelenségeket és összefüggéseket.

Számonkérésként megfelel montázs, képregény, animációs film (az érintett tanulók általában jó képességeket mutatnak a vizuális átlátásban), de akár idővonal, pókhálóábra vagy kérdéssor készítése, esetleg dramatizálás is.

A megfelelő önértékelésre épülő önbizalom nagy erőt ad a beszéd-/nyelvi zavarral küzdő tanulóknak gyengeségei kompenzálására, tehetsége kibontakoztatására. Így az alapfokú oktatás második szakaszában kezdetünk bele az egyéni tanulási és kompenzációs stratégiák tudatos felépítésébe.

Érdemes minél több feldolgozási és mnemotechnikai stratégiát megtanítani és gyakorolni a tanulóval, illetve vele együtt kiválasztani, hogy az egyéni képességeknek és az egyes tantárgyak jellegének milyen tanulási, feldolgozási technikák felelnek meg a legjobban.

Ennek gyakorlását nemcsak a rehabilitációs-rehabilitációs órakeretben, hanem „élesben”, a szakórákon is biztosítani szükséges. A középfokú tanulmányok megkezdéséig kell kialakítanunk az önálló tanulás minél szélesebb körű lehetőségét. Ide tartoznak a már említett digitális segédeszközök is.

Tanulási és nevelési célok

- Testi és lelki egészségre nevelés
- Önismeret és a társas kultúra fejlesztése
- Médiatudatosságra nevelés
- A tanulás tanítása, pályaorientáció
- Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
- A fenntarthatóság, környezettudatosság

A NAT és az irányelv meghatározása alapján.

Kiemelt kompetenciaterületek

Alapkompetenciák

- A tanulás kompetenciái
- A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
- A digitális kompetenciák
- A matematikai, gondolkodási kompetenciák
- A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
- A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
- Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A NAT és az irányelv meghatározása alapján.

Az egyes tanulási területekre vonatkozó ajánlások

Magyar nyelv és irodalom: magyar nyelv és irodalom

A beszéd- és nyelvi/írott nyelvi megértés, mint ismeretszerzési eszköz fejlesztése, a beszéd és nyelvi/írott nyelvi produkció, mint önkifejezési és ismeretközlési eszköz fejlesztése kiemelt feladat a nyelvi és beszédzavarral küzdő tanulók számára. A populációba tartozó tanulók anyanyelvi teljesítményei között jelentős különbségeket tapasztalunk. A tanulási célokat az egyes tanulók egyéni képességeihez, aktuális nyelvi fejlettségi szintjéhez mérten a logopédussal való konzultáció segítségével szükséges megállapítani. Célszerűen hosszabb időintervallumok (pl. kétéves) kijelölésével is élhetünk. Az alábbi leírásban inkább az egyes területek kiemelt feladatait vesszük számba.

A beszéd- és nyelvi fejlesztés terén kiemelt feladatként kezeljük minden nyelvi szint fejlesztését (beszédhangzók, fonémafeldolgozás, szókincs és szóhasználat, szóelőhívás, toldalékhasználat, mondatalkotás és kontextushoz, szituációhoz kötött nyelvhasználat). Ezek arányát az anyanyelvi fejlesztésben a tanuló képességstruktúrájához viszonyítva határozzuk meg.

Az írás-olvasás tanulásának szakasza a beszéd és nyelvi zavarral küzdő tanuló további boldogulása, tanulási kompetenciája szempontjából kulcsfontosságú, egy életre meghatározhatja a tanulás sikerességét. Ezért igen körültekintően alakítsuk az olvasástanulás folyamatát! A beszéd- és nyelvi zavarral küzdő tanulók olvasás-írás tanításának előfeltétele, hogy a tanuló a beszédfeldolgozás során legalább egy-egy szó szótagjait és első hangját biztosan felismerje, leválassza, azonosítsa. Ezt az olvasástanulást megelőző készségfejlesztés során kell kialakítanunk. Az érintett tanulók esetében kizárólag hézagmentes, evidenciaalapú, preventív, proaktív szemléletű hangoztató-elemző, összetevő olvasástanítás lehet sikeres. Ezt szükség szerint késleltetett írástanítással kössük össze. A betűtanításban a négyes asszociáció alkalmazása biztosítja a legszélesebb körű, multiszenzoros tapasztalatszerzést. Az összeolvasás tanítása fokozatosan, hézagmentesen nehezedő kell, hogy legyen.

A szövegértés fejlesztésének minden esetben párhuzamosan kell haladnia a dekódolás (olvasástechnika) fejlesztésével. Kezdetben a tanulók autobiografikus emléknymaihoz kapcsolható, egyszerű nyelvi felépítésű, a mindennapi életben jellemző szituációkat bemutató

szövegeket érdemes feldolgozni. Ezek sikerélményt hoznak, erősítik az olvasottakkal való érzelmi azonosulást, ezáltal az olvasási motivációt. A szövegértés fejlesztésében fokozatosan, a tipikus nyelvi fejlődésű tanulókhöz képest késleltetve tolódik el a hangsúly az egyre összetettebb gondolkodási műveletek felé (pl. explicit és implicit összefüggések átlátása egy bekezdésen belül és több szövegrész között).

A nyelvtani jelenségek feldolgozását mindig egyszerű példákon, kérdőszó alapján való azonosítással, csoportosítással, sok metanyelvi tapasztalat szerzésével kezdjük el. Ebben kellő gyakorlással a nyelvi fejlődésében súlyos elmaradást mutató tanuló is eredményes lehet, míg a leíró nyelvtani definíciók pontos visszaadása szinte megoldhatatlan számára. A nyelvtani szabályok betartásában és a helyesírás terén a nyelvfejlődési zavarral küzdő tanulók jelentős elmaradást mutatnak, esetükben a helyes leírás nem válik automatikus készséggé, mindvégig jelentős szerepe van a tudatos hibajavítás megtanításának. Ez, mint metakognitív, kompenzáló tevékenység jól fejleszthető. Nyelvi zavar esetén az általános iskolai szakasz végére konzekvens (mindig csak egy szabályt gyakorló), rendszeres, de rövid gyakorlási periódusok esetén is főként az evidenciaalapú és a szóelemzés elvét figyelembe vevő helyesírás várható el.

Az irodalmi alkotások feldolgozásában a mondanivaló különleges, művészi feldolgozása, gazdag konnotációja és esetleg szokatlan vagy régies nyelvezete, a használt költői, írói eszközök megnehezítik a nyelvi megértést, a jelentéstulajdonítást. A szintaktikai feldolgozás és a verbális emlékezet jelentős gyengesége, valamint a szóelőhívás nehézsége miatt tanítványainknak jelentős kihívást okoz rövid memoriterek megtanulása is. Ezért a feldolgozásra vagy megtanulásra szánt művek kiválasztását körültekintően kell mérlegelni, megtanulásukat pedig mnemotechnikai eljárások használatával ajánlott segíteni. Nyelvi zavar esetén nemcsak a feldolgozott irodalmi művek számát és minőségét fontos differenciáltan kezelünk, hanem a feldolgozás módszereit és mélységét is. A költői eszközök felismerése, mondanivalójuk megértése hosszú gyakorlást igényel. A képes beszéd megértése és a mondanivaló átvitt értelmezése, a metaforák vagy az idiómák megértése különösen nehéz a nyelvfejlődési zavarral küzdő tanulók számára. A kötelező olvasmányok megválasztását és elolvasásának idői ütemezését is igazítani kell a tanuló aktuális olvasási és nyelvi feldolgozó képességeihez és pszichomotoros tempójához. Részesítsük előnyben a hangoskönyvet vagy a rövidített irodalmi változatokat. A műből készült filmet inkább csak az elolvasást és meghallgatást követően, a feldolgozás gazdagításához használjuk. Alkalmazhatunk változatos vizuális és dramatikus feldolgozási módszereket a megértés ellenőrzésére.

Matematika

A matematikai készségek tekintetében a beszéd-/nyelvfejlődési zavart mutató tanulók teljesítménye széles skálán mozog. Némelyek közülük (általában a társult zavarokat nem mutatók) a matematikai szimbólumok és matematikai gondolkodás terén kiemelkedően teljesítenek. A matematikai kompetenciák elsajátítása esetükben a tipikus fejlődésű tanulókéhoz hasonló ütemben haladhat, mélységét az egyéni fejlődési dinamikát figyelembe vevő tehetséggondozás szabja meg. Más nyelvfejlődési zavarral küzdő tanulók átlagos matematikai képességekkel rendelkeznek, a számolás, számfelismerés, a műveletvégzés, a helyi értékek, később pl. az egyenletek, a kombinatorika, a halmazok, az egyenletek és mértani szerkesztések terén is. Azonban a definíciók, fogalmak megtanulásában, felidézésében nyelvi feldolgozási és verbális emlékezeti gyengeségük miatt jelentős hátrányban vannak. Szintén hátrányba kerülnek az órai magyarázatok szeriális-verbális feldolgozásában, ezért többszöri ismétlésre, időszakosan felzárkóztatásra lehet szükségük. Az érintett tanulók előrehaladása tipikusan fejlődő társaikéhoz hasonló ütemben csak akkor biztosított, ha a meghatározásokat, definíciókat inkább a praktikus példákon keresztül való alkalmazás során, és nem a szó szerinti felidézés alapján várjuk el. Minden nyelvfejlődési zavarban érintett tanuló esetében nehézséget okoz a szöveges feladatok megértése, akár szóban, akár írásban jelennek meg. Itt szükség lehet a szöveg nyelvi egyszerűsítésére (akadálymentesítésre). Szintén érdemes gondot fordítani a szöveges példákban gyakran előforduló nyelvi fordulatok gyakorlására, más és más adatokkal való alkalmazására.

Csak akkor kaphatunk megfelelő képet a nyelvfejlődési zavart mutató tanuló matematikai készségeiről és tudásáról, ha meggyőződünk arról, hogy megértette a feladatot.

A nyelvi zavarok mellé leggyakrabban a diszkalkulia és a figyelem-, illetve aktivitási zavarok társulnak. Ezekben az esetekben a matematikatanulást az egyéb pszichés fejlődési zavarokkal küzdő tanulók SNI irányelvei alapján célszerű megszervezni.

Történelem és állampolgári ismeretek: történelem, állampolgári ismeretek

A történelem és az állampolgári ismeretek egyes témaköreinek feldolgozásakor nyelvfejlődési zavar esetén előnyben kell részesíteni az aktív tanulást, a szituációkon, dramatikus feldolgozáson, közvetlen tapasztalatszerzésen alapuló ismeretszerzést. Ezek tanulságainak, összefüggéseinek felismerésében a nyelvi zavart mutató tanulók általában nem igényelnek támogatást, ugyanakkor nyelvi feldolgozásuk terén, pl. a törvényszerűségek és az idői egymásutániség kifejezésében több segítségre és hosszabb időre van szükségük. A feldolgozáskor érdemes egyszerű, célzott kérdésekkel segíteni a nyelvi megfogalmazást. A megértést támogatja a történelmi jellemzőkhöz igazodó feldolgozási technikák (pl. idővonal, gondolattérkép) használata is. A tankönyv leckéinek, valamint az eredeti források önálló feldolgozása során gondot okozhat a társadalmi folyamatokat leíró szövegekben rejlő implicit összefüggések felismerése, a lényegi események kiemelése is. Ezt kapcsolódó filmrészletekkel, magyarázó animációkkal és a legújabb kor esetén családi elbeszélések gyűjtésével segíthetjük. Fontos segítség lehet a digitális tankönyv, melyet felolvasóprogram segítségével is feldolgozhat a tanuló, így több csatornán multiszenzorossá tehető az információfeldolgozás.

Erkölc és etika

Az erkölcs tanításában a pedagógusok személyes példaadása, embertársaikkal szemben tanúsított attitűdje legalább annyit nyom a latba, mint az órán elhangzott mesék, történetek. A beszédfigyelmetes tanulók szempontjából nagyon hasznos, ha egy-egy konfliktust, erkölcsi dilemmát szituációs vagy dramatizált játékokkal dolgozunk fel, mivel a gesztusok, téri helyzetek, a hangszín, a hanglejtés nagyban segíti a nyelvi megértést. Emellett az iskolai konfliktusok közösségi megbeszélése, az együttélés mindennapi szituációit felelevenítő drámajátékok, filmrészletek, interaktív színházi előadások segítségével a nyelvi fejlődésükben zavart mutató tanulók az érzelmek és erkölcsi dilemmák átélése útján könnyebben megértik a társadalmi együttélés etikai elveit, írott és íratlan törvényeit, belehelyezkedhetnek mások nézőpontjába. Ezzel válthatjuk ki a számukra nyelviileg nehezen feldolgozható elvont filozófiai magyarázatokat.

Természettudomány és földrajz: környezetismeret, természettudomány, biológia, kémia, fizika és földrajz

A természettudományos ismeretek gyakorlati példákon, kísérleteken át való megélése, majd megértése elsőbbséget kell, hogy élvezzen a nyelvfejlődési zavarral küzdő tanulók oktatásában. A jelenségek pontos megfigyelését nemcsak a verbális leírások, hanem rajzok, folyamatábrák, táblázatok és grafikonok, akár rövidfilmek is visszatükrözhetik. Ezek nem befolyásolják a megértés mélységét, viszont megkönnyítik a folyamatok, az ok-okozati összefüggések feldolgozását. Az általánosítás és a jelenségek törvényszerűségeinek absztrahálása nyelviileg nehezebb feladat. A definíciók, törvények pontos nyelvi reprodukálásában jelentősen gyengébben teljesítenek a nyelvi zavart mutató tanulók. Ezek gyakorlása több segítséget igényel, többletidőre és különböző mnemotechnikák alkalmazására van szükség. A törvények alkotó alkalmazásában, az intuitív vagy problémamegoldó gondolkodásban azonban kifejezett tehetséget mutathatnak a nyelvi fejlődési hátránnyal küzdő tanulók is. Törekedni kell tehát arra, hogy főként a látható, tapasztalható világ törvényszerűségeit, gyakorlatban is alkalmazható természettudományos ismereteket tanítsunk az általános iskolai szakaszban. Az „anyag alatti világ” és a makrokozmosz közvetlenül nem megtapasztalható elméleteit inkább a gondolkodás fejlődésének előrehaladtával, a középiskolai időszakban érdemes megismertetni a nyelvi zavart mutató tanulókkal.

Idegen nyelv: élő idegen nyelv

A beszédfejlődési zavarral küzdő tanulók a beszédben való gátlásaikon kívül általában nem mutatnak markáns nehézségeket az idegen nyelv tanulása tekintetében (kivéve a beszédfeldolgozásban és a nyelvi képességekben is érintett csoportokat: rezonanciazavar, verbális diszpraxia). Legfeljebb a kiejtésben és a kommunikációs bátorságban térnek el társaiktól. Ezt érdemes középiskolás korban idegen nyelvi közegben oldani, több hetes ott tartózkodást, diákcseraprogramot biztosítani, ami kedvezően hat a motivációra és a beszédfélelem oldására is.

A nyelvfejlődési zavart mutató tanulók az idegen nyelv tanulásában is markáns hátránnyal indulnak, bár a jelenkor nyitott társadalmában és sokszor a szülők igényeinek megfelelően is több nyelvvvel, de főként az angol nyelvvvel a mindennapjaikban is találkoznak. A magasabb szintű idegen nyelvi tudásig (pl. nyelvvizsga) közülük kevesen jutnak el, mindenképpen érdemes azonban legalább egy idegen nyelvet választani, és a mindennapi beszéd készségeit fejlesztve praktikusán használható kommunikációs kompetenciát felépíteni. A nyelvválasztásban a találkozási gyakoriság (vagyis, hogy a mindennapi életben melyik idegen nyelvvvel találkoznak gyakrabban a diákok, pl. a magyar nyelvben is használt idegen kifejezések, idegen nyelvű filmek, popslágerek, számítógépes játékok) mellett az játszik szerepet, hogy a tanuló milyen típusú nyelvi zavarral küzd. A morfológiai-szintaktikai túlsúlyú zavart mutató tanulók számára, valamint a szótalálási nehézséggel küzdők számára például előnyösebb a sekély morfológiájú és sok rövid szóval operáló angol nyelv. Itt a praktikus nyelvi kifejezésig könnyebb eljuttatni tanulóinkat, csak később, a magasabb szinteken találkoznak bonyolult nyelvi szerkezetekkel. A beszédfeldolgozás és -megértés zavarával küzdő tanulók számára esetleg a német nyelv előnyösebb – ahol hosszabb szavak és világos szerkezetek vannak –, mivel ők a sok rövid szóból álló nyelvtani kötőanyagot ritkásan tartalmazó közléseket nehezebben értik meg.

Bármelyik élő idegen nyelvet választjuk, az első három évben a nyelvtanulás mindenképpen lassabb haladással, kisebb lépésekre bontva, több gyakorlással valósulhat meg. Az alsó tagozaton döntően szóbeliséggel találkozhatnak a tanulók; éljék át az adott nyelv vokális jellemzőit: zenéjét, ritmusát, rímelését, csengését. Erre igen megfelelőek a gyermekversek, dalok, játékok. Egyszerű, a mindennapokban jól használható alapszókincs, néhány mondatos szövegek megtanulására, megértésére érdemes gondot fordítani. Javasolt, hogy az idegen nyelvi írásbeliség kialakítását csak azt követően kezdjük el, mikor az anyanyelven való olvasás-írás készsége már megszilárdult. Ez körülbelül harmadik-negyedik osztályban következik be. Ezt megelőzően is lehet bővíteni a szókincset, képes szótárakkal, rajzos mnemotechnikák segítségével tudjuk leküzdeni az esetleges szótalálási nehézségeket. A nyelvfejlődési zavart mutató gyermekek szókincse egészen középiskolás korig folyamatosan fejlesztést igényel. Az idegen nyelvi szókincs is ennek megfelelően, lassan, sok gyakorlással bővül. A megjegyzést a gyenge verbális munkamemória, a felidézést a szótalálási nehézségek hátráltatják. A multiszenzoros érzékeltetés segít a bevésésben. A mondatalkotást és a párbeszédet létrehozását nehezíti emellett, hogy a nyelvhasználat – akárcsak az anyanyelven – általában kevés rugalmasságot mutat, nehezen alkalmazkodik a változó kontextushoz. Változatos szituációkban, sokféle párbeszédben érdemes adaptálni a megtanult fordulatokat. A nyelvtani viszonyok megértése a nyelvi zavart mutató tanulók esetében később következik be, ezért inkább a 7-8. osztály, valamint a középiskola időszakában válnak képessé a nyelvtan intenzív tanulására. Lényeges, hogy metakogníciójuk, önismeretük fejlődésével a nyelvtanulásban is reális célokat tűzzenek ki maguk elé.

Művészetek: ének-zene, vizuális kultúra, dráma és színház

Alapvetően minden tanulónak minden művészeti ágban az alkotás szabadságát, az önkifejezés sikerét és az alkotó folyamat „flow” élményét a legfontosabb megélni. A nyelvfejlődési zavarral küzdők más kifejezési formákban mutathatnak kifejezett tehetséget; ilyenek általában a vizuális művészetek, a kézműves tevékenységek. Ezekben az esetekben már az általános iskolai szakaszban is fontos a tehetséggondozás. Rajzkészségük tipikusan is fejlődhet, ha a nyelvi

elmaradáshoz nem társul grafomotoros zavar. Az ének-zene tantárgyban az időbeli egymásutániság észlelése, a kottaolvasás, a finom akusztikus megkülönböztető készséget igénylő zenei darabok nehézséget okozhatnak a nyelvi fejlődési zavarral vagy az auditív feldolgozási zavarral küzdő tanulók számára. Itt évről évre képességeiknek megfelelő, egyéni célokat kell kitűzni. A dadogóknak és más beszédzavart mutató tanulóknak kifejezetten jót tehet az éneklés, közben általában nem dadognak. Érdemes törekedni rá, hogy az együtt éneklés-zenélés öröme megmaradjon, akkor is, ha más készségekben a nyelvfejlődési zavarral küzdő gyermekek nem érik el tipikusan fejlődő társaik teljesítményét (pl. kottaolvasás). A nehezített verbális tanulási teljesítmények miatt a nyelvfejlődési zavarral küzdő tanulónak oázis lehet, megnyugvást, kilégzést biztosíthat minden művészeti óra, ha befogadó, alkotó légkör uralkodik, ahol mindenki teljesítményét önmagához méri.

Technológia: technika és tervezés, digitális kultúra

A verbalitástól független tanulási folyamatokban tanulóink általában átlagosan teljesítenek. A digitális világ feldolgozása, a problémamegoldó gondolkodás lehet kifejezett erősségük is. A digitális kompetenciák minél jobb elsajátítása nyelvi zavar esetében kiemelkedő jelentőségű, mivel esélyegyenlőséget biztosít. A különböző technológiák segítségével kommunikációs-nyelvi akadálymentesítést érhetünk el (gépírás, felolvasó programok, jegyzetelő programok, digitális átalakító programok), és segíthetjük az önálló tanulás kialakulását.

Fontos, hogy ezek a kompetenciák már az általános iskola felső tagozatának végére tanulóink birtokába kerüljenek, hiszen a tanulnivaló mennyiségének növekedésével még differenciált feladatadás mellett is csak akkor van esélyük lépést tartani, hogyha a tipikus fejlődésű társaikhoz hasonlóan férnek hozzá az ismeretekhez. A megfelelő eszköz kiválasztásában, az eszközhasználat tanításában a gyógypedagógus és az informatikatanár szoros együttműködésére van szükség.

A technológiai lehetőségek kiaknázásával egyenrangúan fontos az etikus és felelősségteljes használat megértése és megvalósítása. További szempont az IKT-használattal kapcsolatban az addiktív magatartásformák elkerülése, a tevékenységrepertoár beszűkülésének megelőzése. Ebben a tekintetben a nyelvfejlődési és a beszédzavarral küzdő tanuló egyaránt veszélyeztetett lehet, ha társas kapcsolatai eleve szűk körűek, kevésbé élők. A tantárgy feladata a biztonságos internethasználat tanítása is. Ezen a területen a tanulók gyenge kommunikációs kompetenciájuk és nyelvi zavaruk miatt szintén veszélyeztetettek.

Testnevelés és egészségfejlesztés: testnevelés

A testnevelés több szempontból is kiemelkedő szerephez jut a beszéd-/nyelvi zavarokat mutató tanulók fejlesztésében. A nagyobb fizikai és szellemi megterhelés miatt fontos a jó erőnlét, a megfelelő állóképesség kialakítása. Az alsó szakaszban a mozgáskoordináció, a testtudat, a téri orientáció és az egyensúly fejlődésének nehézségével küzdő tanulók (pl. verbális diszpraxia, nyelvfejlődési zavarhoz társuló tünetek) mozgásfejlesztésére külön gondot kell fordítani. Érdemes nehézségeikhez adaptált, differenciált feladatadással segíteni a fenti készségek fejlődését, főképp az olvasástanítás időszakában, legalább az első négy osztályban. A verbális diszpraxiás tanulók számára az egyes mozgásszekvenciákat elemi egységekre lebontva, sok ismétlés segítségével érdemes tanítanunk. Várhatóan a megtanult mozgásforma más helyzetre való rugalmas adaptálása is nehézséget jelent az érintett tanulók számára, ezért változatos formában és szituációkban újra meg újra szükséges elővenni a feladatokat.

A rendszeres mozgás segítheti a tanulási helyzetekben felgyülemlett stressz és frusztráció oldását, sikerélményhez juttatva a tanulót, emellett az önértékelés, az önbizalom javulásához is hozzájárulhat.

Differenciálás – egyéni tanulási utak – erősségek – fejlesztési területek

A differenciálás célja, hogy mindenki a saját tempójában, mégis a legeredményesebb fejlődést tudja elérni, teljesítve a személyre szabott követelményeket, fejlesztési célokat.

A differenciálás alapfeltétele a tanuló állapotának részletes megismerése, melyben a szakértői vélemény multidiszciplináris diagnózisa mellett a tanítók, szaktanárok pedagógiai megfigyeléseire is támaszkodunk.

A differenciálás különböző lehetőségei közül lehet választani: A nyelvi zavarral küzdő tanulók fejlesztésében szinte minden esetben szükséges a tartalom szerinti differenciálás (pl. instrukciók, szövegek egyszerűsítése). Szintén gyakori a folyamat szerinti differenciálás (pl. nyelviileg egyszerűbb vagy összetett feladat adása, a nyelvi feldolgozás vagy a gondolkodási műveletek különböző szintjei közötti differenciálás).

A differenciálás a tanulás szervezése során sokféle formában jelenhet meg:

- különböző módokon lehet segíteni az eltérő nyelvi képességekkel rendelkező tanulóknak (pl. az instrukció felolvasása, a kulcsszóra való rámutatás, önálló olvasás elvárása);
- különböző feladatok alkalmazhatók (mindenki a képességeinek megfelelő feladatot kapja ugyanabban a témában);
- ugyanazt a feladatot különböző tevékenységekkel lehet végrehajtani (az egyik csoport szövegből, a másik grafikonból, a harmadik egy filmből gyűjti be ugyanazokat az ismereteket);
- különböző szociális keretek között valósul meg a feladat (páros, csoportos, egyéni munkákkal is egyidejűleg);
- különböző információs csatornák felhasználásával valósítható meg a tanulás (vannak, akiknek a hallás utáni észlelés, vannak, akiknek a látott dolog mond többet);
- különböző célok tűzhetők ki (az egyik tanuló a legfontosabb adatokat, a másik az összefüggéseket, a harmadik a szerző szándékát emeli ki);
- különböző érdeklődés szerint adható az olvasnivaló szövege (hasonló nehézségű olvasmány, minden tanuló az érdeklődését követve választ);
- különböző értékelési formák alkalmazása lehetséges, vagy maguk a tanulók választanak;
- a tananyag feldolgozása egyik tanulónál a készségek, másikonál az ismeretek megszerzésére fókuszál;
- az egy-egy tanulóra fordított időben valósítható meg a differenciálás.

A legfontosabb, hogy a pedagógus tudatosan válasszon differenciálási formát minden feladathoz, a tanuló képességeihez és a feladat jellegéhez mérten megfelelőt.

Értékelés (tanulási eredmény)

Elmondható, hogy a nyelvfejlődési zavarral küzdő tanulók számára a verbális tanulási potenciált igénylő tantárgyakban differenciált tanulási eredmények kitűzése szükséges. Ezek közül a leginkább érintett a magyar nyelv és irodalom, valamint az idegen nyelv.

Ezek értékelése alól általában a szakértői bizottság véleménye alapján mentesítést is kapnak a tanulók.

A szakértői vélemény nyomán főigazgatói hatáskörben megszületik az értékelés alóli felmentés.

A gyógypedagógus feladata, hogy a tanulási teljesítmények (olvasás, szövegértés, helyesírás, esetleg matematika) és a nyelvi teljesítmények (fonológiai tudatosság, szókinccs, grammatika stb.) terén az évenkénti kontrollméréseket elvégezve, azok mennyiségi és minőségi elemzésével evidenciaalapú fejlesztő diagnózist és fejlesztési tervet állítson fel, majd az eredményeket átbeszélve a pedagógussal a gyermek szükségleteinek és aktuális beszéd-/nyelvi fejlettségének megfelelően az új tanulási célok differenciált kijelölését támogassa.

A szöveges fejlesztő értékelés célja egyrészt az egyéni képességeknek és egyéni előrehaladásnak megfelelő differenciált értékelés, másrészt javaslatokat tartalmaz a továbbhaladásra és a fejlesztés további irányaira vonatkozóan.

A szöveges értékelés jellemzői:

- a konkrét területen elért teljesítményre vonatkozik, sosem minősíti azt, nem címkéz;
- az elért pozitív eredményeket és hiányosságokat egyaránt tárgyilagos formában írja le, nem minősíti azokat;

- viszonyít a kiindulópontához, az előző teljesítményhez mérten értékeli a fejlődést;
- mindig megjelöli a következő (proximális) fejlődési zónát, a gyermek számára is érthető formában konkrét javaslatokat tesz, és biztat a továbblépésre.

A fejlesztő értékelés kulcsszerepet tölt be a beszéd-/nyelvi zavart mutató tanuló önbizalmának, helyes önértékelésének felépítésében és fenntartásában.

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció

A beszéd fogyatékos SNI tanuló a tanórák mellett a szakértői bizottság javaslatának megfelelő mértékben részt vesz egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs foglalkozásokon.

A foglalkozások megszervezésekor figyelembe kell venni a szakértői bizottság fejlesztési területekre, az ellátó gyógypedagógus szakirányára és tanuló képességstruktúrájára, viselkedési jellemzőire vonatkozó leírását.

A foglalkozások tartalmát a szakértői véleményben megjelölt területeken végzett vizsgálatok és az iskolai gyógypedagógus által végzett kiegészítő vizsgálatok, esetleg a pedagógus által végzett pedagógiai vizsgálatok alapján felállított egyéni fejlesztési terv határozza meg. A habilitációs-rehabilitációs ellátást végző logopédia szakos vagy szakirányos gyógypedagógus feladata, hogy összehangolja a gyermek képességeihez mérten a fejlesztési szükségleteket a tantárgyi célokkal, és erről rendszeresen konzultáljon a tanuló osztálytanítójával, szaktanáraival.

A habilitációs-rehabilitációs foglalkozások megvalósulhatnak osztálytermen belül és kívül, egyéni vagy kiscsoportos formában egyaránt.

Az együttműködő felek legalább negyedévente közösen tekintenek rá az egyéni fejlesztési terv megvalósulására, értékelik az elért eredményeket, szükség szerint módosítják a középtávú célokat.

A rátekintést mindkét fél a pedagógusok kötelező tanórával nem lekötött óraterhe erejéig végzi el.

Az egyéni fejlesztési terv tartalmazza a tanuló erősségeit, nehézségeit, a vizsgálati evidenciákra támaszkodva megállapított közép- és rövid távú célokat, a hozzájuk vezető út lépéseit, a fejlesztőeszközöket és a fejlesztés helyszínét.

A fő fejlesztési területek a beszéd fogyatékos SNI tanulók számára a beszéd-/nyelvi képességek fejlesztése, a nyelvi készségekhez szorosan kötődő kognitív funkciók fejlesztése, valamint a tanulási teljesítmények fejlesztése, a reedukáció.

27. TANULÓ JUTALMAZÁSÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ, A TANULÓ MAGATARTÁSÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ, A TANULÓ MAGATARTÁSÁNAK, SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSÉHEZ, MINŐSÍTÉSÉHEZ KAPCSOLÓDÓ ELVEK

Azt a tanulót, aki tanulmányi munkáját képességeihez mérten kiemelkedően végzi, aki kitartó szorgalmat vagy példamutató közösségi magatartást tanúsít, az iskola dicséretben részesíti, illetve jutalmazza.

A jutalmazás:

- szolgálja a személyiség fejlesztését,
- vegye figyelembe a tanuló képességeit és kötelességteljesítésének minőségét,
- differenciáljon személyre szabottan,
- alakítsa ki a közösség értékelésének pozitív normáit,
- alakítsa ki egymás értékes tulajdonságainak megbecsülését,
- kitartó szorgalom, közösségért végzett többletmunka, hetesi teendők példamutató ellátása, kimagasló közösségért végzett munka, példás magatartás, pályázaton, szemlén,

versenyen való eredményes szereplés, aktív szakköri és szaktárgyi tevékenység, önkormányzati munka.

A jutalmazás módjai az iskola Házi rendje tartalmazza.

Büntetés

Azt a tanulót, aki tanulmányi kötelezettségét folyamatosan nem teljesíti, vagy a Házi rend előírásait megszegi, vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének, elmarasztalásban, büntetésben lehet részesíteni.

Ennek formái:

Szaktanári figyelmeztetés (szóbeli, írásbeli)	A tantárgyi követelmények nem teljesítése, a felszerelés, az órákon előforduló fegyelmezetlenség miatt.
Osztályfőnöki figyelmeztetés	A tanuló tanulmányi és magatartásbeli kötelezettség-szegése, a Házi rend enyhébb megsértése, igazolatlan mulasztás miatt.
Osztályfőnöki intéz Osztályfőnöki megrovás	A tanuló tanulmányi és magatartásbeli kötelezettség-szegése, a Házi rend enyhébb megsértése, igazolatlan mulasztás miatt. A fokozat megállapítása az osztályfőnök feladata az osztályban tanító szaktanárok véleményének figyelembe vételével történik.
Főigazgatói figyelmeztetés	Az iskolai Házi rend gyakori megsértése, szándékos megsértése károkozás, fegyelmezetlenség miatt.
Főigazgatói intéz	Az iskolai Házi rend súlyos megsértése, szándékos károkozás, igazolatlan mulasztás, súlyos fegyelmezetlenség miatt.
Főigazgató megrovás	Az iskolai Házi rend többszöri súlyos megszegése, szándékos károkozás, igazolatlan mulasztás, súlyos fegyelmezetlenség miatt.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni!

Fegyelmi büntetések:

- megrovás,
- szigorú megrovás,
- meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, megvonása,
- áthelyezés másik osztályba, tanulócsoporthoz vagy iskolába,
- kizárás az iskolából.

Tíz év alatti tanulóval szemben fegyelmi eljárás nem indítható. Tanköteles tanulóval szemben kizárás az iskolából fegyelmi büntetés pedig csak rendkívüli vagy ismétlődő fegyelmi vétség esetén alkalmazható.

28. AZ ISKOLAI ÍRÁSBELI, SZÓBELI, GYAKORLATI BESZÁMOLTATÁSOK, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK RENDJE

Követelmények:

- Számonkérni csak olyan ismeretet szabad, amelyet megtanítottunk, illetve amelyhez a tanuló tanára vezetésével (irányításával) hozzájutott.
- A számonkérésnek mindig a tanuló tudására (és nem tudásának hiányosságaira) kell irányulnia. A hiányosságok feltárásának célja a további ismeretszerzés, illetve a hiányosságok pótlásának segítése.
- Lehetőséget kell adni a tanulónak a számonkérés során feltárt hiányosságok pótlására, hibák javítására.
- A tanuló teljesítményét mindenkor korrekt módon, az elvárás–képesség–teljesítmény egységében kell értékelni.
- Az értékelés és minősítés során arra kell törekedni, hogy az érdemjegy vagy szöveges minősítés mindenkor a tanuló teljesítményét tükrözze (és ne az osztályban, csoportban kialakult tudásbeli rangsorban elfoglalt helyét).
- A tanulói teljesítmény értékelésekor a pozitív motiváció, a képességeknek a megerősítés útján történő fejlesztése az irányadó elv.

Az előírt követelmények teljesítését a szaktanárok az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók:

- szóbeli felelete,
- írásbeli munkája vagy
- gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik.

Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

Az értékelés legyen folyamatos:

- visszajelzés a diáknak a zökkenőmentes továbbhaladás érdekében,
- jelzés a szülőknek a diák adott tantárgybeli előmeneteléről.

Szóbeli számonkérés:

- Hosszabb, összefüggő szóbeli felelet: lehetőséget teremt az egyéni teljesítmények alaposabb, sokoldalúbb megvizsgálására, alkalmat ad az emlékezetbe vésés szilárdságának, a megértés fokának, az alkalmazásra való képességnek, készségnek a megállapítására.
- Kérdés-felelet formában végbemenő ellenőrzés: elsősorban az osztály előmenetelének értékelését teszi lehetővé, aktivizáló funkciót tölt be, esetenként módot ad az egyéni osztályozásra is.
- Önálló kiselőadás: A tanítási órán a tanulónak lehetősége van saját kutatási területéről, vagy az őt mélyebben érdeklő (a szaktanárral egyeztetett) témáról társainak előadást tartani. A tanár szóban értékeli az előadást, s ha az színvonalas volt, jeles osztályzattal jutalmazhatja

Írásbeli számonkérés:

A tanulók írásbeli beszámoltatásának háromféle formáját használjuk: házi feladat, felelet értékű írásbeli dolgozat (írásbeli felelet), témazáró dolgozat.

Témazáró dolgozat:

- A tananyag egy egységét, témáját lezáró dolgozat írásának idejét a nevelő előre közli a diákokkal.
- Naponta 2 témazárónál több nem íratható. Egyeztetés esetén előnyt élvez az alacsonyabb óraszámú tantárgy a magasabb óraszámú tantárggyal szemben.
- A témazáró dolgozatot tíz tanítási napon belül ki kell javítani, és értékelni kell. Az érdemjegyeket értékeléssel egybekötve a tanulóval, ill. eKréta útján a szülővel közölni kell.

Felelet értékű írásbeli dolgozat:

Dolgozat lehet egész órán, ill. annak egy részén kidolgozott írásbeli munka. Az írásbeli munka lehet:

- információs jellegű,
- a téma egy részét lezáró jellegű,
- írásbeli felelet.

Házi feladat:

- A házi feladat szolgálja a tanévben megtanultak begyakorlását (pl. matematika, nyelvek). Lehet gyűjtőmunka, a tanórára történő felkészülés, a tanultak kiegészítésére szolgáló házi feladat.
- A házi feladat mennyiségénél figyelembe kell venni az egyenletes terhelés elvét, megadva a tanuló pihenésének lehetőségét.
- Az alsó tagozaton alapvetően a napközis foglalkozások keretében történik a házi feladat elkészítése, amely a Leckefüzetbe és a Krétába is beírásra kerül.
- Felső tagozaton már építünk a növekvő tanulói felelősségvállalásra. Három - a Krétában jelzett - házi feladat hiány esetén lehet elégtelen osztályzatot adni.

Füzetvezetés ellenőrzése: osztályfőnök, szaktanár végzi.

Gyakorlati számonkérés: például munkadarab, gyűjtőmunka, sportteljesítmény, témahét, projekt értékelése.

Önálló kiselőadás: Egy adott téma önálló feldolgozása és előadása.

Órai munka: Az órai munkába való bekapcsolódás, órai munkavégzés minősége.

Alsó tagozaton tanév eleji, félévi, tanév végi felmérések írásban és szóban - pl.: szövegértés, hangos olvasás.

Mindezekből kiválasztva a pedagógus maga tervezi meg az ellenőrzést, értékelést, ügyelve a szóbeli és írásbeli formák helyes arányára.

Az iskola a nevelő és pedagógus munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.

A pedagógiai munkánk során hangsúlyt kell fektetnünk az írásbeliség és szóbeliség helyes arányára.

29. AZ OTTHONI, NAPKÖZI, TANULÓSZOBAI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI ÉS KORLÁTAI

- A tanóra szervezésénél, a felkészülésnél a legfontosabb szempont a tananyag órai feldolgozása, ill. az erre épülő tanórán kívüli felkészülés helyes arányának meghatározása. A tanórát úgy kell szervezni, hogy az otthoni tanulás csak az órán elhangzottak elmélyítését szolgálják.
- Az általános iskolában tananyag teljesen önálló feldolgozására lehetőleg ne kerüljön sor.

- A délutáni tanulmányi foglalkozásokon ill., a tanulószobai foglalkozásokon kötelező minden tanuló írásbeli munkáját ellenőrizni, az esetleges hibák kijavítását elvégezni, s ha van idő, akkor gyakorolni.
- A házi feladat alsó tagozaton az eKretába és a lecke füzetbe, felső tagozaton az eKretába kerül beírásra.
- Alsó tagozaton hétféjére és a szünetekre csak kivételes esetekben adunk házi feladatot.

30. SAJÁTOS PEDAGÓGIAI MÓDSZEREK, PROJEKTOKTATÁS ALKALMAZÁSA

A tanórai és tanórán kívüli tevékenységek során sajátos pedagógiai módszereket alkalmazunk. Ezek a következők lehetnek:

- csoportmunka, páros munka, egyéni munka, egyénre szabott munka
- anyaggyűjtés a témához
- kompetencia alapú oktatás
- IKT eszközök használata (számítógép, tanulói laptop, okostábla, tablet)
- kooperatív tanulás
- drámapedagógiai eszközök
- tevékenységközpontú tanulás - játék, vita
- differenciált foglalkozás
- fejlesztő értékelés

Projektoktatás:

A projektoktatás a témaegységek feldolgozására, a feladat megoldására a tanulók érdeklődésére, a tanulók és a pedagógusok közös tevékenységére, együttműködésére épül a probléma megoldása és az összefüggések feltárása útján.

A következő projekteket valósítjuk meg.

- három hetet meghaladó projekt
- témahét
- moduláris oktatási program

A sajátos pedagógiai módszerek alkalmazása során várható eredmény:

- csoportmunkák során az egymásra figyelés érzésének erősödése, az önállóan végzett munka öröme.
- a tanulói személyiség egészének fejlődése, a társadalmi érzékenység, a nyitott,
- befogadó és empatikus személyiség kialakulása, a társas aktivitás,
- a tanulók meg tudják fogalmazni egyéni és csoportosan kialakított
- véleményeiket, azokat meg tudják vitatni, érvekkel alátámasztani,
- tanulóknál kialakul az igény arra, hogy - egyéni képességeik, lehetőségeik figyelembevételével - egész életük során képezzék magukat, bővítsék ismereteiket,
- a tanulók beszédkészsége, szóbeli szövegalkotása és megértése fejlődik,
- kialakul a kitartó, pontos tanulásra való képesség csoportban és egyénileg,
- kialakul a tanulóknál az egyéni tanulási stratégia, és tudja alkalmazni is,
- saját munkáját reálisan tudja ellenőrizni, értékelni,
- kialakul a tanulók helyes önismerete,
- fejlődik a tanulók együttműködési képessége,
- megismeri és kihasználja a számára elérhető oktatási és képzési lehetőségeket.

31. A NEVELŐTESTÜLET ÁLTAL SZÜKSÉGENEK TARTOTT TOVÁBBI ELVEK

A digitális oktatás célkitűzései:

Iskolánk fenntartója a Veszprémi Érsekség az EFOP 3.2.3-17-2017-00049. sz. sikeres pályázata révén digitális iskola projekt végrehajtására és fenntartására kerül sor a Szilágyi Keresztény Iskolában 2018. január és 2021. január 31. között. A tanulói ismeretek és attitűdök szintjének emelése, fejlesztése A célkitűzések végrehajtása a pályázati idő letelte után is folytatódnak.

A digitális készségek kiteljesítése (új technológiák – mobil, internet, célzott információ keresési ismeretek nyílt oktatási anyagok – megjelenítésével). - a pedagógusok módszertani kultúrájának bővítése olyan pedagógiai módszerekkel és technikákkal, amelyek a tanulók önálló munkavégzését, divergens gondolkodását és problémamegoldó készségeinek mozgósítását kívánják meg, képzések és továbbképzések segítségével (például: az infokommunikációs eszközök napi tanítási-tanulási gyakorlatba való integrálásának támogatását szolgáló fejlesztések):

- A tanulók digitális kompetenciáinak fejlesztése digitális taneszközök és digitális tartalmak fejlesztésével vagy honosításával, valamint azok tanórai használatának elősegítésével, könyvtári szolgáltatások igénybe vételével intézményi informatikai fejlesztések segítségével.
- Sajátos nevelési igényű tanulók részére digitális taneszközök fejlesztése és rendelkezésre bocsátása tanulási céllal; - a tanulók információkezeléssel (információkeresés, -szűrés, -feldolgozás, -értékelés, prezentáció) kapcsolatos készségeinek fejlesztése módszertani fejlesztésekkel, valamint olyan digitális tartalmak és taneszközök fejlesztésével, amely támogatja ezen készségeket.
- A digitális kompetenciafejlesztést támogató kimeneti követelményrendszer kialakítása. A diákok számára épüljön be a tanulási feladatok közé az információkeresés, feldolgozás, kollaboráció IKT-val támogatott megoldásainak használata, valamint a médiatudatosság fejlesztése.
- Az IKT gyakorlati alkalmazása épüljön be a természettudományos tantárgyak elsajátításába a digitális szenzorokra épülő mérésen, adatfeldolgozáson, kiértékelésen és a valóságban való megjelenítésen (például 3D nyomtatáson) keresztül.
- Digitális mérés-értékelési rendszerek bevezetése, elektronikus tudásfelmérésáltalánossá tétele felmenő rendszerben, amely lehetővé teszi elsősorban a formatív értékelés támogatását széles értékelési eszközkészlet kialakításával.
- A pályázat keretében választott digitális pedagógiai módszertannak be kell épülnie az intézmény pedagógiai programjába a projekt fizikai befejezését megelőzően, ezért a bevont pedagógusok tanmenetébe az első ún. felkészülési tanévben érdemes a digitális módszertant beépíteni, amely majd a kísérleti bevezetés éveiben módosítható a tapasztalatok fényében.

32.1. ERŐSZAKMENTESSÉG, KONFLIKTUSMEGOLDÁS, AZ ISKOLAI BÁNTALMAZÁS AZ ERŐSZAK MEGELŐZÉSE

A bántalmazás iskolai erőszak megelőzése

A tanuló kötelessége, hogy óvja saját és társai testi épségét, egészségét, a szülő hozzájárulása esetén részt vegyen egészségügyi szűrővizsgálaton, elsajátítsa és alkalmazza az egészségét és biztonságát védő ismereteket;

Megelőzés szempontjából a következő elvárásokat tartjuk fontosnak:

- A tanár-diák viszony minőségének javítása: a tanár érzelmileg meleg, pozitív beállítódása és a megfelelő nevelési stílusa kedvezően befolyásolja a tanítás légkörét.
- Együttműködés képességének kialakítása és az agresszív viselkedés helyettesítése társadalmilag elfogadott viselkedésekkel.
- Közös alapértékek és normarendszerek megteremtése. Az iskolai szabályok és normák kidolgozásába bevonjuk a tanárokat, tanulókat, szülőket.
- Pozitív teljesítmény- és énkép átadása és kialakítása.

Beavatkozási módok

- tanácsadás a nevelők felé problémás tanulói viselkedés esetén
- a zavaró viselkedés tisztázása, pontos leírása
- a helyes viselkedésminta kidolgozása a tanulóval együtt
- a helyes viselkedés gyakorlása mindennapi helyzetekben
- a gyakorlás tapasztalatainak megbeszélése, esetleges korrekciók elvégzése, újabb pozitív viselkedésminták kidolgozása
- a folyamat lezárása, kihangsúlyozva, hogy bár most vége a közös munkának, de bármikor fordulhat hozzánk, ha a segítségünkre igényt tart.
-

32.2.BALESETMEGELŐZÉS

A tanulók az első tanítási napon baleset- és tűzvédelmi oktatásban részesülnek, melyet az osztályfőnök tart. Ismételt oktatást kell tartani az osztályfőnököknek rendkívüli esemény után és kirándulások előtt. Ezen való részvételüket a tanulók aláírásukkal igazolják.

32.3.DROGSTRATÉGIA

A mai család működése során csökken az óvó-értékközvetítő hatás, mert egyrészt a szülőknek kevesebb idejük jut a gyermekükre a szükségesnél, másrészt, olyan generáció nő most fel, aki családi modellként nem tudja átvenni az elutasítási technikákat.

A szülők nem tudják, hogy milyen hatásokkal és milyen személyiségparamétereket kell erősíteni a gyermekükben a megelőzés érdekében. Ezért fokozott iskolánk felelőssége, hogy miképpen és milyen eredményességgel biztosítja az eredményes szocializációhoz szükséges hatásokat (képességfejlesztés, készségek kialakítása), többek között a drogozással kapcsolatos „immunitás” megszerzéséhez.

Általános cél:

Minden gyerek megszületésekor lehetőségekkel és tehetségekkel jön a világra, iskolánk feladata, hogy ezek a lehetőségek kibontakozzanak, tényleges tartalommal teljenek meg, hogy a tanulóink jól érezzék magukat, bánni tudjanak és eligazodjanak az információk rengetegében, harmóniában éljenek önmagukkal és környezetükkel.

Drog-prevenációs munka nem korlátozódhat egyetlen tantárgyra, és nem kötődhet csak egyetlen személyhez. El kell érni, hogy az egész iskola komplex nevelési hatásrendszerébe épüljön be a szerfogyasztással kapcsolatos egységes pedagógiai állásfoglalás és gyakorlat. A személyiségfejlesztő munka részeként kell a tanulók életvezetési stílusát úgy alakítani, hogy képessé váljanak az antihumánus szenvedélyek tudatos elutasítására. Minden nevelési helyzetben biztosítani kell, hogy a segítségre szoruló és a támogatást igénylők megkapják a szükséges odafordulást és törődést.

Konkrét célok, feladatok:

- A szenvedélybetegségek kialakulásának megelőzése (hangsúlyosan dohányzás, alkohol)
- A drogjelenséggel – ide tartoznak a legális, illegális drogok – kapcsolatos szemléletváltás kialakítása a tanulók, szülők, pedagógusok körében: váljanak, érzékennyé a drogkérdések hatékony kezelése iránt, növeljék problémamegoldó

készségüket, tegyük képessé tanulóinkat a drogok kipróbálásával való kockázat felismerésére, a negatív befolyásolás elutasítására.

- A tanulók egészségmegőrző szokásainak alakítása és a káros szenvedélyektől mentes életmód értékeit tükröző életvitel kialakítása, a drogok visszautasítására való képesség megteremtése.
- A tantestület drog-prevencióval kapcsolatos ismereteinek gyarapítása.
- Készségfejlesztő módszerek alkalmazása a tanulók egészséges életmódra nevelésének folyamatában.
- Stabil értékrend, pozitív jövőkép kialakítása.
- Problémamegoldás és döntéskéesség fejlesztése.
- Az érzelmi feszültségek felismerése, kezelése.
- A szülők véleményének megismerése: szülői értekezleteken, fogadó órákon, stb.

Diákok:

- ismeretszint felmérés (rajzok, stb);
- attitűdvizsgálat (a szerfogyasztással kapcsolatos vélemények, elutasító magatartás);
- veszélyeztetettek célvizsgálata (csak szakember által végezhető)

Tanárok:

- ismeretszint felmérés,
- problémakezelési módszerek, ötletek gyűjtése,
- problémaérzékenység, veszélytudat szondázása.

A személyi higiéné biztosítása, megőrzése és fejlesztése terén adódó feladatok az alábbi szervezeti keretekben és tartalommal tervezhetők:

- osztályfőnöki munkaterv,
- szaktárgyi (biológia, kémia, természetismeret, stb.) tanítási órák tananyag-kiegészítése, illetve kapcsolódó rendezvényeken (pl.: kiállítás, bemutató, népszerűsítő előadás, stb.) való részvétel az aktuális témával összefüggésben,
- külső szakemberek eseti meghívása egy-egy téma igényesebb feldolgozása érdekében,
- osztály- és iskolai szintű projektek, vetélkedők lebonyolítása.

Iskolán kívüli kapcsolatok

Iskolai egészségügyi szolgálat: iskolaorvos, védőnő, fogorvos.

A tanulók rendszeres egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálata. Osztályfőnöki órák keretében egészségügyi és higiéniai előadások tartása.

- gyermekjóléti szolgálat,
- családsegítő, családgondozói hálózat,
- rendőrség,
- DÖK,
- tanárok és szülők harmonikus együttműködése.

32. KÖZLEKEDÉSI ISMERETEK

A tantárgyi helyi tantervekben jelenik meg.

34. AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁS HELYI TANTERVE

34.1 AZ ALAPFOKÚ NÉPTÁNCOKTATÁS

A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA

Tantárgyak

Főtárgy

Népi játék (1-2. előképző évfolyamon)

Néptánc (1-6. alapfokú és a 7-10. továbbképző évfolyamon)

Kötelező tantárgy

Folklorismeret (3-6. alapfokú évfolyamon) önálló tantárgyként, **vagy**

Folklorismeret a néptánc tantárgyhoz kapcsolódóan, tantárgyi integrációban is tanítható

Kötelezően választható tantárgyak az összevont osztályokban

Folklorismeret önálló tantárgyként, **vagy**

Folklorismeret a néptánc tantárgyhoz kapcsolódóan, tantárgyi integrációban is tanítható

Választható tantárgyak

Népi játék (1-2. előképző évfolyamon)

Néptánc (1-6. alapfokú és a 7-10. továbbképző évfolyamon)

Népzenei alapismeretek (1-6. alapfokú és a 7-10. továbbképző évfolyamon)

Táncjelírás-olvasás (9-10. továbbképző évfolyamon)

Folklorismeret a néptánc tantárgyhoz integráltan (7-8. továbbképző évfolyamon)

Tánc történet (9-10. továbbképző évfolyamon)

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző (E)		Alapfok (A)						Továbbképző (T)			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	2	2	3-4	3-4	3-(4)	3-(4)	3-(4)	3-(4)	3-(4)	3-(4)	3-(4)	3-(4)
Kötelező tantárgy					1-(0)	1-(0)	1-(0)	1-(0)				
Kötelezően választható tantárgy												
Választható tantárgy	2	2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	(1)-2	(1)-2	(1)-2	(1)-2
Összes óra:	2-4	2-4	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

Az Összes óra rovatában az első **szám a heti minimális óraszámot jelöli**, a második **szám a szakmai program megvalósítása során az egyéni, páros, kis-és nagycsoportos tehetséggondozás számára is időkeretet biztosít.**

Az összevont osztályok működéséből következően, valamint az integrált órászervezés lehetőségét figyelembe véve a tantárgyi óraszámok tanéven belül átcsoportosíthatók.

A képzés évfolyamainak száma: 12 évfolyam (2+6+4 évfolyam)

Az első számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti.

A tanszakok kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevételével mellett a tanuló más tanszak vagy művészeti ág képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok tanítási óráin részt vehet.

A tanítási órák időtartama: 45 perc

34.2. A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA

34.2.1. A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és elméleti részből áll

A vizsga tantárgyai

Néptánc

Folklórismeret

A néptánc vizsga módja és időtartama

Csoportban 5-10 perc, gyakorlati vizsga, továbbá

Egyénenként, illetve párban: 2-3 perc, gyakorlati vizsga

A néptánc vizsga tartalma

Koreográfia: a szaktanár által meghatározott egy vagy két tanult koreográfia (koreográfia részlet, folyamat) csoportos bemutatása.

Improvizáció: A három táncdialektusból választott, a helyi tantervben szereplő tájegységek tanult táncaiból a nemének megfelelő szerepben kettő előadása kis csoportban (maximum 3 pár) illetve egyénenként vagy párban. Az egyiket a vizsgázók, a másikat a vizsgáztatók választják - a két tánc ne legyen ugyanabból a dialektusból.

A vizsga értékelése

Csoportban: a koreográfia ismerete, együttműködés a partnerekkel, színpadi jelenlét

Egyénileg: a tanult táncanyag tudatos alkalmazása az improvizáció során, a táncos mozgás és a zene illeszkedése, a partneri kapcsolat, páros viszony kialakítása, előadásmód

A folklórismeret vizsga módja és időtartama

Írásbeli vizsga csoportban 30-40 perc, **vagy**

Szóbeli vizsga, egyénileg, 5-8 perc

A folklórismeret vizsga tartalma

Az írásbeli vizsgateszt, vagy a vizsga feladatlapja, a tanultak felidézését, alkalmazását, értelmezését, valamint problémamegoldást, néhány mondatos értelmező választ igénylő feladatokat tartalmaz.

A szóbeli vizsgán a tanulók egy a tétel kihúzása és kidolgozása után önállóan számolnak be tudásukról.

Választható témakörök

Jeles napok

Munkavégző ünnepek

Emberélet forduló

A vizsga értékelése

Írásbeli vizsga

A feladatsort vagy a tesztet az intézmény pedagógusai javítókulcs szerint javítják és pontozzák.

Az osztályzatra a pontok alapján a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá.

Szóbeli vizsga

A tanuló feleletének tartalmi és formai szempontok alapján történő értékelése.

Az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá.

34.2.2. A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és elméleti részből áll

A vizsga tantárgyai

Néptánc gyakorlat és elmélet

Választható vizsgatárgyak: folklórismeret, **vagy** tánc történet

A néptánc vizsga módja és időtartama

Egyénenként, illetve párban: 8-10 perc, gyakorlati vizsga

A néptánc vizsga tartalma

- A helyi tantervben meghatározott tájegységek táncrendjeiből a szaktanár állít össze tételsort

- A tételsor legalább négy táncrendet tartalmaz, melyből a vizsgázó a nemének megfelelő szerepben improvizál

- Először a kihúzott tétel szerint, majd a vizsgázó által meghatározott táncrend szerint kell a táncokat bemutatni

- A tájegység táncrendjén kívül ismerniük kell még a tánc típusok nevét, a kísérő zenekari felállást, a jellegzetes viseleteket

A vizsga értékelése

- a táncrend ismerete, stílusos előadása,

- a tánc szerkezetének ismerete az improvizáció során,

- a tánc ritmikai, dinamikai, plasztikai megformálása,

- a táncos mozgás és a zene illeszkedése,

- a táncrendhez kapcsolódó táncfolklorisztikai ismeretek

A folklór ismeret, vagy tánc történet vizsga módja és ideje

Írásbeli vizsga csoportban, 30-40 perc, elméleti vizsga, **vagy**

Szóbeli vizsga egyénileg, 5-8 perc, elméleti vizsga

A folklór ismeret, vagy tánc történet vizsga tartalma (választható vizsgatárgyak)

- Az írásbeli vizsgateszt, vagy a vizsga feladatlapja, a tanultak felidézését, alkalmazását, értelmezését, valamint problémamegoldást, néhány mondatos értelmező választ igénylő feladatokat tartalmaz.

- A szóbeli vizsgán a tanulók a tétel kihúzása és kidolgozása után önállóan számolnak be tudásukról.

Választható témakörök folklór ismeret tantárgyból

Jeles napok

Munkavégző ünnepek

Emberélet fordulói

Választható témakörök tánc történet tantárgyból

Az őskor táncművészete

A középkor jellemző táncformái

A reneszánsz és barokk kor táncélete

A romantika

A reformkor táncélete

A XX. század táncélete

Gyöngyösbokréta mozgalom

Amatőr és hivatásos együttesek Magyarországon

Hazánk jeles alkotói és műveik

A vizsga értékelése

Írásbeli vizsga

A feladatsort vagy a tesztet az intézmény pedagógusai javítókulcs szerint javítják és pontozzák.

Az osztályzatra a helyi tantervben meghatározott formák szerint a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá.

Szóbeli vizsga

A tananyag tartalom elsajátításának mértéke

Az összefüggések ismerete

A szakmai kommunikáció fejlettsége

Az osztályzatra a helyi tantervben meghatározott formák szerint a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá.

34.3. NÉPTÁNC TANSZAK TANTÁRGYAI, ÁLTALÁNOS TANTÁRGYI KÖVETELMÉNYEK NÉPI JÁTÉK

Az előképző évfolyamainak fő célja maga a játéktevékenység, az önfeledt és természetes játékelmény megélése, a táncos tevékenység megszerettetése, a hétköznapi és a táncos mozgásformák élményszerű alkalmazása, a mozdulattípusok tudatosítása, a táncolni tudás képességfejlesztésének megalapozása, a szabad improvizációs mozgás és a közösségi táncélmény felfedezése.

Előképző évfolyamok (E)

E/1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Testséma és percepciófejlesztés
- Kinesztetikus érzékelés
- Testi, motoros képességek, nagymozgások
- Egyensúlyérzék
- Mozgásmegfigyelés, mozgáskövetés, utánzás, fantázia
- Improvizációs képességek
- Szocializációs folyamatok, szabálytudat, önfegyelem
- Közösséghez tartozás

Tananyag

Játékok: ismerkedő, névtanuló drámajátékok, tanulómegismerő, asszociációs játékok, energetizáló, figyelmet, koncentrációt kialakító játékok, csapatépítő játékok.

Bemelegítés: sportjátékok, mozgásos drámajátékok, zenés bemelegítés a testrészek általános átmozgatása különböző tempójú és hangulatú zenére.

Tánctechnika: hétköznapi mozgások, játékokhoz kapcsolódó mozgások tudatosítása, mozdulattípusok megismerése különböző táncok zenéjére, térjátékok, térforma gyakorlatok

Alapvető mozdulattípusok megismerése, tudatosítása: járás, lépés, szökellés, futás, ugrás, forgás a gyermekjátékokban és népzene

Népi gyermekjátékok, sportjátékok, küzdő karakterű játékok, mozgásos drámajátékok

Népi mondókák, kiszámolók, szövegek, dallamok

Alapvető zenei ismeretek (egyenletes lüktetés, zenéhez való igazodás, negyedes és nyolcados lüktetés, dallamegységek, a gyermekdalok hangkészlete, ritmusgyakorlatok)

Írányok, alakzatok (előre-hátra, jobbra-balra, lent-főnt, sor, kör, oszlop, félkör, csigavonal, szórt forma, térkitöltés, térváltás, egyén és csoport viszonya az alakzatokban)

Táncgyakorlat: polgári táncok, moldvai táncok, ugrós elemek, eszközhasználat, improvizáció és táncetűd.

Játékfűzések: a tanult népi gyermekjátékokból

Követelmények

A tanuló ismerje a népi játékok cselekményét, szövegét és dallamait, játékfűzéseket.

A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a fizikai kontaktus kialakítására, a társas együttlétre, a társak előtti kommunikációra, a párvalasztásra, a szerepvállalásra, a játéktevékenységre.

E/2 évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A mozgáskészség, alapvető kombinációs képesség fejlesztése a mozgás- és játéktevékenység során
- Kinesztetikus érzékelés, mozgásmemória, téri tájékozódás fejlesztése
- A ritmus-tér-térforma fogalmainak alkalmazása a gyakorlatban
- Az ugrás és forgástechnika fejlesztése gyermekjátékokkal
- A kommunikációs és éneklési képesség fejlesztése,

- A verbális és nonverbális kommunikáció szinkronjának kialakítása, valamint a mozgásos és verbális önkifejezés ösztönzése
- Improvizációs képességek fejlesztése
- Szocializációs folyamatok, játékbátorság, szabálytudat, önfegyelem és kezdeményezőképeség
- A fantázia, a belső képi- és a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése

Tananyag

Játékok: tanulómegismerő, társas együttműködést segítő, önismeretet segítő drámajátékok, népi gyermekjátékok, figyelmet, koncentrációt kialakító játékok

Bemelegítés: sportjátékok, mozgásos drámajátékok, zenés bemelegítés a testrészek általános átmozgatása különböző tempójú és hangulatú zenére.

Tánctechnika: a népi gyermekjátékokhoz kapcsolódó mozgások tudatosítása, mozdulattípusok megismerése, térjátékok, térforma gyakorlatok, dinamikai gyakorlatok, szöveg (kiszámolók, mondókák, szokásszövegek) és mozgás összekapcsolása, különböző mozdulattípusok összekapcsolása, forgásgyakorlatok

Népi gyermekjátékok, sportjátékok, küzdő karakterű játékok, mozgásos drámajátékok

Népi mondókák, kiszámolók, szövegek, dallamok

Alapvető zenei ismeretek (egyenletes lüktetés, zenéhez való igazodás, negyedes és nyolcados lüktetés, dallamegységek, a gyermekdalok hangkészlete, ritmusgyakorlatok) ritmusgyakorlatok
 Irányok, alakzatok (előre-hátra, jobbra-balra, lent-fönt, sor, kör, oszlop, félkör, csigavonal, szórt forma, térkitöltés, térváltás, egyén és csoport viszonya az alakzatokban)

Táncgyakorlat: polgári táncok tananyagának bővítése, moldvai táncok tananyagának bővítése, ugrós, lassú és friss csárdás elemek, improvizáció, táncetűd, koreográfia

Játékfűzések (a tanult népi gyermekjátékokból)

Követelmények

A tanuló ismerje a népi játékok cselekményét, szövegét és dallamait, a játékfűzéseket.

A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a fizikai kontaktus kialakítására, a társas együttlétre, a társak előtti kommunikációra, a párvalasztásra, a szerepvállalásra és a játéktevékenységre a variációk során is.

Követelmények az előképző évfolyamainak elvégzése után

A tanuló ismerje

A testsémákat, az oldaliságot

A teret, amelyben mozog, játszik, táncol, a tér fő irányait

A közösségi téralkotás alapformáit: kör, félkör, sor, oszlop, átló, szórt alakzat, oktató alakzat

A mozdulattípusok elnevezését, megvalósítását

A támaszték fogalmát

A gesztusmozdulatokat a népi gyermekjátékokhoz kapcsolódóan

A hétköznapi és a táncos mozgás közötti különbséget

A csoportnormákat, szabályokat

A tanult mondókák, kiszámolók, versek szövegét, a játékokat

A gyermekdalok, népdalok szövegét és dallamát

A véleményformálás szabályait, a pozitív társértékelést

A tanuló legyen képes

A téri tájékozódásra, viszonyításra, a távolság felmérésére

A jobb és baloldal és az előre-hátra irányok felismerésére

Az önfelelt játékra, játékezdeményezésre

A táncélmény közösségi megélésére, a tanult polgári és moldvai táncokon keresztül

Felelősségvállalásra, a társakkal való együttműködésre, az érintés elfogadására, az alkalmazkodásra

Mások véleményének elfogadására

Az instrukció megértésére, megvalósítására, instrukció adására

Néhány táncelem szabad improvizációjára

NÉPTÁNC

A néptáncoktatás tantervi programja lehetővé teszi a tanulók kompetenciaalapú fejlesztését. Hozzájárul, hogy a tanulók személyisége nyitottá váljon a közösségi alkotó tevékenységek és művészetek iránt, fejleszti a kapcsolatépítést az emberekkel, az időgazdálkodást, fejleszti a tanulók megérző képességét, intuícióját, kreativitásukat, improvizációs képességüket, készségüket. Fejleszti a tanulók szocializációs, kommunikációs készségét, kezdeményező készségét, kulturális tudatosságát, általános műveltségét. Lehetőséget nyújt a tanulók mozgásműveltségének, mozgáskultúrájának sokoldalú fejlesztésére, fizikai állóképességük, ügyességük, cselekvő biztonságuk, ritmusérzékük, hallásuk, tér- és formaérzőképességük fejlesztésére, gazdagítására. Figyelembe veszi az egyéni adottságokat, az életkorra jellemző fizikai és szellemi sajátosságokat. Alkalmazkodik a helyi igényekhez és hagyományokhoz. Rugalmassága révén hozzájárul a speciális képzési rendszerekben, összevont osztályokban történő oktatás megvalósításához, lehetőséget teremt a különböző életkorban a képzésbe bekapcsolódó tanulók számára az életkornak megfelelő szintű képzés megvalósítására. Célja, hogy felkészítse és irányítsa a tehetséges tanulókat a táncművészeti pályára, illetve alakuljon az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra. A múlt és a jelen hagyományainak és táncművészeti értékeinek megismertetésével, megszerettetésével lehetőséget teremt a tanulók számára az életkoruknak megfelelő táncművészeti kultúra, műveltség megszerzésére.

Alapfokú évfolyamok (A)

Az alapfok első és második évfolyamán a táncos képességfejlesztés középpontjában a támasztékszerkezet és a gesztus tudatosítása, plasztikai, ritmikai és dinamikai megjelenítése, a néptánc alapmozdulatok (csárdás, cifra, bokázó, lengető) technikai megvalósítása és tudatosítása, a tánc és a zene összefüggéseinek felfedezése áll. A táncélményt a kiválasztott táncanyagok motívumainak megismerése, improvizatív és etűdszerű bemutatása nyújtja.

Az alapfok harmadik negyedik évfolyamán a test tudatos formálása, az állóképesség növelése, többféle tánctechnika alkalmazása, a táncismeret bővítése (tájegységek táncai, tánc típusok), a férfi és női szerepek tudatosítása, az összerendezettség és a tánc esztétikájának felfedezése dominál.

Az alapfok ötödik hatodik évfolyamán a táncmotívumok funkcióinak megértése, a táncszerkesztés elveinek felfedezése, (tájegységek, tánc típusok, táncrend) a stílusismeret kialakítása, a plasztikai, ritmikai, dinamikai sokszínűség megélése, valamint a megszerzett ismeretek rendszerezése kerül a középpontba. Az alapfok hatodik évfolyamának tervezésekor figyelembe kell venni azt is, hogy a művészeti alapvizsga sikeres megvalósítása a legfontosabb stratégiai cél.

A/ 1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Koordinációs, kondicionális képességek, variációs és viszonyítási képességek fejlesztése a játéktevékenységek központi szerepének és természetességének megőrzésével
- A kinezetikus érzékelés támogatása
- Affektív, kognitív tényezők erősítése
- Zenei érték, ritmusérték, téri tájékozódás, kreativitás, belső képi gondolkodás fejlesztése
- Támasztékszerkezetváltás fejlesztése az alapmotívumok megismerése során

A játékbátorság, a kezdeményező-készség, az improvizációs készség fejlesztése

Az éneklési kedv, a társak előtti kommunikáció ösztönzése, közösségfejlesztés, a helyi szokások és normák kialakítása

Tananyag

Játékok: játékok bővítése, párválasztó játékok, énekes-táncos népi gyermekjátékok vonuló-kapuzó játékok, drámajátékok, dramatikus játékok

Bemelegítés: sportjátékok, mozgásos drámajátékok, zenés bemelegítés a testrészek általános átmozgatása különböző tempójú és hangulatú zenére.

Tréning: az állóképesség fokozatos növelése, az izomzat erősítése, nyújtás, levezetés

Tánctechnika: mozdulatkombinációk, támasztékváltás gyakorlatai, ugrástípusok, alapotívumok (csárdás, cifra, lengető, bokázó) megismerése különböző tánczenére, az alapotívumok plasztikai, ritmikai, dinamikai gyakorlatai, gesztusgyakorlatok, alapotívumok és gesztusgyakorlatok, egyszerű csapáselemek.

Táncgyakorlat

- Az ugrós és a csárdás előkészítő gyakorlatok
- Ugrós táncelemek
- Csárdás táncelemek
- Eszközhasználat (babzsák, karika, ugrálókötél, bot, seprű, üveg)
- Polgári táncok tananyagának bővítése
- Moldvai táncok tananyagának bővítése
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: népi gyermekjáték vagy népi gyermekjáték és tánc

Zenei ismeretek: dudaritmus, kanásztánc ritmus, ritmusgyakorlatok, strófa, 2/4-es lüktetés

Népi ének: a választott táncanyaghoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései

Hagyományőrzés: saját táncrégió gyermekjátékai és táncai

Ismeretek, fogalmak: a táncokhoz kapcsolódóan, integrált tartalmak (földrajz, történelem, zene, folklórisztika)

Követelmények

A tanuló ismerje a népi játékok cselekményét, szövegét és dallamait, a játékfűzéseket és játékszabályokat, az ugrós és a csárdás technikai elemeit, a tánc közbeni eszközhasználatot.

A tanuló legyen képes a játéktevékenységre, együttműködésre, feladatvállalásra, a tánctechnikai elemek alkalmazására, improvizációra, a rövid táncetűd folyamatainak felidőzésére, koreográfia bemutatására, a ritmikai gyakorlatok megvalósítására.

A/2 évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A támasztékváltás tudatosítása,
- A zenei érzék, ritmusérzék, mozgáskoordináció
- Eszközkezelés technikájának fejlesztése,
- A térdhasználat tudatosítása, a tánc hangsúlyának felfedezése
- Megfigyelő és elemző képesség
- A játékbátorság, a kezdeményezőkészség, az improvizációs készség, a hallás, a ruganyosság, a térdhasználat, a kapcsolatteremtő képesség és az eszközhasználat fejlesztése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése
- Az éneklési kedv, a társak előtti kommunikáció ösztönzése, közösségfejlesztés, a helyi szokások és normák kialakítása

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika

Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, térdhasználat, térben való eligazodás, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás (séta, járás, futás, ridázás) lenghangsúly-fenhangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, eszközhasználat, csapások, gesztusok

Énekes-táncos népi gyermekjátékok: a játékkismeret bővítése, a játék központi szerepének megtartása, (szerepjátékok, párválasztó játékok) kör és páros tánc előkészítése

Táncgyakorlat:

- Az ugrástechnikáknak, a súlyvétel lehetőségeinek, az ugrós táncelemeknek és az összekapaszkodási módoknak a megismertetése
- A Dunai táncdialektus ugrós táncai közül választott, a helyi tantervben meghatározott táncanyag (csoportos, páros)
- A Dunai táncdialektus eszközös táncai közül a helyi tantervben meghatározott táncanyag bevezetése (szóló)
- Csárdás motívumok (egylépéses, kétlépéses) páros formában
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: népi gyermekjáték és tánc és/vagy ugrós-eszközös táncok

Zenei ismeretek: dudaritmus, kanásztánc ritmus, ritmusgyakorlatok, strófa, a duda, a hosszúfurulya

Népi ének: a Dunai táncdialektusból választott táncához kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok

Táncfolklorisztika: az ugrós tánc típus fogalma, formai lehetőségei, összekapaszkodási módok, a tánc típus főbb jellemzői

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok

Hagyományőrzés: a saját tánc régió gyermekjátékai és táncai

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult táncanyagot, az énekes táncos gyermekjátékok cselekményét, szövegét és dallamát, a tánc közbeni eszközhasználatot.

A tanuló legyen képes a közösségen belüli aktív tevékenységre, a tanult táncanyag újraalkotására, improvizációra, a tanult koreográfia bemutatására, a ritmikai gyakorlatok megvalósítására, a tanórákon megfelelő fizikai és szellemi erőnléttel való részvétellel.

A/3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- A ritmus-tér-térforma fogalmainak alkalmazása a gyakorlatban
- Az ritmikai, plasztikai, dinamikai fogalmak kialakítása az életkori sajátosságoknak megfelelően
- Az ugrós tánc ritmikai, plasztikai, dinamikai lehetőségeinek, a táncszerkesztés elveinek és a táncok elnevezésének megismertetése az adott tájegység, illetve funkció szerint
- A gesztusmozdulat fogalmának kialakítása
- Az eszközhasználat lehetőségeinek bővítése
- A táncalkalmak megismerése, a viselkedésmódok, illemszabályok, a megfelelő táncos magatartás elsajátítása
- A zenei löktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak tudatosítása
- Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség fejlesztése
- A közösséghez tartozás, kötődés erősítése, a befogadó elfogadó attitűd, valamint a nemzeti identitás erősítése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika

Tánctechnika: alapvető mozgulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, térdhasználat, térben való eligazodás, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás (séta, járás, futás, ridázás) lenthangsúly-fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás-ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros fogás, kargesztusok, térirányok gyakorlatai, csapások, gesztusok

Énekes-táncos népi gyermekjátékok: a játékk ismeret bővítése, a játék központi szerepének megtartása (szerepjátékok, párválasztó játékok) a kör- és páros táncok előkészítése
Táncgyakorlat:

- A Dunai táncdialektus ugrós-eszközös táncai közül választott tánc elmélyítése, a tananyag bővítése

- A Tiszai táncdialektus csárdásai közül választott tánc bevezetése

- A verbunk előkészítése, a választott verbunk és csárdás elemeinek, a jellegzetes összekapaszkodási módoknak a megismerése

- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: az ugrós-eszközös vagy a csárdás táncanyagából

Zenei ismeretek: dudaritmus, kanásztánc ritmus, ritmusgyakorlatok, strófa, a hangszerek funkciója, játékmódja, jellegzetes hangszer együttesek,

Népi ének: a választott táncához kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok

Táncfolklorisztika: az ugrós tánc fejlődése, formái, a csárdás jellemző vonásai, a tánc típus meghatározása, táncalkalmak, a táncos magatartás jellemzői, tánckezdő szokások, a táncok földrajzi, történelmi háttere

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományörzés: a saját táncrégió gyermekjátékai és táncai

Követelmények

A tanuló ismerje a választott ugrós, verbunk és csárdás elemeit, a tanult népdalok szövegét, dallamát, a tanult hangszereket, a tanult táncok földrajzi elhelyezkedését.

A tanuló legyen képes az ugrós és eszközös ugrós, valamint csárdás elemekből csoportosan és párban történő improvizációra, a tánc típus fogalmának meghatározására, a tájegységek, falvak földrajzi meghatározására.

A/4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra

- A körtáncok technikai előkészítése

- A táncszerkesztés elveinek, az összekapaszkodási módok variációs lehetőségeinek megismertetése, a táncos partnerkapcsolat kialakítása

- A táncalkalmak megismerése, a viselkedésmódok, illemszabályok, a megfelelő táncos magatartás elsajátítása

- A zenei löktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak tudatosítása

- Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség fejlesztése

- A közösséghez tartozás, kötődés erősítése, az elfogadó attitűd, valamint a férfi és női szerepből adódó viselkedésmódok szerint a nemi identitás erősítése

- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika

Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, forgások, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás, lenghangsúly-fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás-ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros forgás, térirányok, forgások, csapások, gesztusok (kar, láb)

Táncgyakorlat

- A Dunai táncdialektus ugrós-eszközös táncai közül választott tánc elmélyítése

- A Tiszai táncdialektus csárdásai közül választott tánc ismeretének bővítése, ritmikai, plasztikai, dinamikai lehetőségeinek megismertetése

- A Tiszai táncdialektus verbunkjai közül választott tánc bevezetése
- Ismerkedés a Déli körtánc dialektussal
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: az ugrós-eszközös vagy a csárdás táncanyagából

Zenei ismeretek: a Tiszai dialektus jellegzetes hangszerei (cimbalom, klarinét, tekerő) paraszttánc, cigánytánc, a hangszerek funkciói, játékmódja, 4/4-es lüktetés, nyújtott ritmus, éles ritmus

Népi ének: a választott csárdásokhoz és karikázókhoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok

Táncfolklorisztika: a csárdás fejlődése, formái, jellemző vonásai, a tánc típus meghatározása, táncalkalmak, a táncos magatartás jellemzői, tánckezdő szokások, a táncok földrajzi, történelmi háttere

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományörzés: a saját tánc régió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek tánc hagyományát is

Követelmények

A tanuló ismerje a választott ugróst, verbunkot és csárdást, a tanult népdalok szövegét, dallamát, a tanult hangszerek jellemzőit, a tanult táncok földrajzi elhelyezkedését.

A tanuló legyen képes a tánc típus fogalmának meghatározására, a tanult táncok földrajzi elhelyezésére, az elsajátított táncokból történő improvizálásra.

A/5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Összefoglaló és rendszerező gondolkodás ösztönzése, összefüggések feltárása a tanult táncdialektus ismeretanyagán keresztül
- A mozgás közbeni éneklési készség fejlesztése
- A legényes és a forgós-forgatós táncok előkészítése
- A táncrend fogalmának kialakítása
- A táncszerkesztés elveinek, az összekapaszkodási módok variációs lehetőségeinek megismertetése, a táncos partnerkapcsolat kialakítása
- A táncalkalmak megismerése, a viselkedésmódok, illemszabályok, a megfelelő táncos magatartás elsajátítása
- A zenei lüktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak tudatosítása
- A zenei kíséretmódok és a tánc összefüggéseinek feltárása
- Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség, a dinamikai és stílusérzék fejlesztése
- A közösséghez tartozás, kötődés erősítése, az elfogadó attitűd, valamint a férfi és női szerepből adódó viselkedésmódok szerinti táncformálás, a nemzeti identitás erősítése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika

Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, forgások, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás, lenghangsúly-fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás-ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros forgás, térirányok, csapások gesztusok (kar, láb)

Táncgyakorlat

- A legényes és a forgós-forgatós táncok előkészítése
- A Dunai-dialektus csárdásai közül a helyi tantervben választott tánc bevezetése

- A Tiszai dialektus verbunkjai közül választott tánc ismeretének bővítése
- A Dunai dialektus verbunkjai közül a helyi tantervben választott tánc bevezetése
- A Déli körtánc dialektus ismereteinek bővítése és az Északi körtánc dialektus bevezetése
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: az ismert táncanyagból

Zenei ismeretek: a választott karikázó énekes dallamai és azok jellemzői, sajátosságai, a periódus fogalma, a szinkópa ritmus

Népi ének: a tanult csárdásokhoz és körtáncokhoz kötődő dalok

Táncfolklorisztika: a verbunk fejlődése, formái, jellemző vonásai, a tánc típus meghatározása, táncalkalmak, táncos magatartás

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományőrzés: a saját tánc régió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek tánc hagyományát is

Követelmények

A tanuló ismerje a tánc típus, táncrend fogalmát, a Dunai táncdialektus választott táncait, a tanult koreográfiákat, a népdalok szövegét, dallamát, a hangszereket, a tanult táncok földrajzi elhelyezkedését, a jellegzetes falvakat.

A tanuló legyen képes a tánc típus fogalmának meghatározására, a tanult táncok földrajzi elhelyezésére, az elsajátított táncokból történő improvizálásra.

A/6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Az összefoglaló és rendszerező gondolkodás, valamint a fogalmi gondolkodás ösztönzése és fejlesztése, az összefüggések feltárása az alapfokú évfolyamok ismeretanyagán keresztül
- Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlekezet, a fizikai állóképesség, a stílusérzék, a dinamikai készség, a partnerkapcsolat fejlesztése
- A vizsgahelyzetre való felkészítés

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika

Tánc technika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrás típusok, forgások, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás, lenghangsúly-fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás-ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros forgás, térirányok, forgások, csapások gesztusok (kar, láb)

Táncgyakorlat

- A legényes és a forgós-forgatós táncok előkészítése
- Az ugrós és eszközös ugrós táncok ismétlése, táncismeret bővítése
- A csárdások ismétlése, táncismeret bővítése
- A verbunkok ismétlése, táncismeret bővítése
- A körtáncok ismétlése, táncismeret bővítése
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: az ismert táncanyagból

Zenei ismeretek: a tanult tájegységek jellegzetes népi hangszerei és zenei együttesei, a dúvó és az esztam kíséret jellemzői, tánc típusok és kíséret módok

Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismétlése, bővítése

Táncfolklorisztika: az ismert táncok jellemző vonásai, a tánc típusok, táncalkalmak, táncos magatartás

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományörzés: a saját táncrégió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek táncagyományát is

Követelmények

A tanuló ismerje az alapfokú évfolyamokon elsajátított táncokat, a tanult koreográfiákat, a tanult zenei, folklorisztikai, földrajzi jellemzőket.

A tanuló legyen képes a tanult ismeretek megfogalmazására, az önálló táncos megjelenítésre, improvizációra, a megfelelő táncos magatartás színpadi megjelenítésére, az alapfokú művészeti vizsga követelményeinek teljesítésére.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

Az ugrósok, ügyességi táncok, körtáncok, csárdások és a verbunkok táncanyagát a helyi tantervben meghatározott tájegységek szerint

A tájegységek táncaihoz kötődő alapvető földrajzi, történelmi, zenei, táncfolklorisztikai ismeretek összefüggéseit

A táncszerkesztés elveit, a jellemző összekapaszkodási módokat

A tájegységre jellemző öltözködési, viselethordási szabályokat

A ritmikai, plasztikai, dinamikai törvényszerűségeket és azok alkalmazását a gyakorlat során

A színpadi törvényszerűségeket.

A koreográfiák folyamatait, az alakzatok, térformák gyakorlati alkalmazását

A táncalkalmaknak megfelelő magatartás- és viselkedésmódokat

A tanuló legyen képes

Az egyéni és csoportos improvizációra, a testtudat fenntartására, az eszközhasználatra, a tudatos színpadi megjelenésre, a táncfolyamatok mozgásemlekezetére, a viseletek tánc közbeni használatára, viselésére, a táncos magatartás és partnerkapcsolat kialakítására

A megszerzett ismeretekről beszélni

A térben történő eligazodásra, a zenei lüktetésrendhez, zenei egységekhez való igazodásra, ismerje és a gyakorlatban is tudja alkalmazni az alakzatokat, térformákat

A képzés során elsajátított ismeretek alkalmazására más környezetben is

A környezet értékeinek megőrzésére, gyarapítására, a környezettudatos magatartásra

A közösségi szerepvállalásra, önálló feladatvállalásra

A másság elfogadására, a csoporthagyományok kialakításában való aktivitásra

Olyan szokások, tevékenységek kialakítására, amelyek az egészséges életvitelt segítik elő

Továbbképző évfolyamok (T)

A továbbképző évfolyamokon a tananyag bővítése az Erdélyi dialektus táncainak megismerésével történik. Egyre nagyobb hangsúlyt kap a stílusos táncolási mód elérése, az adatközlők táncának megismerése, elemzése, újra alkotása, a táncrendek megismerése, a táncok művészi megformálása egyénileg, párban és csoportos koreográfiában egyaránt. A továbbképző évfolyamain az improvizációs eszköztár is bővül a korábban tanult táncanyagok tekintetében. Fontos cél a pályaorientáció segítése.

T/7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Az egyensúlyviszonyok szerepének felismertetése, a tartás-ellentartás jelentőségének tudatosítása
- A forgás technikai megvalósítása a különböző lábförészekben
- Az erdélyi táncokra jellemző partnerkapcsolat kialakítása tánc típusonként
- A tánc tételek funkcióinak megismertetése, a megfelelő táncos magatartás kialakítása

- A táncstílusok jellemző vonásainak megismertetése, a táncszók tánc közbeni alkalmazása, a táncok stílusos megjelenítésének elősegítése
- Az önálló táncszerkesztési gyakorlat, az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a fizikai erőnlét fejlesztése
- A sajátos egyéni karakter kialakításának ösztönzése, a táncos elemek ritmikai, plasztikai, dinamikai különbségeinek megvalósítása
- A táncok újraalkotási igényének kialakítása a tanuló személyisége, habitusa, tánchoz való viszonyulása szerint
- A zene és tánc összefüggéseinek megfigyeltetése, az összefüggések megfogalmazása, rendszerezése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése
- A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika, tréning

Tánctechnika: magasabb nehézségi fokú, összetett mozdulattípusok kialakítása és fejlesztése, térben való használata

Táncgyakorlat

- Az alapfokon tanult táncok ismétlése, a táncismeret bővítése a helyi tanterv alapján
- Az Erdélyi dialektus területéről kiválasztott táncrend, az alapfokon előkészített legényesre és forgós-forgató párosra építve
- A pontszerkezet, a táncot kísérő kargesztusok és azok funkcióinak megismertetése
- A forgás és forgatás módozatainak megismertetése
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: az ismert táncanyagból

Zenei ismeretek: ardeleana-kolomejka típusú dallamok, a periódus szerkezete, zárlatok, félzárlatok, a zene és tánc kapcsolata, a „jajnoták” szerkezete és jellemzői, aszimmetrikus lüktetés

Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismétlése, bővítése, táncbéli kiáltások, táncszók

Táncfolklorisztika: az Erdélyi dialektus táncai, tánc kultúrája, táncalkalmak, a táncrend, a tánc ház szerepe, az adatközlők megismerése

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományörzés: a saját tánc régió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek tánc hagyományát is

Követelmények

A tanuló ismerje az erdélyi táncok elsajátításához szükséges technikákat.

A tanuló legyen képes az erdélyi táncok improvizatív megjelenítésére, újraalkotására, a tanult koreográfiák bemutatására, a zene és tánc összhangjának gyakorlati megvalósítására.

T/8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Az ismeret elmélyítése, bővítése
- A forgástechnika fejlesztése különböző lábföréseken
- A páros forgás és forgatás technika fejlesztése
- A stílusjegyek felismerése, elsajátítása és alkalmazása
- Az önálló táncszerkesztési gyakorlat, improvizációs készség, előadói készség, ritmusérzék, fizikai erőnlét, sajátos egyéni karakter kialakítása
- A táncos elemek dinamikai különbségeinek megvalósítása, a forgás- és ugrókészség fejlesztése

- A táncművek funkcióinak megismertetése, a megfelelő táncos magatartás kialakítása
- A táncrend fogalmának értelmezése az Erdélyi dialektus különböző területein
- A táncszók ismerete és alkalmazása
- A táncok újraalkotási igényének kialakítása a tanuló személyisége, habitusa, táncához való viszonyulása szerint
- A zene és tánc összefüggéseinek megfigyeltetése, az összefüggések megfogalmazása, rendszerezése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése
- A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika, tréning

Tánctechnika: a magasabb nehézségi fokú, összetett mozdulattípusok előadásmódjának fejlesztése, térben való használata

Táncgyakorlat

Az Erdélyi dialektus területéről kiválasztott táncrend tananyagának bővítése

A Dunai dialektus területéről kiválasztott táncrend, az alapfokon szerzett ismeretek felhasználásával, rendszerezésével

Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő táncmű anyaga

Koreográfia: az ismert táncanyagból

Zenei ismeretek: az erdélyi táncok kísérő hangszerei, zenekari felállások, jellegzetes éneklési stílusok, hajnalozó dallamok

Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismertetése, bővítése

Táncfolklorisztika: az erdélyi táncok földrajzi, történelmi háttere, táncalkalmak, táncgyakorlatok, szokások

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományörzés: a saját táncrégió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek táncgyakorlatát is

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult táncokat, újraalkotásuk módját, az erdélyi táncok elsajátításához szükséges technikákat, a zene és tánc összhangjának gyakorlati megvalósítását.

A tanuló legyen képes az erdélyi táncok improvizatív megjelenítésére, a tanult koreográfiák bemutatására, a stílusos előadásmód megvalósítására.

T/9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Az ismeret elmélyítése, bővítése
- A forgástechnika fejlesztése különböző lábföréseken
- A páros forgás és forgatástechnika fejlesztése
- A stílusjegyek felismerése, elsajátítása és alkalmazása
- Az önálló táncszerkesztési gyakorlat, improvizációs készség, előadói készség, ritmusérzék, fizikai erőnlét, a sajátos egyéni karakter kialakítása
- A táncos elemek dinamikai különbségeinek megvalósítása, a forgás- és ugrókészség fejlesztése
- A táncművek funkcióinak, megismertetése, a megfelelő táncos magatartás kialakítása
- A táncrend fogalmának értelmezése az Erdélyi dialektus különböző területein

- A táncok, stílusok jellemző vonásainak ismerete, a táncszók ismerete és alkalmazása
- A táncok újraalkotási igényének kialakítása a tanuló személyisége, habitusa, táncához való viszonyulása szerint
- A zene és tánc összefüggéseinek megfigyeltetése, az összefüggések megfogalmazása, rendszerezése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése
- A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika, tréning

Tánctechnika: a magasabb nehézségi fokú, összetett mozdulattípusok előadásmódjának fejlesztése, térben való használata

Táncgyakorlat

- Az Erdélyi táncdialektus tananyagának bővítése
- A Tiszai táncdialektus területéről kiválasztott táncrend az alapfokon szerzett ismeretek felhasználásával, rendszerezésével
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: az ismert táncanyagból

Zenei ismeretek: erdélyi jellegzetes hangszerek, hangszer együttesek (hegedű, ütőgardon, koboz), az aszimmetrikus lüktetésű táncok kíséretmódja

Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismételése, bővítése

Táncfolklorisztika: az erdélyi táncok földrajzi, történelmi háttere, táncalkalmak, táncagyományok, szokások

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományörzés: a saját táncrégió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek táncagyományát is

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult táncokat, újraalkotásuk módját, az erdélyi táncok elsajátításához szükséges technikákat, a zene és tánc összhangjának gyakorlati megvalósítását.

A tanuló legyen képes az erdélyi táncok improvizatív megjelenítésére, a tanult koreográfiák bemutatására, a stílusos előadásmód megvalósítására.

T/10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- A tanult táncanyag elmélyítése, bővítése, az egyes táncművelek funkciójának megismertetése
- Az összefoglaló és rendszerező, elemző gondolkodás, valamint a fogalmi gondolkodás ösztönzése és fejlesztése, az összefüggések feltárása az alapfokú és a továbbképző évfolyamok ismeretanyagán keresztül
- Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség, a stílusérzék, a dinamikai készség, a partnerkapcsolat fejlesztése
- Az egyéni táncstílus kialakítása, a táncok újraalkotása
- Az eredeti filmekről történő tánctanulás szabályainak megismertetése, gyakorlati alkalmazása
- A vizsgahelyzetre való felkészítés
- Az önálló ismeretszerzés ösztönzése

- A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika, tréning

Tánctechnika: a magasabb nehézségi fokú, összetett mozdulattípusok előadásmódjának fejlesztése, térben való használata

Táncgyakorlat: az ismert táncrendek tananyagának bővítése, összegzése, rendszerezése

Koreográfia: az ismert táncanyagból

Zenei ismeretek: a zenei ismeretek összefoglalása, rendszerezése

Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismételése, bővítése

Táncfolklorisztika: a Kárpát-medence táncai, tánc kultúrája

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományőrzés: a saját táncrégió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek tánc hagyományát is.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

Az ugrósok, eszközös táncok, körtáncok, karikázók, páros táncok, férfitáncok táncanyagát a helyi tantervben meghatározott tájegységek szerint.

A táncdialektusok és tájegységek, tánc típusok és táncrendek fogalmát és összefüggéseit

A stílusjegyek, a színpadi törvényszerűségek, a ritmikai, plasztikai, dinamikai szabályszerűségek alkalmazását a gyakorlatban.

A tanult koreográfiákat.

A tanuló legyen képes

A testtudat fenntartására, a táncok improvizatív bemutatására, a kollektív és az individuális táncok tudatos megformálására, a táncalkalmaknak és a nemi identitásnak megfelelő magatartásmód tudatos megjelenítésére, a táncok egyéni, stílusos megjelenítésére, a táncos partnerkapcsolat megvalósítására a tájegységnek, tánc típusnak megfelelően.

A szakmai nyelvezet alkalmazására, a képzés során elsajátított szókincs tudatos alkalmazására a mindennapi életben, a kommunikációra, véleménynyilvánításra, az érdeklődés, a szakmai ismeretszerzés fenntartására, az intelligens tudás megszerzésére.

FOLKLÓRISMERET

A konkrét népszokások megismertetésén keresztül a tanulók előtt fel kell tárni a néphagyomány ünnepi rítusainak formai és tartalmi összetevőit, megjelenését. Világítson rá a hagyomány folyamatosan változó természetére, egykori történeti rétegeire, eredetére. Tegye **élményszerűvé** a jeles napok és ünnepi szokások megismerését. Aktualizálja az emberi élet fordulóihhoz fűződő hagyományokat, szokásokat. A gyermekjátékok és táncok táji és történeti megismertetésével a gyakorlati képzésben elsajátított ismeretek rendszerezéséhez nyújtson segítséget. A pedagógus a csoport összetételét, igényét, az életkori sajátosságokat figyelembe véve választhat a témakörök altémái közül. A cél az érdeklődés felkeltése, az élményszerű tananyagfeldolgozás.

A **néptánc tantárgyhoz kapcsolódó integrált órászervezés** és tananyagfeldolgozás esetén a **gyakorlati** feldolgozás megvalósítása igazodhat a jeles napokhoz, ezért a témakörök felcserélhetők, sorrendjüket az iskola, illetve a pedagógus határozza meg, igazodva az iskola elvárásaihoz, a tágabb környezet igényeihez, felkérésekhez. Az alapfokú és a továbbképző évfolyamokból álló összevont osztályok esetén kötelezően választható a folklórismert tantárgy.

Alapfokú évfolyamok (A)

A/3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A játék- és táncalkalmak szerepének megismertetése a faluközösség és az egyén életén keresztül, a kommunikációs képesség, verbális kommunikáció, szocializációs készség, közösségérzet, a tér- és időbeli tájékozódás fejlesztése

- A tananyaghoz kapcsolódóan más művészeti ágak alkotásainak megismerése

Tananyag

A gyermekkorhoz kapcsolódó szokások, hiedelmek, jeles napok és ünnepi szokások megismertetése.

Gyerekszületés, gyermekkor

- Jóslo praktikák a gyermek születése előtt

- Komatál hagyománya

- Keresztelő

- A gyermek befogadása, helye a családban és a falu társadalmában

- Az anya avatása

- Munkára nevelés, gyermekmunka

A gyermekek játékcalkalmai és táncalkalmai

- A munkavégzéshez kötődő játékcalkalmak (libalegeltetés, kalákamunkák)

- A játszó helyszíne, időpontja, a falu társadalmi életében betöltött szerepe

- A tánc tanulása

- Gyermeklakodalmas (a felnőttek világának - szokások, táncok, zenei kultúra - tanulása)

- A gyerekek táncalkalmai (kukoricabál, pulyabál, aprók tánca, serketánc)

Követelmények

A tanuló ismerje az év során tanult jeles napok elhelyezkedését a naptárban, a gyermekkor jeles eseményeit, játék- és táncalkalmait.

A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására.

A/4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A kommunikációs képesség, a verbális kommunikáció, a szocializációs készség, a közösségérzet és a tér- és időbeli tájékozódás fejlesztése

- A tananyaghoz kapcsolódóan más művészeti ágak alkotásaira való figyelemfelkeltés

Tananyag

A tanuló előző évben megszerzett ismereteinek elmélyítése, bővítése

A legényélethez, leányélethez, párválasztáshoz, lakodalomhoz kapcsolódó szokások, hiedelmek, rituális cselekmények, jeles napok és ünnepi szokások megismertetése

Az évkör ünnepei gyermekszemmel

- Óévbúcsúztató és évkezdő szokások

- Szent Balázs napja, Balázsjárás

- Szent Gergely napja, Gergelyjárás

- Húsvét vasárnapjának és hétfőjének szokásai

- Pünkösdi királynéjárás

Legényélet, leányélet, párválasztás, lakodalom

- Munkavégzés a serdülő korban

- Legényavatás, leányavatás

- Udvarlási szokások, szerelmi élet, és azok színterei

- Szokásjogok a paraszti társadalomban

- Leánynéző, háztűznéző, hozomány

- Leánykérés, eljegyzés, jegyajándék

- Lakodalmi előkészületek
- Lakodalmi tisztségviselők, feladatok
- Lakodalmi szokások, rítusok

Követelmények

A tanuló ismerje az év során tanult jeles napok elhelyezkedését a naptárban, a leányélet, legényélet jeles eseményeit, táncalkalmait, a párválasztás szokásait, a lakodalom menetének, szereplőit.

A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására.

A/ 5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A táncalkalmak szerepének változásai és a változások okainak feltárása
- A kommunikációs képesség, a verbális kommunikáció, a szocializációs készség, a közösségérzet, valamint a tér- és időbeli tájékozódás fejlesztése
- A tananyaghoz kapcsolódóan más művészeti ágak alkotásainak megismerése

Tananyag

A tanuló előző évben megszerzett ismereteinek elmélyítése, bővítése

A táncalkalmak jelentőségének megismertetése a párválasztás során

Legények és lányok játék- és táncalkalmai

- A fonó helyszíne, szerepe a párválasztásban, társas kapcsolatokban
- Fonójátékok, tánc a fonóban (hangszerek, tánckíséret)
- Böjti időszak (tavaszköszöntő játékok és a böjti karikázó)
- Bálok időpontja, helyszíne, bálrendezés

Lányok és legények szerepe a kalendáris szokásokban

- Luca kettős alakja
- Betlehemezés
- Farsangi szokások
- A nagyhét eseményei
- A húsvéti tojás jelentése és díszítésének különböző technikái
- Pünkösdi királyválasztás
- Májusfaállítás
- Nyári napforduló szerepe, Szent Iván napi szokások

Követelmények

A tanuló ismerje az év során tanult jeles napok elhelyezkedését a naptárban, a felnőtt- és időskor jeles eseményeit, szokásait, a különböző életkorokhoz kapcsolódó táncalkalmakat, azok szerepét.

A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására.

A/6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az elméleti tananyag és az eddig tanult táncanyagok közötti összefüggések megfogalmazása, összefoglalás, felkészülés az alapfokú művészeti vizsgára.

- A tananyagban meghatározott régi- és új stílusú táncrétegek jellemzőinek, a táncdialektusok elhelyezkedésének, földrajzi meghatározásának ismételése

- A kommunikációs képesség, a verbális kommunikáció, a szocializációs készség, a közösségérzet, valamint a tér- és időbeli tájékozódás fejlesztése

Tananyag

Táncfolklorisztika

A régi táncréteg jellemzői

Körtáncok

- Középkori táncagyomány, lánc- és körtáncok
- Énekes női körtáncok helye és szerepe a tánc kultúrában

Eszközös pásztortáncok

- Kanásztánc, pásztortánc
- Pásztorbotoló, cigánybotoló

Ugrós-legényes tánc típus

- Ugrós táncok (szóló, csoportos és páros formák, helyi sajátosságok)
- Erdélyi legényes táncok

Küzdő karakterű páros táncok

Forgós-forgatós páros táncok

- Reneszánsz táncagyomány, forgós-forgatós páros táncok
- Lassú tempójú páros táncok
- Mérsékelt és gyors tempójú páros táncok

Az új táncréteg jellemzői

- A reformkor tánc kultúrája, a verbunk és csárdás kialakulása

Verbunk

- A szóló verbunk
- Szabályozott szerkezetű verbunkok

Csárdás

- A csárdás tagolódása (lassú és friss, valamint csendes, csárdás, ugrós)
- Körcsárdás, hármas csárdás

A dialektusok meghatározása, elhelyezkedése, jellemzői

- Dunai dialektus
- Tiszai dialektus
- Erdélyi dialektus

A tanult táncanyagok elhelyezése a nagy dialektusterületekben

Követelmények

A tanuló ismerje a régi és az új táncrétegbe tartozó tánc típusokat, a főbb jellemzőiket, a tanulmányok során megtanult táncok földrajzi elhelyezkedését, dialektusait.

A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

A folklór, mint történeti hagyomány sajátosságait, az egyes jeles napok időpontját, a jeles napok vallási, hiedelmi funkcióját, magyarázó történetét

A hagyományos paraszti élet jellegzetes fordulópontjait, a magyar paraszti világkép legfőbb elemeit, eredetüket, s a hozzájuk fűződő mondákat, a parasztság hiedelemvilága főbb szereplőit, funkcióit

A tanuló legyen képes

A rítuscselekmények szövegeinek és tartalmának értelmezésére és használatára, a szakkifejezések, a megszerzett ismeretek alkalmazására, a tér-idő összefüggéseinek felismerésére

A paraszti társadalom erkölcsi és viselkedési normáinak megítélésére, értékeinek elfogadására

Az önálló ismeretszerzésre, az elméleti ismeretek alkalmazására a mindennapi életben

A magyar folklórhagyományokat a nemzettudat részeként értelmezni

Az azonosságok és különbségek felismerésére a hazai és egyetemes folklórban.

Továbbképző évfolyamok (T)

T/7 évfolyam

Fejlesztési feladatok

-A férfi és női magatartásminták és a felnőttkorhoz kapcsolódó rituálék felismerése, a felfedező tanulás képességének fejlesztése

Tananyag

A rituális cselekmények szerepe, a felnőtt- és öregkorhoz kapcsolódó szokások, hiedelmek, a jeles napok és ünnepi szokások megismertetése

A házások táncalkalmai

- Táncalkalmak a családi eseményeken (keresztelő, lakodalom)
- Táncalkalmak a farsangban (házások bálja, batyusbál)
- Asszonyok mulatságai (asszonyfarsang, lakodalmi kontyoló)
- Férfiak mulatságai (pincézés, tejbemérés)

Felnőttek az évkör ünnepein

- Disznótorok ideje (alakoskodás, adománykérés)
- A regölés (időpontja, jelmezek, hangszerek, szereplők)
- Szent György napja
- Virágvasárnap
- A húsvéti ételek jelképrendszere
- Fehérvasárnap
- Aratás és a hozzá kapcsolódó szokások
- Szent István napja, új kenyér ünnepe
- Szüret, szüreti felvonulások, alakoskodás
- Szent Mihály napja
- Dömötör napja, Vendel napja

Követelmények

A tanuló ismerje a táncalkalmakhoz kapcsolódó szokásokat, a táncos magatartás és viselkedés szabályait, a tanult dramatikus szokások jellemzőit, tartalmát, felépítését.

Legyen képes a megszerzett ismeretek alkalmazására a gyakorlatban

T/8 évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A témakörhöz kapcsolódó érzelmek feldolgozása
- Szokások, hagyományok értelmezése, elemző és mérlegelő gondolkodás fejlesztése

Tananyag

Az idősek tisztelete a hagyományos paraszti kultúrában, halotti szokások, hagyományok.

Felnőttek, idősek és az elbúcsúztatás szokásai

- Paraszti munka, munkaszervezés
- Az idősek társadalmi szerepe a paraszti társadalomban
- Előjelek, jóslások, hiedelmek
- A haldoklóval, a halottal kapcsolatos szokások
- Virrasztás, temetés, siratás
- A halotti tor
- Fejfák, keresztek
- Mindenszentek napja
- Halottak napja, megemlékezés a halottakról

Követelmények

A tanuló ismerje a halotti szokásokat, szertartásokat, szimbólumrendszerét. Ismerje az idők szerepét a paraszti hagyományban.

Legyen képes az embertársak és különösen az idők iránti tisztelet kifejezésére.

Követelmények a továbbképző elvégzése után

A tanuló ismerje

A folklór, mint történeti hagyomány sajátosságait, az egyes jeles napok időpontját, a jeles napok vallási, hiedelmi funkcióját, magyarázó történetét.

A hagyományos paraszti élet jellegzetes fordulópontjait, a magyar paraszti világkép legfőbb elemeit, eredetüket, s a hozzájuk fűződő mondákat, a parasztság hiedelemvilága főbb szereplőit, funkcióit.

A tanuló legyen képes

A rítuscselekmények szövegeinek és tartalmának értelmezésére és használatára, a szakkifejezések, a megszerzett ismeretek alkalmazására, a tér-idő összefüggéseinek felismerésére.

A paraszti társadalom erkölcsi és viselkedési normáinak megítélésére, értékeinek elfogadására

Az önálló ismeretszerzésre, az elméleti ismeretek alkalmazására a mindennapi életben

A magyar folklórhagyományokat a nemzettudat részeként értelmezni

Az azonosságok és különbözőségek felismerésére a hazai és egyetemes folklórban.

TÁNC TÖRTÉNET

A tantárgy járuljon hozzá saját tánc kultúránk történetének megismeréséhez, a magyarságtudat erősítéséhez, a tanulók kommunikációs készségeinek fejlődéséhez, a más népek kultúrája iránti érdeklődés felkeltéséhez, a tantárgyhoz tartozó terminológiák használatához, igényes képi és hanganyag megismeréséhez, a táncművészet iránti érdeklődéshez, az arra fogékony közízlés fejlesztéséhez.

Továbbképző évfolyamok (T)

T/9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az egyetemes tánc történet kronológiai rendjén keresztül a történelmi összefüggések felismertetése

- A tánc történet szempontjából kiemelkedő események, alkotók megismertetése és meghatározó műveik elemzése során a komplex látásmód kialakítása és fejlesztése

- Stílusérzék, logikus gondolkodás, valamint a tánc műfajok iránti érzékenység fejlesztése

- Más népek tánc hagyományainak megismerésére, több tánc műfaj befogadására, a kulturált szórakozás elsajátítására, valamint a saját tapasztalatainak gyarapítására ösztönözze a tanulót

Tananyag

Tánc történeti alapfogalmak: köznapi és művészi mozgás, közhasznú és művészi tánc

Az őskor táncélete: vallási szertartások, rítusok, ábrázoló táncok

Az ókori kultúrák közül az egyiptomi, a japán és a görög tánc kultúra

A középkor tánc kultúrája: tánc és a vallás kapcsolata, misztériumjáték, jokulátorok

A reneszánsz embereszménye, a magyarországi reneszánsz, Mátyás király udvartartásának tánc kultúrája

A barokk kialakulás és hatása Európa művészetére, XIV. Lajos, a barokk mesterei

A cselekményes balett kialakulása, Noverre munkássága

A jezsuita színházak szerepe a színpadi tánc történetében

A balett megjelenése Magyarországon - „Eszterházy esték”

A romantika hatása Európa táncéletére

A reformkori magyar „színpadi” táncművészet, paraszti táncok - Körmagyar

A legjelentősebb szaklapok, kiadványok, szakkönyvek, a táncos helyszínek és események megismertetése a tanulókkal

Követelmények

A tanuló ismerje az egyetemes tánc történet során a művészeti ág fejlődésében jelentős szerepet betöltött eseményeket, helyszíneket, műveket

A tanuló legyen képes néhány mondatban önállóan kifejezni magát egy adott témakörben, illetve önálló gondolatok megfogalmazására egy tánc koreográfia kapcsán

T/10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A XX. századi táncművészet jelentősebb állomásainak, a műfajok közti átjárhatóság lehetőségeinek felismertetése

- A tánc ház-mozgalom kialakulásának és napjainkban betöltött szerepének felismertetése

- Az egyéni látásmód, stílusérzék, logikus gondolkodás, valamint a táncműfajok iránti érzékenység nyitottság, befogadó készség fejlesztése

- A kulturált szórakozás igényének kialakítása, a saját tapasztalatszerzés ösztönzése

Tananyag

Tánc történeti alapfogalmak: a konkrét és elvont jelleg a művészetben, a művészi mozgás fajtáinak esztétikája

A XX. század elejének táncművészeti újításai Amerikában (Isadora Duncan), hatásuk Európa táncéletére

A XX. századi magyar mozdulatművészet megújítói

A színpadi néptánc kialakulása: Gyöngyösbokréta, Csupajáték

Művészegyüttesek Magyarországon: Néphadsereg Központi Művészegyüttese - Honvéd Táncszínház (Szabó Iván),

Állami Népi Együttes (Rábai Miklós), SZOT - Budapest Táncegyüttes (Molnár István), BM Duna Művészegyüttes (Náfrádi László)

A tánc ház-mozgalom kialakulása, hatása a mai táncművészetre

A koreográfusnemzedékek jelentősebb alkotói és kiemelkedő műveik a színpadi táncművészetben

A művész- és a jelentősebb amatőr együttesek napjaink magyar táncművészetében

A táncos szakma jelentősebb szervezetei, oktatási intézményei, országos rendezvényei

A legjelentősebb szaklapok, kiadványok, szakkönyvek megismertetése a tanulókkal, melyek nyújtsanak segítséget az év végi vizsgára való felkészüléshez

Követelmények

A tanuló ismerje a XX. századi magyar táncművészet jeles képviselőit, meghatározó műveiket, a színpadi néptáncművészet fontos fordulópontjait, a tánc ház-mozgalom legfontosabb eseményeit, az országos rendezvényeket, egyesületeket, szakmai szervezeteket, oktatási intézményeket.

A tanuló legyen képes néhány mondatban önállóan kifejezni magát egy adott témakörben, gondolatainak megfogalmazására egy táncmű, koreográfia kapcsán, a tánc történet fordulópontjainak megnevezésére, a tánc műfajainak elkülönítésére, a terminológia helyes használatára.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

Az egyetemes tánc történet során a művészeti ág fejlődésében jelentős szerepet betöltött eseményeket, helyszíneket, műveket, a magyar táncművészet jeles képviselőit, meghatározó műveiket, a színpadi néptáncművészet fontos fordulópontjait, a tánc ház-mozgalom legfontosabb

eseményeit, az országos rendezvényeket, egyesületeket, szakmai szervezeteket, oktatási intézményeket.

A tanuló legyen képes

Néhány mondatban önállóan kifejezni magát egy adott témakörben, gondolatainak megfogalmazására egy táncmű, koreográfia kapcsán, a tánc történet fordulópontjainak megnevezésére, a tánc műfajainak elkülönítésére, a terminológia helyes használatára.

NÉPZENEI ALAPISMERETEK

A népzenei alapismeretek az alapfokú és továbbképző évfolyamokon választható tantárgy. Tanításának célja, hogy a néptánc tantárgyon belül elsajátított zenei ismeretek kibővítésével járuljon hozzá a tanulók népzenei neveléséhez. Mutasson rá a tánc a zene az ének egységére, összefüggéseire. Világítsa rá a hangszeres népzene és a tánc összefüggéseire, nyújtson élményszerű ismereteket a jellegzetes népi hangszerekről, hangszer-együttesekről, zenekarokról. Segítse elő a komplex látásmód kialakulását, az elemző gondolkodást, az összefüggések felismerését. Nyújtson bővebb ismereteket a vokális népzene jellemzőiről, segítse elő a népi éneklési technika elsajátítását. A közösségi éneklés élménye és hangulata erősítse az összetartozás érzését. A tantárgy tanítása során a gyakorlati megközelítés, az élményszerzés dominál, amelynek eszközei a hangszerek bemutatása, zenehallgatás, zenefelismerés, bemutatás.

Alapfokú évfolyamok (A)

A/1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az énekhang technikai adottságainak a légzés, a vokális hangzók, hangterjedelem fejlesztése
- A zenei képességek a hallás, intonálás, ritmusérzék, az egyszerű, érthető és kifejező szövegmondás képességének, a népdalok memorizálási képességének fejlesztése.
- Az ének és tánc egységének felismertetése, a tánc közbeni éneklés követelményeinek megismertetése
- Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő népdalokon keresztül a 2/4-es lüktetésrend hangsúlyainak érzékeltetése, felismertetése
- Az éneklés közösségi élményének, örömeinek felfedezése, megélése

Tananyag

Negyedes, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok

A 2/4-es zenei lüktetés

D-r-m dallammagú népi játék dallamok, népdalok

Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok

A választott dallamok csoportos megszólaltatása

Népi hangszerek: idiofon hangszerek

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét és dallamát, az alapvető ritmusértékeket, ritmusképleteket, a tanult hangszer jellemzőit.

A tanuló legyen képes a népdalok csoportos bemutatására, a kezdőhanghoz történő igazodásra, a ritmusértékek, ritmusképletek gyakorlati alkalmazására.

A/2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az énekhang technikai adottságainak a légzés, a vokális hangzók, hangterjedelem fejlesztése
- A népi éneklési technika kialakítása
- A zenei képességek a hallás, intonálás, ritmusérzék, az egyszerű, érthető és kifejező szövegmondás képességének, a népdalok memorizálási képességének fejlesztése
- Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő népdalokon keresztül a 2/4-es lüktetésrend hangsúlyainak érzékeltetése ének és tánc közben egyaránt

- A tánc közbeni éneklés kritériumainak, a dallamívek megformálási szabályainak megismertetése, megvalósítása a gyakorlat során. A karikázó dalok éneklésének fejlesztése, bővítése
- Az előéneklés szabályainak, az előénekeshez történő igazodás technikájának elsajátítása, fejlesztése
- A közösségi éneklés élményének, örömének felfedezése, nagyobb és kisebb létszámú csoportokban egyaránt

Tananyag

A negyedes, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok

A 2/4-es zenei lüktetés

A dudaritmus

A kanásztánc ritmus

5-6 hangterjedelmű dallamok

Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok

A választott dallamok csoportos, kiscsoportos megszólaltatása

Az előénekes feladata és funkciói, a bekapcsolódás módja

Népi hangszerek: duda

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét és dallamát, az alapvető ritmusértékeket, ritmusképleteket, a tanult hangszer jellemzőit.

A tanuló legyen képes a népdalok csoportos, kiscsoportos bemutatására, a kezdőhanghoz való igazodásra, a tanult dal előéneklésére, az előénekeshez történő bekapcsolódásra.

A/3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az előadásmód jellemző vonásainak, megismertetése, a fokozatos tempónövelés, tempóváltás technikájának megvalósítása
 - A hangterjedelem növelése, a magabiztos dalkezdés megvalósítása
 - Az intonációs készség és a zenei hallás, hangszín fejlesztése
 - A hangképzési technika és a megfelelő légzéstechnika elsajátítása
 - A népi éneklési technika fejlesztése
 - Az énekelt népzenei karakterek megformálásához szükséges forma, dallam és tempóérzék fejlesztése
- Az egyéni feladatvállalás, a szóló, duó, kiscsoportos éneklés ösztönzése

Tananyag

A negyedes, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok

A nyújtott és éles ritmus

A 4/4-es zenei lüktetés

A hangterjedelem növelés oktáv terjedelemig

A lassú, közepes és gyors tempó dallampéldákon keresztül

Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok

A folklórismeret tantárgy témaköréhez kapcsolódó szokásdalok

A választott dallamok csoportos, kiscsoportos, egyéni megszólaltatása

Népi hangszerek: tekerő, klarinét

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét és dallamát, az alapvető ritmusértékeket, ritmusképleteket, a tanult hangszerek jellemzőit.

A tanuló legyen képes egy oktáv hangterjedelmen belüli éneklésre, a népdalok csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatására, a kezdőhanghoz történő igazodásra, az előénekeshez történő bekapcsolódásra.

A/4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az előadásmód jellemző vonásainak megismertetése, a fokozatos tempónövelés, tempóváltás szabályainak tudatosítása
- A magabiztos dalkezdés elsajátítása
- Az énekelt népzenei karakterek megformálásához szükséges forma, dallam és tempóérzék fejlesztése
- A népi éneklési technika fejlesztése.
- Az intonációs készség, zenei hallás, hangképzési technika és a megfelelő hangszín kialakítása, a hangterjedelem növelése
- Az egyéni feladatvállalás, a szóló, duó, kiscsoportos éneklés ösztönzése

Tananyag

A negyedes, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok

A nyújtott és éles ritmus

A 4/4-es lüktetés

A hangterjedelem növelése oktávon túlra

A lassú, közepes és gyors tempó dallampéldákon keresztül

A giusto előadásmód

Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok

A folklórismeret tantárgy témaköréhez kapcsolódó szokásdalok

Népi hangszerek: hegedű, brácsa, bőgő

A dallamhangszerek, kísérő hangszerek, játékmód

Az esztam és dúvó kíséret

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét és dallamát, az alapvető ritmusértékeket, a giusto előadásmód jellemzőit, a hangszereket, kíséretmódokat.

A tanuló legyen képes egy oktáv hangterjedelmen túl énekelni, a népdalok csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatására, a kezdőhanghoz való igazodásra, az előénekeshez történő bekapcsolódásra.

A/5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A zenei egységek érzékelésének elősegítése, zenei zárlatok és félzárlatok felismertetése
- A giusto és a parlando, rubato előadásmód jellegzetes vonásainak megismerése és alkalmazása
- A kíséretmódok és a tánc összefüggéseinek vizsgálata
- A fokozatos tempónövelés, tempóváltás tudatos alkalmazása
- A népdalcsokor szerkesztési elveinek megismertetése
- A magabiztos dalkezdés elsajátítása
- Az intonációs készség, zenei hallás, hangképzési technika, megfelelő légzéstechnika kialakítása, a hangterjedelem és az éneklési kedv növelése
- Az egyéni feladatvállalás, a szóló éneklés ösztönzése

Tananyag

A negyedes, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok

A periódus, zárlat, félzárlat

A hangterjedelem növelése oktávon túlra

Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok

A folklórismeret tantárgy témaköréhez kapcsolódó szokásdalok

Népi hangszerek: cimbalom, citera, tambura

A zene és tánc összefüggései tájegységek és tánc típusok szerint

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét, dallamát, az alapvető ritmusértékeket, képleteket, a periódus fogalmát, a giusto előadásmódot, a hangszereket, kíséretmódokat.

A tanuló legyen képes egy oktáv hangterjedelmen felül énekelni, a népdalok csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatására, a kezdőhanghoz való igazodásra, az előénekeshez történő bekapcsolódásra, a kíséretmódok felismerésére, a hangszerek felismerésére, a táncdallamok és tánc típus hallás utáni felismerésére és azonosítására.

A/6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A vokális népzene dialektusterületeinek, az éneklési technikák stílusjegyeinek megismertetése

- A dallam díszítéstechnika fejlesztése

- Az ismeretek szintetizálásának elősegítése

- A hangszeres népzene és a tánc típusok összefüggéseinek feltárása

- A stílusismeret, a zenefelismerés, az éneklési készség, a díszítéstechnika, a légzéstechnika, az előadásmód fejlesztése

- A vizsgahelyzetre való felkészítés

Tananyag

A negyedes, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok

A szinkópa

Az aszimmetrikus zenei löktetés

Az 5/8-os löktetésrend

A periódus, a pontszerkezet

A parlando, rubato és a giusto előadásmód

Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok

A folklór ismeret tantárgy témaköréhez kapcsolódó szokásdalok

A hangszerek, hangszer-együttesek, zenekari felállások tájegységek szerint

A zene és tánc összefüggései tájegységek és tánc típusok szerint

Zenefelismerés

Követelmények

A tanuló ismerje az emberi hang sajátosságait a tanult népdalok szövegét, dallamát, az alapvető ritmusértékeket, képleteket, a periódust, a különböző előadásmódokat, a hangszereket, a kíséretmódokat.

A tanuló legyen képes egy oktáv hangterjedelmen felül énekelni, a népdalok csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatására, a kezdőhanghoz való igazodásra, az előénekeshez történő bekapcsolódásra, a kíséretmódok felismerésére, a hangszerek felismerésére, a táncdallamok és tánc típus hallás utáni felismerésére, azonosítására. Az eddig tanult ismeretek összegzésére, a tananyag összefüggéseinek felismerésére.

Továbbképző évfolyamok (T)

T/7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A zenei stílusok táji tagolódásának felismertetése

- A zenei dialektusok előadásmódjának, stílusjegyeinek felismertetése

- A kíséretmód és a tánc összefüggéseinek megismertetése, tudatosítása

- Az aszimmetrikus zenei löktetés felismerése, jellemzőinek azonosítása

- A táncszók funkciójának, használatának, szövegeinek (az adott tájegység szerinti) megismertetése. A népzenei kiadványok népszerűsítése

- A stílusismeret, az éneklési készség, a díszítéstechnika, az előadásmód fejlesztése

- A különböző népzenei dialektusok felismerési képességének, a dialektusok díszítésmódjainak megszólaltatásához szükséges készségek fejlesztése

Tananyag

A „jaj-nóták” jellemzői

Az aszimmetrikus lüktetés

Az erdélyi éneklési stílus és díszítéstechnika

Táncszók, csujogatások

Az periódus és a tánc összefüggései

A sánta dűvő kíséret

Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok

Az erdélyi zenekari felállások, ismert adatközlők

Követelmények

A tanult népdalok szöveg és dallamismerete, csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatása, díszítése, a táncszók ismerete, gyakorlati alkalmazása.

A tanuló legyen képes a „jaj-nóták” felismerésére, éneklésre, a jellegzetes erdélyi hangszerek, a táncdallamok és tánc típus és kíséret módok felismerésére.

T/8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A zenei stílusok táji tagolódásának felismertetése
- A zenei dialektusok előadásmódjának, stílusjegyeinek felismertetése
- A kíséret mód és a tánc összefüggéseinek megismertetése, tudatosítása
- A tánc közbeni éneklés és csujogatás készségszintű ismeretének kialakítása
- A szólóéneklés közönség előtti megvalósítása
- A táncszók funkciójának, használatának, szövegeinek (az adott tájegység szerinti) megismertetése

- A táji dialektusokra jellemző hangszín technikájának elsajátítása
- A stílusismeret, a zenefelismerés, az éneklési készség, a díszítéstechnika, az előadásmód

fejlesztése

- A különböző népzenei dialektusok felismerési képességének, a dialektusok díszítésmódjainak megszólaltatásához szükséges készségek fejlesztése

Tananyag

A szinkópás ritmusok az erdélyi népzeneben

Az erdélyi éneklési stílus és díszítéstechnika

Táncszók, csujogatások tájegységnek megfelelően

Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok

Az erdélyi zenekari felállások, ismert adatközlők (tájegységnek megfelelően)

A siratók és keservek jellemzői

Táji dialektusokra jellemző hangszertársulások

Alapvető népzenei kiadványok hangzó anyagok ismerte

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét, dallamát, a díszítéseket, a táncszókat, azok gyakorlati alkalmazását.

A tanuló legyen képes az önálló, közönség előtti éneklésre, a hangszerek felismerésére, a táncdallamok és tánc típus felismerésére.

T/9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A tánc közbeni énekléstechnikájának fejlesztése
- Egyéni előadói képességek fejlesztése
- A zenei stílusok táji tagolódásának felismertetése
- A zenei dialektusok előadásmódjának, stílusjegyeinek felismertetése
- A kíséret mód és a tánc összefüggéseinek megismertetése, tudatosítása
- A táji dialektusokra jellemző hangszín technikájának elsajátítása
- A stílusismeret, a zenefelismerés, az éneklési készség, a díszítéstechnika, a légzéstechnika, az előadásmód fejlesztése

- A különböző népzenei dialektusok felismerési képességének, a dialektusok díszítésmódjainak megszólaltatásához szükséges készségek fejlesztése

Tananyag

A szinkópás ritmusok az erdélyi népzeneben

Táncszók, csujogatások tájegységnek megfelelően

Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok

Az erdélyi zenekari felállások, ismert adatközlők (tájegységnek megfelelően)

Jellegzetes hangszerek: moldvai furulya, dob, koboz, doromb, hangszer-együttesek: hegedű, koboz, dob

Alapvető népzenei kiadványok hangzó anyagok ismerte

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét, dallamát, díszítését, a táncszókat, azok gyakorlati alkalmazását.

A tanuló legyen képes az önálló, közönség előtti éneklésre, a zenekísérettel együtt énekelni, a hangszerek felismerésére, a táncdallamok és tánc típus felismerésére és azonosítására, a csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatásra.

T/10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A vokális és instrumentális népzene dialektusterületeinek, az éneklési technikák stílusjegyeinek, a díszítési módoknak, a hangszeres népzene jellemzőinek képességfejlesztése

- A hangszeres népzene és a tánc típusok összefüggéseinek felismertetése

- A stílusismeret, a zenefelismerés, az éneklési készség, a díszítéstechnika, az előadásmód fejlesztése

Tananyag

A vokális és instrumentális népzene jellemzőinek összefoglalása, rendszerezése

A tanult népdalok ismétlése, gyakorlása

A tanult éneklési technikák gyakorlása

Hangszerfelismerés

Tánczene felismerés (tájegység, típus)

Az adatközlők életútja

Neves gyűjtők: Kodály Zoltán, Bartók Béla, Lajtha László, Kallós Zoltán

Követelmények

A tanuló ismerje a néptánc tantárgyon belül választott és a helyi tantervben meghatározott táncokhoz kötődő népdalokat, az alapvető ritmusértékeket, ritmusképleteket, az adott tájegység jellemző hangszereit, hangszer-együtteseit, zenekari felállításait, a periódus fogalmát, jellemzőit és összefüggéseit a táncokkal, a „jaj-nóta”, sirató és keserves fogalmát, ismert adatközlők, gyűjtők életútját.

A tanuló legyen képes a tanult népdalok memoriter éneklésére önállóan, a tanult díszítési technikák alkalmazására, alkalmazkodni a csoport hangszínéhez, hangmagasságához, a tanult hangszerek, kíséretmódok felismerésére.

TÁNCJELÍRÁS-OLVASÁS

A képzés járuljon hozzá a mozdulatok tudatos időbeli, (ritmikai) térbeli, (plasztikai) erőfokbeli (dinamikai) elemzéséhez, a testtudat, a mozgáskoordináció kialakításához, a magyar néptánc táncjelírással közölt folyamatainak megismeréséhez, egyszerű motívumok, motívumsorok lejegyzéséhez.

Továbbképző évfolyamok (T)

T/9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A mozdulatelemzés három alaptényezője (plasztika, ritmika, dinamika), összefüggéseinek feltárása
- A mozdulattípusok három leggyakoribb fajtája (lépés, ugrás, gesztusok) valamint a helyzettípusok fogalmának értelmezése
- A mozdulatok elemzésének módjának, a táncjelírás alapfogalmainak (vonalrendszer, irányok) rögzítése, a tanult mozdulat- és helyzettípusok jelölési rendszerének megismertetése
- A mozdulatanalizáló képesség, a mozgáskoordináció, a tér-, ritmus és dinamikai érzék, a testtudat fejlesztése

Tananyag

A tánc tagolódása: fázis, motívum, motívumfűzés

A mozdulatelemzés három alaptényezője (plasztika, ritmika, dinamika) és azok összefüggései

A táncjelírás alapfogalmai (vonalrendszer, irányok) és alkalmazásuk

A mozdulat típusai (lépés, súlyt hordó láb mozgása, gesztus, ugrás) és jelölése

A helyzet típusai (testpozíció-állás, súlytalan testrészek mozdulatlansága, szünet a testben, térben, helyen) és jelölésük

A táncjelírásban használt kiegészítő jelek (távolság csökkentés, növelés, földhöz közeli lábmozdulatok, kis térdhajlítás, feszítés, a lábfej részei, dinamikai jelek, pozíciójelek, forgatás jele) és alkalmazásuk

Követelmények

A tanuló ismerje a mozdulatelemzés alaptényezőit, a tanult mozdulat és helyzettípusokat, a táncjelírás vonalrendszerét és jeleit.

A tanuló legyen képes a frontirányok felismerésére és helyes használatára, a gesztusirányok egzakt módon való meghatározására, a motívumok ritmusának pontos eltapcsolására, a motívumokban szereplő mozdulattípusok felismerésére, az egyszerű motívumok, folyamatok pontos leolvasására és előadására.

T/10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A további mozdulattípusok: forgások, forgatások, keringés fogalmának, jelrendszerének értelmezése
- A mozdulatelemzéshez szükséges kiegészítő fogalmak: páros viszony, fogások, táncos-eszköz viszonyának rögzítése
- A mozdulatelemzésnél tanultak lejegyzése táncjelírással
- A mozdulatanalizáló és szintetizáló képesség, a mozgáskoordináció, a tér, ritmus és dinamikai érzék, a testtudat fejlesztése

Tananyag

A mozdulat további típusai (forgás, forgatás, keringés) jelölése és olvasása

Kiegészítő fogalmak (páros viszony, fogások, táncos-eszköz viszonya) jelölése és olvasása

Táncjelírásnál használt kiegészítő jelek (testrészek, ízületek) jelölése és olvasása

Követelmények

A tanuló ismerje a helyzet- és mozdulattípusokat és azok jelölését a vonalrendszerben.

A tanuló legyen képes a különböző tánc típusok motívumainak helyes leolvasására, stílusos előadására, a csapásoló és eszközös motívumok pontos interpretálására, egy motívumsor leolvasására, folyamatos előadására.

ZÁRÓ RENDELKEZÉS

A pedagógiai program érvényességi ideje:

Az iskola 2024. szeptember 1. napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját az átdolgozott pedagógia program alapján.

Ezen pedagógiai program érvényességi ideje addig tart, amíg a törvényi változások az átdolgozást szükségessé nem teszik.

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata:

A pedagógiai programban megfogalmazott célok, és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja, és ha szükséges, módosítja.

A nevelőtestület minden tanév végén írásban értékeli a pedagógia programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

A pedagógiai program módosítása:

A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:

- az iskola fenntartója
- az iskola főigazgatója
- a nevelőtestület bármely tagja
- a nevelők szakmai munkaközössége
- az iskola fenntartója.

A pedagógiai program módosítása a nevelőtestület véleményezése után a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

Melléklet:

1. sz. melléklet: Tanulmányok alatti vizsga szabályzata

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető az iskola honlapján.

A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézménynél nyomtatott formában is megtekinthető:

- az iskola főigazgatójánál;
- a fenntartónál.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A pedagógiai programot az iskolai diákönkormányzat egyetértően véleményezte.

..... ,.....

.....

a DÖK elnöke

A pedagógiai programot a Szülői Közösség egyetértően véleményezte.

..... ,.....

.....

az SZM elnöke

A pedagógiai programot az iskola nevelőtestülete elfogadta.

..... ,.....

.....

főigazgató

A pedagógiai programmal, mint az intézmény fenntartója egyetértek.

..... ,.....

.....

1. sz. melléklet

TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGA SZABÁLYZATA

Az iskola pedagógiai programja meghatározza az iskola nevelési programját, ennek keretén belül a tanulmányi vizsgák és az alkalmassági vizsgák szabályait.

A tanulmányok alatti vizsga (javítóvizsga, osztályozó vizsga, különbözeti és pótló vizsga) a tanulmányi kötelezettség teljesítésének atipikus formája.

A tanulmányok alatti vizsgák (a továbbiakban: vizsga) a következők:

- a) javítóvizsga
- b) osztályozó vizsga
- c) különbözeti vizsga
- d) pótló vizsga

A tanulmányok alatti vizsgákkal kapcsolatos intézményi eljárásrend

- A vizsga időpontjait a főigazgató jelöli ki, melyet a helyben szokásos módon valamint az intézmény honlapján közzétesz.
- A vizsga időpontjáról (év, hónap, nap, óra, perc) és helyszínéről (cím, épület, terem száma) a vizsgázó, illetőleg a kiskorú tanuló esetén a szülő (gondviselő) minimum a vizsga kezdete előtt 10 nappal térítvevényes postai értesítést kap.
- Az osztályozó vizsga kérelemre történő letételét a főigazgató engedélyezi. Az osztályozó vizsgára való jelentkezés az iskola titkárságán elérhető formanyomtatványon történik, a főigazgató által meghatározottak és kihirdetettek szerint. A jelentkezési lapot a tanuló, valamint kiskorú tanuló esetében a gondviselő is aláírja. Az osztályozó vizsga napján a tanuló mentesül a tanórák látogatásának kötelezettsége alól.

A vizsgákkal kapcsolatos jogszabályi előírások:

- Minden vizsga írásbeli vagy szóbeli, vagy gyakorlati vizsgarészből állhat az iskola Pedagógiai programja alapján.
- A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.
- Tanulmányok alatti vizsgát a független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll.
- Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. Amennyiben a nevelési-oktatási intézményben foglalkoztatottak végzettsége, szakképzettsége alapján erre lehetőség van, a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.
- A tanulmányok alatti vizsga - ha azt az iskolában szervezik - vizsgabizottságának elnökét és tagjait a főigazgató, a független vizsgabizottság elnökét és tagjait a területileg illetékes megyeközponti járási hivatal bízta meg.
- Szülő kérése alapján az osztályozó vizsga időpontja az iskola által kijelölt időponttól eltérhet.

A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnöke felel a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért, ennek keretében;

- meggyőződik arról, a vizsgázó jogosult-e a vizsga megkezdésére, és teljesítette-e a vizsga letételéhez előírt feltételeket, továbbá szükség esetén kezdeményezi a szabálytalanul vizsgázni szándékozók kizárását,
- vezeti a szóbeli vizsgákat és a vizsgabizottság értekezleteit,
- átvizsgálja a vizsgával kapcsolatos iratokat, a szabályzatban foglaltak szerint aláírja a vizsga iratait,
- a vizsgabizottság értekezletein véleményeltérés esetén szavazást rendel el.

A vizsgabizottsági elnök feladatainak ellátásába a vizsgabizottság tagjait bevonhatja. A kérdező tanár csak az lehet, aki a vizsga tárgya szerinti tantárgyat taníthatja.

A vizsgabizottság munkáját és magát a vizsgát az iskola főigazgatója készíti elő. A főigazgató felel a vizsga jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolítása feltételeinek megteremtéséért.

A főigazgató e feladata ellátása során;

- dönt minden olyan, a vizsga előkészítésével és lebonyolításával összefüggő ügyben, amelyet a helyben meghatározott szabályok nem utalnak más jogkörébe,
- írásban kiadja az előírt megbízásokat, szükség esetén gondoskodik a helyettesítésről,
- ellenőrzi a vizsgáztatás rendjének megtartását,
- minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy a vizsgát szabályosan, pontosan meg lehessen kezdeni és be lehessen fejezni.

A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig tarthat.

Az írásbeli vizsgára vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni a gyakorlati vizsgára, amennyiben a vizsgafeladat megoldását valamilyen rögzített módon, a vizsga befejezését követően a vizsgáztató pedagógus által értékelhetően kell elkészíteni.

A tanulmányok alatti vizsgán a mentesítésre jogosult tanulónál a vizsga során lehetővé kell tenni mindazon mentességek, kedvezmények érvényesítését, amelyet a tanuló megfelelő vizsgálat, szakértői vélemény alapján kapott.

A tanulmányok alatti vizsgán elért eredmény csak akkor támadható meg, ha az intézmény nem a Pedagógiai programban meghatározott követelményeket kéri számon, vagy a vizsgáztatás során olyan eljárási hiba történt, amely vélhetőleg a tanuló teljesítményét hátrányosan befolyásolta.

Osztályozó vizsga

Az intézmény osztályozó vizsgáit a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző vagy az azt követő két hétben kell megszervezni.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak, ha

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- az 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 51. § (6) bekezdésben meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- a tanuló a félévi, illetőleg év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

A szabályosan megtartott osztályozó vizsgát megismételni, eredményén javítani nem lehet. Ha a szabályosan megtartott osztályozó vizsgán a magántanuló minősítése elégtelen, a tanulónak a tanévet ismételnie kell.

Osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet. A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

Különbözeti vizsga

A különbözeti vizsgák időpontját a főigazgató határozza meg.

Iskolaváltoztatás, iskolán belüli magasabb szintű tanulmányok folytatása vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő az intézmény a különbözeti vizsga letételét.

Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet az intézmény a megkezdni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, s amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek.

A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg kell

az intézmény vezetőjének határozatot hoznia a jelentkező tanuló ügyében.

Javító vizsga

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a tanév végén - legfeljebb három tantárgyból - elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A vizsgázó javítóvizsgát az iskola főigazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet. A tanulót a vizsga eredményéről azonnal tájékoztatni kell.

Pótló vizsga

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására.

A főigazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell. Időpontját egyéni elbírálás alapján a főigazgató jelöli ki.

Független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsga

A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát a megyeszékhely szerinti járási hivatal szervezi.

A tanuló - kiskorú tanuló esetén a szülője - a félév vagy a tanítási év utolsó napját megelőző harmincadik napig, a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 51. § (7) bekezdésében meghatározott esetben az engedély megadását követő öt napon belül jelentheti be, ha osztályzatának megállapítása céljából független vizsgabizottság előtt kíván számot adni tudásáról. A bejelentésben meg kell jelölni, hogy milyen tantárgyból kíván vizsgát tenni. Az iskola főigazgatója a bejelentést nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak, amelyik az első félév, valamint a tanítási év utolsó hetében szervezi meg a vizsgát.

A tanuló - kiskorú tanuló esetén a szülője - a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy amennyiben bármely tantárgyból javítóvizsgára utasították, akkor azt független vizsgabizottság előtt tehesse le. Az iskola a kérelmet nyolc napon belül továbbítja a járási hivatalnak.

A járási hivatal által szervezett független vizsgabizottságnak nem lehet tagja az a pedagógus, akinek a vizsgázó hozzátartozója, továbbá aki abban az iskolában tanít, amellyel a vizsgázó tanulói jogviszonyban áll.

A vizsgákra vonatkozó szabályok:

A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnöke felel a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért, ennek keretében:

- meggyőződik arról, a vizsgázó jogosult-e a vizsga megkezdésére, és teljesítette-e a vizsga letételéhez előírt feltételeket, továbbá szükség esetén kezdeményezi a szabálytalanul vizsgázni szándékozók kizárását,
- vezeti a szóbeli vizsgákat és a vizsgabizottság értekezleteit,
- átvizsgálja a vizsgával kapcsolatos iratokat, a szabályzatban foglaltak szerint aláírja a vizsga iratait,
- a vizsgabizottság értekezletein véleményeltérés esetén szavazást rendel el.

A vizsgabizottsági elnök feladatainak ellátásába a vizsgabizottság tagjait bevonhatja. A kérdező tanár csak az lehet, aki a vizsga tárgya szerinti tantárgyat taníthatja. A vizsgabizottság munkáját és magát a vizsgát az iskola főigazgatója készíti elő.

A főigazgató felel a vizsga jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolítása feltételeinek megteremtéséért.

A főigazgató e feladata ellátása során:

- dönt minden olyan, a vizsga előkészítésével és lebonyolításával összefüggő ügyben, amelyet a helyben meghatározott szabályok nem utalnak más jogkörébe,
- írásban kiadja az előírt megbízásokat, szükség esetén gondoskodik a helyettesítésről,
- ellenőrzi a vizsgáztatás rendjének megtartását,
- minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy a vizsgát szabályosan, pontosan meg lehessen kezdeni és be lehessen fejezni.

A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig – alapfokú művészeti iskolában, művészeti szakgimnáziumban húsz óráig – tarthat.

Írásbeli vizsga

- Az írásbeli vizsgára vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni a gyakorlati vizsgára, amennyiben a vizsgafeladat megoldását valamilyen rögzített módon, a vizsga befejezését követően a vizsgáztató pedagógus által értékelhetően kell elkészíteni (különösen a rajz, számítástechnikai program formájában).
- Az írásbeli vizsgán a vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató pedagógus úgy köteles kialakítani, hogy a vizsgázók egymást ne zavarhassák és ne segíthessék.
- A vizsga kezdetekor a vizsgabizottság elnöke a vizsgáztató pedagógus jelenlétében megállapítja a jelenlévők személyazonosságát, ismerteti az írásbeli vizsga szabályait, majd kihirdeti az írásbeli tételeket. A vizsgázóknak a feladat elkészítéséhez segítség nem adható.
- Az írásbeli vizsgán kizárólag a vizsgaszervező intézmény bélyegzőjével ellátott lapon, feladatlapokon, tétellapokon (a továbbiakban együtt: feladatlap) lehet dolgozni.
- A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni.
- A feladatlap előírhatja számológép, számítógép használatát, amelyet az intézménynek kell biztosítani.
- Az íróeszközökről a vizsgázók, az iskola helyi tanterve alapján a vizsgához szükséges segédeszközökről az iskola gondoskodik, azokat a vizsgázók egymás között nem cserélhetik.
- A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik átvett feladatlapon feltünteti a nevét, a vizsganap dátumát, a tantárgy megnevezését.
- Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon lehet készíteni.
- A vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló idő tantárgyanként maximum hatvan perc.
- Ha az írásbeli vizsgát bármilyen rendkívüli esemény megzavarja, az emiatt kiesett idővel a vizsgázó számára rendelkezésre álló időt meg kell növelni.

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére, a főigazgató engedélye alapján:

- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet,

Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani. A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc

pihenőidőt kell biztosítani. A pótló vizsga – szükség esetén újabb pihenőidő beiktatásával – harmadik vizsgaként is megszervezhető.

- Ha a vizsgáztató pedagógus az írásbeli vizsgán szabálytalanságot észlel, elveszi a vizsgázó feladatlapját, ráírja, hogy milyen szabálytalanságot észlelt, továbbá az elvétel pontos idejét, aláírja és visszaadja a vizsgázónak, aki folytathatja az írásbeli vizsgát.
- A vizsgáztató pedagógus a szabálytalanság tényét és a megtett intézkedést írásban jelenti az iskola főigazgatójának, aki az írásbeli vizsga befejezését követően haladéktalanul kivizsgálja a szabálytalanság elkövetésével kapcsolatos bejelentést.
- Az iskola főigazgatója a megállapításait részletes jegyzőkönyvbe foglalja, amelynek tartalmaznia kell a vizsgázó és a vizsgáztató pedagógus nyilatkozatát, az esemény leírását, továbbá minden olyan tény, adatot, információt, amely lehetővé teszi a szabálytalanság elkövetésének kivizsgálását.
- A jegyzőkönyvet a vizsgáztató pedagógus, az iskola főigazgatója és a vizsgázó írja alá. A vizsgázó különvéleményét a jegyzőkönyvre rávezetheti.
- Az iskola főigazgatója az írásbeli vizsga folyamán készített jegyzőkönyveket és a feladatlapokat – az üres és a piszkosított feladatlapokkal együtt a kidolgozási idő lejártával átveszi a vizsgáztató pedagógusoktól.
- A jegyzőkönyveket aláírásával – az időpont feltüntetésével – lezárja és a vizsgairatokhoz mellékeli.
- Az írásbeli vizsga feladatlapjait a vizsgáztató pedagógus kijavítja, a hibákat, tévedéseket a vizsgázó által használt tintától jól megkülönböztethető színű tintával megjelöli, röviden értékeli a vizsgakérdésekre adott megoldásokat.
- Ha a vizsgáztató pedagógus a feladatlapok javítása során arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközt használt, segítséget vett igénybe, megállapítását rávezeti a feladatlapra, és értesíti az iskola főigazgatóját.

Ha a vizsgázó a vizsga során szabálytalanságot követett el, az iskola főigazgatójából és két másik – a vizsgabizottság munkájában részt nem vevő – pedagógusból álló háromtagú bizottság a cselekmény súlyosságának mérlegeli, és dönt:

- a vizsgakérdésre adott megoldást részben vagy egészben érvénytelennek nyilvánítja, és az érvénytelen rész figyelmen kívül hagyásával értékeli a vizsgán nyújtott teljesítményt,
- az adott tantárgyból – ha az nem javítóvizsga – a vizsgázót javítóvizsgára utasítja, vagy
- amennyiben a vizsga javítóvizsgaként került megszervezésre, a vizsgát vagy eredménytelennek nyilvánítja, vagy az a) pontban foglaltak szerint értékeli a vizsgázó teljesítményét.

A szabálytalansággal összefüggésben hozott döntést és annak indokait határozatba kell foglalni.

Szóbeli vizsga

- Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga. A vizsgateremben egyidejűleg legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat.
- A vizsgázónak legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdí a vizsgát, amelybe beosztották.
- A szóbeli vizsgán a vizsgázó tantárgyanként húz tételt vagy kifejtendő feladatot, kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközt ha az szükséges.
- Az egyes tantárgyak szóbeli vizsgáihoz szükséges segédeszközökről a vizsgáztató tanár gondoskodik.
- Minden vizsgázónak tantárgyanként legalább harminc perc felkészülési időt kell biztosítani a szóbeli feleletet megelőzően.
- A felkészülési idő alatt a vizsgázó jegyzetet készíthet, de gondolatait szabad előadásban kell elmondania.
- Egy-egy tantárgyból egy vizsgázó esetében a feleltetés időtartama tizenöt percnél nem lehet több.

- A vizsgázók a vizsgateremben egymással nem beszélgethetnek, egymást nem segíthetik. A tételben szereplő kérdések megoldásának sorrendjét a vizsgázó határozza meg.
- A vizsgázó segítség nélkül, önállóan felel, de ha önálló feleletét önhibájából nem tudja folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vét, a vizsgabizottság tagjaitól segítséget kaphat.
- A vizsgabizottság tagjai a tétellel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel, ha meggyőződtek arról, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte, vagy a tétel kifejtése során önálló feleletét önhibájából nem tudta folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vétett.
- A vizsgázó a tétel kifejtése során akkor szakítható félbe, ha súlyos tárgyi, logikai hibát vétett, vagy a rendelkezésre álló idő eltelt.
- Ha a vizsgázó a húzott tétel anyagában teljes tájékozatlanságot árul el, azaz feleletének értékelése nem éri el az elégséges szintet, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vele.
- Ez esetben a szóbeli minősítést a póttételre adott felelet alapján kell kialakítani úgy, hogy az elért pontszámot meg kell felezni és egész pontra fel kell kerekíteni, majd az osztályzatot ennek alapján kell kiszámítani.
- Ha a vizsgázó a feleletet befejezte, a következő tantárgyból történő tételhúzás előtt legalább tizenöt perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgahelyiséget elhagyhatja.
- Amikor a vizsgázó befejezte a tétel kifejtését, a vizsgabizottság elnöke rávezeti a javasolt értékelést a vizsgajegyzőkönyvre.

Sajátos nevelési igényű tanulók vizsgaszabályzata

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottsági szakvéleménnyel megalapozott kérésére, a főigazgató engedélye alapján

- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára harminc perc gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le.

Ha a vizsgázónak engedélyezve lett, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen, és a vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia, és az engedélynek megfelelő tételeket kell kifejtenie.

- A felkészüléshez és a tétel kifejtéséhez rendelkezésre álló időt tételenként kell számítani. A vizsgázó kérésére a második tétel kihúzása előtt legfeljebb tíz perc pihenőidőt kell adni, amely alatt a vizsgázó a vizsgahelyiséget elhagyhatja.
- Ha a vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teszi le, a vizsgatétel kihúzása után külön helyiségben, vizsgáztató tanár felügyelete mellett készíti el dolgozatát.
- A dolgozat elkészítésére harminc percet kell biztosítani. A dolgozatot a vizsgázó vagy a vizsgázó kérésére a vizsgáztató tanár felolvassa.
- Ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el, vagy a vizsga rendjét zavarja, a vizsgabizottság elnöke figyelmezteti a vizsgázót, hogy a szóbeli vizsgát befejezheti ugyan, de ha szabálytalanság elkövetését, a vizsga rendjének megzavarását a vizsgabizottság megállapítja, az elért eredményt megsemmisítheti.
- A figyelmeztetést a vizsga jegyzőkönyvében fel kell tüntetni.
- A szóbeli vizsgán és a gyakorlati vizsgán elkövetett szabálytalanság esetében a főigazgató az írásbeli vizsga erre vonatkozó rendelkezéseit alkalmazza.
- A gyakorlati vizsgarész szabályait akkor kell alkalmazni, ha a tantárgy helyi tantervben meghatározott követelményei eltérő rendelkezést nem állapítanak meg.
- A gyakorlati vizsgafeladatokat – legkésőbb a vizsgát megelőző két hónappal – az iskola főigazgatója hagyja jóvá.

- A gyakorlati vizsgarészt akkor lehet megkezdeni, ha a vizsgabizottság elnöke meggyőződött a vizsgafeladatok elvégzéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek meglétéről.
- A gyakorlati vizsgarész megkezdése előtt a vizsgázókat tájékoztatni kell a gyakorlati vizsgarész rendjéről és a vizsgával kapcsolatos egyéb tudnivalókról, továbbá a gyakorlati vizsgarész helyére és a munkavégzésre vonatkozó munkavédelmi, tűzvédelmi, egészségvédelmi előírásokról.
- A gyakorlati vizsgafeladatok végrehajtásához a vizsgázónak az adott tantárgynál helyben meghatározott idő áll a rendelkezésére. Ebbe az időbe a vizsgafeladatok ismertetésének ideje nem számít bele.
- A gyakorlati vizsgarész végrehajtásához rendelkezésre álló idő feladatok szerinti megosztására vonatkozóan a vizsgafeladatok leírása tartalmazhat rendelkezéseket.
- Nem számítható be a vizsgafeladatok végrehajtására rendelkezésre álló időbe a vizsgázónak fel nem róható okból kieső idő.
- A gyakorlati vizsgarészt – a vizsgafeladatok számától függetlenül – egy érdemjeggyel kell értékelni.
- Az értékelésben fel kell tüntetni a vizsgázó nevét, születési helyét és idejét, a vizsgamunka tárgyát, a végzett munka értékelését és a javasolt osztályzatot.
- Az értékelést a tantárgyat tanító szaktanár írja alá.
- A vizsgázó gyakorlati vizsgarészre kapott érdemjegyét a vizsgamunkára, a vizsga helyszínén készített önálló gyakorlati alkotásra vagy a vizsga helyszínén bemutatott gyakorlatra kapott osztályzatok alapján kell meghatározni.

Írásbeli vizsgák általános szabályai:

- a tanteremben minden padban csak egy diák ülhet,
- a feladatlapot az iskola pecsétjével kell ellátni, fel kell tüntetni a tantárgy megnevezését, a tanuló nevét és a dátumot,
- a vizsgán használható segédeszközöket a szaktanár tájékoztatása alapján a tanuló hozza magával.

Az írásbeli vizsga javítása

- a szaktanár az adott vizsganapon piros tollal kijavítja az írásbeli dolgozatot
- ha a szaktanár arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközöket használt, - rávezeti a feladatlapra és értesíti a főigazgatót.

Gyakorlati vizsga általános szabályai:

- a gyakorlati oktatás vezető tanárnak kötelező a vizsgázót tájékoztatni a gyakorlati vizsga rendjéről,
- a gyakorlati vizsgarész a vizsga feladatok számától függetlenül egy érdemjeggyel kell értékelni.

2. sz. melléklet

**INTÉZMÉNYI DIGITÁLIS FEJLESZTÉSI TERV
(DFT)**

Digitális környezet a köznevelésben EFOP-3.2.3-17

Szilágyi Keresztény Iskola

A szakmai terv 1. sz. melléklete

Bevezetés

A Szilágyi Keresztény Iskola sokszínű, magas színvonalú oktatása és a keresztény értékek melletti elköteleződése mellett kiemelt figyelmet fordít a természettudományos tantárgyak tanítására. A helyi tantervünkben a kötelezően előírt óraszámnál magasabb óraszámokban tanítjuk felső tagozatban a természetismeretet, a biológiát, a fizikát, a földrajzot és a kémiát. Ennek célja, hogy a diákokat minél közelebb vigyük a természettudományos ismeretekhez, azok megkedveltetéséhez, hogy a jövőben nagyobb számmal válasszák a felsőoktatásban ezt a tudományterületet. Informatikát szakköri keretben már negyedik osztálytól oktatunk. Az informatika nem csak a szakórákon jelenik meg, a pedagógusok előszeretettel alkalmazzák az IKT eszközöket más tanórákon is.

Intézményünkben 387 tanuló jár, közülük 15 fő SNI-s és 18 fő BTM-es tanuló. Az ő fejlesztésük iskolánkban megoldott.

1. Helyzetelemzés, fejlesztési szükségletek bemutatása

1.1 A gyakorlatban alkalmazott digitális pedagógiai eszköztár bemutatása, fejlesztési szükségletek

Intézményünkben a rendelkezésre álló digitális eszközöket rendszeresen használják a pedagógusok tanóráikon. Problémát okoz az eszközök amortizációja, amely miatt egyre több alkalmazást vagy szoftvert nem tudnak használni. Az interaktív táblák 80 %-a a felső tagozatos tantermekben található meg. A pedagógusok rendszeresen készítene a tanóráikhoz prezentációkat, használnak online interaktív alkalmazásokat és bemutatókat (pl.: egy-egy iskolai körülmények között el nem végezhető kísérletről).

1.1.1 Az intézmény módszertani felkészültsége a digitális kompetencia fejlesztés területén

Már a 2000-es évek elején éreztük, hogy szükségünk van a digitális megújulásra. Több szaktanteremben is felszereltünk projektort és laptopot, illetve a pedagógusok a tanóráikhoz prezentációkat készítettek. Ezzel fő célunk az volt, hogy a tanóra szemléletesebb, élményszerűbb legyen, így a diákok az új ismereteket több csatornán keresztül is megkapták, maradandóbbá váltak számukra.

Következő lépésként minden tanteremben elérhetővé vált az internet és rendelkezésre állt hozzá kettő hordozható laptop és projektor. Így intézményünk digitális ellátottsága tovább fejlődött, a pedagógusok pedig örömmel használták az új eszközöket. 2011-ben a TIOP 1.1.1-es pályázatának keretében 8 interaktív csomagot nyertünk.

Ezek az eszközök felső tagozatos szaktantermekben lettek telepítve. Ezekhez azóta pályázaton nyertünk még két interaktív csomagot, és önerőből vásároltunk még kettőt. Így már alsó tagozatos tantermekben is használhatnák a pedagógusok interaktív táblát. A pedagógusok nyitottak digitális kompetenciájuk képzésére. Többen részt vettek az iskola informatika tanára által tartott akkreditált alapismereti képzésén, később

15-20 fő vett részt félnapos interaktív táblával kapcsolatos továbbképzésen, többen önszorgalomból külső képzési helyszíneken is mélyítették tudásukat. A mai napig rendszeresen tartanak a kollégák egymásnak előadásokat, bemutatókat, hogy így átadják egymásnak a jó gyakorlatokat. Jelenleg intézményünk számítógépparkja nagyon elavult, az informatika teremben 8 évnél idősebb számítógépek vannak, melyek így lehetetlenné teszik a friss szoftverek alkalmazását is. A csoportmunkához hiányoznak a tanulói tabletek, hiányzik a digitális feleltető rendszer is intézményünkből. Mivel szeretnénk bevezetni az e-napló használatát is, szükségünk lenne tanári tabletekre is. Az operációs rendszerek fejlődésével

szoftverjeink is elavultak, több már nem is futtatható, így azokat is szeretnénk lecserélni. A 2011-es TIOP pályázaton elnyert laptopok elavultak, szükség lenne azok lecserélésére is.

1.1.2 Fejlesztési szükségletek

A digitális értékelő rendszerek közül szívesen használnánk például a Netsuport rendszert, mely program egy komplett osztálytermi menedzselő rendszer a tanórák levezetésére, a tanulók munkájának nyomon követésére és irányítására, tesztkérdések összeállítására. Tantermeink wifi-vel is lefedettek, így a táblagépek nem csak a csoportmunkákhoz lennének nagyon fontosak, de az osztálytermi menedzselő rendszerhez is hatékonyan tudnánk használni. Különösen fontos az SNI-s és BTM-es tanulók számára, hogy segítséget (eszközt) kapjanak a jegyzeteléshez, szemléltetéshez, tanulói munkához és számonkéréshez. Ezért is nagyon fontos fejlesztés lenne az osztálytermi menedzselő rendszer bevezetése és a tabletek használata.

A 21. században már elavult a papír alapú napló használata, a szülőknek is igényük, hogy azonnali információkhoz jussanak. Ez megoldhatóvá válna az e-napló bevezetésével, amihez viszont szükséges, hogy elegendő pedagógusi tablet álljon rendelkezésre.

Az informatika tanterem már nem csak az informatika órák helyszíne, hanem nagyon sok olyan tanóra is zajlik ott, ahol a diákoknak egyéni vagy csoportos munkában számítógépre van szükségük. Ezt a munkát nagyban nehezíti, hogy finansziális okok miatt a számítógépek elavultak, sajnos sok korszerű és az oktatásban hatékony alkalmazás lassan fut a gépeken, ami csökkenti a tanórák színvonalát. A TIOP pályázaton 2011-ben nyert laptopok már eléggé elavultak, a rendszeres használat miatt sokat amortizálódtak. A pedagógusok a tanórákon rendszeresen használják az interaktív táblákat (itt is fontos szempont, hogy a tanulási problémával küzdő diákokat segíti a vizuális információ), de a laptopok állapota miatt gyakoriak a gépek lefagyásai, lassú működése. Jelenleg a tanórák 25-30%-ban használnak a pedagógusok digitális eszközöket (interaktív tábla), új, korszerű eszközökkel ez az arány elérhetné a 40%-t.

A pedagógusok eddig is bemutatták saját jó gyakorlataikat a digitális eszközök használata terén kollégáiknak, ezeket kiegészítve önértékelési kérdőívek kitöltésével, gyakoribb óralátogatásokkal, a pedagógusok digitális önértékelése is megoldott lenne.

Az intézményünk megújuló digitális fejlesztéseit és a hozzá kapcsolódó feladatokat a Pedagógiai Programunkban kívánjuk megfogalmazni.

1.2 Az intézményi szervezeti és humán feltételek bemutatása, fejlesztési szükségletek

Intézményünkben 44 fő pedagógus (tanító 16 fő, 24 fő tanár, alapfokú művészetoktatásban 4 fő) dolgozik, nevelési-oktatási munkát segítő 5 fő. Minden dolgozó rendelkezik a munkavégzéséhez szükséges szakképzettséggel.

1.2.1 Az intézményi szervezeti struktúra és a rendelkezésre álló humán erőforrás bemutatása

Az intézmény pedagógusai munkaközösségekbe szerveződnek. A munkaközösségek tagjai rendszeresen tartanak szakmai megbeszéléseket, vesznek részt külső- és belső továbbképzéseken. A szakmai továbbképzések mellett a pedagógusok nyitottak és igénylik is a digitális kompetenciájuk fejlesztését, így amikor csak lehetőségük van rá, ilyen irányú képzéseken is részt vesznek. Több kolléga vett részt 6030-15 órás digitális kompetenciát fejlesztő, illetve szakmai informatikai képzésen. A digitális kompetenciát fejlesztő képzésen részt vett kollégák aránya 44/12, amely 27%. A képzés típusok az alábbiak voltak:

- Geoinformatika, Geomedia Professional, Intergraph Gips, AutoCad 2000 2D, Katonai térképész és fototopográfus
- Számítástechnikai szoftverüzemeltető
- Az interaktív tábla hatékony alkalmazása a XXI. század iskolájában a tanulás-tanítási folyamatok támogatásában
- Digitális eszközökkel támogatott projekt alapú tanulás

- Számítástechnikai programozó
- Interaktív tábla használata a pedagógiai gyakorlatban ➤ Gazdasági informatikus II.
- ECDL vizsgára előkészítő tanfolyam

Intézményünk főállású rendszergazdát alkalmaz, aki magas szakmai hozzáértésével segíti a pedagógusok munkáját, készíti és naprakészen tartja az iskola honlapját. Az intézmény rendszergazdája ellátja a digitális módszertani asszisztensi feladatokat is.

A szülők számára nagyon fontos információs forrás a honlap, igénylik, hogy azon értesüljenek az eseményekről, rendezvényekről.

A legtöbb osztályfőnök e-mail-en is tartja a kapcsolatot a szülőkkel, egy-egy aktuális esemény kapcsán körlevelet küldenek, de lehetőség van ezen a csatornán is az egyéni megkeresésre.

1.2.2 Fejlesztési szükségletek

Alsó tagozatban nagyon fontosnak tartjuk, hogy a diákok valós játékokon és eszközökön szerezzenek ismereteket, így ebbe a programba csak felső tagozatos pedagógusokat választottunk.

A pályázatba bevont pedagógusok a reál, illetve a matematika munkaközösség tagjai. Mindannyian rendelkeznek már alapismeretekkel az IKT eszközök és interaktív eszközök használatában, tanóráikon is rendszeresen alkalmazzák ismereteiket. A kollégák nyitottak és elhivatottak az innovációra és az új ismeretek elsajátítására. A pályázati csomagokat a felső tagozatos diákok számára tervezzük bevezetni. Ők már rendelkeznek bizonyos digitális ismeretekkel, nagyon fogékonyak az új ismeretekre, és gyorsan alkalmazkodnak az új eszközökhöz, szoftverekhez. Az intézmény dolgozói nyitottak a digitális pedagógia vívmányai felé. A projektben részt vevő pedagógusok a workshopok keretében szívesen és eredményesen tudják megosztani új ismereteiket az érdeklődő kollégákkal. A pályázatban bevont kollégák szívesen veszik, ha valaki bekapcsolódik munkájukba, és ötleteivel, a lehetőségek bemutatásával újabb területek bevonására és kipróbálására inspirálja őket. A bevont pedagógusok szívesen vállalják, hogy kollégáikat rendszeresen tájékoztatják az újdonságokról és segítik munkájukat. Ez megvalósulhat munkaközösségi foglalkozások keretében, illetve egész tantestületet érintő belső továbbképzéseken. A bevont pedagógusok, mint mentorok működnek a tantestületben a digitális kompetencia fejlesztése érdekében. Mint korábban is írtuk, iskolánkban főállású rendszergazda dolgozik, aki fél nyolctól áll rendelkezésre az intézményben. A pályázat megvalósításának nyomon követése, koordinálása a főigazgató feladata.

1.3 A rendelkezésre álló infrastruktúra, eszközpark bemutatása, fejlesztési szükségletek

1.3.1 Az intézmény eszközellátottsága

A vezetékes internetet a Sulinet biztosítja az intézmény számára. Vezetékes internettel iskolánk „nagy” épületében (3-8. osztály + szaktantermek) és a tanári szobákban mindenhol rendelkezünk. Az emeleten három nagy erősségű jelelosztóval a vezetékek nélküli lefedettség is megoldott.

Az iskolai honlapot (www.szilagyivesszprem.hu) bérelt tárhelyről üzemeltetjük. A számítógépparkunk elavult: Pc (legfeljebb 1 éves): 6 db PC (II): 4 db PC (III): 8 db PC (IV):16

Hordozható számítógép: 12 (interaktív táblához) + 5 (pedagógusi) LCD monitor van asztali számítógéphez

Nyomtatók: 6 monokróm lézer, 1 db színes lézer, 3 db színes tintasugaras, 1 db nagyteljesítményű színes multifunkciós nyomtató Projektor 3 db

Interaktív tábla 12 darab

Digitális tartalmak

Az elmúlt 5 évben igyekeztünk minden tantárgyhoz interaktív szoftvereket vásárolni, de ezek is elavultak, frissítésre lenne szükség. A megvásárolható szoftverek mellett a pedagógusok gyakran használnak ingyenes alkalmazásokat, az NKP alkalmazásait és egyéb fejlesztéseket.

1.3.2 Fejlesztési szükségletek

A tanulók egyéni és csoportos digitális munkáját, illetve a bevont pedagógusok felkészülését lehetővé tevő táblagépek- a hozzá tartozó mobil töltő és tároló rendszerrel.

Két tanterem felszerelése interaktív megjelenítő eszközzel. Lehetőség szerint érintésvezérelt monitor technológiát használó eszköz telepítését szorgalmazzuk.

A tantermekbe telepített interaktív megjelenítőkhöz kapcsolt notebookok. Programozható robotok melyek a problémamegoldó gondolkodás és az algoritmikus feladatmegoldás megtanulásának egyik sikeres eszköze lehet pl: LEGO MINDSTORMS Education EV3 Core Set Szenzorokkal A 3D képalkotást biztosító meglévő 3D nyomtató.

Tanterem menedzsment szolgáltatás biztosítása-teljeskörű beüzemeléssel és betanítással.

Az intézmény teljes körű internet biztonságát szolgáló védelmi rendszer kiépítése. Lehetőség szerint, a korábban pályázaton nyert nyolc elavult laptopunkat és az informatikaterem több mint 8 éves 24 asztali számítógépét is szeretnénk lecserélni.

1.4 Vízió

A fejlesztés megvalósulása esetén egy olyan módszertani bázis alakulhatna ki intézményünkben, melyből merítve elsősorban az intézmény pedagógusai másodsorban tágabb környezetünk érdeklődő szakemberi könnyen átvehetnek módszereket, technikákat, jó gyakorlatokat. Ezek online felületen való megvalósítását is támogatjuk.

2. Intézményi fejlesztési célok meghatározása

A tanulást-tanítást támogató digitális kompetenciák fejlesztését támogató eszközöknek és módszereknek széles körben történő megismertetése és alkalmazása érdekében az alábbi területeteket támogató digitális pedagógiai eszközök és/vagy módszerek (csomagok) adaptálását, implementálását és tanítási-tanulási gyakorlatba történő beépítését tűztük ki célul:

- a természettudományos megismerés támogatása;
- a problémamegoldó gondolkodás fejlesztésének támogatása;

A célok megvalósításához a következő infrastrukturális fejlesztéseket tartjuk szükségesnek: Két, megjelenítő eszközzel felszerelt tanterem kiépítése, ahol a természettudományos tantárgyak digitális módszerekkel történő oktatása megvalósítható.

Két osztálynyi tanulót kiszolgáló táblagépek, illetve a pedagógus táblagépek. 3D nyomtatóval felszerelt informatika terem valamint programozható robotokkal történő felszerelése a szaktanteremnek. Így a problémamegoldás és algoritmikus gondolkodás fejlesztésének modern eszközei is rendelkezésre állnak.

A megfelelő képzettségű és motiváltságú humán erőforrás biztosítása.

2.1 A pedagógiai célok kijelölése a digitális pedagógia területén

A természettudományos megismerés támogatása

- *GEOMATECH - Élményalapú, interaktív, digitális természettudományi feladat- és tananyagrendszer felső tagozatosok számára*
A problémamegoldó gondolkodás fejlesztése

➤ Problémamegoldás LEGO robottal

Az egyes csomagokhoz kiegészítő anyagok alkalmazását is célszerűnek látjuk, mivel azok a NAT és a kerettanterv figyelembevételével készült az intézmény számára már ismerttartalommal rendelkeznek, és rendkívül rugalmasan alkalmazhatók az egyes területeken. Komplet órák összeállítására alkalmas eszközeivel képes a választott csomagot és a kiegészítésnek szánt anyagok egymásba integrálására.

2.2. Az érintett fejlesztési célcsoportok meghatározása

A felkészülési szakaszban a projektben aktívan részt vevő öt pedagógus felkészítése történik meg. A pedagógusok a reál és a matematika munkaközösség tagjai, így van közöttük matematika szakos, informatika szakos, fizika szakos és földrajz szakos kolléga is.

A megvalósulási szakaszban történik meg a diákok bevonása. A bevont tanulók normál tantervű osztályokba járnak, úgy tervezzük, hogy első lépcsőként a 7-8. osztályos tanulókat vonnánk be a programban, majd következő lépcsőfokban már az 5-6. osztályosokat is. Egyrészt célunk, hogy olyan jártasság birtokába jutassuk a tanulóinkat, melynek segítségével könnyen eligazodnak a körülöttük rohamosan fejlődő digitális világban. Fontos, hogy képesek legyenek nem célként, hanem eszközként tekinteni az informatikai megoldásokra. Másrészt a kiválasztott programokkal célunk, hogy magas szintű logikai gondolkodás alakuljon ki náluk, illetve közelebb kerüljenek a természettudományokhoz és a későbbiekben is foglalkozzanak ezzel a tudományterülettel. A nevelőtestület projektben közvetlenül nem részt vevő tagjai bemutató órákon, előadásokon és munkaközösségi foglalkozásokon ismerkedhetnek meg a jó gyakorlatokkal, az új eszközökkel. Természetesen a szülők és meghívott iskolák pedagógusainak is tartunk bemutató órákat, megbeszéléseket.

2.3 Az intézmény szervezeti és humán feltételeinek javítására, fejlesztésére vonatkozó célok

Az intézmény a jövőben az információk áramlásának digitális módját részesíti előnyben, ezzel is segítve a tanárok, szülők, diákok tudatos eszközhasználatát. A digitális pedagógia módszereinek elsajátíttatása érdekében az iskola beiskolázási tervében kiemelten kezeli az ilyen tartalmú továbbképzéseket. Sikeres EFOP 3.2.3 pályázat esetében vállalja, hogy 6 tanár elvégzi a digitális pedagógiával kapcsolatos továbbképzést, s közülük 5 bizonyíthatóan beépíti a tanóráinak egy részébe ezeknek a módszereknek az alkalmazását. Támogatja a digitális tartalmú belső továbbképzések szervezését is. A digitális tartalmakkal támogatott tanórák előkészítésébe bevonja az iskola jelenlegi informatika tanárát, az infrastrukturális feltételek biztosításába az iskola rendszergazdáját.

2.4 Infrastruktúra és eszközpark fejlesztésére vonatkozó célok

Nyertes pályázat esetén az infrastrukturális fejlesztés elemei a következők:

- 2 tanterem felszerelése egy-egy, legalább 70"-os interaktív megjelenítő eszközzel hozzá kapcsolt lappal.
- két tanterem felszerelése tablettel (26db), és ezekhez megfelelő tároló és töltő eszköz biztosítása;
- a projektben részt vevő kollégák ellátása egy ugyanolyan eszközzel, amit a diákok az órán használnak;
- pedagógusok részére tabletek biztosítása
- informatika terem korszerűsítése (24 asztali számítógép)
- elavult laptopok cseréje (8)
- a tanteremben található eszközök központi menedzsment szolgáltatással történő ellátása;

- 7 db a problémamegoldó gondolkodást fejlesztő szenzorokkal felszerelt LEGO robot biztosítása

2.5 Lehatárolás, szinergia

Nem terveztünk olyan eszközöket, amelyek érintenék az EFOP 3.2.4-16 projektet, viszont az abban elnyerhető eszközök pedagógusaink számára nagy segítséget jelentenének a program megvalósítása érdekében folytatott felkészüléshez.

2.6 A fenntarthatóságra vonatkozó cél

Az intézmény céljai között szerepel, hogy a fenntartási időszakban az 5 bevont kolléga továbbra is legalább 40%-ban alkalmazza a digitális pedagógia módszereit meghatározott csomagokban. Célként tűzi ki azt is, hogy a fenntartási időszakban belső képzések formájában további lehetőséget szervez a kollégák számára a digitális módszertani kultúra egymás közötti átadására. Amennyiben a beszerzett és a már meglévő, a projekt céljaira felhasznált eszközök szervizháttérét, valamint a korlátozott időtartamra megvásárolandó licenszek megújítását biztosítja a fenntartó, az a *hosszú* távú fenntartás célját szolgálná. A *hosszú* távú fenntarthatóság egyik legfontosabb tényezőjét, a pedagógusokban kialakuló-kialakult igényt a digitális pedagógiai eszközök használatára a nevelőtestület garantálja. A másik tényező, az infrastruktúra hatékonysága és *hosszú* távú megfelelő szinten tartása kockázati elemként jelentkezik.

3. A fejlesztési feladatok, tevékenységek meghatározása

3.1 A digitális pedagógiai-módszertani csomag meghatározása

A természettudományos kompetenciafejlesztés területén a „GEOMATECH – Élményalapú, interaktív, digitális természettudományi feladat- és tananyagrendszer felső tagozatosok számára” csomag kipróbálását választotta intézményünk.

A problémamegoldó gondolkodás fejlesztésének támogatása területén a „Problémamegoldás LEGO robottal” csomag kipróbálást választotta az intézmény. A program kipróbálásba bevont osztályokra vonatkozóan az iskola helyi tanterve kiemelten fogja kezelni az algoritmizálás és programozás témakört. Ez az egyébként rendkívül elvont témakör egy valóságos - nem csak virtuálisan a képernyőn megjelenő - aktív eszköz segítségével, várhatóan sokkal kézzelfoghatóbb és érthetőbb lesz a tanulók számára.

A pedagógusok digitális tartalomfejlesztési tevékenységei az alábbiak:

- A támogatott intézmények bevont pedagógusainak akkreditált pedagógus továbbképzésen történő részvétele, digitális kompetenciáinak fejlesztése elsősorban az összeállított vagy választott digitális pedagógiai módszertani csomaggal összhangban. (12 fő)
- A digitális pedagógiai módszertani fejlesztéshez választott csomagok használatára való felkészülés és tanórákon történő alkalmazás kipróbálása.
- A választott csomaghoz kapcsolódó intézményi digitális tartalom fejlesztése (digitális óravázlatok, tanítást-tanulást támogató tartalmak, digitális projekt leírások stb.), illetve a tartalom megosztása a Nemzeti Köznevelési Portál felületén.
- Az implementációt támogató események (9 db szakmai nap, tantestületi tréningek) szervezése, online tanári közösségek kialakítása, a programba bevont intézmények közötti tapasztalatcsere (az alkalmazott tananyagok, módszertanok, eszközök, programok vonatkozásában) megvalósítása.

- Az internetbiztonságot és fogyasztóvédelmi jogérvényesítést elősegítő programok szervezése. Az intézmény folyamatosan konzultál a szolgáltatóval ez említettekkel kapcsolatos lehetőségekről.
- A bevont intézmények vezetőire, pedagógusaira, tanulóira és szülői közösségére szabott szemléletformáló kampány tervezése és megvalósítása a digitális pedagógia bevezetéséről. A tevékenység már jelen van az intézmény életében, a szélesebb körűvé tétele prioritást élvez.
- Az alkalmazott digitális pedagógiai módszertani csomagok intézményi bevezetésének előrehaladását nyomon követő önértékelés, a digitális pedagógiai gyakorlat pedagógiai folyamatokba történő beépülésének vizsgálata, javaslatok megfogalmazása az intézményi digitális fejlesztési terv számára.
- Szakmai beszámoló készítése a fejlesztési terv megvalósulásáról a Digitális Pedagógiai Módszertani Központ számára.

A Veszprémi Főegyházmegye, mint az intézményünket fenntartó szervezet a pályázat megvalósítása során támogató szolgáltatások biztosítását vállalja. A szolgáltatások a következők:

- A pedagógusok munkáját segítő digitális módszertani asszisztensi feladatok ellátása.
- A módszertani csomag intézményi bevezetését támogató szolgáltatások és elérhetőségének biztosítása.
- A résztvevő intézmények és bevont pedagógusaik folyamatos szakmai támogatása, mentorálása, a folyamatok minőségbiztosítása.
- A pilot program előkészítése, megvalósítása és az eredmények hasznosítása.

3.2 Adaptáció és felkészítés

A megvalósításba és a digitális óravázlatok elkészítésébe bevont 12 pedagógus, akik a természettudományos és a problémamegoldás csomagokhoz tartozó kompetenciafejlesztésben is részt vesznek, - a DPMK által ajánlott csomagokban található - részben

Blended továbbképzésen vesznek részt a projekt első, előkészítő tanévében. A természettudományos csomagot választó kollégák a GEOMATECH@Élményszerű természettudomány 60 órás továbbképzésen vesznek részt.

A problémamegoldás csomagot választó kolléga a 30 órás "Mobilrobotok az iskolában" továbbképzést teljesíti.

A csomagok hatékony megvalósításához szükséges továbbképzéseket a csomag ajánlata alapján határoztuk meg. Figyeltünk arra, hogy a módszerek kipróbálását segítő rendszergazda is megfelelő képzésben részesüljön. Nélkülözhetetlennek tartjuk, hogy belső továbbképzésekkel segítsük majd egymás munkáját mind az iskolán belül, mind pedig a bevont intézmények között

3.3 Bevezetés és alkalmazás

A csomagok kipróbálásnak nélkülözhetetlen feltétele, hogy a pedagógusok munkáját az oktatást segítők a projekt során a szokásosnál is nagyobb mértékben segítsék. Így őket már a projekt tervezésébe is bevontuk, és a végrehajtásában is jelentős szerepet vállalnak. A rendszergazda lesz felelős a terem hardveres és szoftveres installációjáért, annak állandó frissítéséért, valamint a hálózat teljes szegmentálásáért és az internetes tartalmak szűréséért. A fenntartó által biztosított szakértő pedig külső szemlélőként, ugyanakkor hozzáértő szakemberként tudja ellátni:

- A minőségbiztosítási feladatokat és a Pedagógia Program felülvizsgálatát.
- Az alkalmazott digitális pedagógiai módszertani csomagok beválás-vizsgálatát, ajánlások megfogalmazását évente 1 alkalommal.
- Az alkalmazott digitális pedagógiai módszertani csomagok beválás-vizsgálatán született eredmények és az ezek alapján megfogalmazott ajánlások prezentációját az intézmény pedagógusai számára.
- Az intézmény Digitális Névjegyének előállítását a Digitális Pedagógiai Módszertani Központ által meghatározott szempontok szerint.

3.4 Az infrastrukturális feltételek biztosítása Az intézményi meglévő infrastruktúra erősáramú és gyengeáramú hálózatok egyaránt képesek befogadni a beszerzésre kiválasztott eszközöket. A kiválasztott tantermek alkalmasak a tervezett eszközök fogadására, egyúttal a digitális pedagógiai eszközökkel támogatott frontális és kooperatív tanításitanulási folyamatok megvalósítására. Tervezett eszközök:

- 2 tanterem felszerelése interaktív megjelenítő eszközzel, amely legalább 70” méretű HD minőségű képet biztosít+laptop
- 2*30 db tablet a tanulók számára és az ezekhez tartozó mobil tároló (tablet: min. 10” kijelzőméret, min. 16 GB belső memória, elülső és hátsó kamera, min. Android 6.0 operációs rendszer) + 5 db tablet a bevont tanárok számára
- pedagógusok számára tabletek hasonló konfigurációval
- 7 db LEGO MINDSTORMS Education EV3 Core Set Szenzorokkal
- Tanterem menedzsment szolgáltatás ➤ 24 asztali számítógép az informatika terembe ➤ 8 korszerű laptop a meglévő interaktív táblákhoz

A humánerőforrás biztosításának tervezése

A digitális pedagógia gyakorlatba történő beépüléséhez szükséges és a humánerőforrással kapcsolatos feltételek megteremtéséhez az alábbi képzéseket tervezzük:

- Mobilrobotok az oktatásban (30 órás) 7 fő
- GEOMATECH@Élményszerű természettudomány (60 órás) 5 fő

Saját erőforrásból tudjuk megvalósítani:

Intézményünkben főállású rendszergazda dolgozik jelenleg is napi 8 órában

A képzések részletes bontása a következő:

Megn.	Pályázatba bevont Pedagógus megnevezése	Oktatott tantárgy	Meglévő IKT képesítés	Szükséges továbbképzés
1	Futtató Andrea	matematika, német	Az interaktív tábla hatékony alkalmazása a XXI. század iskolájában a tanulás-tanítási folyamatok támogatásában	Lego Mindstorm Education
2	Hartmann-né Nagy Éva	fizika, technika	Számítástechnikai szoftverüzemeltető	GEOMATECH-Élményszerű természettudomány
3	Hetyési Judit	term. ism, földrajz	Geoinformatika, Geomedia Professional, Intergraph Gips, AutoCad 2000 2D, Katonai térképész és fototopográfus	GEOMATECH-Élményszerű természettudomány
4	Hudra Nikioletta	informatika	Informatika tanár, Digitális eszközökkel támogatott projekt alapú tanulás	GEOMATECH-Élményszerű természettudomány
5	Szijjártóné Hosoff Katalin	matematika, történelem	Számítástechnikai programozó	Lego Mindstorm Education
6	Varga Tünde	biológia, testnevelés	Interaktív tábla használata a pedagógiai gyakorlatban	GEOMATECH-Élményszerű természettudomány
7	Jávorka Tünde	matematika, francia	nincs	Lego Mindstorm Education

A képzések a tartalmi részletezése:

A LEGO-EV3 Mindstorm képzés célja bemutatni a mobil-robottechnikához alkalmazott különböző szenzorok jellemzőit, karakterisztikáját és alkalmazásuk lehetőségeit; megismertetni és gyakoroltatni LEGO-EV3 programnyelvet, a mobilrobotok összeállítását, tesztelését és futtatását; valamint felkészíteni a pedagógusokat a tanultak oktatásban történő alkalmazására. A program során bemutatásra és gyakorlásra kerülnek a különböző nemzetközi versenyek feladatai is. A továbbképzésen tanultak elsajátítását letölthető etankönyv is segíti!

A GEOMATECH-Élményszerű természettudomány

Egy csoportban (a képzés tapasztalatai alapján) 6-12 fő tud eredményesen tanulni. A képzéshez a pályázónak (tankerületnek) kell biztosítani az informatikai tantermet. A szolgáltatás teljes körűen tartalmazza

- a helyszíni képzést;
- a tananyagot;
- a Coospace e-learning rendszerhez való hozzáférést;
- vizsgáztatást;
- a képzés ideje alatt a teljes tanulás támogatást (on-line módon);
- a szakmai tudásközösséghez való hozzáférést;
- a végzettség kiadását. A GEOMATECH digitális tanítási gyakorlat elvégzése során a résztvevők szakmai támogatást kapnak a pályázat által kötelezően meghatározott következő területeken egy tanéven keresztül:
 - módszertani csomag intézményi bevezetését támogató online „help-desk” szolgáltatás;
 - választott csomaghoz kapcsolódó intézményi digitális tartalom fejlesztése (digitális óravázlatok, óratervek, tanmenetek stb.);
 - résztvevő intézmény bevont pedagógusainak folyamatos szakmai támogatása, mentorálása;
megvalósítása és az eredmények hasznosítása - kiemelten a jó gyakorlatok, az implementált
- tananyagok, módszertanok megosztása;
- online tanári közösségek kialakítása, legalább a programba bevont intézmények közötti
- tapasztalatcsere (az alkalmazott tananyagok, módszertanok, eszközök, programok
- vonatkozásában) megvalósítása

4. Disszemináció

Fontos, hogy az új pedagógiai módszerek alkalmazása ne csak szigetszerűen történjen, hanem adjunk lehetőséget ezek megismerésére a többi pedagógus kollégának is. Ennek érdekében

- A nevelőtestületet minden tanév félévkor és év végén tájékoztatjuk a csomagok bevezetésének tapasztalatairól.
- A pedagógiai programba beépítjük a digitális pedagógia alkalmazásának lehetséges területeit az első (nem teljes) tanév végén.
- Workshop-ot szervezünk, ahol a projekt eddigi eredményeit mutatjuk be.

- Vállaljuk, hogy a projekt 3. évében bemutató órákat tartunk nemcsak a bevont intézmények képviselőinek, hanem az érdeklődő környékbeli intézményeknek is.
- *Szülők iskolája* előadást szervezünk a fogyasztóvédelem témakörében és az internetbiztonság témakörében.
- A projekt 3. tanévében az alkalmazott digitális pedagógiai módszertani csomagok bevalásvizsgálatán született eredményeket és az ezek alapján megfogalmazott ajánlásokat megismertetni a nevelőtestülettel értekezlet keretében.
- A projektről folyamatos tájékoztatást adunk az iskola honlapján.
- Részt veszünk a projektindító és -záró rendezvényeken és az esetleges sajtótájékoztatón.

5. Fenntarthatóság

A fenntarthatóság egyik legfontosabb eleme ennek a fejlesztésnek, hiszen nem ér semmit az új módszerek kipróbálása, ha az az intézményre szabott módon nem kerül be annak mindennapi életébe. Ennek érdekében vállaljuk, hogy az pályázat során módosított Pedagógiai Programban a digitális pedagógiai eszközökre vonatkozó elemeket 3 évente megvizsgáljuk, és a szükséges változtatásokat átvezetjük a Pedagógiai Programon és a tantárgyak helyi tanterve.

